הארץ

VOL. 68/20743 JULY 24 1987 24 ביולי 24 בתמוז תשמ"ז, ש"ח יום ו' כ"ז 1.50

הטרקטור והמגדלים

כאשר מר שרון חש בסכנה מתקרבת – האפשרות שתוקדם ועידה לשלום – תגובתו אחת: הוא מאבד את עשתונותיו.

בעת הפר"ם עם מצרים, הגיב בהקמת מגדלים בקידמת סיני שפגעו קשות ביוקרת ישראל והכבידו עליה במו"מ.

עתה, לקראת ביקורו של שר החוץ המצרי, ניסה לחזור על התרגיל ושלח טרקטור לאחור גבעת רמה בשומרון.

ראו כן עתה אין למעשה זה טעם וצידוק. אם יצליח יפגע בסיכויי המו"מ לשלום. ואם יכשל, רק יפגע ביוקרת ישראל.

עד מתי יוכל איש זה להתעתע בגורל ישראל?

שינוי מפלגת המרכז

היום – עליה בעומס החום; גל החום יימשך בשבוע הבא

הביקוש לחשמל הגיע לשיא עקב הפעלת המזגנים ● גל חום גם בדרום מזרח אירופה (41 מעלות באתונה) ובסקנדינאוויה (28 מעלות בשטוקהולם)

מאת מיכאל גרטי, כתב "הארץ"

גל החום, הנמשך כבר זה שמונה ימים, יימשך לפחות עד יום שני הבא והיום מתוך צפויה עליה נוספת בעומס החום בכל איזורי הארץ. החזאית התורנית בשירות המטאורולוגי אמרה אמש, כי עדיין לא ניתן לחזות מתי יסתיים גל החום הנוכחי. מידות החום, שנמדדו בימים האחרונים בכל חלקי הארץ, גבוהות ב-3 עד 4 מעלות ממידות החום הממוצעות לעונה זו, ואילו עומס החום הגיע במישור החוף והרים

(סוף בעמוד 11)

סוף שבוע עם הארץ

עמ' ב' 1:

הדחפור של המדינה
טולס

עניינים קטנוניים
יואל מרקוס

קינת התעשיינים
נחמיה שטרסלר

הרמטכ"ל כבן ערובה
גדעון סאמט

עמ' ב' 2

מקורות מדיניים: הועידה הבינלאומית מתה
עקיבא אלדר

קשר אמריקאי: דרך הבשר
צבי בראל

ביקור חסן בלונדון
שאול צדקא

עמ' ב' 3

חזרה לשפיות בתעשיות בטחוניות
רומן פריסטר

ימים חמים בהודו
מיכאל קרנון

הפרשה האידאנית של צרפת
יואב טוקר

הסוכנות בבלכלתה
גדעון אלון

עמ' ב' 4

אתגר לפרטוריה
ניוזוויק

האם שינה גורבצ'וב את עורו
ניו-יורק טיימס

עמ' ב' 5

כספת
נחמיה שטרסלר
יהודה שרוני
אריה לביא

קצין בדואי במילכוד
צבי הראל

עמ' ב' 7–6:

תרבות וספרות

עמ' ב' 8:

הטלוויזיה של השבוע
הדה בושס

מזג האוויר

התחזית: חם ויבש בפנים הארץ, הביל במישור החוף

הטמפרטורות:
- ● ירושלים: 33–22
- ● תל-אביב: 30–24
- ● חיפה: 34–22
- ● באר-שבע: 39–20

הגולן 34–22, צפת 33–22, טבריה 38–20, שומרון 35–24, נתב"ג 32–22, אילת 42–26

אתה צריך מזגן?
אל תתחרה קרא לטוסי
03-9630303 • ת"א
04-671416 • חיפה
02-718910 • י-ם
057-72317 • ב"ש
059-72933 • אילת

שערי הדולר

	שער הדולר	השינוי בש"ח
יציג	1.6146	0.0012–
טובינים	1.9191	0.0014–
שחור	1.6600	–

שער הסל

יציג	1.6764	0.0003–

בגליון זה 34 עמודים
העיתון מופיע ב-3 חלקים

3000 ישראלים חגגו את יום המהפכה המצרית

במלון דניאל בהרצליה חגגו אמש למעלה מ-3,000 מוזמנים ישראלים 35 שנה ליום המהפכה המצרית. המארחים היו שגריר מצרים בישראל, מוחמד בסיוני ואשתו נגוואה והערב נערך בחסותו של בעל המלון, ליאון תמן.

בשיאו של הערב הגדוש הוליכו מגג בית המלון שני צעירים, שנשאו עליהם את דגלי ישראל ומצרים וכן שקים גדושי יונים – סמל לשלום. כבראה, ודאה זה פלא: יוני השלום של נושא הדגל המצרי פרחו מן השק והתעופפו אל האוויר הקיצי. דווקא היונים שנשא הישראלי נותרו כלואות בשק שסירב להיפתח...

בעיצומו של האירוע נקראו ראש הממשלה ושר החוץ לחתוך את עוגת תבשת, דמוית פירמידה עם דגלי שתי המדינות עליה. על רקע מקדש עתיק, שעוצב על פי דגם מקדשו של רעמסס השני בתפאורתי הגתו, עמדו ושוחחו שרים, שגרירים, נספחים ואנשים חשובים אחרים. פרס לכך הוזמנו ל"דניאל" גם דוגמאות ואמנים שונים.

התפאורן, איאן טייסון, שעיצב את האולם ואת הכניסה למלון, דאג לכך שבכניסה יוצבו מאהל בדואי וכמה גמלים, כדי להכניס את האורחים לאווירה. הפיל, הקבב, ושפע הסטייקים שהוכנו מ-500 ק"ג בשר נלעסו במהירות על-ידי האורחים. גם 1,500 הפיתות, טונות הירקות, 50 ק"ג אורז, כולם נבלעו בקרבי הישראלים, שחגגו את המהפכה המצרית.

זיקוקי דינור, שהתעופפו מעל לגג הבניין לא הפריעו לתיאבונו של הקהל וגם לא למוסיקה המלווה מהאופרה "אאידה". את אלו ליוו גם שקשוקי הצלחות ורחש השיחות שהתנהלו במקום.

התלבושות היו סטנדרטיות: משמלות ארוכות תוצבות, המשולבות בפאייטים ועד לחליפות ספורטיביות, ג'ינס וחולצות טי. המלצרים חבשו תרבושים וחולקם אף סובבו בגלביות או בלבוש מצרי עתיק. בצילום: שמעון פרס, יצחק שמיר, מוחמד בסיוני ואשתו נגוואה, ליד עוגת-הפירמידה.

(כתבה: נורית אמיתי; צילום: עוזי קרן)

"לא לאורך זמן יהיה בידיכם המונופול על הכנסת נשק גרעיני למזה"ת"

מוסקווה מזהירה את ישראל: טיל "יריחו" – איום עלינו

הרדיו הסובייטי בעברית: פיתוח הדגם המתקדם ארוך הטווח של הטיל בעל היכולת הגרעינית כמוהו כקריאת תיגר על בריה"מ ● על קברניטי ישראל לחשוב פעם ופעמיים על השפעות פיתוח טיל שיכול לפגוע בשטח בריה"מ ● אספקת מטוסים מדגם "מיג-29" מברית המועצות לסוריה – "קרובה"

מאת אליהו זהבי, כתב "הארץ" בסקנדינאוויה והמזכירות הדיוניות

פיתוח הדגם המתקדם ארוך הטווח של הטיל "יריחו" מתוצרת ישראל כמוהו כקריאת תיגר על בריה"מ ואיום עליה – נאמר אמש בשידור בעברית ברדיו מוסקווה.

בשידור נאמר, שעל קברניטי ישראל לחשוב פעם ופעמיים על השפעות של פיתוח טיל, שיכול לפגוע בשטח בריה"מ.

בשידור כלולה אזהרה לישראל, כי לא לאורך זמן יהיה בידי ישראל המונופול על הכנסת נשק גרעיני למזה"ת. הפרשן הסובייטי אומר, כי ישראל הופכת עצמה לחולק מהעיזמות הגרעיני בין המעצמות.

"מאחורי הצטיידותה של ישראל בטיל גרעיני לטווח בינוני עומדת למעשה ארה"ב. שעה שארה"ב מנהלת מו"מ עם מוסקווה על פירוק הטילים הגרעיניים, היא הופכת את בעלת בריתה, כגון גרמניה ואיר-

(סוף בעמוד 11)

פרשנות / זאב שיף

ישראל לא נושאת עיניה לעבר מטרות בבריה"מ

בשום מקרה אין ישראל נושאת עיניה לעבר מטרות כדוגמה של ברית-המועצות ויחוס כוונה כזו לישראל אין לה על מה להתבסס – הגיבו אמש גורמים מוסמכים על הטענה של רדיו מוסקווה, כי פיתוח טיל ישראלי בעל ראש גרעיני לטווח רב, מהווה איום על בריה"מ.

אין זו פעם ראשונה שמוסקווה מוכיחה לישראל בלשון אזהרה, כי לפעולותיה יש משמעות מאיימת משום שמדובר באיזור הסמוך לגבולותיה הדרומיים של בריה"מ. הפעם האזהרה מתייחסת במפורש למערכת נשק מסויימת – טיל בעל חץ גרעיני לטווח של כ-1500 ק"מ ויותר – שלפי הפירסומים האחרונים במערב, ישראל עוסקת בפיתוחו. אם פירסומים אלה מדוייקים, ברור כי טיל זה מיועד לאותן בירות ערביות, שנהגו לשגר בעבר חילות משלוח כנגד ישראל ואשר מנעו גם כיום את עוצמתן הצבאית לאפשרות של התערבות במלחמה נגד ישראל, מבלי שיחוששו כי מרכזיהם יהיו חשופים לתגובה ישראלית.

(סוף בעמוד 11)

הבוקר ב-9: גליקשטיין נגד אלוף הודו בטניס

מאת מיכאל קרנון, שליח "הארץ" להודו

ניו דלהי (מיוחד ל"הארץ"). בטכס פתיחה רשמי הבוקר (ב-8.30 לפי שעון ישראל) תחל נבחרת ישראל במשחק הד51

(סוף בעמוד 2)

יתכן ייבוא מכוניות מבריה"מ

הגיע נציג מפינלנד של חברת השיווק

מאת אריה לביא

חברה ישראלית מנהלת מגעים בדבר יבוא לישראל של מכוניות תוצרת ברית המועצות. המגעים נערכים באמצעות חברה פינית לה קשרי מסחר עם החברה המייצרת את המכוניות. המדובר בייבוא של מכוניות

(סוף בעמוד 11)

הכומתה בצה"ל חוזרת לכתף – ביום ראשון

מאת ראובן פדהצור

החל מיום ראשון יהיו חיילי צה"ל רשאים לנעוץ את כומתתם תחת כותפת שמאל של החולצה, ולא יהיו חייבים לחבוש אותה. על השינוי בהוראות הוחלט לאחר דיונים, בהם היה שותף גם הרמטכ"ל, שציוד בהחזרת הכומתה לכתף.

הוחלט להחזיר הכומתה לכתף התקבלה כבר בצה"ל ב-1972 ובוטלה ב-1979.

ארה"ב לוחצת לבטל החוזים הבטחוניים שנחתמו עם דרא"פ

המדובר גם בעיסקות לטווח ארוך, בהיקפים כספיים גדולים מאוד, ואשר פרטוריה כבר העבירה לישראל סכומים ניכרים על החשבון ● גורמים בתעשיה הבטחונית: ביטול חוזים יהווה מכת מוות למפעלים רבים

מאת ראובן פדהצור, מפרשו הצבאי של "הארץ"

במערכת הבטחון מביעים חשש מהלחץ האמריקאי הגובר לנתק את כל הקשרים הבטחוניים עם דרום אפריקה. למרות הודעה, שמסרה ממשלת ישראל, לפיה ינותקו הקשרים הבטחוניים עם דרום אפריקה, מופעל עתה לחץ אמריקאי לבטל גם חוזים, שנחתמו בעבר ואשר הוחלתם תסתיים בעוד שנים אחדות.

המדובר הוא בעסקות בטחוניות לטווח ארוך בהיקפים כספיים גדולים מאד. גורמים בתעשיות הבטחוניות אמרו השבוע כי ביטול החוזים, המתגבשים יהווה "מכת מוות" למפעלים רבים.

הממשלה הדרום אפריקאית העבירה לישראל מקדמות בסכומים ניכרים על חשבון חלק מהעסקות שנחתמו. תעשיות רבות השתמשו כבר בכספי המקדמות, וביטול החוזים יעמיד את התעשיות האלו בפני הצורך להחזיר לדרום אפריקה כספים שאין להן.

יש לציין כי ראשיתו של תהליך הדוק הקשרים הבטחוניים האינטנסיביים עם דרום אפריקה היה בתקופת ממשלתו הראשונה של מנחם בגין.

אושר הסיוע ל-423 מושבים: מחיקת ופריסת חובות ב-1.27 מיליארד ש"ח

הבנקים, החטיבה להתיישבות וספקים יוותרו על החזר חובות ב-424 מיליון ש"ח ● האוצר ילווה 692 מיליון ש"ח לבנקים לסייע בפריסת חובות ב-852 מיליון ש"ח שיוחזרו בריבית של 6.7% ● הסכם כולל הפיכת 40–30 מושבים חקלאים לקהילתיים ויותר מצד 2600–3000 בעלי משקים על אמצעי הייצור שלהם לרבות קרקע ומכסות מים וחלקם בענפים משותפים

מאת עדנה אריזור, כתבת "הארץ" לענייני כלכלה

ועדת הכספים של הכנסת אישרה אתמול ברוב קולות סיוע ל-423 מושבים (כולל 49 ישובי רמת הגולן והבקעה) בסכום כולל של 1.27 מיליארד שקלים. הסיוע כולל 424 מליון שקלים מחיקת חובות נושים ו-852 מליון שקלים פריסת חובות עד ל-20 שנה. הסדר הפרישה הממשלתי יתפרש על פני ארבע שנות תקציב. ביצוע תוכנית הסיוע תגרום לרפורמה במבנה המושב כאגודה שיתופית.

מתוך הסכום של 852 מליון שקלים, שמיועד לפרישת החובות, ילווה האוצר לבנקים סכום של 692 מליון שקלים. 160 מליון שקלים הנותרים יפרשו על ידי הבנקים. פרישת החובות היא על אחריות הבנקים והיא תעשה בריבית של 6.7% לשנה.

לגבי המחיקה מציעה הוועדה את החלוקה הבאה:
- ● הבנקים ימחקו 158 מליון שקלים.
- ● 84 מליון שקלים ימחקו על ידי תנובה, המשביר וספקים אחרים.
- ● 142 מליון שקלים – מתקציב החטיבה להתיישבות מתקציבה ה' שוטף ומתקציב הפיתוח שלה.
- ● 20 מליון על ידי הסוכנות.
- ● 20 מליון על ידי מושבים וגאים.

הצעה זו אינה מחייבת ולא תהיה

(סוף בעמוד 11)

הברפלד: אם יוחלט לא לאשר שבוע מקוצר תהיה אנדרלמוסיה ואנרכיה

ההסתדרות מאיימת לממש חד צדדית מעבר לשבוע עבודה בן 5 ימים ● המעסיקים הפרטיים יאמרו היום לשמיר ונסים: אנו נגד; קיצור השבוע יכול לבוא רק במקום תוספות שכר

מאת יהודית וינקלר, יונתן שרמן ועדנה אריזור

ההסתדרות תממש חד צדדית את המעבר לשבוע עבודה בן חמישה ימים, אם הממשלה תענה לתביעות המעסיקים הפרטיים שלא לאשר את השינוי. חיים הברפלד, יו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות, איים אתמול ב"אנדרלמוסיה ואנרכיה" במשק כתוצאה מכניעת הממשלה

ללחצי לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים. הברפלד טוען, כי ב-585 ממקומות העבודה, בהם הונהג שבוע עבודה מקוצר, התפוקה עלתה בין 5% ל-7% ורק ב-14% ממקומות העבודה, בהם עובדים חמישה ימים, נרשמה ירידה בתפוקה או ברווחיות.

בהגיבו על השדולה של המעסיקים הפרטיים נגד הנהגת שבוע עבודה בן חמישה ימים, נושא העומד על סדר יומה של הממשלה בישיבתה הקרובה ביום ראשון הבא, טוען הברפלד כי התעשיינים מתייצבים בחזית הציבור בידיים לא נקיות, שכן בחלק מהמפעלים, שהם עצמם קשורים איתם, הונהג שבוע עבודה בן חמישה ימים זה מכבר והתוצאות העסקיות והתוצרתיות הן חיוביות על פי כל מבחן. הוא קרא לשרי הממשלה לדחות את הלחצים המופעלים עליהם על ידי התעשיינים ולקבל את שכינה "הוחלטה אמיצה" בזכות הנהגת שבוע מקוצר במיגזר הציבורי. הוא מבסס את דבריו על ממצאיה של ועדת מומחים, שפעלה במסגרת המכון לפריון העבודה והייצור, אשר קבעה, כי בניגוד למיגזר התעשייתי ולשירותים העסקיים הפרטיים, שלגביהם

(סוף בעמוד 11)

צעד-עונשין: שמיר, פרס ורבין לא יעניקו ראיונות לרשת "אן-בי-סי"

– בעקבות סירובה להעניק אפשרות להגיב על משדר עוין שהקרינה הרשת בארה"ב תחת הכותרת "ישראל – חלום גווע" ובה תוארו מעשי זוועה והתנכלות לערבים ● אן-בי-סי מסרה בראש מהדורות החדשות שלה: ישראל הטילה עלינו חרם ● ישראל: זו רק תגובה מוגבלת

מאת לילי גלילי, כתבת "הארץ"

בצעד חסר תקדים יסרבו ראש הממשלה יצחק שמיר, ממלא מקומו שמעון פרס ושר הביטחון יצחק רבין להעניק בשלב זה ראיונות יומיים לרשת הטלוויזיה האמריקאית אן-בי-סי.

המהלך, אותו יום יועצו לתקשורת של ראש הממשלה, אבי פזנר, בנקט, במחאה על משדר עוין במיוחד, שהוקרינה אן-בי-סי בארה"ב בראשית החודש, תחת הכותרת: "ישראל-חלום גווע" ובה תוארו מעשי זוועה והתנכלות לאוכלוסיה הערבית. עם זאת, רותה פזנר מכל בכל את ההודעה, שנמסרה בראש מהדורות החדשות של אן-בי-סי בארה"ב. על פיה החליטה ישראל להחרים את הרשת. לדבריו, אין מדובר בחרם, אלא בצעד מוגבל של סרוב ראשי המדינה להתראיין לרשת מתוך בחירה, מתלך שהיא בחזקת "ידיעת אזהרה" גם לרשתות האחרות.

הוא הוסיף גם, כי לישראל מערכת יחסים בעייתית עם אן-בי-סי, שגם בימי מלחמת לבנון היתה, לדבריו, לא אוביקטיווית ועויינת במיוחד. לדעת פזנר, התוכנית שהוקרנה ב-1 ביולי לציון 20 שנה לכיבוש, היתה עויינת במפגיע, כשאת המימסד הישראלי מייצג בה ח"כ מאיר כהנא, ולא נעשה אלא לשרת את יעדיה של אן-בי-סי במאבקיה על איזור הצפיה.

המשרד עודד כמצב סעדה ציבורית בקרב יהדות ארה"ב, אולם הנהלת הרשת באה"ב סרבה, לדבריו, לכל דרישות ההתנבלות, שחרפו אליה. התעלמה מפניותיה של משלחת מטעם מועדון הנשיאים, ומן המכתב, ששיגרה אליה שגרירות ישראל בארה"ב.

שלשום, לאחר שנכשלו כל המאמצים להביא לתיקון המעוות בדרכים אחרות (כמו הענקת זמן תגובה שווה), נפגש פזנר עם ראש

(סוף בעמוד 11)

שוק ההון

ביקושי שיא להנפקות אג"ח

מאת יהודה שרוני

הנפקות שתי סדרות של אגרות חוב של בנק ישראל בהיקף של 35 מיליון שקל הב אתמול לביקוש שיא של 19.5 מיליון שקל, והאגרות נמכרו ברמת תשואה נמוכה של כ-5.5 אחוזים. הביקושים הגדולים גרמו בעקיפין של כמה אירועים שהיו השבוע ובהם הודעת הריבית במשק תיקפם כדי המהירים. לצורך הגבלה יחסית, עודפי נזילות גבוהים יחסית בגופים המוסדיים האיצו הגמת הרכישות. בשוק המניות נרשמה מגמה מעורבת עם נטיה ברורה לירידות שערים.

אל קוראי הארץ

עקב השביתה בתחילת השבוע, נבצר מאיתנו להדפיס את המוסף השבועי ועם הקוראים הסליחה.

הופעתו של המוסף תחודש כרגיל בשבוע הבא.

הארץ

ערך את העמוד: ברעז שפירא

הכתבה המבוקשת ... הארץ

מתפרסם היום בעמודים
- חלק א' – 10
- חלק ב' – 8
- חלק ג' – 1 – 12

דירה גדולה בשכונה טובה

נוה הדרים

שכונה של איכות חיים בראשון לציון.

רחוב ברנשטיין.

▲ דירות 4 חדרים 125 מ"ר
החל מ-118,600 ש"ח (כולל מע"מ ופתוח מלא) "\$74,125.

▲ דירות 5 חדרים 148 מ"ר
החל מ-142,500 ש"ח (כולל מע"מ ופתוח מלא) "\$89,062.

▲ דירות 5 חדרים 150 מ"ר
החל מ-154,200 ש"ח (כולל מע"מ ופתוח מלא) "\$96,375.

נמשכת מכירת קוטג'ים אחרונים 5 חדרים 170 מ"ר בנוי על מגרש 250 מ"ר
כמו כן נמשכת מכירת שטחים מסחריים במרכז המסחרי

באו לבקר באתר הבניה
בימים א,ג,ה,ו בשעות 9.00-13.00
בימים ב,ד בשעות 14.00-18.00
ובשבת בשעות 11.00-14.00
טלפון באתר 03-959556

אלום
מיסודה של החברה לישראל ...

משרד ראשי אלום: שד' רוטשילד 133 ת"א (ליד כיכר הבימה) טל. 03-203341 פתוח בימים ב', ד' 8.30-18.00, א', ג', ה' 8.00-16.00, ביום ו' 8.30-13.00.

שיחת היום / אורית גלילי

עם: משה לנזמן, בעלה של לאה שקדיאל מירוחם
על: הצעת החוק שתאפשר לגבר לקחת חופשת לידה

דווקא בזמנים שאשתי היתה בחופשת לידה הרגשתי מקופח

מי משקיע יותר משניכם בחינוך ובטיפוח הילדים?
ילדים זה המקצוע שלי. כפסיכולוג התמחיתי בטיפול בהם. אני רואה בהם את עתיד המדינה ולכן אני משקיע בהם. לאה משקיעה מאוד בצד החינוכי. הקשר שלי איתם נושא יותר אופי של משחק. יש לי למשל יותר סבלנות לשתף אותם בבידורה במטבח.
תאר קצת את הבית והבימשות המקצועית.
יש לי שלושה ילדים גדולים בגילאים ה', י', י"א מנישואין קודמים שנמצאים אצלנו שמונה פעמים בחודש. בעת הם פה יותר כי זה חופש. מנישואי השניים ללאה יש לי שלושה ילדים קטנים בגילאים שלפני בית־ספר.
גם לך יש כל כך הרבה תפקידים כמו לאשתך?
אני פסיכולוג חינוכי בחצי משרה בדימונה וחצי משרה בירוחם. אני יכול לספר פה רק על חלק מתפקידיה של לאה: חברה בהנהלת המועצה המקומית, יו"ר ועדת המילגות לסטודנטים, חברה בהנהלת המתנ"ס, רכזת מחוזית בשיקום השכונות לילדים טעוני טיפוח ותלמידה לתואר שני בהיסטוריה באוניברסיטת בן־גוריון במערכת כמעט מלאה.
הרגשת פעם מקופח שהתקדמותך האישית או המקצועית נעצרה?
אני לא מוותר לה יותר ממה שהיא מוותרת לי. הקריירה שלי דווקא תפסה תנופה מאז הנישואין. אשתי הקודמת לא עבדה בכלל. אז הרגשתי הרבה יותר כבול. מלאה אני מקבל הרבה תמיכה. דווקא בזמנים שהיתה בחופשת לידה הרגשתי מקופח. כי זו התקופה שקשרים עם הילדים את הקשרים האינטימיים ביותר, בגלל שידעתי שיש מישהו בבית מטבע הדברים השקעתי יותר בעבודה.
אם החוק היה בתוקף מי משניכם היה לוקח את חופשת הלידה?
לא היינו קובעים מראש. היינו שוקלים את זה לגופו של העניין. התמצית של המקרים היא שלאשה — כמו לגבר — תהיה זכות בחירה. כל שלוש האפשרויות היו עומדות בפנינו: שהיא תיקח, שאני אקח, או שנתחלק בינינו בתקופה.
איך אתה מסתדר כשהיא נוסעת לשליחויות בחו"ל. בשנה האחרונה היו פעמים כאלה?
כשהיא היתה בארה"ב טיפלתי בילדים. הקטן היה אז בן שמונה חודשים. אם היה צורך הילדים באו איתי לעבודה. לפעמים היה קשה מבחינת התיפקוד, אבל בעיקר היה קשה בלעדיה כי אני אוהב להיות איתה.
אתם דתיים אורתודוכסים ואצלכם מקובל לחשוב שמקומה של האשה בבית.
אני רק רוצה להזכיר לך מה עושות הנשים הדתיות שבעליהן לומדים כל היום תורה. הסטריאוטיפ אינו מדוייק ואינני מוצא, כי הוא מבטא יותר אצל דתיים מאשר אצל חילונים. אצל רוב המשפחות בארץ האשה מרגישה של נמשך כבר יותר בכל מה שקשור לניהול משק הבית. זה מתקשר גם לדגם של "סופר־וומן" שמנסה לעשות את הכל.
אתה חושב שהגברים יעשו שימוש בחוק, בשעה שבשוודיה למשל הוא קיים כבר שמונה שנים ורק 2% מהגברים ניצלו אותו?
אני חושב שזה חוק חיוני. אני מאמין שיהיו כאלה שישתמשו בו. הכל עניין של זמן. ולא חשוב אם רק מעט ישתמשו בו, עקרונית צריכה להיות האפשרות.
אתה יכול להבין ללבה אם היא חוזרת עייפה ו"אין לה ראש" אליך או לילדים?
לא קרה אף פעם דבר כזה. היא תמיד חוזרת עם רצון להיות עם הילדים ואיתי. אני למשל מוכרח חצי שעה לבד עד שאני עובר בחזרה למשפחה.
קוראים לך לפעמים פרייר או שאתה זוכה להערכת הסביבה?
קוראים לי פרייר על זה שאני עובד בהתנדבות ולא על החלוקה בבית. החברה דווקא מלאת הערכה. עלי זה מקל שהיא עובדת. אני מעורב רגשית בעיסוקים שלה. זה חלק ממני. אם אני אבקש ממנה לעבוד פחות, זה כאילו שאומר לעצמי לעבוד פחות.

שר החוץ בעדות לקונגרס: לא הייתי מודע לפרטי הפרשה האיראנית ולהעברת הכסף לקונטראס

שולץ: לאחר סילוק נורת ופוינדקסטר התיר רייגן למכור עוד נשק לאיראן

שר החוץ האמריקאי ג'ורג' שולץ נשבע בפתח עדותו אתמול. (תצלום איפי)

מאת צבי בראל
שליח "הארץ" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). מלחמות צמרת, מעשי רמייה, עקיפת סמכות, הוראות מטעות, שתי חזיתות בבית הלבן, וכמובן ישראל — נרמזו אל תוך השעתיים הראשונות, בהן העיד שר החוץ, ג'ורג' שולץ, בפני ועדת החקירה של הקונגרס.

על פי עדותו, שנמסרה בלשון שקולה, איטית ונטולת הציוריות שאיפיינה את עדותו של אוליבר נורת', התגלגלה לה הפרשה האיראנית מבלי שהוא היה מודע לה כלל, לפחות לא באותם חלקים הנוגעים למכירות הנשק מישראל לאיראן, ולהעברת הכספים מאיראן לקונטראס.

שולץ: היתה מלחמת גרילה בתוך הממשל

ניסיתי 3 פעמים להתפטר

מאת צבי בראל
שליח הארץ בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). "עליכם להבין, בתוך הממשל היתה מלחמת גרילה", כך תיאר שר החוץ ג'ורג' שולץ את האווירה בקיץ 86'. שולץ גילה, כי שלוש פעמים הגיש את התפטרותו ושלוש פעמים שכנע אותו הנשיא לחזור בו.

בפעם אחת, בקיץ 86', "חשתי כנטע זר בממשל", אמר שולץ. "פקיד בבית הלבן בשם ג'ונתן מילר אף ניסה בכל פעם למנוע ממני לטוס במטוס הבית הלבן לכל מיני משימות שהייתי צריך לבצע. עם הסי־איי־אי חשתי אי נוחות. הרגשתי שתחושה זו הדדית, משום שהתנגדתי למדיניות שהם נטו ליישם ולפיכך הגשתי את התפטרותי".

במקרה אחר ב־1983 שלח הנשיא רייגן את רוברט מקפארלן למסע סודי במזרח התיכון בין השאר לישראל, סעודיה, סוריה וירדן. שולץ ידע על מסע זה רק בדיעבד ואז פנה לנשיא ואמר לו "אם אתה שולח איש כמו מקפארלן לאיזור אין לך צורך בשר חוץ".

בפעם השלישית ביקש שולץ להתפטר כאשר הנשיא דרש מפקידי הממשל הבכירים לעבור בדיקה במכונת אמת. שולץ סרב וחש כי סירובו הרחיק אותו עוד יותר מן הבית הלבן.

באופן שיטתי נהג רוברט מקפארלן, שהיה היועץ לביטחון לאומי, להסתיר ממנו מידע, ובמיוחד שתים, שפורסמו אתמול, צויין במפורש, שאין כל הברח שולץ ידע פרט זה או אחר, עיקרון זה או אחר, או על פעולה זו או אחרת, שביצע מקפארלן מאחורי גבו. כך גם, בניסיון לשכנע את ישראל לתרום כסף לקונטראס.

לואיס שמע במקרה

ב־1984 שגר הווארד טייכר (אז, עוזר של מקפארלן, היום עובד מחקר במכון המזרח עם אייפא"ק — הלובי הישראלי) לישראל, כדי לשדל אותה לתרום כספים לקונטראס. לשולץ נודע הדבר מפי של שגריר ארה"ב בישראל, סם לואיס, ששמע במקרה על ביקורו של טייכר.

שולץ דרש ממקפארלן הסבר, וזה השיב לו שטייכר נסע על דעת עצמו. אולם המסמכים מעידים, כי מקפארלן היה זה ששלח אותו, ויותר מכך, בשלב מאוחר יותר, שוב שגר טייכר לישראל לאותה מטרה, כשהוא מצויד ברשימת הוראות ממקפארלן, ועל פיהן עליו להסביר לגורם הישראלי הבכיר עמו נפגש, את חשיבות הסיוע לקונטראס ואת העובדה שהממשל מבין לאיזו רמת פגיעות עלולה בקשה זאת להביא את ישראל.

על פי המסמך, נאמר לטייכר לומר לישראלים, כי אם ישראל תסרב, יהיה הממשל מאוכזב מאוד, אך עליו להבטיח שהנושא לא יעלה שנית.

שולץ הבהיר, כי לא ידע על מהלך זה וכי אילו ידע היה מתנגד לו בכל תוקף, משום שבקשה כזאת, ממדינה עמה מקיימת ארה"ב יחסי סיוע צבאי וכלכלי, עלולה להתפרש באופן בלתי רצוי. מקפארלן שיקר. בכל הנראה, לשולץ גם ביום זה שיקר. חותר של מייקל לידין, כאשר זה דן בישראל על הקשרים ... שולץ, על פי דבריו, ידע רק שלידין יצא על דעת עצמו.

תרומה של מליון מסעודיה

מקפארלן לא סיפר לשולץ גם על התרומה הסעודית בסך מליון דולר לחודש. ולמעשה, בעת שמחלקת המדינה היתה בעיצומה של בדיקת האופציות המעשיות של בקשה כזאת, הלך הבית הלבן קדימה וקיבל את התרומה הסעודית.

שולץ ידע על כך רק בדיעבד, כפי שידע בעבר על הקשר בין שחרור הכומר בנג'מין וייר ומכירות הנשק הישראליות. אף שלא נשאל ישירות, עלה מדבריו כי לא קיבל כל דיווח על הנושא גם מן הישראלים עמם היה במגע במשך שנות הפרשה, ביניהם ראש הממשלה שמעון פרס ושר הביטחון יצחק רבין.

את עיקר זעמו הפנה שולץ לעבר עוזריו של הנשיא ובמיוחד כלפי ג'ון פוינדקסטר וויליאם קייסי. שולץ סיפר כי אחרי שכבר התפוצצה הפרשה בנובמבר 1986 והבית הלבן התארגן לקראת מסיבת העיתונאים של הנשיא, הובאה לפני הנשיא אינפורמציה בלתי נכונה אותה ביקשו שיעביר במסיבת העיתונאים ובאמצעותה יכלו הם להינקות.

כך למשל ביקשו מהנשיא לומר, כי איראן איננה עוסקת עוד בטרור. "זה בפירוש היה בלתי נכון, זה היה מידע מסולף ומטעה" ונראה כי "עוזריו של הנשיא היו במצב של ניגוד אינטרסים עם הנשיא," כדברי שולץ.

אך החלק החשוב ביותר של חלק זה בעדותו של שולץ היה שאף לאחר שסולקו פוינדקסטר ונורת' מתפקידם, היה זה הנשיא שנתן היתר למכור עוד נשק לאיראן, או לפחות להמשיך בקשרי הסו"מ על מכירות נשק תמורת בני ערובה. זאת, עשה רייגן על פי המלצתו של ויליאם קייסי, למרות ששולץ היה זה שמונה על ידי הנשיא לטפל בפרשת היחסים עם איראן.

שולץ האשים את קייסי בהטעיה ובחוסר יושר. על פי תיאורו התקשר קייסי עם הנשיא רייגן, לאחר שהוחלט לנתק מגע עם איראן, ושיכנעו להרשות מגע זה בנסיבות המדיניות. לאחר שרייגן שוכנע, התקשר קייסי לסגנו של שולץ ומסר לו, כי "כנראה" חל שינוי במדיניות הבית הלבן, וכדאי שהוא יתקשר לבדוק. האמבס, רק כך, בדרך עקיפה, נודע לשולץ על כך שברגע האחרון הוא נעקף.

להגן על חיי יהודים

וואשינגטון (עי"צ). ע"י מכירת נשק לאיראן ביקשה ישראל לקיים את מאזן הכוחות במפרץ, אך גם להגן על חיי יהודי איראן — כך אמר לויטננט קולונל אוליבר נורת ב־4 בדצמבר 1985. דבריו שוחררו רק עתה לפרסום.

במסמך המשתרע על ארבעה עמודים, שנשלח ע"י נורת' לאדמירל ג'ון פוינדקסטר, מי שכיהן אז כיו"ר המועצה לביטחון לאומי של ארה"ב, טען נורת' כי תהיה החלטת ארה"ב בעניין מכירת נשק לאיראן אשר תהיה, ישראל "תמצא בכל מקרה דרך כדי להמשיך בהוצאתם של אנשיה מארץ זו בעסקת חליפין".

כזכור דחתה ישראל את הגרסה, לפיה מכירת הנשק הישראלי לטהרן היתה קשורה בגורל הקהילה היהודית באיראן.

המסמך כולל דו"ח על הדיונים שקיים נורת עם שני נציגים ישראליים בכירים — דוד קמחי, מי שהיה מנכ"ל משרד החוץ הישראלי ומנחם מירון, לשעבר מנכ"ל משרד הביטחון.

יצויין כי מספר היהודים החיים באיראן פחת מכ־80 אלף בשעת הדחתו של השאה ב־1979, לכ־25,000 בסוף השנה שעברה. לא ידוע כיצד מצליחים היהודים לצאת מאיראן.

מחבל נהרג באזור הבטחון בדרום לבנון; חברו נמלט

11 חוליות נתפסו ע"י חיילי יוניפי"ל בדרכן לפיגועים

מאת מנחם הורוביץ
כתב "הארץ" בצפון

בדרום לבנון אירעו כמה התקלויות עם מחבלים שבמהלכן נהרג אתמול ע"י חיילי צה"ל מחבל. 11 חוליות נתפסו ע"י חיילי יוניפי"ל.

המחבל נהרג בהתקלות עם כוח צה"ל בגזרה המרכזית של איזור הבטחון צפונית לעיירה בינת ג'בל. מחבל נוסף הצליח להימלט אל מחוץ לרצועת הביטחון. כוונתם היתה לתקוף אתרים שונים באיזור הבטחון.

הכוח פתח באש ובסריקות שנערכו נתגלתה גופת מחבל וליד נשקו האישי מסוג קלצ'ניקוב. ... לכוחותינו אין נפגעים.

המחבלים, שנתפסו בידי חיילי יוניפי"ל, היו בדרכם לפיגועים באזור הביטחון וסמוך לגבול ישראל. חיילי יוניפי"ל גילו אצל המחבלים אמצעי לחימה משוכללים ביותר וציוד קשר אלחוט חדיש. כמה מהמחבלים הגיעו מהאזור הנתון לשליטת הסורים, מקצתם היו אנשים מחדיים.

בירדלהי

(סוף מעמוד 1)

שלה בבניין ביותר, במעמד הבכיר ביותר אליו הגיעה עד היום — רבע הגמר בבית העליון, אחת משמונה הנבחרות הבכירות בעולם.

שלמה גליקשטיין יתייצב מטעם ישראל במשחק הפתיחה בשעה 9 מול המדורג מספר אחד של הודו רמאש קרישנאן.

הסכמה ישראלית להועידה בינלאומית עשויה להביא להכרה של הודו בישראל, 40 שנים אחרי הכרזת העצמאות של שתי המדינות. כך מעריך איגוד מלהוטרה, פרשן הודי בכיר ליחסים בינלאומיים.

בשיחה, שקיימתי אתמול עם מלהוטרה בביתו בדלהי, הסביר האיש, שלמעשה אין עויינות של הודים כלפי ישראל וחוגים רבים במדינה זו היו רוצים לראות בהכרה של הודו במדינת ישראל. הנושא הישראלי אינו נמצא כרגע על הפרק מאחר וראש הממשלה ראג'יב גאנדי טרוד בענייני פנים. "יש לו הרבה בעיות לפתור ואני מאמין שהוא יעמוד בזה", אמר מלהוטרה, "לאחר מכן יתפנה לענייני חוץ".

הביטוח הלאומי החל ביישום החלטה המעודדת הגירת ערבים מירושלים לגדה

בעקבות המלצת ועדת שרים ותקנות חדשות שיזמה ועדת העבודה והרווחה מכיר הביטוח הלאומי לראשונה רשמית בזכויות 30,000 ערבים שעזבו את ירושלים כזכאים לקצבות

מאת נדב שרגאי
כתב "הארץ" בירושלים

החלטה, שנועדה לעודד ערבים תושבי העיר העתיקה שבין החומות בירושלים, להגר אל הגדה, מיושמת לראשונה בימים אלה על ידי הביטוח הלאומי. בשבועות האחרונים החל הביטוח הלאומי לחלק באופן שוטף קצבות זקנה, שארים ומענקי לידה לכ־30,000 ערבים תושבי השטחים, נושאי תעודות זהות ירושלמיות, שאינם מתגוררים עוד בתחום השיפוט של ירושלים.

תושב ערבי רגיל בשטחים אינו זוכה לצורך זכויות או הטבות על ידי הביטוח הלאומי למעט מועסקים בתוך תחומי מדינת ישראל.

בשעתו החליטה ועדת השרים לענייני ירושלים על מדיניות עידוד הגירה של ערבים מתוך תחומי העיר העתיקה שבין החומות אל מחוץ לגבולות השיפוט של העיר לתחומי הגדה. כ"פיצוי" למעבר נקבע בין היתר, כי אותם ערבים, שיהגרו מירושלים, יוכלו להמשיך ולהחזיק בתעודות זהות ירושלמיות שלהם, תעודות תושב, ותקנות להם זכויות סוציאליות רבות.

קשיים משפטיים

בפועל נתקל יישומה של ההחלטה בקשיים משפטיים רבים, שכן חוק הביטוח הלאומי, חוק טריטוריאלי מיסודו, חל על תחומי מדינת ישראל בלבד.

עקב כך לא קיבלו ערבים רבים, שעזבו את ירושלים, את דמי הביטוח הלאומי, אף שקודם לכן קיבלו אותם באופן שוטף. ערבים לא מעטים, שהתכוונו לעזוב את העיר העתיקה הקפיאו את תוכניותיהם עד שיתבהר להם, אם אמנם ממשיכים אותם לזכות בהטבות, הנובעות מהיותם, לפחות רשמית, תושבי ישראל ונושאי תעודות זהות ירושלמיות.

כדי להתגבר את הסבך יזמו גורמים בעיריית ירושלים את שינוי החוק, תקנות. ... בוועדת העבודה והרווחה של הכנסת והנושא הוסדר מבחינה חוקית. בוועדת העבודה והרווחה הסתייגו תחילה ח"כים יונים, הנמנים על סיעת המערך מהתיקון המוצע, מחשש שיתפרש כסיפוח. גם בביטוח הלאומי השמיעו גורמים הסתייגות מאותו הטעם. בסופו של דבר הוברר, כי רק מעט מאד התושבים הערבים שהיגרו מירושלים חורש זאת ואז תמכו גם הח"כים מהמערך והגורמים, שהתנגדו לכך בביטוח הלאומי, בתקנות החדשות.

רוב הערבים, שבהם מדובר, מתגוררים באל־עיזריה והאיזור שמצפון לירושלים בכפרים אדם והאזריה אל־בירה.

זכו בפיס

בהגרלת הפיס מצטבר של מפעל הפיס מס. 30/87
זכו הכרטיסים הבאים:
בסך: 180,000.00 ש"ח זכה המספר 474173
שכר לשבוע הבא הפרס המצטבר בסך 100,000.00 ש"ח; מקסימום פרס ראשון בשבוע הבא יהיה 380,000.00 ש"ח (כולל צבירה).
בסך 12,000.00 ש"ח זכה המספר: 842663
בסך 6,000.00 ש"ח זכו המספרים: 831428 435309
בסך 300.00 ש"ח זכו המספרים: 013678, 016616, 029768, 034558, 051180, 078027, 113758, 116314, 139530, 158651, 284263, 298713, 321025, 388838, 413854, 428083, 432456, 464304, 542781, 569953, 585546, 628950, 634046, 658561, 689507, 700980, 705503, 754015, 837861, 855275, 862621, 887165
בסך 150.00 ש"ח זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־: 2486, 4704
בסך 25.00 ש"ח זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־: 237, 599
בסך 16.00 ש"ח זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־: 430, 870, 924
כל הכרטיסים שמספריהם מסתיימים בספרה 3 או 8 זכו בסך של 2.50
בסך 5.00 ש"ח זכו המספרים התלת־ספרתיים: 020, 048, 163, 190, 243, 294, 348, 368, 436, 456, 593, 548, 549, 561, 615, 627, 714, 736, 759, 833, 835, 928, 956, 957, 977, 996
בסך 2.50 ש"ח זכו המספרים: 00, 07, 12, 13, 19, 21, 28, 33, 35, 42, 44, 45, 51, 56, 64, 65, 70, 78, 79, 82, 84, 86, 93, 95, 99

אל על

	מעל' מינימום	מעל' מכסי		הטמפרטורות אתמול	
אמסטרדם	14	13	גשם	14	21
אתונה	26	39	בהיר	27	45
בוקרשט	20	35	מ"ח	—	—
בריסל	13	19	גשם	10	22
וינה	17	28	מ"ח	17	27
ז'נבה	15	24	מ"ח	10	22
לונדון	14	18	גשם	13	16
ליסבון	16	20	מ"ח	16	26
מדריד	22	29	בהיר	18	35
ניו־יורק	22	32	מ"ח	22	34
פאריס	13	21	מ"ח	13	17
פרנקפורט	14	22	גשם	13	23
ציריך	14	19	מ"ח	—	—
קהיר	26	39	בהיר	24	40
קופנהגן	14	22	מ"ח	17	19
רומא	22	31	בהיר	18	36
שטוקהולם	16	25	נאה	20	30

ELAL אל על

מרכז ההסברה
חבר הנאמנים לאחוזת קבר ז'בוטינסקי בהר הרצל

טקס האזכרה הממלכתי לציון 47 שנים להסתלקותו של זאב ז'בוטינסקי

ייערך ביום ראשון, כ"ט בתמוז התשמ"ז (26.7.87) בשעה 17.30, בהר הרצל, בירושלים
—הציבור מוזמן—

ראיתי שמעתי

העתודה הפוליטית הצעירה מתכנסת בישראל

150 מנהיגים צעירים מכ־24 מדינות במערב יתכנסו ביום ראשון בישראל ויפתחו בירושלים את הוועידה הראשונה של הפורום הבינלאומי למנהיגות פוליטית צעירה. בכוונת יוזמי הפורום לגבש מסגרת לשיתוף פעולה עם הצעירים שנבחרו בקפידה ומהווים את עתודת המנהיגות במערב. בין הבאים, שאינם יהודים, חברי פרלמנטים צעירים ומבטיחים, דוברי מפלגות, יועצים בכירים לראשי ממשלות ולשרים, ראשי הדור הצעיר באירופה, בארה"ב ובקנדה.

מבין השמות הרבים בולטים אנדריאס אנדריאנופולוס (40), ראש עיריית פיראוס, שהיה חבר פרלמנט משך 14 שנה, וכיום מכהן כראש תנועת שלום ביוון; ... היא חברת ראש האופוזיציה השוודית והיא יועץ לאותו ראש אופוזיציה. ... שהצטרף להנהגת המפלגה השמרנית ביוון, ועוד.

על סדר היום יעמדו הנושאים: הסדר הבינלאומי והמצב להגרתו, כלכלה חופשית ויזמה חופשית, יהודי בריה"מ והמועצות, המאבק לחופש, המזרח התיכון — ודימוקרטיה השלום.

הפורום מתקיים בחסות ראש הממשלה, יצחק שמיר, ובסיוע משרד החוץ, משרד התיירות הסוכנות היהודית. מארגן הוועידה הוא גיל סממברג, עוזר של השר משה ארנס בנושא יהודי בריה"מ־המועצות.

שגריר ישראלי חוזר לטוגו

ועדת המינויים של משרד החוץ אישרה השבוע את מינויו של יעקב (ג'ק) רווה לשגרירה של ישראל בלומה, בירת טוגו. הוא יהיה השגריר הראשון מאז נותקו היחסים בין שתי המדינות בראשית שנות השבעים. רווה הוא בן 35 ויהיה השגריר הישראלי הצעיר ביותר. הוא יליד מרוקו ובן למשפחה ברוכת ילדים מקריית־ים. בתקופה האחרונה שימש בתפקיד קצין האינטרסים של ישראל בטוגו ובגאנה השכנה. רווה זכה לשבחים רבים על פעילותו לקראת ביקור ראש הממשלה, יצחק שמיר, בטוגו לפני שבועות אחדים.
א. לב

מהירות יחסית

למרות שנדרשו חודשים ארוכים כדי לאשר את הסיוע למושבים, הודיע אתמול מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ, שמעון פרס, לשגר מברק ליו"ר ועדת הכספים של הכנסת, אברהם שפירא, במברק הוא מביע הערכה לפעולתו הנמרצת של שפירא לאישורה המהיר של תוכנית הסיוע להתיישבות, ומעלה על נס את הסיוע האמיתי של היו"ר ליישום המלצות ועדת רביד.
א. לב

בר לב יקים מועצה למניעת הפשיעה

שר המשטרה, חיים בר־לב ממשיך להאמין שבישראל אין פשע מאורגן, אף כי לדעתו הפשיעה בארץ "הינה לא פעם מתואמת, כפי שאירע בשוד הכספת בבנק הפועלים בירושלים".

שר חיים בר־לב

שר המשטרה היה אתמול אורח פורום הביטוח, שם גילה שבכוונתו להקים מועצה, בה יהיו חברים כל הגורמים שיכולים לתרום למלחמה בפשיעה אשר יפעלו על בסיס וולנטרי. המועצה תפעל כדי להגביר את שיתוף הפעולה בין הציבור הרחב למשטרה, שכן יש בכך כדי לסייע רבות למלחמה בפשיעה. השר בר־לב לא ביקש להתקשט בנוצות לא לו, וסיפר כי מועצות מסוג זה קיימות כבר במדינות אחרות בארה"ב ובאנגליה.
אריה לביא

עורך יהודי מבריה"מ עשוי לבוא לכנס בירושלים

סימן נוסף להתקרבות בין בריה"מ והמועצות לישראל עשוי להיראות בקרוב, הפעם על רקע השתתפות סובייטית־יהודית בכנס עולמי של עיתונאים יהודים שיערך בירושלים. העורך הראשי של הביטאון הסובייטי־היהודי באידיש "סובייטיש היימלאנד", אהרון ורגליס, שהוא גם עורך הוצאת ספרים סובייטית רשמית של מחברים יהודיים "מתקדמים" במוסקווה, לא דוחה את האפשרות להיענות להזמנה של הנהלת האיגוד העולמי של העיתונאים היהודים — אם תבוא כזו. ואכן הנהלת האיגוד מתכוונת לשלוח לו הזמנה, ויתכן שיבוא עם "עוד מישהו" ממערכת הביטאון שבעריכתו ואף ישתתף בדיוני הכנס.
שמעון סאמט

נסיכה מאחורי הקלעים

הנסיכה עאליה עלי חאן, מי שהיתה אשתו של עלי חאן, קרוב משפחתו של האגא חאן, הגיעה לישראל והתייצבה כבר לפני דן בשמלת ערב יוקרתית ולא בגלביה ובצעלה. למרות שמה המוצהר, הנסיכה היא אנגלית, שאחרי גירושיה זנחה את הדת האסלאמית, ועתה השתייכותה הדתית בלתי מוגדרת.

הנסיכה, המתגוררת בשבועות האחרונים בלונדון היא בעלת קשרים טובים גם בעולם הבידור האנגלי, וקשרים אלה הם גם שהביאו לביקורה הנוכחי בארץ. היא מלווה את הפקת "מופע האימים של רוקי", המופק על־ידי צביקה בכן, ומפקחת על ביצועו.

בעריכת עירית רוזנבלום

בצער רב וביגון קודר אנו מודיעים על פטירתה של אמנו ודודתנו
גב' פנינה זמורה
אלמנת ד"ר יוסף זמורה
בת הרב יצחק הכהן גרופמן
ההלויה תצא היום יום שישי כ"ז תמוז תשמ"ז 24.7.87 בשעה 12.00 מבית ההלויות סנהדריה להר המנוחות.
האח פנחס גרופמן ומשפחתו
האחות חנה גרינברג
האח מנחם עזריה גרופמן
האחיינים והאחייניות.

אנו מודיעים בצער רב על פטירתה ללא עת של רעית חברנו לעבודה
יצחק גסנר
מנהל לשכת קרן קיימת לישראל בשוויץ
מרים גסנר
ומשתתפים בצער המשפחה
ארונה יובא מציריך ותקבר בבית העלמין בירושלים ההלויה תצא ביום ראשון כ"ט בתמוז תשמ"ז 26 ביולי 1987 מבית ההלויות העירוני רח' שמגר, רוממה ירושלים בשעה 10.00 בבוקר להר המנוחות בגבעת שאול
קרן קיימת לישראל
ההנהלה ואיגוד העובדים

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של יקירנו
ישראל קרסנסקי
נהריה
על מועד ההלויה להתקשר לטלפון 04-922852
הדיס קרסנסקי
והמשפחה

לעדינה ואריה חשביה
ברכות לבביות
להולדת הנכד
הארץ

לגב' רחל לרנר
לגב' חיה בומס
לחוה ולבן ציון בומס
ברכת מזל טוב בהגיעו
למצוות של הנכד־הבן
נעם נ"י
הארץ

לדינה ואיוש ביתן
ברכות לבביות
להולדת הבן
הארץ

התפטרו חברי הנהלת תא מפלגת העבודה בקרב עובדי מש' החוץ

בכך תופסק למעשה פעילות התא • במכתבו לברעם טוען ראש התא דוד ששון, כי סירובו "להתקרנף" בתקופת שלטון הליכוד עצר קידומו; עתה, כאשר בראש המשרד עומד יו"ר מפלגת העבודה הוא משלם מחיר יקר תמורת פעילותו במפלגה

מאת עקיבא אלדר
סופר המדיני של "הארץ"

ראש תא מפלגת העבודה בקרב עובדי משרד החוץ, דוד ששון, שלח אתמול מכתב התפטרות למזכיר המפלגה עוזי ברעם ובעקבותיו הלימו כל חברי הנהלת התא ובהם ראש אגף ההסברה קלוס אביטל, להגיש את התפטרותם. בכך למעשה תופסק פעילות התא במשרד שבראשו עומד יו"ר מפלגת העבודה.

ראש התא התפטר במחאה על כך שועדת המינויים העדיפה השבוע מועמד אחר על פניו לתפקיד הסמנכ"ל למינהל. בין השאר נטען, שמינוי ראש תא המערך יעורר ביקורת ציבורית.

ביילין תמך — טמיר התנגד

המנכ"ל המדיני, יוסי ביילין, תמך בששון, אולם המנכ"ל אברהם טמיר הציע מועמד אחר. לבסוף הוסכם על מועמד פשרה, ולתפקיד מונה ראש מחלקת עובדים יצחק שלף.

במכתבו לברעם טוען ששון, כי בשל סירובו "להתקרנף" בתקופת שלטון הליכוד נעצר קידומו ואילו עתה, כאשר בראש המשרד עומד יו"ר מפלגת העבודה הוא משלם מחיר יקר תמורת פעילותו במפלגה. הפרשה עוררה תגובות זועמות של חברי המערך במשרד החוץ הטוענים, כי פרס מתעלם מהם ומתייחס אליהם, כמו אל רוב עובדי המשרד כאילו היו "ילדים".

הם ציינו, כי ששון הוא בן שכונות שהתקדם תוך מאמץ רב ודרך מגוון רב של תפקידים במשרד והוא זכה לשבחים רבים מראשי האגף על הדרך שבה הוא ממלא בחמש השנים האחרונות את תפקיד ראש אגף הכספים וחשב משרד החוץ.

רה"מ ושר החוץ שמעון פרס בא אמש לקבלת פנים לכבוד צאת סיפרה של יהודית הנדל אודות רשמי מסעה בפולין, ששודרו ברדיו ופורסמו במוסף "הארץ". בין המברכים בקבלת הפנים, שנערכה בביתה של [illegible] בקי פריישטדט, היה גם מנהל הרדיו גדעון לביא, שסיפר כי כעת נעשים מאמצים לשלוח את הנדל למסע דומה לבריה"מ ואולם תוכנית זו נתקלת בקשיים בגלל אי היכולת לקבל ויזה. אבות ישורון קרא פואמה מיוחדת שחובר לכבודה של הנדל. (כתב: חיים הנדוורקר)

נבון מודאג מה"חרדיזציה" בבתי ספר ממלכתיים־דתיים

הציע פעולה דחופה להעמקת החינוך הדתי־הציוני בבתי ספר אלה

(עת"ת למ"מ). סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות יצחק נבון, הביע דאגה מתהליך ה"חרדיזציה" של החינוך הדתי־ציוני בארץ. השר מציע, לקיים פעולה ציבורית רחבה, משותפת להורים ומורים, שיפעלו להעמקת החינוך הדתי־הציוני בבתי הספר הממלכתיים־דתיים.

השר אמר דברים אלה למשלחת של ראשי תנועת "נאמני תורה ועבודה" שנפגשה עמו, כדי לדון בדרכים להבטחת חינוך דתי־ציוני בחינוך הדתי.

שר החינוך אמר, כי מערכת החינוך בכלל והחינוך הדתי בפרט, אינה מנותקת ממה שמתרחש בציבור הישראלי, ולכן תהליך ההקצנה העובר על חוגים דתיים מסויימים, מצא את דרכו גם אל בתי הספר הדתיים.

"כולנו חייבים לפעול כדי לעצור תהליך זה", אמר נבון.

שר החינוך קרא לציבור המורים וההורים בחינוך הממלכתי־דתי להמשיך ולראות באינטגרציה הבין־עדתית יעד מרכזי של מערכת החינוך ולסייע למשרד החינוך לבלום תופעות של "בריחה" מהאינטגרציה.

אנשי "נאמני תורה ועבודה" הגישו לשר הצעה לתכנית חינוכית וארגונית חדשה שנועדה להעמיק את החינוך הדתי־ציוני. הוחלט, כי ההצעה תידון יחד עם מנהל החינוך הדתי יעקב הדני ולאחר שתגובש סופית תובא לאישור השר.

נאסר על אל"מ אורי דרומי לפרסם מאמר ב"על המשמר"

תגובת בכירים בצה"ל: קצינים בסדיר לא מפרסמים מאמרים בעיתונות אזרחית

מאת ראובן פדהצור

דובר צה"ל החליט לא לאשר לאל"מ אורי דרומי, מפקד "מערכות", לכתוב מאמר, הגם בנושא אזרחי, שהוזמן על ידי "על המשמר".

דרומי קיבל פניה מ"על המשמר" לכתוב למוסף השבת של העיתון רשמים והגיגים, במסגרת הטור השבועי "חותם אישי", המארח בכל שבוע אישיות אחרת.

למרות האופי האזרחי של הטור האישי, ולמרות שבעבר כתב דרומי טור דומה במוסף "הארץ", לא אישר דובר צה"ל לדרומי לכתוב ל"על המשמר".

לפני כשבוע, לא אושר לאלוף משה בר־כוכבא, לפרסם ב"על המשמר" מאמר מפרי עטו. סוכם כי רק לאחר שהמאמר של האלוף בר־כוכבא יפורסם בבטאון הרשמי של צה"ל, "מערכות", יוכל גם "על המשמר" לפרסמו. כך, יתפרסם המאמר ב"מערכות", ובאותו יום יראה אור גם ב"על המשמר".

בתגובה על האיסור שהוטל על אל"מ דרומי ועל האלוף בר כוכבא, אמרו מקורות צבאיים, כי "קצינים בשירות סדיר לא מפרסמים מאמרים בעיתונות אזרחית. לשם כך קיימים פרסומים של צה"ל".

לוחצים על ערפאת בעניין המשלחת המשותפת עם ירדן

מאת עקיבא אלדר

גורמים פלשתינאים מקיימים באחרונה לחץ על מנהיג אש"ף, יאסר ערפאת, במגמה לשכנעו להסכים לייצוג הפלשתינאים במשלחת משותפת עם ירדן ולוותר על השתתפותם של אנשי אש"ף בולטים במשלחת זו — כך נודע מפי מקורות מדיניים במערב.

אנשי פמלייתו של שר החוץ המצרי עיסמת עבד אלמגיד סיפרו לפקידים בירושלים, כי מצרים מפעילה אף היא לחצים על ערפאת, שיסכים למשלחת המשותפת ויוותר בכך על החלטת המל"פ באלג'יריה שאש"ף יהיה מיוצג במשלחת נפרדת.

אתה נכנס בנמוך ועובר לגבוה!

הזדמנויות
חסכון
צמודות לסל

בנק הפועלים מפעיל שלוש תכניות חסכון חדשות הצמודות לסל המטבעות.
הצטרף עכשיו לפי שער הדולר וכספך יוצמד מייד לשער סל המטבעות הגבוה משער הדולר.

לבחירתך תכניות חסכון חדשות שבהן גם הקרן וגם הריבית צמודות במלואן לסל של 5 מטבעות החוץ העיקריים.
עכשיו תהנה מכניסה לפי שער דולר של 1.6158 ש"ח* ומהצמדה מיידית לשער הסל - 1.6767 ש"ח*. הטבה זו שקולה למענק מיידי בשיעור של 3.8%.

מטמון צמוד סל - חסכון בהפקדה חד-פעמית לתקופה של עד 4 שנים, כאשר את מלוא הרווחים ניתן לקבל כבר אחרי 3 שנים.

מטמון סל להכנסה חודשית - חסכון לתקופה של עד 5 שנים המאפשר הכנסה חודשית שוטפת וצמודה.
בתום התכנית תקבל את מלוא קרן החסכון צמודה לסל המטבעות.

מטמון חודשי צמוד סל - חסכון בהפקדות חודשיות לתקופה של עד 5 שנים. ניתן לקבל את מלוא הרווחים כבר אחרי 3 שנים.
(ההצטרפות לתכנית זו לפי השער היציג של סל-המטבעות).

היכנס עוד היום לסניף בנק הפועלים הקרוב אליך, ותשמע על הזדמנויות החסכון החדשות של בנק הפועלים.

* נכון להפקדות שיתבצעו עד יום ד' 29.7.

התנאים המוצעים ניתנים לתקופה מוגבלת בלבד והבנק רשאי לשנותם בכל עת.

בוא ותראה איך פועלים טוב יותר
בנק הפועלים

בכתב אישום לבית הדין הצבאי של מחוז הדרום:

קצין וחייל מואשמים ביריות על מכונית של צוות טלוויזיה

הקצין נאשם בהתנהגות בלתי הולמת ובמתן הוראות באופן לא חוקי • החייל מואשם בציות לפקודה בלתי חוקית של קצין צה"ל

מאת איתן רבין
סופר "הארץ"

לבית הדין הצבאי של מחוז הדרום, הוגש אתמול כתב אישום נגד קצין בדרגת סרן ונגד חייל בדרגת טוראי, הנאשמים כי ירו לפני כחודשיים, על מכונית של צוות הטלוויזיה והכבאי אריך דיק, במחסום נחל ארז, שבכניסה לרצועת עזה.

בכתב האישום, שהוגש על ידי התובע הצבאי, סגן ירון לוי, נאמר, כי לאחר שצוות הטלוויזיה לא ציית למפקד המחסום, שהורה לו לא לעזוב את המקום, הורה הקצין לפיקודו — חייל בדרגת טוראי — לירות בגלגלי רכב הטלוויזיה.

החייל ירה כדור אחד לעבר הצמיג, וכשראה כי עוד נותר בו אוויר, ירה כדור נוסף, ובכך גרם לעצירתו של כלי הרכב.

הקצין נאשם בהתנהגות בלתי הולמת, ובמתן הוראות באופן לא חוקי.

החייל מואשם בציות לפקודה בלתי חוקית של קצין צה"ל.

בין עדי התביעה, יהיה גם צוות הטלוויזיה.

משפטם של השניים ייפתח בקרוב.

עציר בכלא ג'נין מת בנסיבות תמוהות שעה שהובא לחקירה

בבדיקה ראשונית לאחר מותו לא נתגלו סימני אלימות במנוח, עווד חמדן (23)

מאת אורי ניר
סופר "הארץ" בשטחים

עציר בכלא ג'נין מת ביום שלישי השבוע בנסיבות תמוהות שעה שהובא לחקירה.

משירות בתי הסוהר נמסר אמש, כי בבדיקה ראשונית שנערכה בגופתו לאחר מותו לא נתגלו סימני אלימות אך בדיקת נסיבות מותו עדיין נמשכת.

עווד חמדן (23) תושב הכפר עראבה שליד טול כרם נעצר ב־17 ביולי בחשד השתייכות לארגון עוין. ביום שלישי השבוע בשעות הצהריים הפתיע להעברתו לחקירה. לפתע איבד את הכרתו והתמוטט. סוהרים ניסו להחייתו והזעיקו חובש. זה הורה להבהילו לבי"ח. חמדן הועבר לבית החולים "העמק" בעפולה ושם נקבע מותו.

בני משפחתו של חמדן הטילו אמש על שלטונות הביטחון את האחריות למותו. הם טוענים כי נפטר עקב עינויים.

דובר שירות בתי הסוהר, שמעון מלכה, אמר אמש כי בדיקת נסיבות מותו של העציר נמשכת ולפי שעה אין ידיעה ברורה בעניין זה.

דו"ח על ילדים במוסדות פנימייתיים:

תופעות של הזנחה והתעללות בפנימיות לילדים עד גיל 12

פיקוח רופף ★ מחסור חמור בכוח אדם מקצועי ומיומן

מאת נילי מנדלר
סופרת "הארץ" לענייני חינוך

בחלק מהפנימיות לילדים עד גיל 12 יש תופעות של הזנחת החניכים ולעתים גם של התעללות בהם. הפיקוח על המתרחש ברוב הפנימיות בארץ רופף ביותר, וקיים בהן מחסור חמור בכוח אדם מקצועי ומיומן.

נתונים אלה כלולים בדו"ח על ילדים במוסדות פנימייתיים בישראל, שנמסר בימים אלה לפרסום, על ידי ד"ר יצחק קדמן, מנהל המועצה הלאומית לשלום הילד. בדו"ח נאמר, כי בהיעדר רשות מרכזית אחת לטיפול בילדי פנימיות, הם נשוקים בין משרדי העבודה והרווחה, החינוך והדתות, בין אגודות וארגונים פרטיים, מפלגות פוליטיות והסוכנות היהודית.

לרוב, אין כל שיתוף פעולה בין גורמים אלה, ולעיתים קרובות יש ביניהם עוינות ויריבות גלויה, המכבידים על יצירת בקרה נאותה על רווחתם והתפתחותם של הילדים.

עוד מציין הדו"ח, כי בישראל יש פנימיות הפועלות ללא רישיון. טרם הונהגה הכשרה מאורגנת ומסודרת למנהלי המוסדות והכשרה לסגל העובדים מועטה מדי. תחלופת כוח האדם גבוהה ויש מוסדות הפועלים במבנים ובתנאים פיסיים בלתי נסבלים.

מספר הפנימיות המיועדות לילדים עם צרכים מיוחדים מועט, והם גדלים במוסדות שאינם ערוכים להתמודד עם צרכיהם ומשמשים למעשה כאכסניה בלבד.

בהמלצות הכלולות בדו"ח נאמר, כי החוקים המבטיחים את שלום הילדים בפנימיות, אינם מתבצעים במקרים רבים וכי יש לפעול לאכיפתם. כן מומלץ ליישם בהקדם הוולכות ממשלה מלפני שנים אחדות, לפיה יש להקים רשות ארצית שתרכז את כל הטיפול בנושא.

תמ"י מסרבת לסלק חוב ארנונה לעיריית ת"א

גזבר תמ"י: באותו בניין שכנו חמישה מוסדות נוספים שצריכים להתחלק בתשלום

מאת חיים הנדוורקר
סופר "הארץ" בתל אביב

סיעת תמ"י אינה משלמת חובות ארנונה לעיריית תל־אביב על הפעלת משרדיה בעיר — כך נודע לסופר "הארץ".

המדובר בסכום של כ־40,000 ש"ח.

לא מכבר שיגר שלמה ברזילי, מנהל האגף לגביית ארנונה בעירייה, מכתב לח"כ אבו־חצירא ותבע ממנו לסלק את חוב הארנונה עבור משרדי תנועתו, שפעלו ברחוב יגיע כפיים 10 בתל־אביב בין השנים 1982־85. אולם למרות כל הפניות עד היום לא קיבל האגף לגביית ארנונות כל תשובה מתמ"י.

עתה מתלבטים בעיריית תל־אביב כיצד להגיב. בין השאר נבחנות אפשרויות לנקוט ולעקל הקצבות המגיעות לה דרך מימון המפלגות.

ח"כ אבו־חצירא אמר, כי אינו יודע דבר על כך וכי אינו מתעסק בענייני כספים.

גזבר תמ"י, חגי מויאל, לא היה מודאג כשפנינו אליו בעניין זה. "לא רק שאין מה לעקל דרך מימון המפלגות, אלא שאנו אפילו חייבים כספים". עוד טען מויאל, כי עיריית תל־אביב תובעת מתמ"י תשלום ארנונה שאותו צריכים לשלם חמישה מוסדות נוספים ששכנו בבניין, ולא יעלה על הדעת שתמ"י תממנם. הוא הוסיף כי בכוונת תמ"י לקיים מגעים עם עיריית תל־אביב, כדי למצוא פתרון לבעיה.

התנועה הדתית־לאומית דחתה הצעות־הקצנה בחינוך ממלכתי־דתי

(ע). המושב הרעיוני־אידיאולוגי של ועידת התנועה הדתית־לאומית, שנערך אתמול במלון "פאלאס" בתל־אביב, דחה את ההצעות על הקצנה בחינוך הממלכתי־דתי ותמך בהמשך קיומו של הזרם המרכזי של החינוך הממלכתי הדתי (חמ"ד) המאזן בין לימודי הקודש ולימודי החול.

בין השאר, נדחתה הצעה שהתנועה תשאף לכך, שהחינוך הדתי יחזור להיות נפרד לבנים ולבנות. כן נדחתה ההצעה נגד צירוף שחקנים חילוניים ל"אליצור".

הוועידה החליטה, כי יש להנחיל כל תלמיד ותלמידה להשקפה ציונית דתית.

כתב הטלוויזיה הדנית:

"מאפיה יהודית שולטת בטלוויזיה של מוסקווה"

מאת אליהו זהבי
סופר "הארץ" בסקנדינביה

קופנהגן (מיוחד ל"הארץ"). כתב רשות השידור הדנית במוסקווה דווח אתמול על פעילות הארגון הסלאבופילי־אנטישמי "פאמיאט". הארגון, שבין חבריו היו אנשי תרבות ורוח שגילו דאגה לשמירה על ערכי התרבות הרוסית, נקט במקביל קו הסתה אנטישמית המאשימה את "היהדות הבינלאומית, את הציונות ואת הבונים החופשיים" במזימה להשתלט על התרבות הרוסית.

הכתב דיווח, כי בעת שיחתו עם אנשי "פאמיאט" הם התלוננו כי מאפיה יהודית השתלטה על הטלוויזיה של מוסקווה, ויהודים חודרים אל לשכות עורכי העיתונים הסובייטיים בעלי ההשפעה על המוני העם.

הכתב חזר על הסיפור שמפיצים אנשי "פאמיאט" כי מהנדסים יהודיים התוו את קו הרכבת התחתית של מוסקווה בדיוק מתחת לבנייני הקרמלין כדי להקל על פיצוץ המרכז הרוחני־תרבותי של אמא רוסיה.

240 מורדים נהרגו בקרבות בדרום סודאן

חארטום (ע"ת). חיילים סודאניים הרגו 240 מורדים בדרום סודאן, בפעולות שנערכו לאחרונה — על כך דיווחה היום סוכנות הידיעות הסודאנית הרשמית.

הסוכנות ציטטה מקור צבאי רשמי שאמר, כי חיילים תקפו קבוצה של מורדים ב־14 ביולי, בחבל באחר אל גזאל, והרגו 170 מהם.

החיילים הסודאנים גם תקפו מחנה של המורדים בחבל עילית הנילוס והרגו 70 חברי צבא העם הסודאני לשחרור. נלקחו גם שבויים שעל מספרם לא נמסרו פרטים.

עורך את העמוד: חיים טל

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

האוצר מציע: בנקאיות שייחסמו עוד לשנתיים — ייסחרו בבורסה

בהצעה שהוגשה לאישור ועדת הכספים: מי שירצה לפדות המניות כבר באוקטובר השנה יוכל להצטרף לתכניות חיסכון עם ברירת הצמדה לדולר או למדד, בתנאים משופרים ● הממונה על שוק ההון: עלות מיחזור החוב הפנימי פחתה השנה בכ־500 מיליון דולר

מאת יהודה שרוני
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

משרד האוצר העביר לאישור ועדת הכספים הצעות לשיפור התנאים לבעלי המניות הבנקאיות שיימנעו מלפדות אותן באוקטובר 1987. כך מסר אתמול יהודה דרורי, הממונה על שוק ההון, בפגישה עם כתבים לענייני כלכלה בתל־אביב.

דרורי אמר כי הדיון בוועדת הכספים על פדיון הבנקאיות ב־1.25 מיליארד דולר, יתקיים ביום ב'.

הממונה על שוק ההון הסביר כי מי שרוצה לפדות את הבנקאיות באוקטובר השנה, חייב להודיע על כך מ־15 באוגוסט עד 20 באוקטובר. מי שלא ימסור הודעה — ייראו בו כמי שהחליט להחזיק בהן עוד שנתיים.

ה"סוכריה" שהאוצר מציע למי שיחליט להחזיק בבנקאיות עוד שנתיים, היא רישום המניות למסחר בבורסה, דבר שיהפוך אותן לנזילות. למניות אלה תהיה תשואה שנתית של 9.5 אחוזים בקירוב. האוצר גם מבקש מוועדת הכספים לאפשר להציע לציבור הצמדה של הבנקאיות למדד המחירים לצרכן.

למי שבכל זאת יחליט לפדות את המניות שברשותו, מוצע להצטרף לתכניות חיסכון עם ברירת הצמדה לדולר או למדד, בתנאים משופרים. האוצר יפעל לשפר את הריבית על האופציה המדדית, והבנקים יפעלו לשפר את הריבית על האופציה הדולרית.

יהודה דרורי

הממונה על שוק ההון גם מסר על ירידה בעלות המיחזור של החוב הפנימי ב־1987 לעומת השנים הקודמות. לדבריו, היתה עלות גיוס ההון ב־1986 6 אחוזים, ואילו ב־1987 ירדה ל־5.3 אחוזים. לדברי דרורי, פירוש הדבר שהאוצר הוזיל את עלות מיחזור החוב הפנימי בכ־500 מיליון דולר לשנה.

סוכני הנסיעות נגד שבוע עבודה של 5 ימים

מאת זוהר בלומנקרנץ
סופר "הארץ" לענייני תיירות

התאחדות סוכני הנסיעות והד תיירות בתל־אביב תעביר היום למשרד התיירות את התנגדותה להנהגת שבוע עבודה מקוצר בן חמישה ימים במגזר.

מנכ"ל משרד התיירות, רפאל פרבר, פנה לגורמי ענף התיירות להעביר עד היום למשרד הממשלתי את עמדותיהם בנושא, לצורך גיבוש והבאת עמדתו של שר התיירות לדיון הצפוי מתחתיים בממשלה בנושא זה.

נודע, כי אתמול היו אמורות להידון בנשיאות התאחדות המלונות, השלכות של הנהגת שבוע עבודה מקוצר על ענף התיירות בכלל, ובמגזר המלונאות בפרט, אולם מקוצר זמן לא עלה לבסוף הנושא לדיון.

ארגון הגג של בתי המלון גיבש מסמך עמדה פנימי המפרט את היתרונות והחסרונות שבהנהגת שבוע עבודה מקוצר במגזר. מסמך זה יועבר אף הוא למנכ"ל משרד התיירות. מסמך התאחדות המלונות עומד על ההוצאות הנוספות הרבות עקב הנהגת שבוע עבודה של חמישה ימים.

שבעה חודשים חלפו מאז החליטה ועדת שרים למכור את המפעל "תוך שבועות אחדים":

10 מיליון ד' הפסדים צבר מפעל מנועי בית־שמש מאז דצמבר 1986

מאת יהונתן שרמן
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

מפעל מנועי בית שמש צבר הפסדים בסך כעשרה מיליון דולר

סטף ורטהיימר

בשבעת החודשים שחלפו מאז החליטה ועדת השרים המיוחדת למכור אותו "בתוך שבועות אחדים". כך נודע מגורמים במשרד האוצר.

ועדת השרים, ובה פרס, נסים, יעקבי וארנס, החליטה בתחילת דצמבר להאריך את המגעים למכירת המפעל הכושל, ולסיים את המשא ומתן עם הקונים הפוטנציאליים עד 31 בדצמבר '86.

מאז התנהל משא ומתן עם קונה רציני אחד בלבד — התעשיין סטף ורטהיימר, שדרש ערבויות ממשלתיות לקניות של חיל האוויר מהמפעל בעתיד.

בשבעת חודשי המשא והמתן המשיך מפעל מנועי בית שמש לצבור הפסדים של מיליון עד מיליון וחצי דולר מדי חודש.

הממשלה היא שתצטרך לשאת בהפסדים אלו, ובהפסדים שיצטברו בעתיד, כיוון שכל הסכם למכור את המפעל כולל תנאי של מחיקת חובותיו וכיסוי כל ההפסדים בידי הממשלה.

אף שבעת האחרונה היו פרסומים על התקדמות במשא ומתן בין ורטהיימר למשרד הבטחון בכל הקשור להיקף הרכישות של חיל האוויר בעתיד — אין הסיכומים הללו מקובלים על משרד האוצר ואין הוא שש לאשר את עסקת המכירה.

אם יימכר מפעל מנועי בית שמש לורטהיימר, צפויים בו פיטורים של כמאתיים עובדים, והמפעל יעסיק בו רק כשלוש מאות.

ערך את המדור: משה ריינפלד

"נשר" עתר לבג"ץ: לבטל צו של שר הפנים לפיקוח על פליטת זיהום מהמפעל

מפעל המלט טוען: השר לא מוסמך לחתום על הצו, וגם דרישותיו אינן סבירות

מאת אלי אלעד, סופר "הארץ" לאיכות הסביבה

מפעל המלט נשר בחיפה עתר לבית המשפט הגבוה לצדק שיוציא צו המורה לשר הפנים לבטל את ה"צו האישי" החדש לפיקוח על פליטות המזהמים שהוצא באחרונה נגד המפעל.

פניית נשר לבג"ץ הוגשה על־ידי משרדי עורכי הדין חיים צדוק ומישאל חשין.

הנהלת נשר טוענת, בין השאר, כי אין לשר הפנים סמכות לחתום על ה"צו האישי", כיוון שלממשלה לא היתה סמכות להעביר את חוק כנוביץ (החוק למניעת מפגעים) לאחריותו הבלעדית של משרד הפנים, אלא היתה חייבת להשאיר את החוק באחריותם המשותפת של שר הבריאות ושר הפנים.

עוד מנמקת הנהלת נשר את עתירתה בכך שדרישות משרד הפנים (השירות לשמירת איכות הסביבה) הנקובות ב"צו האישי" החדש שהוצא נגד המפעל בחיפה אינן סבירות, מאחר שהצו האישי הישן קבע בשעתו שיעור פליטה עד 150 מיקרוגרם מ"ק אבק, בעוד שבצו החדש נתבע נשר חיפה שלא לפלוט מעבר לכמות של 70 מיקרוגרם מ"ק, דבר שיחייב, בין השאר, את המפעל להתקין מסננים חדשים בהשקעה של כ־10 מיליון דולר ולהשבית את המפעל לפרקי זמן ממושכים.

טרם הוגשה תשובת שר הפנים. הדיון בעתירה יישמע ב־10 באוגוסט.

מפנה: ההשקעה בבתי מגורים גדלה ב־5% בינואר—מארס לאחר ירידה רצופה מאז '83

גידול ממוצע של 7% נרשם בתקופה זו בהשקעות בנכסים קבועים

מאת צבי זרחיה
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

בחודשים ינואר— מארס '87 נרשמה עלייה של 7 אחוזים, במחירים קבועים, בהשקעות בנכסים קבועים, בבניינים, בעבודות בנייה אחרות וכן בציוד ובכלי תחבורה יבשתיים, לעומת שלושת החודשים האחרונים של '86. כך הודיעה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

ההשקעות בבתי מגורים, שהן 27 אחוז מכלל ההשקעה, גדלו ברבע הראשון של '87, בכ־5 אחוזים, לעומת הרבע האחרון של '86. הגידול בהשקעות אלה הוא תפנית חדה במגמה, לאחר שב־4 — 5 השנים שחלפו נרשמה ירידה רצופה בהשקעות בבנייני מגורים.

ההשקעות במכונות ובציוד עלו ב־11 אחוז לעומת הרבע האחרון של '86, וב־8 אחוזים לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

ההשקעה בכלי תחבורה יבשתיים עלתה ב־8 — 7 אחוזים לעומת הרבע האחרון אשתקד, וב־27 אחוז לעומת הרבע המקביל אשתקד. הגידול בהשקעה זו מבטא גידול ברכישת משאיות ואוטובוסים, וירידה של 25 אחוז ברכישת מכוניות נוסעים בידי המפעלים.

בהשקעות בבניינים שאינם למגורים, ובעבודות בנייה אחרות, כמעט לא חל שינוי ברבע הראשון של שנת 87', לאחר קפאון דומה ברבע האחרון של 86'.

הבנקים מתחילים לפרסם התוצאות העסקיות במחצית 1987:

שיפור קל ברווחי בנק מירב; רווחיות גבוהה בבנק עצמאות

מאת אריה לביא
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

הבנקים מתחילים לפרסם את התוצאות העסקיות למחצית הראשונה של 1987.

הבנק המסחרי הראשון שיפרסם את התוצאות יהיה, ככל הנראה, הבנק הבינלאומי הראשון — ב־29 ביולי.

בנק מירב למשכנתאות, מקבוצת הבנק הבינלאומי, פירסם אתמול תוצאות לתקופה זו, ומהן עולה שחל שיפור קל ברווח הנקי: 1.4 מיליון שקל, לעומת 1.3 מיליון שקל בתקופה המקבילה בשנה הקודמת. זהו גידול של 8.7 אחוזים.

התשואה על ההון, על בסיס שנתי, מגיעה ל־8.7 אחוזים, לעומת 6.5 אחוזים בתקופה המקבילה אשתקד. ההון של הבנק גדל ב־3.2 אחוזים, ל־45.2 מיליון שקל.

התוצאות של בנק מירב, בנק עצמאות, הגיעה לרווחיות גבוהה יותר. הרווח הנקי שלה גדל ב־194 אחוז, לעומת התקופה המקבילה ב־1986, ל־750 אלף שקל. התשואה על ההון היתה 10.1 אחוז לעומת 3.5 אחוז בתקופה המקבילה אשתקד. ההון של הבנק גדל ב־5 אחוזים ל־15.6 מיליון שקל.

שיפור ברווח בל"ל לתעשייה

שיפור נרשם במחצית הראשונה של השנה גם ברווחי בנק לאומי לפיתוח התעשייה, הם הסתכמו ב־1.1 מיליון שקל, לעומת 872 אלף שקל בשנה הקודמת. זהו גידול של 26 אחוז.

ההון העצמי של הבנק גדל ל־18.9 מיליון שקל, לעומת 17.8 מיליון שקל בסוף 1986.

דרכונים של ישראלים שביקשו לטייל במדינות מזרח אירופה נשלחו לאישור נציגיהן בקהיר

היועץ המשפטי של משרד הפנים בודק כעת אם החוק מתיר לנתק את הדרכון מהנוסע, להעבירו לחו"ל ולהחזירו לישראל ● נבדקות גם ההשלכות הבטחוניות של העברת הדרכונים למצרים

מאת זוהר בלומנקרנץ
סופר "הארץ" לענייני תיירות

משרד הפנים בודק את ההיבטים החוקיים הקשורים בהעברת דרכונים ישראליים לשגרירויות בחו"ל לצורך קבלת אשרות כניסה, בעיקר למדינות במזרח אירופה.

הבדיקה המשפטית נעשית עקב פניה של גורם תיירות מוסמך, לאחר שאצל נציג תיירות מישראל נמצאו בחיפוש שגרתי במעבר הגבול היבשתי למצרים ברפיח, כ־500 דרכונים ישראליים.

בחקירה התברר כי השליח, שייצג כמה סוכני נסיעות תיירות בארץ, לקח עימו את הדרכונים לשם מסירתם לשגרירויות מדינות מזרח אירופאיות בקהיר, לצורך קבלת אשרות כניסה.

היועץ המשפטי של משרד הפנים יצטרך לחוות דעתו אם החוק אכן מתיר לנתק את הדרכון מהנוסע, להעבירו לחו"ל ולהשיבו לישראל, ואם אפשרות זו קיימת לגבי כלל המדינות.

על פי הנוהג המקובל כיום, חברות תעופה או סוכני הנסיעות מטפלים במדינות מערב אירופה בהעברת הדרכונים לשגרירויות המדינות הקומוניסטיות.

הדרכונים, בצירוף אשרות הכניסה, מוחזרים למבקשים ערב צאתם לחו"ל. התופעה של הוצאת אשרות כניסה למדינות מזרח אירופה באמצעות שגרירויותיהן במצרים, לשם חיסכון בזמן ובהוצאות, לא היתה נפוצה עד היום.

הצורך בבדיקה של ההיבטים החוקיים של נושא זה התעורר בימים אלה עם הגידול הרב במספר הישראלים המבקשים לצאת לסיורים מאורגנים ופרטיים למדינות מזרח אירופה, ועל רקע ההשלכות הבטחוניות של העברת מאות דרכונים ישראליים דרך מעבר הגבול היבשתי למצרים.

נחמיה מישור פורש מניהול חברת הביטוח "צור"

עזרא בן־משה מועמד לקבל את התפקיד

מאת אריה לביא
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

נחמיה מישור, מוותיקי ענף הביטוח, פורש מתפקיד מנכ"ל חברת הביטוח צור, שבבעלות הקבוצה ההסתדרותית הסנה. מישור עומד בראש החברה מאז נוסדה ב־1959 בידי יהושע בן־ציון, שעמד בראש בנק ארץ־ישראל בריטניה.

עם התמוטטות הבנק עברה הבעלות על "צור" לידי "הסנה".

"צור" היא מהרווחיות בקבוצת הביטוח ההסתדרותית, ובאחרונה התעניינו בה כמה גורמים כלכליים, אך הסנה הודיעה כי אינה מוכנה למכור אותה.

לתפקיד מנכ"ל צור מוזכרים כמה מועמדים. אך נראה שהתפקיד יימסר לעזרא בן משה, מנהל אגף ביטוח חיים ב"הסנה".

מישור ימשיך לפעול במסגרת הסנה, בעיקר בתפקיד יו"ר החברה לביטוח משנה, וכנציג הסנה בתאגיד אבנר, לביטוח נפגעי תאונות דרכים.

מנכ"ל קבוצת הסנה, אלפרד גולן, אישר כי מישור עומד לפרוש בקרוב מתפקידו, אך אמר שעדיין לא ברור מי יתמנה במקומו.

מחקר: האם מתכות כבדות המצטברות בקרקע חודרות למזון ומרעילות אותו?

המתכות, כגון קדמיום ועופרת מצטברות בקרקע בגלל תיעוש מוגבר, ניצול מרבי של משאבי טבע ושימוש חוזר במי־ביוב

מאת ירח טל, סופר "הארץ" בחיפה

באיזו מידה מגיעות מתכות כבדות המצטברות בקרקע לשרשרת המזון, והאם הן מהוות סכנה לבעלי החיים ולבני האדם? שאלה זו בוחן עתה צוות חוקרים בפקולטה לחקלאות של האוניברסיטה העברית ברחובות, בראשותו של פרופ' עמוס בנין, בשיתוף חוקרים מאוניברסיטת קולורדו בארה"ב ומהמינהל למחקר חקלאי.

בשנים האחרונות גוברת התודעה בארצות המערב לסכנה של הצטברות מתכות כבדות, כגון קדמיום ועופרת, בקרקע, עקב תיעוש מוגבר, ניצול מירבי של משאבי הטבע, שימוש חוזר במי־ביוב ופיזור בוצה בקרקעות, ושימוש בדלק למכוניות.

אף כי מדובר בכמויות זעירות של מתכות המגיעות לקרקע, יש סכנה רבה בכך שאין הן נפרשות מהקרקע, אלא נקשרות למרכיבי קרקע שונים, ומצטברות במשך השנים לכמויות ניכרות.

המתכות, שהן רעילות לבעלי חיים ולאדם, עלולות לחדור לשרשרת המזון דרך הצמחים הגדלים על הקרקע, הנצרכים בידי בני אדם, במישרין או בעקיפין.

פרופ' עמוס בנין, מבכירי מדעי הקרקע והמים בפקולטה לחקלאות של האוניברסיטה העברית ברחובות, עוסק זה שנים רבות בחקר מבנה הקרקעות, תכונותיהן והרכבן. בין היתר הוא משתתף בחקר קרקעות המאדים, כחבר בצוות מחקר של סוכנות החלל האמריקאית (נאס"א).

לדברי פרופ' בנין, סברו בעבר מומחי האקולוגיה, כי המתכות הכבדות עלולות להגיע, באמצעות הגשמים ומי ההשקיה, למי התהום ולזהם אותם. חשש זה התבדה, לאחר שהתברר שהקרקע משמשת כעין מסננת, הקושרת אליה את המתכות ואינה מאפשרת להן להגיע למי התהום. קשירת המתכות בקרקע, לעומת זאת, מהווה סכנה של חדירתן לשרשרת המזון.

למרות מחקרים רבים שנעשו בשנים האחרונות בהתנהגות המתכות הכבדות בקרקע ובמידת קליטתן על ידי הצמחים, אין בידי החוקרים מידע מספיק כדי לחזות את התפתחות תהליכי הזיהום בקרקע. הסיבה לכך היא שמערכת הקרקע מורכבת מאוד, ומכילה מינרלים וחומרים אורגניים רבים, המקשים על הערכה מדויקת של התפוצות המתכות הרעילות בקרקע.

החוקרים פיתחו שיטה חדשה לאיפיון החלוקה של המתכות בקרקע, שתאפשר להם למדוד במדויק את כמויות המתכת המצויות בקרקעות שהם בודקים, ולקבוע את מידת מסיסותן. החוקרים משתמשים בשיטות בדיקה משוכללות ומעבדים את התוצאות באמצעות תוכנות מחשב מתקדמות.

צוות החוקרים ינסה לבנות מודלים כמותיים של הערכת כמות המתכות הכבדות בקרקעות השונות, ולקבוע מהם העומסים המירביים שקרקע מסויימת יכולה לעמוד בהם בלא שתיהפך לרעילה.

המחקר ממומן בידי הקרן הדו־לאומית ארה"ב־ישראל למחקר חקלאי והמיניסטריון הגרמני למדע ולטכנולוגיה.

אני מעביר עסקים

החשבון העסקי היחידי המחזיר לך עמלות

הצעה: סולתם יגביר את המכירות לביטחון וייצר מוצרים אזרחיים

לפי ההצעה המתגבשת במועצת פועלי חיפה וב"כור" יאפשרו למפעל לתת למשרד הבטחון אשראי לחמש שנים כדי להגדיל המכירות ב־30 — 40 מיליון דולר בשנה ● כור יפעל להתקין בסולתם קו מוצרים אזרחיים נוסף להקטין את תלותו במכירות לשוק הבטחוני

מאת יונתן שרמן
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

במועצת פועלי חיפה וב"כור" מתגבשת בימים אלה הצעה לשקם את מפעל "סולתם" באמצעות הגדלת המכירות למשרד הביטחון ובניית קו ייצור אזרחי נוסף.

הצעות אלו יהוו תחליף לפתרון הקיצוץ, שעל פיו הוצאו רוב עובדי "סולתם" לחופשה מאונס, ועדיין לא ברור מתי יהיה אפשר לשוב ולקלוט אותם במפעל.

אברהם המאירי, מחזיק תיק "סולתם" במועצת פועלי חיפה, מסר ל"הארץ", כי מועצת הפועלים מתנגדת לחופשה המתמשכת של שבעה חודשים, שהנהלת "כור" מציעה, והיא יפעל לקדם את הרעיון של מכירות מוצרים באשראי למשרד הביטחון.

מדובר במכירות של 30 עד 40 מיליון דולר בשנה למשרד הביטחון באשראי לחמש שנים, שיאפשרו לצה"ל להגדיל את הצטיידותו בלא הוצאה נוספת.

הצעה זו תלויה בהסכמת משרד האוצר, שכן "כור" מוכנה לשאת בעלות האשראי בתנאי שיינתן לה אישור לגייס בצורת קו אשראי בחו"ל בריבית דולרית נמוכה יחסית, וכך לא תיאלץ לשלם את הריבית השקלית הגבוהה הקיימת בארץ.

עד עתה לא הביע משרד האוצר נכונות להיענות להצעה זו.

העובדים גם מבקשים כי הנהלת "כור" תפעל להתקין קו מוצרים אזרחיים נוסף במפעל, וכך תקטין את תלותו במכירות לשוק הבטחוני, המלוות בתנודות חדות. הגדלת המכירות לשוק האזרחי ל־30 אחוזים ויותר תאפשר יציבות רבה יותר של המפעל, אשר כיום מתבסס במעט לחלוטין על השוק הבטחוני.

ההערכה היא, שאם יהיה אפשר להמשיך להחזיק את המפעל במתכונת הנוכחית עוד כשנה, יוכל לצבור עד אז הזמנות שיספיקו להמשך הפעלתו התקינה.

ב"סולתם" מועסקים כעת רק כ־300 עובדים, לאחר שההנהלה הוציאה לחופשה 750 ופיטרה בשנים שחלפו עוד כ־1000.

"סולל בונה" מבקש לגייס הון באמצעות "אבן וסיד"

מכשול להנפקה: ערבות שנתנה אבן וסיד לסולל בונה

מאת אריה לביא
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

קונצרן סולל בונה, הנתון בקשיים כספיים חמורים, מבקש לגייס הון באמצעות חברת אבן וסיד.

"אבן וסיד", בניגוד לחברות אחרות בקבוצה, היא רווחית, ויש כוונה להמשיך את פעילותה בנפרד.

צוות משותף לבנק הפועלים ולסולל בונה בודק כעת את אפשרויות ההנפקה.

"אבן וסיד" הרוויחה ב־1985 כ־2.8 מיליון שקל. במאזנית הראשונה של 1986 נרשם הפסד. הדו"ח לכל 1986 טרם הושלם, אך ככל הנראה יצביע לפחות על רווח סמלי.

בבעלות "אבן וסיד" 58 מפעלים, ובאחרונה הועברה לחברה זו גם הבעלות על "חומר תעשייתי".

הסכום שמתכננים לגייס באמצעות אבן וסיד אינו ברור, אך כששקלו למכור את החברה במסגרת מאמצי ההבראה של סולל בונה, קיוו לגייס בדרך זו כ־120 מיליון דולר.

אחד המוקשים בדרך להנפקה נעוץ בערבות שנתנה "אבן וסיד" לחברה האם סולל בונה. ערבות זו גדולה בכ־14 מיליון דולר מההון של "אבן וסיד".

עובדי טלרד הפסיקו העיצומים — והכריזו סכסוך עבודה

ההנהלה הסכימה לבטל לפי שעה את בקשתה להוציא צו מניעה לאסור העיצומים

(ע). ועד העובדים של "טלרד", הכריז אתמול בבית הדין האזורי לעבודה בתל אביב על סכסוך עבודה, והתחייב להחזיר את העובדים לעבודה סדירה לשבועיים. בתוך השבועיים, הבטיח הוועד לקיים מו"מ "בתום לב" עם הנהלת המפעל.

עקב התחייבותם זו, הסכים עו"ד גרעון הלין, בא־כוח הנהלת "טלרד", לוותר על דרישתו למתן צו מניעה, האוסר על העובדים לנקוט עיצומים ומחייבם לחזור לעבודה סדירה.

השופטת, עדנה גבריאלי, הסכימה לא לדרוש הכרעה שיפוטית בשלב זה. עם זאת ציינה, שהדיון בהוצאת צו מניעה זמני יוכל להתחדש בכל עת במידת הצורך, אם לא יקיימו העובדים את התחייבותם לעבודה תקינה.

עורך את המדור: משה ריינפלד

ארה"ב הבהירה: נגיב בחריפות על חיסול חברת החשמל הערבית בי־ם

הנושא לא יובא לממשלה ביום א' בגלל התנגדות הליכוד — מלבד לוי — להצעת שחל שהחברה תמשיך באספקה ליישובים ערביים וחובה יקוזז כנגד רכוש שיועבר לחברת החשמל הישראלית

מאת עקיבא אלדר
ואורי ניר סופרי "הארץ"

ארצות הברית תגיב בחריפות על חיסולה של חברת החשמל המזרח ירושלמית, כך הובהר למשרד החוץ בירושלים בדיונים לקראת חידוש הזיכיון המצומצם של החברה.

שגריר ארה"ב בישראל תומס פיקרינג היה מעורב אף הוא במגעים ושיגר לראש העירייה טדי קולק מכתב מפורט ובו הצעה לפתרון הבעיה. האמריקאים חוששים מפני תגובתו של המלך חוסיין, אשר נתן את ברכתו להסדר שמציע שר האנרגיה משה שחל לממשלה.

משפטני משרד החוץ ומשרד המשפטים הזהירו בדיונים, שהתקיימו לפני כמה חודשים מפני תגובות חריפות של מועצת הבטחון. במשרד החוץ חוששים, כי החלטה שלא לחדש את זיכיון החברה המזרח ירושלמית תעורר מהומה דיפלומטית סביב מעמדה של ירושלים.

המערך ולוי תומכים

כל שרי המערך תומכים בהצעה לחדש את זיכיון החברה המזרח ירושלמית תוך צימצומו לשכונות ולכפרים ערביים בגדה ובמזרח ירושלים. סגן ראש הממשלה דוד לוי (ליכוד) הביע אף הוא תמיכה בהצעה. בראש מתנגדיה עומדים השרים אריאל שרון, משה ארנס וגדעון פת.

שר האנרגיה, משה שחל, סיכם אתמול עם ראש הממשלה, יצחק שמיר, שנושא ההסדר המוצע לחברת החשמל המזרח־ירושלמית לא יעלה בישיבת הממשלה הקרובה ביום א'. השר שחל ביקש משמיר לדחות את הדיון הממשלתי בנושא, בגלל התנגדותם של שרי הליכוד להסדר ששחל מציע.

שחל הביע אתמול זעם רב על עמדתם של שרי הליכוד, וכינה אותה "אסון לאומי, הפוגע באינטרסים חיוניים של ישראל". שחל טוען כי רוב שרי הליכוד התומכים בקבינט בכדי אישור את תוכניתו בקבינט, ואילו עתה — בממשלה — הם שינו את דעתם והחליטו להתנגד להסדר מתוך מניעים פוליטיים.

שר האנרגיה אומר כי כל המהלכים בתוכנית לפתרון בעייתה של חברת החשמל המזרח־ירושלמית בשנה האחרונה נעשו על דעת ראש הממשלה ובאישורו, וכי "פורום ראשי הממשלה" היה אף הוא בסוד הדברים, וסמך את ידיו על הצעת ההסדר.

השר שחל אמר אתמול לראש הממשלה כי נראה לו שבשיטה הנוהגת לאחרונה "כל משרד צריך לקנות לעצמו בולדוזר, ולהפעילו כשהעניין בוער".

"בממשלה הזו אין ערך לסיכומים עם ראש הממשלה. כל שר עושה דין לעצמו", כדברי שר האנרגיה.

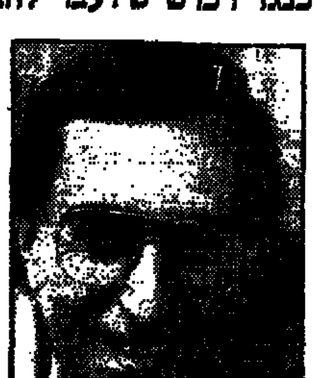
משה שחל

השר שחל אמר אתמול כי ביקש לדחות את הדיון בממשלה ביום א' משום שאין בו טעם: "זהו משחק מכור, שאין בו אחריות וממלכתיות". שחל הוסיף כי "אין ערך לעבודות הכנה מדוקדקות שנעשו עם ראש הממשלה, כי בליכוד קובע הקיצוני התורן".

הצעה של שר האנרגיה בעניין חברת החשמל המזרח־ירושלמית גורסת צמצום אזור הזיכיון של חברת החשמל המזרח־ירושלמית, באופן שיקיף רק את האיזורים המאוכלסים באוכלוסיה ערבית, הגבלים באזור זכיונה הנוכחי של החברה.

בתוכניתו מציע שחל כי השכונות היהודיות החדשות שסביב ירושלים, התנחלויות בגדה ובסיסי צה"ל, שעד כה קיבלו אספקת חשמל מהחברה הערבית, יקבלו עתה שירותים מהחברה הישראלית. חובותיה של החברה המזרח־ירושלמית לחברת החשמל הישראלית יקוזזו כנגד ערך הרכוש שיועבר לידי חברת החשמל לישראל, וזכיונה יוארך לתקופה של עשר שנים.

קצב ביקש מנסים: תוספות שכר והטבות לעובדים הסוציאליים

העובדים הסוציאליים ברשויות המקומיות נוקטים סנקציות זה חודשים אחדים בתביעה להשוואה לתנאים בביטוח הלאומי

מאת עדנה אירידור
כתבת "הארץ"

שר העבודה והרווחה, משה קצב, פנה לשר האוצר כדי שיאשר תוספות שכר והטבות/תנאים לעובדים הסוציאליים, במסגרת המשא ומתן על הסכמי השכר במגזר הציבורי.

הפניה לשר האוצר באה, לאחר שבחודשים האחרונים נוקטים העובדים הסוציאליים, במחלקות לשירותים סוציאליים ברשויות המקומיות, סנקציות, במטרה להיטיב את תנאיהם ולהשוותם לאלו הנהוגים בביטוח הלאומי.

בין שאר ההטבות, מבקש השר לאשר לעובדים הסוציאליים הוצאות רכב וכוננות — על פי דרישת העובדים: 400 ק"מ לחודש — ותמריץ למניעת תחלופה.

המשרד מציע כי עובד סוציאלי העוסק בטיפול ישיר, שיותנה על התחייבות לשרת שלוש שנים נוספות, יזכה לתוספת ותק של שנתיים ואישור שעות נוספות. זאת, משום שעובד סוציאלי נאלץ לעבוד מעבר לשעות הרגילות.

משה קצב

אשר לתביעות העובדים הסוציאליים לשכר עידוד, כמו ברשויות המקומיות, על בסיס של 60 נקודות לעובד, מציע השר להטיל על המכון לפריון העבודה לקבוע קריטריונים לתשלום שכר עידוד.

עוד דורש השר, הקצאת משאבים לסידורי ביטחון במחלקות לשירותים חברתיים, בהתאם להמלצות ועדה שהוקמה לבדיקת הנושא, לאחר רצח העובדת הסוציאלית במגדל העמק. מדובר בהתקנת זמזם אזעקה, מיכלי גז, פיתוחי מילוט והצבת שומר.

בית המשפט המחוזי בתל אביב קבע:

דוד ויוסף חכמי ישעבדו נכסים ב־30 מיליון ד' אם ירצו לצאת מן הארץ

יסכמו עד יום א' עם מפרקי פ.י.ט את התנאים לביטול צו עיכוב יציאתם מהארץ

(ע). מפרקי פ.י.ט. ובעלי "הד פניקס", דוד ויוסף חכמי, יסכמו ביניהם את תנאי הסרתו של צו עיכוב היציאה מהארץ שהוטל על השניים, עד יום א'. כך החליטה אתמול שופטת בית המשפט המחוזי בתל אביב, הנה אבנור.

המפרקים תבעו לפני חדשים אחדים להטיל עיקולים וצו עיכוב יציאה מן הארץ על ה"ה חכמי, והם הגישו בקשה לבטלם.

לאחר חודשים של דיונים בבקשתם, הודיעה אתמול ה' שופטת אבנור, כי לגבי העיקולים תמסור את החלטתה אחרי הפגרה.

כמו כן קבעה השופטת כי צווי עיכוב היציאה מן הארץ יבוטלו בתנאי שדוד חכמי ישעבד נכסים בשווי 10 מיליון דולר, ויוסף חכמי ישעבד נכסים בשווי 20 מיליון דולר.

תקלה בקידוח משבשת אספקת המים לישובי הגליל התחתון

(ע). זה ימים שלושה סובלים ישובי הגליל התחתון משיבושים חמורים בהספקת המים.

הסיבה לשיבושים אלו נעוצה בתקלה חמורה במשאבות קידוח "גולני 1" שהוא הקידוח העמוק בארץ, והוא מספק 40 אחוז ממי השתיה של האיזור כולו.

במספר ישובים שברמת הגליל התחתון, כמו בית קשת, אילניה, שדה אילן, בית ספר כדורי ועוד ירד הלחץ עד כדי כך, שאין שם מי שתיה זורמים כלל.

סגן ראש המועצה האזורית של הגליל התחתון והאחראי על משק המים של המועצה, רפי אורלשטיין, אמר אתמול, שהמועצה האזורית דואגת לספק מי שתיה במכליות לישובים שונים.

הוא הוסיף ואמר, כי תיקון התקלה הוא מורכב ומסובך ומחייב הוצאת חלקים ממשאבות הקידוח הנמצאות בעומק של יותר מ־400 מטר. הוא שיבח את חברת "מקורות" האחראית על הקידוח וציין ש"מקורות" הביאה ציוד לתיקונים ואנשי תחזוקה מיומנים מאילת, לצורך תיקון התקלה.

המועצה האזורית הגליל התחתון פנתה אתמול לרבני האיזור וביקשה לתת לאנשי "מקורות" היתר מיוחד לעבוד גם בשבת בגלל החום הכבד והסבל הרב הנגרם לתושבים והחשש לחייהם של העופות והבהמות.

המועצה האזורית פרסמה התראה עוד לפני ימים אחדים, מיד לאחר שהתגלתה התקלה, ובה נתבקשו התושבים שלא להשקות דשאים ולמעט ככל האפשר בשימוש במים בגינות נוי ובמשקים.

בגליל התחתון כ־5,000 תושבים ומשק בעלי חיים גדול ביותר. הפתרון היחיד להזרמת מי שתיה לישובים בגליל התחתון היא הזרמת מי השקיה מהכנרת, בתוספת כלור שיהפוך אותם לראויים לשתיה, אך גם אלטרנטיבה זאת מוגבלת ומאחר שעבודות התיקונים יימשכו עוד ימים אחדים, צפויים שיבושים ואי נוחות לתושבים ולמשק בעלי החיים.

עומס מלאכותי בטיסות: הנוסעים מזמינים מקום במטוסים של כמה חברות

מאת זוהר בלומנקרנץ
סופר "הארץ" לענייני תעופה

העומס בתנועת הנוסעים לחו"ל יצר תופעה חדשה: "רישומים כפולים" בחברות התעופה. הדבר מקשה עוד יותר על מציאת מקומות טיסה.

גורם מוסמך בחברת "ש. ע. ל — שרותי עזר לסוכני", חברה־הבת של התאחדות סוכני הנסיעות, מסביר כי נוסעים נרשמים בו בזמן אצל כמה סוכני נסיעות ותיירות. הדבר יוצר עומס מלאכותי, שכן אותם נוסעים מופיעים ברשימת ההזמנות של כמה חברות תעופה.

בשל כך, יוצאו מטוסים לחו"ל עם מושבים פנויים. לדוגמה: היו רשומים לטיסה של חברת "לופטהנזה" באמצע השבוע 115 נוסעים, ועוד אחוז מסויים ברשימת הממתינים. ואולם המטוס המריא עם 85 נוסעים בלבד. בחברה אין צורך לאשר מראש את הטיסה.

גורם תעופה מוסמך אמר כי יש גם תופעה של מסירת מידע לכלי התקשורת על עומס בטיסות לחו"ל, כדי להביא את הציבור לרכוש כרטיסים בכל מחיר, גם במחלקות העסקים שהן יקרות יותר.

תופעות בעייתיות אחרות הן רישומים של "הרגע האחרון", והצורך להצטייד באשרת כניסה מיוחדת בכל פעם שהתייר מישראל מבקש להיכנס לספרד. בשנה שעברה היה אפשר להיכנס למדינה זו שלוש פעמים ברציפות באותה אשרה. השנה החמירו שלטונות ספרד את הדרישות, ויש צורך להצטייד מראש ביותר מאשרת כניסה אחת, דבר המסרבל את התהליך.

אתר מפריץ אמנון בכנרת נחנך אמש. בתמונה: שר התיירות, אברהם שריר, גוזר את הסרט. משמאלו: מנהל מחלקת ההתיישבות בסוכנות, מתתיהו דרובלס, ומימינו: המנהל המקביל במחלקה, נסים זווילי.
(צילם: אפי שריג)

הבינלאומי מחזיר לך 50% מהעמלות על עסקים נוספים

הבנק הבינלאומי הראשון עשה זאת שוב, והפעם חידוש מהפכני בחשבונות העסקיים. "חשבון עסקי משופר" המחזיר לך 50% עמלות על הגידול בסכום הפעולות שלך בבנק.
עד היום כאשר הגדלת את היקף עסקיך גדל במקביל גם סכום העמלות ששלמת לבנק.
מעכשיו ב"חשבון העסקי המשופר" של הבינלאומי תוכל לקבל החזר עמלות. החזר העמלות ילך ויגדל ככל שפעילותך העסקית תגבר.
מעתה, כאשר תעביר עסקים לבינלאומי הראשון תוכל לשלם פחות עמלה על קניה ומכירה של ניירות ערך, הפקדת שיקים דחויים, עסקות יבוא ויצוא, עמלת חליפין בקניה ומכירת מטבע חוץ וכן פחות דמי ניהול חשבון ודמי פקדון משמרת.

איך פועלת השיטה החדשה?

בבינלאומי מחשבים את סכום העמלות שהיה לך ברבעון האחרון וזהו ה"בסיס". אם הגדלת את היקף עסקיך בבנק ברבעון הנוכחי וסכום העמלות עלה על ה"בסיס" יוחזרו לך 50% מסכום העמלות העודף.

הטבה מיוחדת ללקוחות חדשים

אם עדיין אין לך "חשבון עסקי משופר" בבינלאומי צפוי לך רווח נאה. הבנק מעניק ללקוחות חדשים הטבה מיוחדת, ה"בסיס" ההתחלתי למצטרפים חדשים יהיה 75 ש"ח לרבעון בלבד. כלומר, אם תגיע בבינלאומי להיקף עמלות של לדוגמא 500 ש"ח לרבעון יחזיר לך הבנק 212.50 ש"ח!

עד 10,000 ש"ח החזר עמלות!

כן, בבינלאומי אתה יכול להגיע להחזר עמלות עד 10,000 ש"ח לכל רבעון!
האם אתה מכיר עוד בנק שמחזיר לך עמלות? ועוד בסכומים כאלה!
לכן, אם יש לך "חשבון עסקי משופר" בבינלאומי כדאי לך להעביר אליו יותר עסקים.
ואם אין לך עדיין "חשבון עסקי משופר" חבל על כל יום שאתה משלם עמלות מיותרות!
פתח "חשבון עסקי משופר" בבינלאומי כבר היום!
פרטים נוספים בסניפים.

* הבנק רשאי להפסיק את התוכנית או לשנות את תנאיה בכל עת.
* החזר העמלות מתייחס לחשבונות בקירוגמה 409 בלבד!
* מינימום החזר עמלה 10 ש"ח.

הבנק הבינלאומי הראשון

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

שערי המניות 23.7.87

בנקים שאינם נכללים בהסדר ההצמדה

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש
אגהה ש	22800		9	+800	+8.6	+9
הספנות 0.1	2005		904			−308
הספנות א 0.5	1288		3409	−10	−0.8	−5611
כללי לא בהסדר	19150		551	+200	+1.1	+272
בנק צפאבי 1.0	—		הפסקת מסחר			—
בנק צפאבי 5.0	—		הפסקת מסחר			—
פ.י.ב.י. 0.5	8900		522	+32	+0.4	+10
בנק בינלאומי 05	7866		289	+15	+0.2	−308

בנקים הנכללים בהסדר ההצמדה

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש
אידיבי רג 100.0	102400		591			−147
אידיבי ב 100.0	102000		3	−990	−1	−3
אידיבי בב א	619510	שב				
אגוד 0.1	76299		300	−223	−0.3	−583
דיסקונט ב	130200		61	+200	+0.2	+61
דיסקונט א	130900		512	+400	+0.3	+416
דיסקונט שה ב	15600		356	+556	+3.7	+444
המזרחי ש	42230		1473			+363
המזרחי ב	42170		126			+14
הפועלים מבכ	94000					
הפועלים ש	69400		2167			−1102
הפועלים ב	69584		118	+300	+0.4	+425
כללי א 1.0	177154		92			+80
כללי שה 7	8495		42	−105	−1.2	−141
בלל 0.1	44200		2618	−150	−0.3	−3769
בלל שה 11	16450		214	+50	+0.5	+237
מימון ומסחר 1.0	58200		1	−387	−0.7	−1
מימון ומסחר 5.0	30080	שב				

בנקים למשכנתאות

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש
ארגים 0.1	27100	שב				
לאומימשכ' ש	10100		231	+200	+2	+78
לאומימשכ' ב	9850		75	−100	−1	−106
כרמל ש	6550		277			
כרמל שה 1	4010			+7	+0.2	+581
בנין ב' 5.0	—		הפסקת מסחר			—
פת משכ ש	2770		1100	+70	+2.6	+875
משכן ב ש	3830		550	−100	−2.5	−1299
עצמאות 0.1	21500		16	−100	−0.5	−16
טפחות מבכ ש	24100		20	+100	+0.4	+30
טפחות רג ש	24400		20	+300	+1.2	+15
טפחות שה 1	10140	שב				
טפחות שה 2	5215	שב				
יעשר 1.0	4225		650	+162	+4	+883
יעשר 5.0	2418	תב	1089	+180	+8	+3582
מירב 1.0	9250	בה	18	−350	−3.7	−121

מוסדות מימון

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש
שלמון אש	868		3394			+2244
החקלאות מבב א	211047	לב				
החקלאות מבב ג	181000	לב				
לאומי תעש' א ש	13297		72			−58
פתוח תעש' מבכ	153500	לב				
פת תעש' בב ג	414945	לב				
פת תעש' בב גג	252000	לב				
פת תעש' בב גגג	258467	לב				
פת תעש' בב ד	255000	לב				
פת תעש' בב דד	67923	לב				
מרכז קבלנים 5.0	1080		1206	−19	−1.7	−2781
תיירות בב	202000	לב				
כלל ליסינג 0.1א	23000		25	+450	+2	+15
כלל ליסינג 0.5ב	19400		62			−34
כלל ליסינג אגוז	17950	שב				

ביטוח

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש
איילון	161		6256	+1	+0.6	+414
אררט 0.1	1264		233	−26	−2	−612
אררט א 0.5	852		47			−47
בטוח משנה 0.1	550		214			
בטוח משנה 0.5	238		5950			−2024
הדר 1.0	248		6678	+4	+1.6	+9903
הדר 5.0	215		9094			−2494
הדר אפ סד 2	256		2820	+12	+4.9	+1320
הפניקס 0.1	750		3000	−33	−4.2	−3708
הפניקס 0.5	700		1500	−5	−0.7	−1174
המשמר-הראל 1.0	6040		221	+120	+2	+123
המשמר-הראל 5.0	4600		469	+10	+0.2	+351
מגדל 1.0	2343	בה	275	+80	+3.5	+212
מגדל 5.0	1580		200	−10	−0.6	−200
סהר ג 1.0	443		1660	+20	+4.7	+1646
סקוריטס 0.1	1140		1140			+1035
צור ש	301		7650	−3	−1	−4491
ציון החזקות 1.0	7400		40	+200	+2.8	+40
ציון החזקות 5.0	2140					
הסנה ש	301		2798	−2	−0.7	−4613

מסחר

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש
אינגר באנגא 1 ש	3700		23.3	−58	−1.5	
אינגר באנגא 5 ש	907	קב		+43	+5	+8886.2
מאיר עזרא 1.0	1030		2276	+10	+1	+1898
מאיר עזרא אפ	700		2030			−30
אפ 4	340		18440	+1	+0.3	+13981
אגח 2	151		6000			−6000
קרסטל 1.0	812		1585			−1042
רסק 0.1	20000	תב	10.5	−1101	−5.2	−20.5
רסק 0.5	12600		11			
כלל סחר	430		5416	−3	−0.7	−3080
שופרסל א 2.0	14415		190	+174	+1.2	+281
שופרסל ב 10.0	10926		292	+80	+0.7	+152

שירותים

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש
אמונא	366		19704	+1	+0.3	+4369
הראל 1.0	1889	תב	405	+94	+5.2	+167
סונת הספקה 0.1	699		874	−1	−0.1	−980
סונת הספקה 0.5	260		2090			+1830
קרור 0.1	1250		622			
קרור 1.0	304		17940	−3	−1	−11707
מוס' ערבה 0.1	2300		225			−245
מוס' ערבה 0.5	1101		600	+4	+0.4	+1611
קומודיטים 0.1	2400		293	−100	−4	−206
קומודיטים 0.5	1683		370	−17	−1	−170

מלונות ושירותי תיירות

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש
קופל 1.0	8020		88	−100	−1.2	−78
דלק ג ש	2756		1525	−35	−1.3	+820
גלי זהר 1.0	4213	לב				+11.3
גלי זהר 5.0	3749	לב				
מלונות דן 1.0	1750	שב				
מלונות דן 5.0	1585		100	+20	+1.3	+100
חוף האלמוג 1.0	7650		428	+362	+5	+536
כנס כר 1 ש	3816		118.1	−119	−3	−487.9
מלונות החוף	2800		105	−95	−3.3	−34

מחשבים ושירותי מחשבים

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש
איכות מחשבים	1100		1522	−2	−0.2	−2512
רשה מיכון 1.0	10700		84			−69
ת.י.ל.ג. 1.0	5335		1790	+53	+1	+1314
יעסא 1.0	4661		101	−199	−4.1	−71
כלל מחשבים 1.0	9810		65	+10	+0.1	+33
מ.ל.ל. 1.0	12600	תב	31	−800	−6	−31
מ.ל.ל. 5.0	5180		120	−120	−2.3	−101
משגב מחשבים 1.0	450		270	−2	−0.4	−30
משגב אפ'	345		150	+10	+3	+150
ניקוב מחשבים 1	1705		100	−15	−0.9	−357
ניקוב מחש' 5	855		2343	−80	−8.6	−3440
ניקוב אפ סד 2	4055		50			+50
תים מחשבים 1.0	750		2250	−7	−0.9	−1203
אורן 1.0	—		הפסקת מסחר			—
אורן 5.0	—		הפסקת מסחר			—
אזורים אפ	885		5364			−1714
אזורים אגח	155		2298			−717
אילון 1.0	380		5379	−1	−0.3	−4119
אל-רוב 1.0	354		4756	−6	−1.7	−6501
אמריקה 0.1	50300		79	−670	−1.3	−109
אמריקה 1.0	41550		644	−1100	−2.6	−971
אמריקה אפ	30550		40	−900	−2.9	−61
ארזים	4450		279	+150	+3.5	+654
אירלון 0.1	3565		578	−10	−0.3	−514
אירלון 0.5	2820		1034	−60	−2.1	−780
בן-יקר בת 1.0	6983		161			−75
ברוניר 1.0	3221		160	+66	+2.1	+326
ברוניר 5.0	2500		270	−40	−1.6	−246
דנקנר 1.0	—		הפסקת מסחר			—
דוויקר 1.0	—		הפסקת מסחר			—
דוויקר 5.0	—		הפסקת מסחר			—
דרעי 0.1	191		2899			−3625
דרעי 0.5	151.5	בה	6685	+1.5	+1	+350
הכשלו 1.0	1164		251	+13	+1.1	+71
הכשלו 5.0	840		395	+40	+5	+1045
תל.ב. 0.1	—		הפסקת מסחר			—
תל.ב. 0.5	—		הפסקת מסחר			—
חברה לירושלים	320		8750			+4815
ירושלים אפ	157		18220	−4	−2.5	−19781
גבים 0.1	5064		690			−661
גבים 0.5	4250		500			−171
ישפרו 0.1	3920		1140			+225
ישראלום 1.0	1529		600	−6	−0.5	−1057
ישרס 10.0	19000		161			+32
בנק פיתוח 1.0	12099		42			−55
לומיר 1.0	—		הפסקת מסחר			—
לומיר 5.0	—		הפסקת מסחר			—

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש
מ.ת.ב. 1.0	355	לב				−119
מ.ת.ב. אפ 2	244	לב				
מ.ת.ב. אגח	113	לב				−1000
מאיר בניה 1.0	554	לב				−30
מיבאל 5.0	336		830			−2530
מיבאל אפ	165		2930			−4224
מרב 5.0	2051		280	−49	−2.3	−459
מרלו 1.0	700		390	−10	−1.4	−401
ליבשטין 1.0	463	בה	209	+4	+0.9	+11
ליבשטין 5.0	212		9142			+1592
ליפשיץ 1.0	551	בה		−29	−5	−20328
ליפשיץ 5.0	309		7720	−6	−1.9	−1724
נאות אביב 0.5	5600	תב	287	−300	−5.1	−725
נכסי אזורים	826		8370			−5570
סהר החזקות 1.0	964		400			−400
סהר החזקות 5.0	962		139	−6	−0.6	−279
סוף 1.0	6920					
סוף 5.0	6349		6	−1		−6
עמי הלע סד 1 ש	367		2883			−3013
עד 3.0	1840	תב	142	−129	−6.6	−732
קוסיה 0.1	3600		170	+100	+2.9	+190
קוסיה 0.5	1590		462			+980
רומבין 1.0	437		6022	+15	+3.6	+5822
רומבין 5.0	221		4180	−4	−1.8	−7891
רומבין אפ'	1320		1559	−28	−2.1	−2276
רומבין אג"ח	128.5		5000			−4800
רסקו מבכל	4070	תב	187	+370	+10	+155
רסקו רג	3430		199	+30	+0.9	+116
אזורים 1.0	1174		2804	−9	−0.8	−2095
נכסים ובנין	3666		597	−37	−1	−594
הכשרת הישוב ש	65145		56	−855	−1.3	+27
כלל-נדל"ן	708		3865	−7	−1	−4309

חקלאות

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש
מטעי הדר 0.1	3350		335			−104
מטעי הדר 0.5	2980		33	+31	+1.1	+33
מהדרין 0.1	6740		175	−40	−0.6	−288
מהדרין אפ'	4210		123	−60	−1.4	−102
נכסי הדרים 1.0	1900		2081	+90	+5	+2690
פרי אור 0.5	2560		253			+257
שגור 5.0	2000		335	−66	−3.2	−791
שגור אפ	870		1187	−55	−6	−1380

מזון וטבק

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש
אסמא	1400		290			−167
גולדפרוסט 1.0	3350	תב	320	+181	+5.7	+444
גולדפרוסט 5.0	2120		237	+40	+1.9	+202
דובק מב ש	6260		281	+40	+0.6	+446
דובק מב ב	6210		32	−10	−0.2	−768
וגלכל 1.0	940					
וגלכל 5.0	682	שב				
פרי-זה 1.0	—		הפסקת מסחר			—
פרי-זה 5.0	—		הפסקת מסחר			—
טמפו בירה 1.0	37100		17	−600	−1.6	−53
טמפו בירה 5.0	30500		54	−600	−1.9	−24
יצהר 1.0	1335		1087	+41	+3.2	+607
יצהר א 5.0	740		1598	+20	+2.8	+1098
יצהר אפ 2	580		500	−10	−1.7	−250
מן 1.0	738		1848	−2	−0.3	−1318
מן 5.0	421		760	+10	+2.4	+760
סנפרוסט 1.0	15925		100			+17
עסיס ב 0.5	430		4797	+10	+2.4	+8380
אנגל שקל 1	3270		27			−27
שמן מבב א	2500		310	−50	−2	−1337
עלית	19701		132	−199	−1	−74

טכסטיל והלבשה

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש
ארגר סד 1 ש	619		2805	−10	−1.6	−1675
ארגר אפ	376		5888	−10	−2.6	−888
ארגר אגח	112		13935	−1	−0.9	−13935
אופים 1.0	954		2076	+18	+1.9	+2462
אופנת כתר 1.0	570		969	−5	−0.9	−325
אופנת כתר 5.0	412		400	−14	−3.3	−1200
אפ א	419			+6	+1.5	+100
ארגמן רג ש	17063		97	+63	+0.4	+3
דלתא-גליל 1.0	4800		630			−209
דלתא-גליל א 5.0	4031		500	+30	+0.8	+353
מגוונות מאוחד 1	1800		73.9			
מגוונות מאוחד 5	1091		39.5	−9	−0.8	−37.5
רסלגו 1.0	371		625	+1	+0.3	+363
רסלגו 5.0	288		1430	−11	−3.7	−7245
הדינון 1.0	6700		25			−53
זיקות 1.0	2549		1400	+65	+2.5	+1270
זיקות 5.0	1780		1473	−5	−0.3	−1664
זיקות אפ	1225		1666	+40	+3.4	+914
לודזיה 0.1	3328		176	−22	−0.7	−17
לודזיה 0.4	2850		668	+10	+0.4	+117
ליבנת 1.0	325		1340	−1	−0.3	−755
מים גליקס	600	לב				
מקס 0.1	5510		405	+140	+2.6	+343
מקס 0.5	3360		505	+40	+1.2	+184
עיט 1.0	533		2034	−10	−1.8	−2275
עיט 5.0	268		5758	−11	−4.1	−5931
עיט אפ	263		7500	−2	−0.8	−3670
עיט אגח	117.5		13000	−1	−0.8	−6198
עמק מרגנה 1 ש'	359		9289	−1	−0.5	−11376
עמק אפ	210		16746	−1	−0.5	−6576
פולגת א 1	1700		865	−80	−4.5	−1252
פוליגון א 0.5	11180		120	+179	+1.6	+17
פרגור	850		400	−17	−2	−979
גיבור סברינה	13699		60	−281	−1.5	−52
תעש הגוזן 1.0	2841	תב	270	−200	−6.6	−880
פולגת ב 4	1110		1160			−500

מתכת ומוצריה

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש
אקנומן 5.0	2450	תב	50	−140	−5.4	−850
אורדן 0.1	8970		217	−90	−1	−158
אורדן 0.5	7983		57	−80	−1	−97
אלומית 1.0	6969		190	+69	+1	+170
אלומית 5.0	5750	שב				
כבלים ש	375		9639	+17	+4.8	+25128
התכוף 1.0	7700		80			
התכוף 5.0	4700	בה	61	+100	+2.2	+119
התכוף אפ	4500		101	+253	+6	+234
זיקה 1.0	3650		90	−180	−4.7	−90
זיקה 5.0	1841		77.6			
קונסטות פז 1.0	4690		600	−20	−0.4	−963
קונסטות פז 5.0	4475		92	−5	−0.1	−31
מתכת מרום 1.0	225		13205	−11	−4.7	−13028
כבלי ציון 1.0	—		הפסקת מסחר			—
כבלי ציון 5.0	—		הפסקת מסחר			—
כבלי ציון אפ	—		הפסקת מסחר			—
מרכן 1.0	826	לב				+70
קרמני 1.0	330	בה	4806	−7	−2.1	−3081
קרמני 5.0	200		7875	−5	−2.4	−8269
נחושתן 0.1	34800	תב	15	−5700	−9.6	−16
נחושתן 0.5	16000		20			
מקר פלדה 1.0	3170		751	+5	+0.2	+58
קינג 1.0	1050		62	−26	−2.4	−927
קינג 5.0	620		2072	+18	+3	+2121
קליל 1.0	2830		1505	+29	+1	+637
קליל 5.0	2259		424			−324
קליל אפ'	1239		2100	−1	−0.1	−1515
קליל אגח	123.5		15500	−1	−0.8	−15500
שלדות 5.0	11900		59	−400	−3.3	−189
תעשיות לביש 1.0	1120			+10	+0.9	+90
תעשיות לביש 5.0	728		309	−1	−0.1	−309

חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש
אלקו 0.1	8720	תב	273	−500	−5.4	−223
אלקו 0.25 ש	5000		304			−204
אלקו 0.25 ב	5010		50			+80
אלקטרה 0.1	2151		830			
אלקטרה א 0.5	1708		1901	−40	−2.3	−2654
אפ 5	1321		1060	−30	−2.2	−700
אגח 3	172		18300	−1.5	−0.9	−26143
אורית 1.0	26500		21			−11
כלל תעש' אלק'	2470		3820	−45	−1.8	−2934
ספקטרוניקס 1.0	1554		215			−630
ספקטרוניקס 5.0	1289		1800			−1867
פיכמגנר 1.0	750		470	−10	−1.4	−470
פיכמגנר 5.0	548		2200	−2	−0.4	−2200
ציקלון 1.0	2300		153			−134
ציקלון 5.0	1296		232	−40	−3	−232
קנמשטיין אירלד 1.	7075					−45
קנמשטיין אירלד 5.	4350		12			−12
ת.א.ת. 1.0	1540		65	−50	−3.1	−476
ת.א.ת. 5.0	771		1577			+132
ת.א.ת. אפ 1	20200		10			−15
תדיראן	865		2257			−1215
אלבית 5.0	454541		1	−9276	−2	
אלרון 3.0	392000		1	−2000	−0.5	−1

מוצרי בניה

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש
א.ב. תעשיות 1.	215		16744	−4	−1.8	−22734
א.ב. אפ	749		3017	−5	−0.7	−4540
א.ב. אגח	136.5		34500			+21000
אקרשטיין 1.0	733		2810			−1908
אקרשטיין 5.0	472		1685			−1890
אקרשטיין אפ'	660		1493	−10	−1.5	−3125
אקרשטיין אגח	144		14750			+7980
בר-טון 1.0	1504	תב	391	+100	+7.1	+1188
בר-טון 5.0	760		5760	−20	−2.6	−5634
פרומאסבסט 1.0	8998					
פרומאסבסט 5.0	4489		66	−11	−0.2	−216
מ.ל.ב. 1.0	1030		150			−150
מ.ל.ב. 5.0	780	תב	150	−50	−6	−150
מחזל השק בעמ	654		526			−386
מתאיקה ולמן 1	21965	לב				
מתאיקה ולמן 5	15000		2.3	+50	+0.3	+2.5
אגן 5.0	1750		1353			+305

כימיה, גומי ופלסטיק

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש
אליאנס ב	2598		500	+18	+0.7	+460
גל תעשיות 1.0	906		1552	−2	−0.2	−1552
גל תעשיות 5.0	702		1327	−17	−2.4	−1527
דקסטר 1.0	2600		100			−96
דשנים 0.1	4100		65			−68
דשנים 0.5	1900		2070	−19	−1	−2870
חיפה כימ' 10.0	968		6920	+11	+1.2	+2443
ליפסקו 1.0	2847	תב	165	+160	+6	+200
מקסימה 1.0	8120	שב				
מקסימה 5.0	6069		135	−110	−1.8	−135
נקה כימיקל 1.0	6720	תב	275	−500	−6.9	−358
פז 1.0	26850		35			
פז 5.0	22400		49			−18
פריקלאס	569		1621			
פריקלאס אפ	209		4258			
קום כימיקל 1.0	5322	בה	150	−340	−6	−345
ת.ג.ל. 1.0	2297		27	−3	−0.1	−46
ת.ג.ל. 5.0	1950					
תיא 5.0	4700		753	+100	+2.2	+906
פרוטארום 10.0	41400		46	−600	−1.4	−44
תרז א 5.0	10668	בה	40	+140	+1.3	+21
טבע ש	15273		211	−77	−0.5	−72
ים המלח	2880		1884	−50	−1.7	−2063
פטרוכימיים 10.0	719		7872	−7	−1	−6173

עץ, נייר ודפוס

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש
כתר	270		9278			
דפרון 1.0	9000		295			9265
דפרון 5.0	5702		124			+74
חגב 1.0	9521		100	−80	−0.8	−63
ימה 1.0	1425		100	−40	−2.7	−366
לבידי אשקלון 1	674		1700	−16	−2.3	−1000
מולט ב 0.5	55914		23	−600	−1.1	−17
סקורה 1.0	3260		770			−40
רים 0.1	386	בה	775	−4	−1	−22
רים 0.4	294		1800	+2	+0.7	+1072
תעל ב 0.2	17695		28	−200	−1.1	−82
מפעלי ניר 10.0	418011		12	−8531	−2	−6

תעשיות שונות

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש
אברין 1.0	440		2701	−10	−2.2	−2423
אברין 5.0	217		2140	−1	−0.5	−461
חמישה יזר	3460					−40
הגבפלק 1.0	1850	בה	202	−50	−2.6	−391
הגבפלק 5.0	1338		300	−13	−1	−100

שרף נאמנות
בטחה
הכספים כלל
ניהול תיקי השקעות וניהול קרנות נאמנות בע"מ

השקעות בתעשיה

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש
כור בכ ש	12860		199.6			
מרכזת ב 0.1	12101		170	−225	−1.8	−218
כלל תעש' 1.0	248		23234	−4	−1.6	−7430

חברות השקעה

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש
אמיקו ש	7880		39	+210	+2.7	+41
אינקבה 0.1	74		20928			
אלגר ש	17400		113	+400	+2.4	+82
אלגר ב	16993		50			−44
אלגן ב	6000		40	−100	−1.6	−40
אמישר כב	1315		1502.7			−22.2
אפיק 1.0	443	לב				−265
אפיק 5.0	301	לב				−2
גאלה 1.0	1220		575	−25	−2	−575
דנבר 1.0	825		1120	−20	−2.4	−1320
דנבר 5.0	627		3640	−1	−0.2	−3054
חברה לישראל 1.0	5198		5248	−2		−1667
חברה לישראל 5.0	4850		2291	−158	−3	−1784
הלמן 0.1	122000					
הלמן 1.0 ש	24400		59			−11
אמפא א 0.5	26500		112			−83
פעלים השק ש	969		7250	−1	−0.1	−5470
מרכז השק ש	35645		19	+353	+1	+18
כור השקעות	12280					
חירון 1.0	2385		296	−80	−3.5	−284
חירון 5.0	1365		367			−243
ישום החזקות	226		23720	−8	−3.4	−18295
יצוא ש	13800		218	+150	+1.1	+60
ירדן א 0.1	1850		245	+5	+0.3	+3
כלל 50.0	1300		2300	−20	−1.5	−881
לנדקו 0.1	1820	קב		+87	+5	+2325
לנדקו 0.1	854	קב		+41	+5	+5885
מגור 0.1	552		270	−18	−3.2	−270
מגור א 0.5	404		1199	−16	−3.8	−1268
מגור אפ	258		250			−250
אגח 1	123	שב				
עת השק ב 0.1	3590		5			
עת השק ג 0.5	2081		70			
סמה א 0.1	7700		33	+10	+0.1	+9
סמה 0.5	6213		90			−40
מרין ב 2.5	15770		412			
קרדן 1.0	99		10551			
קרדן 5.0	78.5		12845			
קרדן אפ	56		28442	+1	+1.8	+30116
קרדן אגח	101.5		70000			−58000
אידיבי פתוח 2.0	10566		239	−134	−1.3	−153
אלגן ש	5820		339	−44	−0.8	−28
דיסקונט השק ש	2797		1471	−43	−1.5	−740
כלל 10.0	1356		3236	−2	−0.2	+3692
פז השק ש	3330	תב	502	−201	−5.7	−414

נסחרות במט"ח

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש
בזית מ	—		הפסקת מסחר			—

חיפושי נפט

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש
דלק נפט 1	5150		61	−70	−1.3	−252
דלק נפט 5	5220		218	−38	−0.9	−388
דלק חיפ' אפ 2	2500		549	−54	−2.3	−865
פז חיפושי נפט	33000		101			−61
יואל 5.0	700		9049	−35	−4.8	−14650
מ.ב.ג. 1.0	6500		138	+10	+0.2	+45
מ.ב.ג. 5.0	3130		171	+1		+139
פראיל 2 0.5	7200		100			
נפטא ש	2861000		4			+1

רשימה מקבילה

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצע/ביקוש
בני הדר	182		39085	−1.5	−0.8	−13550
בני הדר אפ 1	125		21845	−5	−3.9	−35885
רקפת	1010		1520	−21	−2	−2197
תבל	435		1259	−3	−0.7	−3739
אבנים 1.0	7020	בה	454	+50	+0.7	+170
אלקל 5.0	146		4060			
אלקל אפ	70		15124	+1	+1.5	+1959
גולף	720		2672			+271
מאגרי טכנולוגיה	153		20937	−2	−1.3	−21338
פז חן	501		1630	−9	−1.8	−2559

שערים מטבע בינבנקאיים

אתמול, צהריים, 23.7.1987 באירופה

מסירה מידית (כמוט)

ליש"ט	$ איגרת הבריטית	1.6015/1.6025
ל-$1 ארה"ב	מרקים גרמניים	1.8561/1.8571
"	פלורינים הולנדיים	2.0890/2.0900
"	פרנקים שוויצריים	1.5380/1.5390
"	פרנקים בלגיים	38.42/38.45
"	פרנקים צרפתיים	6.1750/6.1780
"	לירטות איטלקיות	1340.50/1341.50
"	ינים יפאניים	151.00/151.10
לש.ר.ד.	$ איגרת הבריטית	1.2464/1.2469

שער הזהב $ 454.75 ארה"ב אונקיה לונדון פיקסינג

מסירה מאוחרת (פורוורד)

	ל"ש/$	פ"ש/$	מ"ג/$
1 ח'	1.5983/1.5995	1.5336/1.5351	1.8513/1.8526
3 ח'	1.5922/1.5935	1.5257/1.5270	1.8417/1.8431
6 ח'	1.5850/1.5845	1.5126/1.5141	1.8266/1.8281

הנתונים נמסרו על-ידי בנק דיסקונט לישראל בע"מ

גלגל הבורסה / יהודה שרוני

ירידות בסוף השבוע

שבוע המסחר בבורסה הסתיים אתמול במגמה מעורבת, עם נטיה לירידות שערים. בשערים של 175 ניירות ערך נרשמו ירידות שערים, מול עליות שערים ב-97 ניירות ערך. למרות ירידת מדד המניות הכללי ללא בנקים מאתמול, עלה בסיכום השבועי מדד המניות הכללי ללא בנקים ב-2.65 אחוזים. יום המסחר החל אתמול בצל האכזבה שהיתה מתגובת הבורסה להודעת בנק ישראל על הורדת הריבית. עקב כך, במסחר במשתנים נטו השערים בדרך כלל לרדת. ההיצעים נקלטו על-ידי נציגי קרנות הנאמנות, ונציגי קרנות הנאמנות של בנק דיסקונט במרס. בהמשך השתנתה המגמה, ובחלק מאותן מניות הנסחרות במ.ר.ץ נרשמו אף ביקושים. בשוק המניות החופשיות נטו השערים לרדת, ובמניות שאינן מזוהות עם גורמי בורסה כלשהם, היו התנודות כלפי מטה חריפות במיוחד. מחזור המסחר במניות חופשיות ירד בבורסה משמעותית לעומת הימים האחרונים, והסתכם ב-8.7 מיליון שקל. השבוע בבורסה עמד בסימן פירסומו של מדד המחירים לחודש יוני, שהיה גבוה מהצפוי. לאחר יום אחד של היצעים, התאוששה הבורסה, ושערי המניות עלו. הודעת בנק ישראל על הורדת הריבית השנתית בשלושה אחוזים, סייעה להמשך תנופת עליות השערים.

היצעים לבנקאיות

לאחר יום אחד של עליות שערים בבנקאיות, נרשמו אתמול היצעים, שנקלטו בדרך כלל ללא שינוי שער, וללא התערבותו של בנק ישראל. מניות הבנקים שבהסדר עלו השבוע בממוצע ב-1.48 אחוזים. רמת התשואה לפידיון עליהן ירדה אל מתחת ל-11 אחוז. המחזור בבנקאיות ירד לעומת הימים האחרונים, והסתכם ב-5.2 מיליון שקל.

	תשואה שנתית דולרית ב-%
בל"ל 0.1	10.97
הפועלים ש	11.20
אי.די.בי. רג	10.98
דיסקונט א	10.85
המזרחי ש	10.78

פעילות ערה בכלל ישראל

במניות כלל ישראל מורגשת בימים האחרונים פעילות יוצאת דופן, ומניות החברה הנסחרות במסגרת המשתנים, עולות מעל לממוצע. יש לציין כי מניות הקונצרן נסחרות בשווי שוק סביר ביחס למניות הקונצרנים האחרים. הגופים הרוכשים מניחים כי הרווחים הרבעוניים לחודש יוני, יצביעו על רווחיות משופרת, שמקורה בעיקר ברווחי הון הנובעים מגיוסי ההון שבוצעו באמצעות חברות הבת בבורסה.

	מדד יומי	שינוי ב-%
מדד מניות כללי	130.05	−0.30
כללי ללא בנקים	141.55	−0.66
מדד אג"ח כללי	115.20	+0.08
אג"ח צמוד מדד	114.51	+0.09
אג"ח צמוד מט"ח	118.20	−0.03

טוסר ללא שינוי

מניות טוסר נסחרו אתמול לראשונה. היצע בינוני בהיקפו שהוזרם למניות, נקלט במהירות וללא שינוי שער באמצעות חברת הברוקרים "בטוחה". המסחר בכתבי האופציה של החברה יחל ביום ב' בשבוע הבא.

הצלחה להנפקת ליפשיץ

ההנפקה לציבור של מתתיהו ליפשיץ, זכתה אתמול להצלחה, שבאה לידי ביטוי בחתימת יתר של פי 1.9 למניות. מי שרכש את ההנפקה במכרזים זולים, וביקש להפיק רווח הון מהיר על-ידי מכירת מניות החברה התאכזב. היצע גדול למניה בת 1 שקל הביא לרישום מוכרים בלבד, ואילו המניה בת 5 שקל ירדה בשיעור "צנוע" של 1.9 אחוזים.

ביקוש של 198 מיליון להנפקות בנק ישראל

שתי הנפקות של בנק ישראל בהיקף של 35 מיליון שקל, זכו אתמול לביקוש שיא של 198 מיליון שקל. אג"ח השגיא בהיקף של 15 מיליון נמכר במחיר של 98 נק' לעומת מחיר מינימום של 94 נק', ואג"ח הגליל בהיקף של 20 מיליון שקל נמכר במחיר של 92.5 נק' לעומת מחיר מינימום של 88 נק'. בנק ישראל לא פעל אתמול בשוק המשני, שם נרשמו תנודות שערים של עד אחוז אחד לשני הכיוונים.

גידול בפעילות במק"מ

היקף הפעילות במלוות קצרי המועד גדל לעומת הימים האחרונים, והסתכם ב-17.1 מיליון שקל. רמת התשואה לפידיון על המלוות הנפדות לאחר תקופה של למעלה מ-54 יום, ירדה ל-13 אחוז לשנה.

הסדרה	ימים לפדיון	שער	תשואה חודשית
757	5	99.80	1.23
817	12	99.51	1.25
827	19	99.28	1.16
837	26	99.11	1.05
847	33	98.88	1.04
917	40	98.64	1.05
927	47	98.41	1.04
937	54	98.21	1.02

הודעות בורסה

● דנקנר הפסידה בשנה שהסתיימה במרץ 1987 621 אלף שקל, לעומת הפסד של 1.3 מיליון שקל בשנה הקודמת.

הבנק הבינלאומי הראשון

הודעה

החל מיום 26.7.87 ירד שיעור הריבית (הרווח) הבסיסית השנתית על חשבונות עו"ש בתובה ב-3% לשנה ויהיה 15% לשנה המהווה ריבית (רווח) מתואמת שנתית 16.1%.

הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ

בנק פועלי אגודת ישראל בע"מ

שערי קרנות הנאמנות

הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון	השינוי נקודות	השינוי אחוזים
אב	5825.44	5747.32	−14.52	−0.25
אבוקה	566.36	559.61	−4.14	−0.73
אגנ	254.27	249.41	−0.08	−0.03
אדיר	1679.55	1646.90	−0.40	−0.02
אדים	2913.32	2857.17	−12.34	−0.43
אופיר	1943.67	1906.14	2.10	0.11
אור	450.36	441.09	−0.11	−0.02
אוריון	150.91	147.94	−3.25	−2.15
אורלי	275.92	273.97	−0.21	−0.08
אורן	818.04	802.24	6.20	0.78
אייל	3898.52	3823.65	1.56	0.04
איריס	5635.77	5513.10	−8.05	−0.15
איתן	755.04	740.02	0.23	0.03
אילן	608.20	595.77	−9.80	−1.62
אלומג	672.31	659.15	0.20	0.03
אלימם	104.39	102.05	−0.04	−0.04
ארז	392.39	384.85	−1.79	−0.46
אש	192.52	188.30	−1.43	−0.75
אשל	181.98	178.46	−5.13	−2.79
אתרת	253.27	250.90	0.15	0.06
בדולח	2800.56	2747.02	−20.09	−0.73
ברוש	574.43	563.47	−1.38	−0.24
ברק	579.89	568.59	−2.42	−0.42
ברקת	308.92	307.49	−0.25	−0.08
גביש	1598.04	1567.29	−0.83	−0.05
גבע	1106.37	1090.54	0.19	0.02
גורן	441.01	432.78	−0.34	−0.08
גיא	10227.61	10076.69	2.12	0.02
גיל	3430.66	3367.70	2.39	0.07
גלית	627.15	619.61	0.70	0.11
הדסון	430.10	425.98	−1.14	−0.27
הזכייה	520.92	510.81	−1.22	−0.24
הלב	248.63	243.51	−0.26	−0.11
הרון	1522.20	1494.00	2.15	0.14
הוגן	269.30	264.14	−0.03	−0.01
דליה	595.88	585.23	−0.40	−0.07
דרור	387.90	381.23	−0.81	−0.21
דקל	481.91	472.85	−2.44	−0.51
הדס	438.05	434.13	−1.42	−0.33
ורד	541.50	532.19	0.02	0.00
זהבית	2846.12	2786.42	−3.46	−0.12
זוהר	20942.44	20637.18	−7.65	−0.04
זיו	19423.15	19141.76	0.74	0.00
זמיר	574.41	563.28	−2.56	−0.45
חוחית	163.33	159.74	−0.32	−0.20
חליפין	134.93	134.35	0.05	0.04
חלמיש	212.44	211.46	0.24	0.11
חן	144.16	143.59	0.00	0.00
טופז	1478.81	1447.30	−0.40	−0.03
טל	6160.40	6125.72	3.57	0.06
יהל	439.15	430.81	−0.17	−0.04
יהלום	2671.13	2619.91	−9.27	−0.35
יסודות	429.23	425.02	−2.53	−0.59
יערה	432.73	423.51	0.50	0.12
כוכב	388.03	380.59	−1.77	−0.46
כחל	139.71	136.99	−0.16	−0.12
כלנית	655.37	643.61	−0.30	−0.05
כספית	263.36	262.12	−0.10	−0.04
כרמל	152.92	149.87	−0.11	−0.07
כתר	1222.79	1198.95	−1.34	−0.11
להב	4894.85	4804.85	8.01	0.17
למשקיע	122695.45	120650.28	−31.01	−0.03
לפיד	465.42	459.62	−3.65	−0.79
לקט	1839.23	1802.56	−1.33	−0.07
לשם	343.04	341.45	0.56	0.16
מבחר	1288.51	1263.79	0.27	0.02
מבטח	3778.46	3744.10	2.44	0.07
מגן	260.51	256.79	−0.30	−0.12
מגדן	3756.23	3722.22	−4.46	−0.12
מגל	402.93	399.44	−0.20	−0.05
מור	2130.59	2100.23	−8.78	−0.42
מורן	963.67	954.74	−2.28	−0.24
מטח	27610.92	27158.60	−97.06	−0.36
מימר	1003.73	984.33	−0.07	−0.01
מנוף	4899.79	4807.46	−11.26	−0.23
מעיין	772.32	757.82	0.30	0.04
מקשה	349.71	348.09	0.39	0.11
מרגלית	1594.73	1563.70	−4.34	−0.28
מרווה	119.57	119.19	0.06	0.05
מרום	1292.56	1267.76	0.84	0.07
נוגה	29208.96	28791.17	−39.35	−0.14
נטיף	352.66	351.22	−1.86	−0.53
נטע	530.65	519.93	−0.25	−0.05
ניל	7092.81	6992.06	−38.32	−0.55
סביון	689.39	676.83	−0.67	−0.10
סגולה	138.64	135.91	−0.03	−0.02
סלע	344.42	342.80	0.38	0.11
ספנית	510.91	500.96	−0.08	−0.02
סער	416.01	408.45	−0.79	−0.19
ספיר	188.02	188.00	−0.01	−0.01
עדיף	405.34	397.85	−1.07	−0.27
עידית	885.48	861.56	−4.46	−0.50
עידן	491.58	484.87	−0.14	−0.03
ענבר	1298.76	1272.08	0.86	0.07
ענת	2716.80	2695.15	−12.42	−0.46
עפרוני	476.18	465.72	−0.06	−0.01
ערמון	137.93	135.38	−2.71	−1.96
פיא	1774.41	1740.43	−4.17	−0.24
צבר	588.22	576.70	−0.24	−0.04
צופית	513.40	503.36	−1.68	−0.33
צוק	121.22	120.74	0.08	0.07
צמיר	1081.34	1059.38	0.36	0.03
צמיחה	565.33	557.41	−0.88	−0.16
צנרת	1899.80	1863.71	−2.21	−0.12
קלע	2452.00	2439.78	−5.71	−0.23
רוזית	19816.02	19654.08	−87.32	−0.44
רימון	127.53	127.28	0.07	0.06
רקפת	822.86	809.40	0.54	0.07
רשף	418.77	409.98	−0.18	−0.04
שבים	430.00	421.79	0.01	0.00
שהם	338.08	335.34	−0.20	−0.06
שירה	468.55	465.25	−0.94	−0.20
שמיר	388.90	381.36	−0.16	−0.04
שנהב	943.93	930.62	−4.22	−0.45
שסק	1019.48	995.22	−6.84	−0.68
שקד	183.77	180.20	−1.44	−0.79
תאנה	271.42	269.04	−0.78	−0.29
תדהר	621.98	618.88	−2.22	−0.36
תירוש	524.94	518.59	0.69	0.13
תמר	229.93	225.65	0.37	0.16
תמה	190.74	189.45	0.27	0.14
תרשיש	1475.19	1446.56	−1.52	−0.10
תשרי	517.21	510.14	0.01	0.00

שערי אגרות החוב

3% מלווה מדינה (הצמדה 100%)

סדרה	שער	שינוי בנק'
3601	39134	+295
3602	36077	+272
3603	34219	+265
3604	30841	+107
3605	28134	+99
3606	26489	+96
3607	24551	+185
3608	23217	+180
3609	22098	+174
3610	20188	+10
3611	19220	+87
3612	18750	+50
3613	18158	−314
3614	17487	−60
3615	16491	−11
3616	14929	+7
3617	14063	−4
3618	13349	+167
3619	12271	+6
3620	11604	−69
3621	11024	−66
3622	9958	−38
3623	9350	−29
3624	8804	−28
3625	8093	+4
3626	7487	+3
3627	7084	+4
3628	6488	+5
3629	6080	+5
3630	5748	+3
3631	5269	+21
3632	4961	+20
3633	4687	+19
3634	4155	+19
3635	3930	+18
3636	3786	+18
3637	3556	+14
3638	3311	+12
3639	3093	+12
3640	2521	−10
3641	2185	−9
3642	1958	+11
3643	1699	+9
3644	1519	+30
3645	1370	+27
3701	1134	+14
3702	914.1	+27.3
3703	765.2	+1.8
3704	674.3	+1.5
3751	359.8	+2.3
3752	139.1	— —
3753	137.5	+0.1
3901	132.2	+0.6
3902	125.9	+0.6
3903	125	+0.6
3904	123	+0.6
3754	123.9	— —
3755	119.4	+0.1
3756	115.2	— —
3757	113	— —
3758	111.5	−0.9
3759	111	−1.1
3760	112.7	−1
3761	110.3	−1
3762	107.4	−1
3763	104.1	−0.9
3764	102.4	+0.1
3765	100	+0.2
3766	98.8	+0.2
3791	104.7	−1.8
3792	102.8	−1.8
3826	124.1	+0.1
3827	121.8	+0.1
3828	117.5	— —
3829	115.3	+0.1
3830	113.7	— —
3831	113.3	— —
3832	115	+0.1
3833	112.5	+0.1
3834	109.6	+0.1

4.25% שג"א

סדרה	שער	שינוי בנק'
4101	370.8	+1.4
4102	145.7	+0.5
4103	143.9	+0.6
4104	139.3	+0.5
4301	139.8	+0.5
4302	131.9	+0.5
4303	130.9	+0.4
4304	128.9	+0.5
4105	116.5	+0.9
4106	113.3	+0.9
4107	109.8	+0.8
4108	107.9	+0.9
4109	104.2	— —
4110	105	+0.1
4201	129.2	+0.1
4204	120.2	+0.1
4205	117.9	— —
4206	116.1	−0.1
4207	115.6	−0.2
4208	117.3	−0.2
4209	114.8	−0.1
4210	111.8	−0.2
4211	108.4	−0.1
4212	107	+0.6
4213	104.5	+0.7

סדרה	שער	שינוי בנק'
3215	199600	— —
3214	191000	— —
3501	188200	— —
3502	185000	— —
3503	164200	— —
3504	163600	— —
3505	157000	— —
3521	158100	— —
3522	151700	−200
3523	143300	— —
3524	144600	+100
3525	145000	+200
3526	142400	— —
3527	140000	— —
3528	137000	— —
3529	136000	— —
3530	133000	+2000
3531	137350	+100
3532	133400	+200
3533	133300	+300
3534	125352	+200
3535	126090	−310
3536	125100	+200
3537	124801	+200
3538	117600	+200
3539	117750	+50
3540	117300	+200
3541	113150	+50
3542	112800	+100
3543	109500	— —
3544	108305	— —
3545	104400	— —
3546	104500	+200
3547	104598	— —
3548	104154	−100
3549	98600	— —
3550	98300	+50
3551	98300	— —
3552	90100	+100
3553	89750	+50
3554	89900	−300
3555	89800	+300
3556	85800	— —
3557	86700	— —
3558	86117	— —
3559	82900	— —
3560	78500	— —
3561	77600	−300
3571	77600	— —
3572	79000	— —
3573	77800	— —
3574	71518	−365
3575	72048	−455
3576	71875	−437
3579	69287	−417
3577	76104	+138
3578	70332	+128
3580	64942	+45
3581	59082	+40
3582	54513	+37
3583	52147	+1257
3584	49663	+1239
3585	47160	+1215
3586	41335	−84
3588	41283	−87
3589	37696	−80
3587	42280	+19
3591	38565	+17
3592	38530	+17
3593	38478	+17
3590	37964	+381
3595	36202	+375
3594	35703	−327

5% מלווה פיתוח (בריה כפולה)

סדרה	שער	שינוי בנק'
2001	155200	— —
2002	155000	— —
2003	150200	— —
2004	149900	— —
2005	142500	+1000
2006	141400	+700
2007	138900	+400
2008	136300	— —
2009	139000	−100
2010	138900	— —
2011	135800	— —
2012	134300	— —
2013	135100	+300
2014	131600	+400
2015	130600	— —
2016	132300	— —
2017	131200	+1700
2018	130000	−600
2019	131900	— —
2020	129200	— —
2021	128900	— —
2022	121800	+1000
2023	121300	−500
2024	113500	+300
2025	114000	−300
2026	113900	— —
2027	110002	+402
2028	111000	−1000
2029	104000	— —
2030	104500	— —
2031	101200	— —
2032	111800	— —
2033	97390	+584
2034	98026	— —
2035	103081	+3000
2036	89088	−100
2037	84000	— —
2038	82600	— —
2039	90228	+2628
2040	81000	−2080
2041	77300	+663
2051	77930	— —
2052	70000	+800
2053	73131	+29
2055	69758	+30
2054	69570	+1976
2056	64459	+1903
2057	65690	+27
2059	59835	+25
2058	59618	+25
2060	55183	+23
2061	41195	+18
2062	37621	+16
2063	35902	+16

רמון

סדרה	שער	שינוי בנק'
7001	266.8	−0.1
7002	258.7	−0.1
7003	244.8	−0.1
7004	226.1	— —
7005	223.4	+4.8
7006	207.5	+2.5
7007	191.7	— —
7008	182.2	−0.1
7009	178	+0.1
7010	166.7	−0.1
7011	157.6	−0.1
7012	152.1	−0.1
7013	143.6	−0.8
7014	125.2	−0.5
7015	107.3	— —
7016	106.7	— —
7017	106	— —
7018	105.8	— —
7019	106.2	−0.1
7020	106	−0.1
7021	105.1	— —
7201	104.4	— —

גלבוע

סדרה	שער	שינוי בנק'
6101	13863	−10
6102	8512	−45
6103	7478	−56
6104	6842	−36
6105	6486	−35
6106	6125	+19
6107	6089	+19
6108	4346	−23
6109	4135	−20
6110	4062	−20
6111	3403	+9
6112	3300	+8
6113	2222	−15
6151	868.5	−14.8
6152	831.6	−14.2
6153	721.9	−0.5
6154	710.6	−0.4
6155	455.5	−0.2
6156	371.7	−0.5
6157	277.9	−4.5
6158	245.6	−4.1
6159	224	−0.3
6160	206.7	−0.1
6161	199.5	−0.1
6162	180.3	−0.1
6163	168.5	−3.1
6164	162	−3
6165	153.2	−1.8
6166	145.9	−0.1
6167	140.8	−0.1
6168	138.8	−0.1
6169	130.9	−0.1
6170	123	— —
6171	89.9	+2.1
6172	88.7	+2.1
6801	96.7	+2.6

ארמון

סדרה	שער	שינוי בנק'
2508	113.6	−2

צמודות זהב

סדרה	שער	שינוי בנק'
5 יזר	126.1	+2.1

מט"ח 100%

	שער	שינוי בנק'
אל אום	1366	+1
אלביט	221	— —
אלגא	1282	— —
אלסינט	2230	−12
מאיסקס	985	+3
חוד 84	101	+0.6
חוד 85	429	+10
הכ הים	234.8	−1.2
דים הש	202.3	— —
כור	179.5	+2
כלל	466	+4
מ'צמ ד	197.8	— —
מ'צמ ב	235.8	— —
מ'צמ י	319.1	— —
דן	120	−0.1
טול בת	157.2	— —
חישיש	234.7	+0.1

מדד/מט"ח

	שער	שינוי בנק'
בלת	142.8	— —
דים הש	158.1	— —
כור	146.2	— —
כלל	184	— —
מג דים	146	−1
משא כו	143.4	+1.4
משא כו	137.4	+2.6
משא כו	126.2	+1
לאומי	129	−1.2

שערי מטבע חוץ 23.7.87

המטבע	בנק לאומי מזומנים קניה	מזומנים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	בנק הפועלים מזומנים קניה	מזומנים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	בנק דיסקונט מזומנים קניה	מזומנים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שער יציג	השינוי היומי
1 דולר	1.57	1.64	1.6065	1.6265	1.57	1.64	1.6040	1.6240	1.57	1.64	1.6040	1.6242	1.6146	−0.0012
1 לי"ש	2.51	2.62	2.5760	2.6081	2.53	2.65	2.5738	2.6059	2.52	2.64	2.5687	2.6011	2.5867	−0.0054
1 מארק גרמני	0.85	0.88	0.8665	0.8773	0.85	0.89	0.8654	0.8762	0.84	0.89	0.8637	0.8745	0.8701	0.0007
1 פרנק צרפתי	0.25	0.27	0.2600	0.2633	0.25	0.27	0.2594	0.2626	0.25	0.27	0.2597	0.2630	0.2614	−
1 גולדן הולנדי	0.75	0.79	0.7698	0.7793	0.75	0.79	0.7767	0.7763	0.75	0.79	0.7678	0.7774	0.7730	0.0005
1 פרנק שוויצרי	1.02	1.07	1.0452	1.0582	1.02	1.07	1.0426	1.0556	1.02	1.07	1.0429	1.0560	1.0490	0.0003
1 כתר שוודי	0.24	0.25	0.2488	0.2519	0.24	0.26	0.2484	0.2514	0.24	0.26	0.2484	0.2515	0.2500	0.0001
1 כתר נורבגי	0.23	0.24	0.2371	0.2400	0.23	0.24	0.2366	0.2396	0.23	0.25	0.2366	0.2395	0.2383	
1 כתר דני	0.22	0.23	0.2282	0.2310	0.22	0.23	0.2281	0.2310	0.22	0.23	0.2278	0.2307	0.2294	0.0003
1 מרק פיני	0.35	0.37	0.3576	0.3621	0.35	0.37	0.3568	0.3613	0.35	0.37	0.3565	0.3610	0.3592	0.0001
1 דולר קנדי	1.19	1.24	1.2143	1.2294	1.19	1.25	1.2139	1.2291	1.19	1.25	1.2118	1.2270	1.2216	−0.0013
1 דולר אוסטרלי	1.06	1.17	1.1382	1.1524	1.10	1.18	1.1368	1.1510	1.10	1.18	1.1364	1.1507	1.1443	−0.0020
1 ראנד דרא"פ	0.51	0.61	0.7779	0.7876	0.47	0.79	0.7767	0.7864	0.49	0.69	0.7763	0.7860	0.7815	−0.0058
10 פרנק בלגיים	−	−	0.4179	0.4231	−	−	0.4176	0.4228	−	−	0.4174	0.4227	0.4198	0.0004
10 שילינג אוסטריים	1.20	1.26	1.2312	1.2466	1.21	1.27	1.2310	1.2464	1.21	1.27	1.2310	1.2464	1.2377	0.0010
1000 לירות איטלקיות	1.16	1.23	1.1975	1.2124	1.17	1.25	1.1965	1.2115	1.17	1.26	1.1965	1.2116	1.2028	0.0003
100 ינים יפאניים	1.04	1.09	1.0639	1.0772	1.04	1.09	1.0629	1.0762	1.04	1.09	1.0622	1.0736	1.0682	0.0067

דו"ח מודיעין סודי מייחס את גל התקפות הטרור בפאריס בסתיו שעבר ל"הנחיות ישירות" מטעם חומייני

— מוסר העתון "ליבראסיון" • ראשי המימשל בפאריס נמנעים מתגובה • שר החוץ הצרפתי ריימון אישר: הושגה התקדמות במו"מ צרפת־איראן על דרך ניתוק היחסים הדיפלומטיים

מאת יואב טוקר
סופר "הארץ" בצרפת

פאריס. (מיוחד ל"הארץ"). על רקע המשבר המתמשך עם איראן, נבעתו אמש ראשי המימשל בפאריס מלהגיב במפורש על תוכנו של דו"ח מודיעין סודי, המייחס את גל התקפות הטרור בפאריס בסתיו שעבר ל"הנחיות ישירות" של האימאם חומייני.

על-פי הגילויים שיוחסו אתמול, על-ידי העיתון "ליבראסיון" לדו"ח שהכין אגף המודיעין הנגדי בשירותי הביטחון הצרפתיים, תוכנו ותקפות הטרור בפאריס על-ידי מערך איראני ממוסד, המקבל את הנחיותיו באורח ישיר מן האישים הבכירים ביותר של המימשל בטהראן.

קטעים ממסקנותיו של הדו"ח שפורסמו אתמול — ושאמינותם לא זכתה לאישור ישיר או עקיף — הצביעו על מבנה מסועף של "יצוא מהפכני-טרוריסטי", הפועל בטהראן, בעיר האיראנית הקדושה קום, ובשורה ארוכה של "תאים" במזרח התיכון במערב-אירופה.

מבחישים שהובאו לידיעתו לטענת העיתון, הובא הדו"ח כבר בחודש שעבר לידיעת ראש ממשלת צרפת ז'אק שיראק ושר המשטרה רובר פאנדרו. הדברים בצמרת המימשל בפאריס הכחישו אתמול את הטענה שגרסה כי דו"ח כזה אכן הובא לידיעת שיראק או שריה, אולם הם נמנעו מלהתייחס לתוכנו של הדו"ח ולמימצאים שחשפו באשר לפעילות החתרנית והטרוריסטית ב"גיבוי" איראני ישיר.

במקביל לגילויים ולהכחשות, נמשכו בימגה ואתמולה המגעים הדיפלומטיים להסדרת פיגועים של הדיפלומטים הצרפתיים והאיראנים הנצורים זה כעשרה ימים בשגרירויות בטהראן ובפאריס.

לשגריר איטליה באיראן התיר כבר לבקר אצל הדיפלומטים הצרפתיים ה"נצורים" בבניין השגרירות בטהראן; נראה, ששגריר פאקיסטאן בפאריס יורשה עתה לערוך ביקור מקביל אצל הדיפלומטים האיראניים שבבניין השגרירות בפאריס.

ממשלות איטליה ופאקיסטאן הסכימו לקבל על עצמן את ייצוג האינטרסים של צרפת ואיראן לאחר ניתוק היחסים הדיפלומטיים בין פאריס לטהראן, ביום ו' שעבר.

דורשים את ה"מתורגמן"

שר החוץ של צרפת ז'אן־ברנאר ריימון שב והבהיר אתמול, כי תקפה ועומדת דרישתה של צרפת מה"מתורגמן" של שגרירות איראן בפאריס, וואהיד גורדג'י, להתייצב לחקירה המשטרתית בפאריס. גורדג'י אינו נהנה מחסינות דיפלומטית והוא מסתתר זה יותר משבועיים בבניין השגרירות של איראן בבירה הצרפתית. על רקע הדרישה הצרפתית המשכת להתייצבותו לחקירה התפתבה הלכה בשבועיים האחרונים "מלחמת השגרירויות" בין צרפת לאיראן.

שירותי הביטחון הצרפתיים מייחסים לגורדג'י מעורבות — אולי אף ישירה — בסדרת התקפות הטרור בפאריס בחודש ספטמבר. בהתנגלויות הטרור בסתיו שעבר נהרגו במרחב פאריס 14 אנשים ונפצעו כ־150. בשתי הימנות האחרונות נמשכה בפאריס המשטרה בפאריס חקירתם של ארבעה נתינים לבנוניים — כנראה שיעים, פרו־איראניים — שנעצרו השבוע כחשודים במעורבות בגל הטרור של חודש ספטמבר.

לטענת מקורות בחוגים צרפתיים, נראה שלפחות אחד מבין העצורים קיים "קשרי-עבודה" סדירים עם גורדג'י.

התקדמות במו"מ — צרפת לאיראן

פאריס (ע"צ וע"ר). שר החוץ הצרפתי, ז'אן־ברנאר ריימון, אישר אתמול, כי הושגה התקדמות במשא ומתן בין צרפת לאיראן על דרך ניתוק היחסים הדיפלומטים בין שתי המדינות, צעד שהוחלט עליו ב־17 ביולי ע"י ממשלת צרפת.

הנושא ומתן "התקדם", הבהיר ריימון בראיון ששודר ע"י "פרנס־אינטר". עם זאת הוסיף, כי לפי שעה ההסכם לא קיבל צורה רשמית.

ריימון אמר, כי הבעיה המרכזית השנויה במחלוקת היא גורלו של האהיד גורדג'י, מתורגמן שנמלט לבניין השגרירות האיראנית כדי שלא ייאלץ להעיד בבית משפט צרפתי.

איראן תובעת שיינתן לכל אנשי שגרירותה, כולל גורדג'י, שאינו נהנה ממעמד של דיפלומט, לצאת את גבולות צרפת כתנאי להחזרת הדיפלומטים הצרפתיים מטהראן.

שלושה אנשים חדרו לביתה של משפחה בריו דה ז'נרו במטרה לשדוד, אך כאשר גילו שהמשטרה הקיפה את הבניין, תפסו את בעלת הבית, ערנה ראמוס, ואת בתה בת ה־12, רנטה, כבנות ערובה. אנשי המשטרה הצליחו להשיג את מבוקשם של השודדים. הרגו את שלושתם וחילצו ללא פגע את האם ואת בתה. בתצלום: שניים מן השודדים מחזיקים בבנות הערובה. (תצלום איי־פי)

"טרי וייט עדיין חי" — סבור שגריר ארה"ב באו"ם

סוריה ביקשה מטהראן לפעול לשחרור החטופים הזרים בלבנון — כדי למנוע האשמות שסוריה מתרשלת בשמירת בטחונם של האזרחים הזרים

ניו יורק (ע"ר). שגריר ארה"ב באו"ם, ורנר וולטרס, אמר אתמול, כי הוא מאמין שהשליח המיוחד של הכנסיה האנגליקנית ללבנון, טרי וייט, שעקבותיו נעלמו בחודש ינואר, עדיין חי.

וולטרס הוסיף ואמר, כי הגיע למסקנה זו על יסוד מידע שאסף בביקורו האחרון בסוריה, שם נפגש עם הנשיא חאפז אל אסאד. "הצגתי את השאלה בצורה מפורשת, והתשובה שקיבלתי היתה — לא מאמינים שהוא מת", אמר.

כזכור הודיע עיתון כוויתי בתחילת יולי, כי וייט מת מסיבות טבעיות בעמק הבקאע.

וולטרס אמר לכתבים בוושינגטון בשבוע שעבר, שסוריה פועלת כדי להביא לשיחרורים של בני ערובה זרים בלבנון. "תוך כמה שבועות" יתברר אם מאמצים אלה יוכתרו בהצלחה.

טהראן נתבקשה להתערב

סוריה (ע"מ). מקורות משרד החוץ הסורי סירבו למסור מידע כלשהו על תוצאות השיחות האחרונות שקיים שר החוץ הסורי אלשרע, לפני זמן קצר בטהראן. הם הסתפקו בהצהרה שהשמיע אלשרע עם צאתו מטהראן. אולם, מקורות בדמשק ציינו, כי הדיון נסב על נושא החטופים, המגעים האמריקאיים־סוריים והמגעים בין סוריה לעיראק.

העיתון "אל-איתיחאד" הבוטי על כך מציין, כי המגעים הסוריים־אמריקאיים מתנהלים "בזהירות".

מאחר שההנהגה הסורית אינה חשה אמון מלא כלפי יוזמות הממשל האמריקאי, סוריה ביקשה מטהראן לפעול לשחרור החטופים הזרים בלבנון, וזאת כדי לבטל כל אמתלה נגד סוריה וכן לא לתת אפשרות לתקוף את התפקיד הסורי בלבנון ולהאשים את סוריה בהתרשלות בנושא שמירת הביטחון והמגנה של הזרים.

אלשרע הדגיש, כי סוריה אינה יכולה לאפשר תריגות ביטחוניות, בעיקר באזורי נוכחות כוחותיה, מאחר שהדבר יחזק אותה לנקוט אופציות שהיא מתנגדת להן, ביניהן האופציה הצבאית כלפי הקבוצה המבריחה לסוריה לשמור על ביטחון לבנון.

ערך את העמוד: חיים בל

שביתה כללית בלבנון — נגד האינפלציה העולה על 200%

רצועת הביטחון שתחת הפיקוח הישראלי לא שבתה

ביירות (ע"צ וע"ר). ביוזמת האיגודים המקצועיים היתה אתמול בלבנון שביתה כללית, כדי למחות נגד האינפלציה הדוהרת הפוקדת מדינה זו והמגיעה לפי האומדנים האחרונים ליותר מ־200 אחוז בשנה.

כתבים מציינים, כי כל הגופים המקצועיים בלבנון, באזורים הנוצריים והמוסלמים כאחד, נענו בחיוב לקריאת הקונפדרציה הכללית של פועלי לבנון.

השביתה לא כללה את רצועת הביטחון בדרום המדינה תחת פיקוח ישראלי.

התנועה האווירית הופסקה בשדה התעופה הבינלאומי של ביירות מאתמול בבוקר עד לשעות הצהריים.

הבנקים הפסיקו את פעולותיהם ל־24 שעות וגם העיתונות השבתה.

רק בתי המרקחת והמאפיות המשיכו לפעול.

יצויין כי זו השביתה הכללית השלישית הנערכת ביוזמת הפדרציה במהלך שנה זו. השביתה האחרונה נערכה ב־23 באפריל.

ראש ממשלת מאלזיה ד"ר מהאטיה מוחמד לסופר "הארץ":

"הדיכוי הנאצי הפך את היהודים לאותן מפלצות שהם עצמם מגנים"

היהודים תלמידיו המצטיינים של גבלס, אומר מוחמד

מאת שאול צדקא
סופר "הארץ" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"הארץ"). "היהודים הם תלמידיו המצטיינים של גבלס. בירושם מארץ הקודש לפני 2000 שנה הדיכויים בלי הנאצים לא לימד אותם דבר. אלא הפך אותם למפלצות." — הערות אלה שייכות לראש ממשלת מאלזיה, ד"ר מהאטיה מוחמד, אשר שוחח אתמול עם סופר "הארץ", במהלך ביקורו הממלכתי בבריטניה המסתיים מחר.

המנהיג המאלזי אמר לסופר "הארץ", כי הוא אינו מצדיק את יחסה של ישראל לפלשתינאים, כשם שישראל עצמה אינה מצדיקה את מה שהיטלר עולל ליהודי אירופה. "אינכם יכולים לעשות לפלשתינאים את מה שהנאצים עשו לכם. מה שישראל עושה במסגרת מאבקה ושתילה אינו מוצדק, גם אם יהודים נהרגו על ידי הנאצים".

מהאטיה הוסיף, כי ישראל אינה יכולה "לקחת מן הפלשתינאים מה שאינו שייך לה" מפני שהיהודים הופלו לרעה במקומות אחרים". הוא האשים אותה בסירוב ליישב את הסכסוך במזרח-התיכון בכך שאינם מסכימים לשוחח עם הפלשתינאים. "הנסיון שהיה מנת חלקכם צריך היה להפעיל בכם תחושה של רחמים, ולא של רצון לנקום באחרים שלא עשו לכם כל רע...".

ראש־הממשלה אישר באוזני דברים שאמר בשעתו למנהיגים ערביים בוועידת המדינות הבלתי מזדהות שנערכה בזימבאבווה, לדעתו ה"דיכוי הנאצי" הפך את היהודים לאותן מפלצות, שהם עצמם מגנים בארץ כה רב בפירסומי התעמולה שלהם.

מהאטיה, שפגש כאן את מרגרט תאצ'ר ואת המלכה, הוא מוסלמי, ידוע כמי שבעבר נהג להשתמש פעמים רבות בתיאוריות הקשר הציוני כדי להסביר את מצבה הירוד של כלכלת ארצו. כאשר ביקר הנשיא חיים הרצוג בסינגפור, הוא הורה לשגריר מאלזיה שם לשוב הביתה, וממשלתו אירגנה הפגנות בקואלה לומפור.

מטוס חברת התעופה הסקנדינאווית מדגם די.סי 10 נתקע אתמול בנמל התעופה של בנגקוק אחרי שגלגליו שקעו במסלול התנועה. המטוס, שהיה אמור להמריא לקופנהאגן, ניסה להמריא ממסלול זה, שאינו אמור לשמש להמראה, וגלגליו "נדבקו" לשכבת האספלט הדקה. הנוסעים הועברו לטיסות אחרות. (צילום אי פי)

תורכיה מציעה לערבים מים תמורת נפט

(ע"מ). תורכיה מציעה תוכנית של "מים תמורת נפט" למשך השנים הבאות — כך מוסר העיתון "אלפרסאן".

לפי תוכניתה יונחו שני צינורות להזרמת מים מסכר כיבאן, האחד לבגדאד והשני למכה ולג'דה. תמורת המים ישלמו עיראק וסעודיה בנפט.

חברה אמריקאית בדקה את הנושא ומצאה, שעלותו של מ"ק מים תהיה זולה אחר, לעומת סכום גבוה יותר לכל מ"ק של מים מותפלים.

ראש עירית לוס אנג'לס השחור תום בראדלי מגנה את מנהיג המוסלמים השחורים, פאראקן

"אין מקום בעירי להצהרות גזעניות, או לשנאה דתית מכל סוג שהוא"

מאת בני לנדאו
סופר "הארץ" בקליפורניה

לוס אנג'לס (מיוחד ל"הארץ"). ראש עירית לוס אנג'לס, תום בראדלי, ביקש שלשום מיועצו המשפטי למצוא דרך חוקית לביטול הופעתו של מנהיג המוסלמים השחורים, לואיס פאראקן, באחד מאולמות הענק שבדרום העיר.

"להצהרות גזעניות, לשנאה גזענית או לשנאה דתית מכל סוג שהוא", קבע בראדלי בתום מסיבת עיתונאים בנושא זה, "אין מקום בלוס אנג'לס. אנו מצהירים זאת חד משמעית — עוד לפני הרצאתו של פאראקן — על מנת שלא יהיה ספק באשר לדעתי ולדעתם של מנהיגים אחרים בקהילייה בנושא זה".

כל 11 חברי מועצת העיר תמכו על הצהרה התומכת ב"חופש הבעה" ומגנה את המסר האנטישמי של המנהיג השחור. לפני כשנתיים סרב בראדלי לגנות את פאראקן לפני הרצאתו בהיכל הספורט שבדרום העיר בהופעה משתוללת כינה מנהיג המוסלמים השחורים את ישראל כמדינה "צבועה ומרושעת" ואמר כי היהודים, בהנהגת בן גוריון, "גנבו" את מדינתם במקום להמתין למשיח.

הסערה שהתחוללה ושתיקתו ההתחלתית של ראש העיר, בניגוד לעמדת יועציו, עלתה לו במחיר פוליטי כבד. שלשום, בעקבות עימות רעשני עם ראש הליגה להגנה יהודית, אירוו רובין, שצעק כי לבראדלי "אין אומץ" לגנות את המנהיג השחור, הודיע ראש עירית לוס אנג'לס לצאת למתקפת־מנע ולזעזע את תוצגו מפאראקן שבועיים לפני הופעתו. יועצו המשפטי, ג'ימי האן, אמר עם זאת, כי "החוקה האמריקאית מאפשרת לכל אחד לשאת את דבריו, בכל נושא ואף הרותח ביותר. ייתכן שלפאראקן יש זכות לומר מה שהוא רוצה".

צײלון · הודו · נפאל · תאילנד · פיליפינים · סינגפור · קוריאה · סין · יפן ועוד...

המזרח-הרחוק
אוסטרליה וניו-זילנד

* סיורים מיוחדים בספט'-נובמבר, במסלולים מרתקים ובהדרכה מעולה - בתנאים האטרקטיביים ביותר המוצעים בארץ.
סיורים ל-30-38 ימים, מ-$2,890 בלבד!
(לצעירים מ-$2,690).
* טיסות לכל המזרח-הרחוק, לאוסטרליה ו"סביב העולם" (מיעדים רבים באירופה) בתנאים המעולים ביותר!

טיולי יפן-ישראל
רח' יהודה הלוי 89, ת"א
טל. 03-615613, 03-440287, 03-5461529

בסיוע המרכז לקשרי תרבות ותיירות יפן-ישראל

הקיץ יוצא לך כבר מכל החורים?

קח מזגן של זהר

חיים צימר ־ וצוותו, דואגים לך אישית:
שתקבל את הייעוץ הטוב ביותר, ובחינם, אודות המזגן המתאים לדרישותיך.
שתקבל תנאי תשלום המתאימים לך.
שתקבל שירות מהיר, אישי ויעיל.
שתקבל מזגן משובח ־ כי בזהר אתה נחשב.
שרות ואחריות למזגנים ע"י חברת תדיראן.

זהר הנדסה ומיזוג אויר בע"מ
משרד מכירות: מזגנים ומכונות כביסה זהר סופר־לוטוס
רח' סוקולוב 31 ת"א. טל. 228080, 240639, 236893.

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

הוארך מעצר שלושה תושבי בית־ג'אן החשודים בתקיפת שוטרים בהר מירון

פרקליט החשודים: המעצר על סמך צילומים מטושטשים במקום האירוע, שאינם מצדיקים כליאת אדם • השופט: המדובר במעשים חמורים מאין כמותם ושחרור החשודים עלול להפריע למהלך החקירה

מאת ירח טל
כתב "הארץ" בחיפה

בית־משפט השלום בחיפה האריך אתמול את מעצרם של שלושה מתושבי בית ג'אן החשודים בתקיפת שוטרים ובגרימת נזק בעת ה־התפרעות שהיתה ב־6.7 בשמורת הר־מירון. השופט רחמים צמח האריך את מעצרם של חמיד סאלח (37), עטילה דאהש (41) ועזה רנג (36) בשבעה ימים כל אחד.

נציג המשטרה, רס"ר יעקב לנ־קרי, טען כי השלושה חשודים בת־קיפת שוטרים בנסיבות מחמירות, הסתה וגניבת רכוש משטרתי במהלך ההפגנה הבלתי חוקית שקיימו עם בני כפרם בשמורת הר מירון. נציג המשטרה טען כי החוש־דים תקפו את השוטרים באבנים, במקלות, בגרזנים ובסכינים ופצעו שוטרים ופקח של שמורת הטבע. כמו־כן הפכו כלי רכב, הציתו חלקם מכלי הרכב וגנבו רכוש משטרתי.

נציג המשטרה טען בביהמ"ש, כי בידי המשטרה תמונות של שלושת החשודים, שצולמו בזמן האירוע ועל־פיהן זוהו בידי גורמים משט־רים ואחרים, שנציג המשטרה סירב לפרט את זהותם.

רס"ר לנקרי הוסיף, כי מדובר במאות חשודים, שטרם נעצרו ובע־שרות עדים שטרם נחקרו ולכן שחרורם של שלושת החשודים עלול להפריע למהלך החקירה. עוד ציין נציג המשטרה כי חשודים רבים שוחררו מחמת הספק שנתעורר לגבי מעורבותם.

בא־כוח החשודים, עו"ד קבלאן הכחיש בשם שולחיו את ההאשמות כלפיהם בציינו, כי לא היו בשטח בזמן האירוע. לחילופין, ציין, הצילו־מים שהציגה המשטרה מטושטשים ואינם מצדיקים שלילת חירותו של אדם.

בהחלטתו ציין השופט רחמים צמח, כי המדובר במעשים חמורים מאין כמותם.

"עדיין על המשטרה לחקור חשו־דים רבים ולערוך מסדרי זיהוי. הקשר של החשודים למקרה נובע ומתגלה לכאורה מתוך צילומים שנעשו בהצהרת בארכות המשטרה באירוע עצמו. הצילומים אינם חדים. אולם לטענת החוקר החשודים זוהו בידי גורמים במשטרה ומחוצה לה", ציין השופט בצווהו להאריך את מעצרם של החשודים בשבעה ימים כל אחד.

"אדם תלוי על גלגל המשאית" צעקו עוברי אורח לעבר הנהג

תושב באר שבע נהרג לאחר שנגרר מספר מטרים כשהוא צמוד, כנראה באבנים, לגלגל משאית, בלא ידיעת הנהג • המשטרה מתקשה לחקור את נסיבות המקרה

מאת איתן רבין
כתב "הארץ"

יצחק חן (42) תושב באר שבע נהרג אתמול בבוקר בתאונת דרכים. המשטרה פנתה אתמול לציבור וביקשה מידע מכל מי שראה את התאונה, שאירעה בשעה 8.30 בבוקר, כיוון שהמשטרה איננה מצ־ליחה לחקור את נסיבותיה.

מהפרטים הראשונים שנמסרו עד לה, כי נהג משאית מסוג סמיטר־יילר, שנהג בדרך חברון לכיוון השוק בבאר שבע, נעצר לאחר שמספר אנשים שעמדו על המדרכה צעקו לו, כי אדם תלוי על גלגל המשאית.

הנהג נעצר בצידי הדרך והסתבר לו כי יצחק חן, שהיה תלוי כנראה על אבנים על גלגל המשאית, נגרר לאורך מספר מטרים.

הנפגע הועבר במצב קשה לבית החולים סורוקה ובשעות הצהריים נפטר.

מאוחר יותר מצאו המשטרה קטנוע השייך להרוג, בצידי הדרך. נהג המשאית שנעצר לחקירה, טען במשטרה, כי הוא לא ראה דבר, ולא הרגיש בשום מכה.

המשטרה ממשיכה בחקירתה.

חמישה פצועים קשה ואחד קל בשלוש תאונות בלכיש

(עט). חמישה אנשים נפצעו קשה ואדם נוסף נפצע קל בש־לוש תאונות דרכים שאירעו שלשום אחר־הצהריים במרחב לכיש.

בכביש יבנה, בין שדרות לנ־תיבות, התהפך טנדר לתוך תעלה והנהגת, בת 26, נפצעה קשה. היא הועברה לבית־החולים סורוקה.

בתאונה אחרת שאירעה בכ־ביש אשקלון־קריית גת, נפצעו קשה ארבעה אנשים.

התאונה אירעה, כאשר רכב צבאי התנגש בטנדר. שני הנה־גים ושני נוסעים שהיו בכלי הרכב נפצעו קשה והועברו לבית החולים באשקלון.

בתאונה שלישית, שאירעה בתוך נמל אשדוד, נפצע קל עובר הנמל. התאונה התרחשה כאשר קרון רכבת פגע בטנדר שחנה סמוך למסילה וכתוצאה מכך נפצע קל עובר שעבר על מסילה סמוכה.

המשטרה חוקרת את התאונות. טרם נמסרו לפרסום שמות הנפגעים.

בנק לחלב־אם נפתח בירושלים לתינוקות הדוחים תחליף חלב

ביוזמת קבוצת תושבים חרדים

(עט). בנק לחלב־אם, נפתח בירוש־לים ומיועד לספק חלב אם לתינו־קות הרגישים לתחליף חלב, שאימו־תיהם אינן יכולות להיניק.

"הבנק לחלב־אם" נפתח בירוש־לים ביוזמתה של קבוצת תושבים חרדים בעירה. חלב אם נאסף עתה מיולדות, הנמצאות בבית החלמה ליולדות בקריית טלסטון בירושלים, שם מחלימות לאחר לידה נשים חרדיות. נשים אלה הסכימו לתרום מחלבן למען תינוקות שאימותיהם אינן יכולות להיניק.

חלב זה נאסף בתנאים סטריליים בידי צוות רפואי מיומן ועובר תהליכי הקפאה עמידה.

כל משפחה שתזקק לחלב אם למען ילדה, תוכל לפנות, עם המלצת רופא, לקבל מנות חלב אם לרך הנולד, ללא כל תשלום.

בבנק "חלב אם" טרם הותקן טלפון וניתן לפנות באמצעות מכשיר איתור טלפון: 02-532131 קוד 1295.

הוגש כתב אישום נגד האמרגן יהלום על חמישה מקרי אונס

לפי כתב האישום, הצליח במשך תקופה ארוכה לפתות נשים לבוא לביתו בדרכי עורמה, לאנסן ולהרתיע אותן מלהתלונן במשטרה מפחד "שיש לו דרכים להזיק להן"

(עט). כתב אישום נגד האמרגן משה יהלום, המייחס לו חמישה מקרי אונס ומקרה אחד של מעשה מגונה בכפייה, הוגש אתמול לבית המשפט המחוזי בתל אביב. במקביל, הוגשה בקשה לעצרו עד תום ההליכים.

התובעת, עו"ד נאוה שילר טוענת, שבמשך תקופה ארוכה הצליח יה־לום, בדרכי עורמה שונות, לפתות נשים לבוא לביתו. נשים אלו בחרו תחילה שלא להתלונן, משום שחש־שו מהנאשם, שהציג עצמו בפניהן כמי שיש לו קשרים ויוכל להזיק להן. אולם, מהשתבור להן, בשלב מאוחר יותר, שהוא נעצר באשמת אונס, הגישו תלונתן למשטרה. חלק מהנשים נשואות ואמהות לילדים.

עוד ציינה התובעת, שליהלום הרשעות קודמות בעבירות מרמה וזיוף וכי הוא מסוכן לציבור.

באחד המקרים, נאמר בכתב האישום, אנס צעירה בביתו לאחר שהזמינה לראיון לקבלת עבודה במועדונו. כעבור חודשיים אנס אותה שוב כשהזמינה להצטרף אליו ולעוד זוג חברים לנסיעה לרגל פתיחת מועדונו החדש בחיפה. במקום זאת הביא את הצעירה לביתו.

במקרה אחר אנס יהלום בביתו, ביוני 1987, בחורה שהכיר בעקבות מודעה שפרסם בעתון לצורך היכ־רות.

בשנת 1985 גנב הנאשם פנקס טלפונים של גבר אחר ובו מצא מספר טלפון של צעירה. הוא התקשר אליה וטען במרמה שקיבל את מספר הטלפון שלה מאותו אדם וברצונו להציע לה עבודה. לצורך ראיון, הזמינה לביתו ושם אנסה באיומים, שאם תתלונן יצלמה במסרטת וידיאו ויראה את הסרט לבעלה.

ביוני 1987 אנס אשה שאותה הכיר בעקבות מודעה שפרסם בעי־תון, לפיה ברצונו להשכיר חדר בשיכון בבלי.

בר לב יקים גופי מתנדבים למאבק בפשיעה

(עט). שר המשטרה, חיים בר לב, הו־דיע אתמול, כי הוא בודק אפשרות לכונן עמותה או מועצה על בסיס וולונטרי של כל הגורמים היכולים לתרום למלחמה בפשיעה.

השר בר לב, שהירצה בפני "פורום הביטוח" במלון "שרתון" בתל אביב, אמר, שבצורה זו תתאפשר הגברת שיתוף הפעולה בין המשטרה לציבור, שיעזור בסתימת פרצות. בהקשר זה ציין השר, שכבר היום קיים שיתוף פעולה בין המשטרה לבין גורמים כלכליים שונים, כגון איגוד חברות הביטוח, והוא מקווה שהוא יתהדק ויתרחב.

למרות שהמשטרה לחוצה בשל תקציב דל, הודיע שר המשטרה, שהיא מרחיבה את מערכת המי־חשוב, מכינה ערכות לזיהוי פלילי בכל תחנה, ובודקת אפשרות להח־לפת מערכת הקשר המרופטת והבלתי יעילה שלה.

בר לב הוסיף, שכיום מקפידים שכל המגויסים למשטרה יהיו בעלי השכלה תיכונית. שליש מקציני המשטרה הם בעלי השכלה אקד־מאית ומחצית מהקצינים בעלי דרגות סגן־ניצב ומעלה הם אקד־מאים. "אנשי ציבור, חברי כנסת, אנשי עסקים ועתונאים — לא כל שני מהם הוא בעל השכלה אקדמאית", אמר השר.

ערכה את העמוד: עדה ארשמיד

רופא באיכילוב בתגובה על התלונה בקשר לטיפול במשה איש כסית:

"אנשים מחכים שעות בחדר מיון, אך רק כשזה קורה לאדם מפורסם — מתעוררים"

המתלוננת על רשלנות הרופאים, תושבת תל־אביב, פנתה לעורך דין • פרופ' דן מיכאלי: "על פי דו"ח המחשב הגיע איש כסית לביה"ח בשעה 7.48 ולא סמוך ל־5 בבוקר כפי שטוענת המתלוננת • נערכו לו בדיקות מיידיות, כולל א.ק.ג."

מאת נורית אמיתי

מיכל קידר, המתלוננת על רשלנות רופאים בכל הנוגע לטיפול במשה אישכסית ז"ל בחדר המיון בבית החולים איכילוב, פנתה של־שום לעורך דין, כדי שייצג אותה בפרשה.

כזכור, התלוננה תושבת תל־אביב, שהגיעה עם אחותה לחדר המיון במרכז הרפואי איכילוב כי איש כסית הגיע לחדר המיון בין 4 וחצי בבוקר ל־5 בבוקר וכי לא טופל מיד כשהגיע.

לטענת המתלוננת נפטר איש כסית כתוצאה מרשלנות בטיפול בו.

פרופ' דן מיכאלי שבדק את הדברים טען בתגובה, כי איש כסית הגיע לבית החולים בשעה 7.48 ולא כפי שמסרה הצעירה. מיכאלי מסר כי על פי דו"ח המחשב נערכו לו בדיקות, כולל א.ק.ג.

עד כה לא התקיימה פגישה בין המתלוננת לבין פרופ' מיכאלי.

נודע כי לבית החולים הגיעה עדות של אשה ששהתה בחדר המיון באותו בוקר, שבו שהה גם משה איש כסית ועדותה סותרת את זו של מיכל קידר ואחותה, נורית אמיר.

מכל מקום, המתלוננת ואחותה מדגישות, כי מסרו נתוני אמת וכי הכחישו בו, ברגע שנכנס. "הוא אדם מוכר, יש מישהו שלא מכיר אותו?".

בעלה של נורית אמיר הרגיש כי מנסיונו, כאשר "באים עם עוד אדם" המצב שונה.

החולה מאושפז והאחר ניגש ומבקש את עזרת הרופאים ואת זירוז הטיפול בחולה. לא כך היה עם משה איש כסית, שהגיע בגפו ולס־עת השתיים שכב זמן רב עד שטופל.

אחותו של משה איש כסית, צביה ליסמן, אמרה אתמול, כי היא ובני משפחתה סומכים על הרופאים. "הכל רשום, ואנו לא מתכוונים לעשות כלום", אמרה.

רופא העובד שנים רבות בבית החולים איכילוב ובחדר המיון אמר אתמול ל"הארץ", כי יתכן שהחולה לא נרשם מיד כשהגיע, אלא מעט מאוחר יותר. מכל מקום, הרופא הרגיש שקשה להאמין כי שעת הקבלה הרשומה במחשב מוטעית.

וכי בכל מקרה, כשמגיעים לחדר המיון, משובץ במחשב שם החולה, גילו, ושעת ההגעה. פתקית זו מצורפת לכל הבדיקות והמשמשת אסמכתא, שבה נרשמים נתוני החולה ופרטים אודותיו.

ייתכן, מוסיף הרופא, שאיש כסית הגיע, נשכב במטה או ישב כבד ורק לאחר שנשאל לעניינו הודיעו לו שהוא צריך להירשם.

מכל מקום, הרגיש הרופא, כי "אין פלא שמתרחשים דברים כאלה". הפעם, כשהדבר נוגע למשה איש כסית, שהוא מוכר וידוע, מתעוררים כולם.

משה איש כסית ז"ל

העובדה היא שאנשים מחכים במחלקת המיון שעות והמקום הומה אדם כשבחולים מטפלים שניים שלושה רופאים, שכבר סיימו יום עבודה רגיל ואחיות שעמוסות עבודה מעל לנסבל. זוהי גם תופעה שכיחה שמחכים שעות בחדר המיון, הבהיר הרופא.

לא מכבר, סיפר, היה מקרה באחד מבתי החולים, שבו הובא חולה שהתלונן על כאבים בחזה. הוא נבדק על ידי מכשיר א.ק.ג. ועד שהרופאים הגיעו לסיכום בדיקות, שני הם מצאו את החולה מת.

הנושא כולו נמצא גם בבדיקה במשרד הבריאות ביוזמתו של הפרופ' מיכאלי. למשרד הבריאות נשלח הגיליון הרפואי ועדויות של אנשים שהיו בחדר המיון באותה עת.

הופסקו חפירות באתרים ארכיאולוגיים בבית שאן

עקב הקפאת תקציבים על ידי האוצר

מאת עמאללה מנצור
כתב "הארץ" בגליל

החפירות באתרים ארכיאולוגיים בבית שאן הופסקו עקב הקפאת תקציבים למטרה זאת במשרד האוצר. תנופת פיתוח ענף התיירות בעיירה בסכנת חיסול — מסר אתמול ל"הארץ" ראש המועצה המקומית, שלמה בן לולו.

ראש המועצה מסר, כי בחפירות בית שאן מועסקים כיום כ־100 איש והם חושפים את עתיקות בית שאן לצורך משיכת תיירות פנים וחוץ כאחד.

לאחרונה, הושלם במקום הקמתו של מרכז מבקרים באתר ובו מוצגים עיקרי הממצאים מהחפירות. כמו כן אושרה תכנית להקמת בית מלון ראשון ומתקיים דיון עם עוד יזם להקמת בית מלון נוסף.

בן לולו אמר, כי בניית בתי המלון בבית שאן תועמד עתה בסכנה ומספר העובדים המובטלים יוכפל. את התקציב המוקפא לחפירות יקבלו המובטלים כדמי אבטלה, הד־גיש בן לולו.

תמורת כ־300,000 $ (FOB)
תוכל לרכוש:
מחשב דיגיטל מסדרת VAX 8500
או מחשב דטה ג'נרל מסדרת MV 20,000
או מחשב IBM מסדרת 43XX

או לחילופין:
תמורת אותם 300,000 $ (FOB) תוכל לרכוש
מחשב CCI מסדרת 6/32 S בעל עוצמת חישוב של 5 עד 15 MIPS
ובנוסף לכך תקבל גם:
★ מרצדס בנץ 450 בשווי $70,000
★ יאכטה מסוג "קטאמרן" 25 רגל בשווי $50,000
★ טיול זוגי מסביב לעולם בשווי $30,000
★ בית קיץ על שפת הכנרת בשווי $50,000

או שתוותר על התוספות ותקבל את מחשב CCI ב־$89,000 בלבד.

מערכי החומרה ו־3,000 מערכי התוכנה של CCI
פותחו סביב מערכת הפעלה ™UNIX ומאפשרים לך
עצמאות מוחלטת בבחירת חומרה ותוכנה עתידיים
תוך כדי שמירה על השקעות קיימות.

מחשב CCI. העוצמה החדשה בקצות אצבעותיך.

ס.סי.אי. CCI
העוצמה החדשה
רח' תע"ש 1, רמת־גן 52521, טלפון: 03-7510255

ADMARK

מזרן מס' 1 בעולם - רב שימושי!
במבחר גוונים ודגמים חדישים

להשיג בחנויות הספורט המובחרות, המשביר לצרכן ועוד.

היבואן: זיניוק ושותי בע"מ — טל. 04-514656-7

למכירה
מכבש אקצנטרי
225 טון תוצרת RASKIN
בפרטים 03-478121 בין 8.00 — 15.00
03-342056 בין 16.00 — 22.00

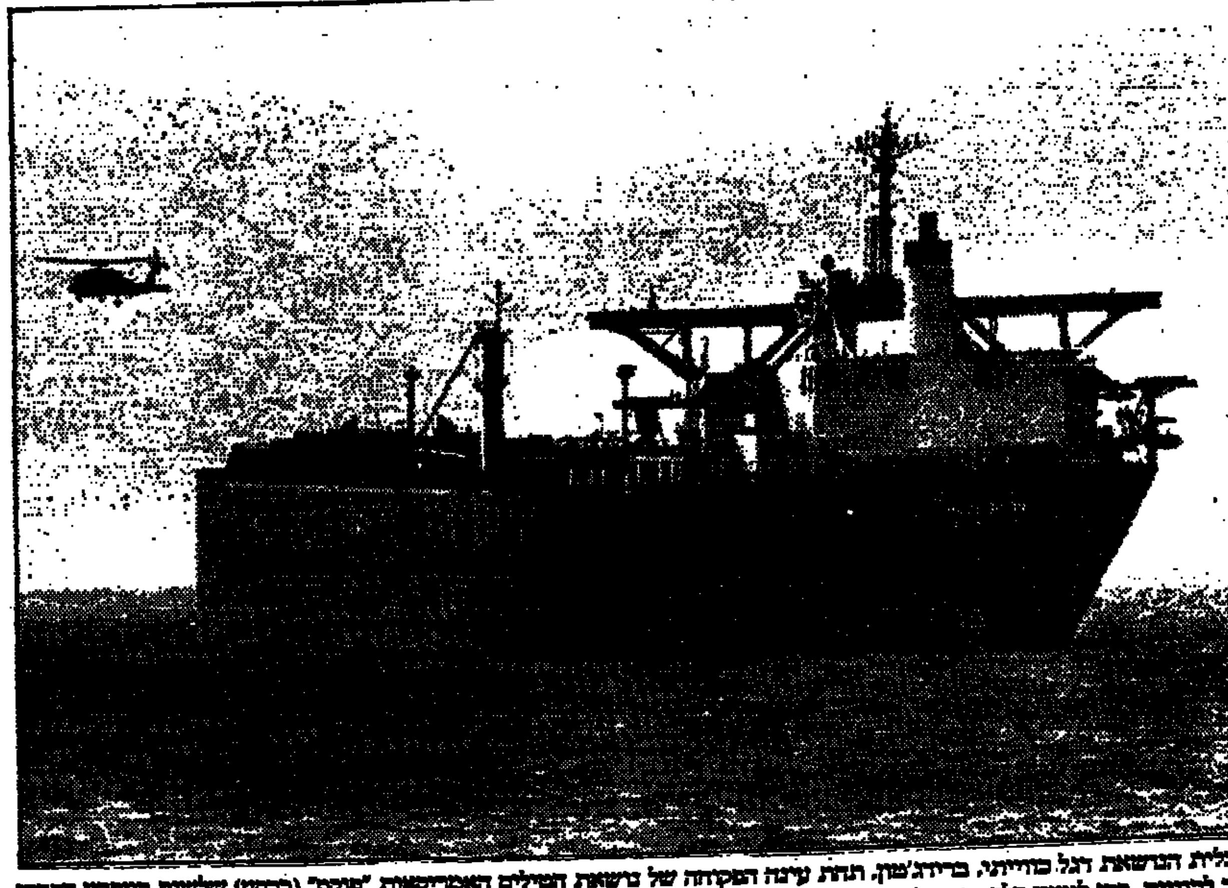

המיכלית הנושאת דגל כוויתי, בריג'טון, תחת עינה הפקוחה של נושאת המסוקים האמריקאית "גואם" (ברקע) שלשום במפרץ הפרסי, בדרך לכוויית, כדי לטעון דלק. בריג'טון וספינה אחרת, הנושאת דגל כוויתי, "גאס פרינס", הן המיכליות הראשונות הנמצאות תחת הגנתו של כוח משימה אמריקאי בהגיען בשטח המפרץ. (צילום אי.פי)

אלפי אפריקאים – מתוך כמיליון נושאי נוגדנים ביבשת – נוטים למות מאיידס

בערים במדינה המרכז־אפריקאית רואנדה, כל אדם שישי נושא נוגדני המחלה

ניירובי (ע"ר וע"צ). נראה שרק תרופת פלא תוכל להציל את חייהם של אלפים, ואולי רבבות אפריקאים, שניגזר עליהם למות מדי שנה בעתיד הנראה לעין כתוצאה ממחלת האיידס.

יבשת אפריקה, שלפי גירסה אחת היא מקור המחלה הקטלנית, כוללת ריכוזי אוכלוסיה שבהם שיעור החשיפה לנגיף שגורם לאיידס הוא מן הגבוהים ביותר בעולם כולו.

למשל בערים במדינה המרכז־אפריקאית רואנדה, גילו בדיקות דם שנעשו באקראי ש־17.8 אחוזים מכלל התושבים – יותר מאדם מבין שישה – נושאים נוגדנים, המאפיינים את נוכחות הנגיף.

בין השאר נודע, כי בית החולים "מולאגו" בבירת אוגנדה קאמפאלה נאלץ לדחות כ־14 אחוז מהדם שנתרם. הרופאים בבית חולים זה מציינים, כי מדי שישה חודשים מוכפל מספר חולי האיידס המגיעים למוסד.

בקינשאסה, בירת זאיר, כ־7 אחוזים מכלל האוכלוסיה – 175 אלף אנשים – נגועים בנגיף האיידס, זאת גילה שר הבריאות של זאיר.

מיליון נושאי נוגדנים

בדו"ח שפורסם ע"י ארגון הבריאות העולמי בתחילת שנה זו נאמר, כי לפי האומדנים הקיימים, ביבשת אפריקה כמיליון אנשים הנושאים את נגיף האיידס. עוד קובע האומדן, כי מדי שנה יש לצפות ל־10 אלפים מקרים של אנשים המגלים סימני המחלה הקטלנית.

יצויין שפרט לארה"ב, האיטי וכמה איים קטנים בים הקאריבי, מקומות שנפגעו בצורה הקשה ביותר ע"י המחלה, רק בקונגו, רואנדה, הרפובליקה המרכז אפריקאית, אוגנדה וטנזניה נמסר על למעלה מ־50 מקרים למיליון תושבים.

רופאים באפריקה המזרחית מציינים, שלאור מצב השירותים הרפואיים במדינות אפריקאיות אלה והמדינות השכנות ביבשת, יש להניח שהמספרים האמיתיים הם מדאיגים הרבה יותר.

מחקרים שנערכו באחרונה בקאמפאלה ובקרב הפיגמאים במרכז אפריקה מטילים ספק באשר למהימנות התיאוריה על מקור אפריקאי של איידס. מחקרים אלה גילו, שהנגיף לא קיים למעשה בקרב אנשים זקנים יותר ובקרב אנשים המתגוררים בקהילות כפריות מבודדות.

ברה"מ: הנגיף נוצר ע"י הפנטגון כנשק ביולוגי

משרד החוץ האמריקאי פירסם שלשום הודעה שבה נאמר, כי ברית המועצות ממשיכה "במסע הדיסאינפורמציה שלה" בנושא האיידס וממשיכה לטעון, כי הנגיף נוצר ע"י הפנטגון כנשק ביולוגי.

על אף העובדה שארה"ב הכחישה גירסה זו מכל וכל, היא עדיין מופיעה בעיתונים סובייטיים, ומאז תחילת הקיץ היא פורסמה במקסיקו, בקניה, בסודאן, בפרו, בניגריה ובסנגאל, נאמר בהודעת משרד החוץ.

ואשינגטון מתחה מזה שנתיים ביקורת על מאמרים שפורסמו באמצעי התקשורת הסובייטיים, לפיהם נגיף האיידס נוצר במהלך ניסויים גנטיים שנערכו בפורט־דטריק שבמרילנד. הגירסה הסובייטית פורסמה בפעם הראשונה בהודו, ב־1983.

"ההאשמה שלפיה ניתן היה לייצר את נגיף האיידס באורח מלאכותי בפורט־דטריק או במקום אחר נדחתה ע"י מומחים בעלי שם בינלאומי". נאמר בדו"ח של משרד החוץ האמריקאי, המתפרסם תחת הכותרת "מסע הדיסאינפורמציה בעניין האיידס".

חידוש: "א־ז־ט" מצמצמת מימדי התמותה מאיידס

בולמת מימדי הזיהומים אצל החולים

בוסטון (ע"צ). שיעור התמותה בקרב חולי איידס, המקבלים תרופה ששמה "אזט" (אזידותימידין), קטן פי 6 מאשר בקרב החולים שאינם מקבלים את התרופה – עובדה זו עולה ממחקר בנושא הנמשך מזה 9 חודשים.

המחקר מתנהל מאז פברואר 1986 ע"י ד"ר מרגרט פישל מאוניברסיטת מיאמי, על יסוד תוצאות המתקבלות מ־12 מרכזים רפואיים. הוא פורסם אתמול ב"ניו אינגלנד ג'ורנל אוף מדיסין".

לפי נתונים אלה, מבין 145 חולים שטופלו ב"אזט" מתו 6 אחוזים כעום 9 חודשים, לעומת 37 אחוז מבין 137 חולים שלא טופלו בדרך זו.

יצויין כי תרופה זו, שהותרה לשימוש בחודש מארס, אינה מרפאת את חולי האיידס, אך בולמת את מימדי הזיהומים מהם סובלים החולים. עם זאת, תופעות הלוואי של "אזט" הן בחילות, כאבי שרירים, חוסר שינה ואנמיה. דרושים מחקרים נוספים כדי לקבוע את המינון המשיג תוצאות אופטימליות.

בטקס חגיגי הועלו באש בפקין רבבות קלטות פורנו

פקין (ע"ר). השלטונות הסיניים העלו באש 34 אלף קלטות וידיאו ואודיו פורנוגרפיות "ריאקציונריות" בטקס, שנערך בהשתתפות ראשי השלטון בבירה פקין – על כך מסר אתמול "יומון העם".

הקלטות יוצרו בדרום מזרח סין והובל פוגיאן ההוחרמו בשדה התעופה של פקין כאשר הגיעו לבירה, מגלה העתון.

3 דייגים ניסו לחשמל דגים בלבנון – ונהרגו

טריפולי, לבנון, (ע"ר). שלושה דייגים לבנונים מתו אתמול ממכת חשמל, כאשר הוריחו למים כבל חשמלי של מתח גבוה, במגמה להמם את הדגים.

שלושת הדייגים, עמדו במימיו של הנחל "ג'יהנה" (גיהינום) שבקרבת טריפולי. הם מתו ברגע שהכבל החשמלי נגע במים.

במקורות משטרתיים נמסר כי לפחות עשרה בני־אדם מצאו השנה את מותם בלבנון בצורה דומה.

ערך את העמוד: חיים מל

קארלוצ'י: נפסיק לווי המיכליות הכוויתיות אם נראה שהסכנה חלפה

ואשינגטון (ע"ר). יועצו של הנשיא רייגן לענייני ביטחון לאומי, פראנק קארלוצ'י, אמר אתמול בוואשינגטון, כי ארה"ב בוחנת בתשומת לב את מידת האיום אשר לו צפויות אניות במימי המפרץ הפרסי, וכי הצי האמריקאי יפסיק ללוות אניות כוויתיות אם תשכך הסכנה.

הדברים נאמרו בשעה ששתי מיכליות נפט כוויתיות גדולות, המניפות את דגל ארה"ב והמלוות על ידי שלוש אניות מלחמה אמריקאיות, עברו יותר ממחצית הדרך, שאורכה כתשע מאות קילומטר, דרך מיצרי הורמוז עד לכוויית.

בתשובה לשאלות עיתונאים הצהיר קארלוצ'י, כי התחייבותו של הצי האמריקאי כלפי מיכליות כוויתיות המניפות את הדגל האמריקאי דומה להתחייבות כלפי כל אוניה אמריקאית אחרת. מיד הוסיף ואמר: "בנו תלוי הדבר לקבוע, אימתי אנו מלווים אוניות המניפות את דגל ארה"ב... נוסיף לבחון בתשומת לב את האיום הנשקף להן. ההתחייבות להמשכת הליווי תלויה לאמיתו של דבר בטיב הסיכון".

בתשובה לשאלות אחרות אמר קארלוצ'י, כי תגובת עיראק להחלטת מועצת הביטחון להפסקת אש מיידית במפרץ הפרסי הינה מעודדת, ואילו תגובתה של איראן היא דו־משמעית.

עוזר שר החוץ האמריקאי לענייני המזה"ת ודרום אסיה:

פקיסטן הגיעה כנראה לסף של הצטיידות בנשק גרעיני

ואשינגטון (ע"ר). מתקבל הרושם שפקיסטן הגיעה לסף ההצטיידות בנשק גרעיני, זאת אמר אתמול ריצ'רד מרפי, עוזר שר החוץ לענייני המזרח התיכון ודרום אסיה, בהופיעו בפני נציגי הקונגרס.

מרפי ציין בעדות שהשמיע בפני שתי ועדות משנה של הקונגרס, כי לדעתו תהיה זו איוולת לקצץ בסיוע המוגש לפקיסטן.

הכחשה מפקיסטן

מכבר חזרה והכחישה פקיסטן את הידיעות שלפיהן היא מפתחת נשק גרעיני.

מרפי אמר, כי פקיסטן טרם עברה את סף ההצטיידות בנשק גרעיני, והוסיף, שאם תמשיך ארה"ב להגיש למדינה זו סיוע כלכלי וסיוע בטחוני, תגבר נטייתה לגלות יתר אפקות במישור זה.

עוד אמר מרפי, כי ארה"ב הביעה דאגה בפני פקידים פקיסטניים בקשר למעצרו של אזרח קנדי יליד פקיסטן בפילדלפיה. איש זה, ארשאד פרווז, ניסה לפי ההאשמות שהועלו ע"י התביעה להבריח מארה"ב פלדה מיוחדת, שבה משתמשים לייצור פצצות גרעיניות.

משחזרים ובונים מחדש את בבל לקראת פסטיוול בינ"ל למוסיקה

נשיא עיראק הקציב מיליוני דולרים לפרוייקט היוקרה

בבל, עיראק (ע"ר). ארכיאולוגים, מהנדסים ופועלים החלו במרוץ נגד הזמן כדי לשקם את בבל, לשעבר בירת מסופוטמיה, לקראת פסטיוול בינלאומי למוסיקה העומד להיערך בעיר זו בחודש ספטמבר.

נשיא עיראק, סדאם חוסיין, הקציב מיליוני דולרים כדי להקים את העיר מחדש על כל הפאר שלה. בבל נהרסה על ידי הפרסים לפני כ־2500 שנה.

בין השאר מקימים מחדש את התיאטרון הגדול של בבל ואת ארמון השופטים הסמוך, את הארמון הדרומי ובו אולם ההכתרה של המלך נבוכדנצאר (605 – 564 לפני הספירה), נתיב התהלוכות והשער הגדול של האלה אישתאר.

ד"ר מועיאר סאייד, המנהל הכללי של מחלקת העתיקות העיראקית אמר: הפסטיוול בבבל יהיה מקום מיפגש בין התרבות האנושית בת ימינו לבין התרבות העיראקית מאז ימי המלכים המורבי ונבוכדנצאר.

למעלה מ־40 מדינות אמורות להשתתף בפסטיוול, שיימשך 30 ימים. מופעים מרכזיים ישודרו לרחבי תבל דרך לווייני טלוויזיה.

כל מה שקשור בפסטיוואל יהיה בבלי, כולל השירים, הריקודים, הלבוש, המדליות, כלי האוכל והסכו"ם. אפילו המזון והמשקאות שיסופקו לקהל יהיו דומים לאלה של בבל.

כזכור כבשו הפרסים את העיר, השוכנת במרחק 80 ק"מ דרומית מבגדד, בשנים 538 – 539 לפני ספירת הנוצרים, והיא נהרסה. אלכסנדר הגדול מת שם ב־322 לפני ספירת הנוצרים, כפי הנראה מקדחת. עם מותו נגוזו גם חלומו להפוך את בבל לבירת אימפריה כלל־עולמית.

מפגינים אנטי־חומייניסטים נעצרים בידי משטרת בון, אחרי שמחו נגד ביקורו של שר החוץ האיראני, עלי־אכבר ולאיאתי, אתמול בבירת גרמניה. כ־100 איראנים, שגלו מאיראן וחיים במערב גרמניה, השתתפו בהפגנה הלא־חוקית בחזית משרד החוץ. (צילום: אי־פי)

לפני ההתנקשות בחייו הוזהר הקריקטוריסט הערבי עלי נאג'י

ממשרדי אש"ף בתוניס הודיעוהו טלפונית: חייך בסכנה

מאת שאול צדקא

סופר "הארץ" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"הארץ"). מספר ימים לפני ניסיון ההתנקשות בחייו שלשום בלונדון, קיבל הקריקטוריסט הערבי, עלי נאג'י, אזהרה טלפונית. ממשרדי אש"ף בתוניס, ונאמר לו כי חייו נתונים בסכנה. היה זה לאחר שפירסם קריקטורה נגד יאסר עראפאת. דברים אלה אמר אתמול אחד מתומכיו הקרובים. הטוען, כי האיש אשר התקשר אליו היה אבו עזאה, מדמויות המפתח בארגון.

עלי נאג'י, שאיוריו הפוליטיים הלמו לפניו בכל מדינות העולם הערבי, נורה ביום רביעי בערב בשכונת צלסי מחוץ למשרדי העיתון הכוויתי "אל קבאס", כו הוא עבד בשנים האחרונות. אלמוני, ככל הנראה ערבי, ירה בנאג'י מטווח קצר לפני עוברים ושבים. הכדור חדר למוחו ומצבו מוגדר כאנוש על ידי רופאי בית־החולים בו הוא מאושפז. הוצבה עליו שמירה כבדה.

המשטרה סבורה, כי המתנקש בנאג'י היה אקדוחן מקצועי ובעל נסיון, שכן הוא עזב את מקום הירי ללא בהלה ולא גילה שום סימני התרגשות כאשר לחץ על ההדק.

מאחר שנאג'י נהג להביע בציוריו דעות בקורתיות נגד רוב המדינות הערביות ואש"ף, סבורים החוקרים, כי אפשרויות הזיהוי של שולחיו רבות ומגוונות.

נאג'י, פלשתינאי בעצמו, פירסם גם קריקטורות נגד חומייני, והדיקטטור "אזד" אינו מוציא מכלל אפשרות, כי ידיים איראניות היו במעשה, מה גם שבמרחק קילומטר אחד בלבד מן המקום, בשכונת קנסינגטון, נעשה בשבת האחרונה ניסיון להרוג את אחד ממתנגדי המשטר החומייני בטהראן על ידי הטמנת מטען חבלה במכוניתו.

חופשה משפחתית כזאת

במלון כזה עם פינוקים כאלה

עוד לא היתה באילת

אם אתה מהיר החלטה, אוהב תענוגות, שמש וכיף קח את המשפחה לחופשה בלתי חוזרת בנפטון אילת:

- לשוהים מעל 4 ימים - ארוחת ערב חגיגית על חשבון המלון.
- קייטנה מיוחדת לילדים: סדנאות מחשב, משחקים, שעות סיפור ועוד.
- קיטנה בשבוע הגרלת סוף שבוע זוגי לחודשים ספטמבר-אוקטובר.
- פעמיים בשבוע הגרלת סוף שבוע זוגי לחודשים ספטמבר-אוקטובר.
- מחירים מיוחדים לילדים.
- מועדון בריאות משוכלל: מסלים, סאונה וג'אקוזי.
- ים של פעילות: מסקי מים ועד צלילה ושיט.
- דיסקוטק, הופעות אמנים ועדבי ריקודים.
- חדרים מרווחים וממוזגים, מסעדות משובחות ושרות מעולה.
- 2 דקות הליכה מחוף הים.

הזמן עוד היום מקום לחודשים יולי-אוגוסט בנפטון אילת.

מלונות נופש בישראל מקבוצת הבשרת הישוב · מלון נפטון

להזמנות: מ.ג.י שירות הזמנות טל. 200829(03) 291711(03) או ישירות למלון נפטון טל. 79333(059)

עכשיו הזמן לנפטון אילת

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

ספורט

בעריכת יחיאל ארזי

נא להכיר: כוכבי הודו וישראל בטניס

מאת מיכאל קרנן
שליח "הארץ" להודו

● ראמש קרישנאן

בן 26, יליד מאדראס. גובה 1.70 מ'. דירוג אי.טי.פי — 40. הדירוג הגבוה ביותר שלו עד היום — 23, בינואר 1985.

בנו של ראמאנתאן קרישנאן, הכוכב הגדול של הטניס ההודי ששיחק בחצי הגמר בווימבלדון ב־1960 וב־1961. אשתקד, כאשר העפיל ראמש לרבע הגמר בווימבלדון, נעשתה היסטוריה כאשר משפחת קרישנאן היתה הראשונה שהעמידה אב ובן ששיחקו ברבע הגמר. ראמש היה שחקן הנוער מספר אחד בעולם ב־1979 וזכה באליפויות הנוער בווימבלדון וברולאנד־גארוס. אשתקד היתה העונה המוצלחת ביותר שלו. מלבד רבע הגמר בווימבלדון זכה גם בטור־נירים בטוקיו והונג־קונג שם גבר בין השאר על קונורס, גומס וקאש.

● ויג'אי אמריטראג'

בן 33, יליד מאדראס. מתגורר כיום בלוס־אנג'לס. גובה 1.90 מ'. דירוג אי.טי.פי. — 360. הדירוג הגבוה ביותר עד היום — 16 ביולי 1980.

נשוי לשימאלה ואב לבן פראקש. ויג'אי משחק היום טניס רק לפרקים בעיקר בגביע דייויס (נימנה על נבחרת הודו מאז 1969) ובתחרויות על מגרשי דשא. את עיקר זמנו מקדיש לחברת "אמריטראג' פרודקשן", המפיקה סרטים ומוכרת ציוד אלקטרוני בהודו ובמזרח הרחוק. הופיע בעצמו כשחקן קולנוע בכמה סרטים שהידוע בהם הוא "אוקטופוסי".

שיחק פעמיים ברבע הגמר בווימבלדון (1973 ו־1981) ופעמיים ברבע הגמר באליפות ארה"ב (1973 ו־1974). שיחק בישראל לפני שנתיים. במשך השנים זכה ב־23 תארים, האחרון ב־1983 בבסטו, וורמונט.

● אנאנד אמריטראג'

בן 35, יליד מאדראס. מתגורר כיום בשרמן אואקס, קליפורניה.

גובה 1.85 מ'. אינו מדורג בדירוג המחשב של אי.טי.פי. הדירוג הגבוה ביותר עד היום — 94 בשנת 1978.

נשוי להלן ואב לבן, סטיבן. הבכור בשלושה אחים טניסאים (האחרים ויג'אי ואשוק) שהשתתפו שלושתם בווימבלדון 1972. היה אלוף הנוער של הודו ולאחר מכן האלוף הלאומי ב־1976. משחק בגביע דייויס מאז 1968. בשנים האחרונות רק במשחקי זוגות.

● עמוס מנסדורף

בן 21, יליד רמת השרון. גובה 1.73 מ'. דירוג אי.טי.פי. — 34.

זכה עד כה בשתי תחרויות גדולות: הפרס הגדול ביוהאנסבורג בנוב־מבר אשתקד ותחרות ההזמנה בטוקיו באפריל השנה שם ניצח את ג'ימי קונורס ומילוסלאב מציר. שותף לניצחונות הגדולים על שוויץ וצ'כוסלובקיה בגביע דייויס.

● גלעד בלום

בן 20, יליד רמת השרון. גובה 1.71 מ'. דירוג אי.טי.פי. — 132.

הישגו הבולט בקאריירה המק־צוענית הקצרה שלו — הסיבוב השלישי בווימבלדון 1987. מצפה להופעת הבכורה במשחק גביע דייויס.

● שלמה גליקשטיין

בן 29, יליד אשקלון. גובה 1.88 מ'. דירוג אי.טי.פי. — 330. דירוג הגבוה ביותר עד היום — 22 בשנת 1981.

נשוי לליגה ואב לבת, טל. המקצוען הראשון של ישראל. הופיע ביותר מ־50 משחקים בגביע דייויס מאז 1976 והיה שותף לשלוש ההופעות של ישראל בגמר האירופי ולניצחון הגדול על צ'כוס־לובקיה בבית העליון. ב־1985 שיחק בגמר אליפות צרפת בזוגות עם השוודי הנס סימונסון. זכה בשתי תחרויות בסדרת "הפרס הגדול" — ב־1980 בהתבארט, אוסטרליה וב־1981 בסאות'־אוראנג', ניו־ג'רזי.

הבוקר ב־8.30 מתחיל בהודו המאבק הגדול לעליה לחצי הגמר

שלמה פותח נגד קרישנאן עמוס ממשיך מול אמריטראג'

גליקשטיין: "הם בטוחים שיש להם ביד 2 נקודות נגדי, הם כנראה לא מכירים אותי" ● מנסדורף: "אין ספק שההודים פייבוריטים" ● מחר בזוגות בלום ומנסדורף נגד האחים אמריטראג' ● גלעד: "שנתיים אני מחכה לרגע הזה ומקווה להוכיח את עצמי"

גביע דייויס

מאת מיכאל קרנן
שליח "הארץ" להודו

ניו דלהי (מיוחד ל"ספורט הא־רץ"). סוף סוף הגיעו הניתוחים לסיומם. ההערכות התחזיות שייכות להיסטוריה. עכשיו רשות הדיבור היא למחבטים ולאוחזים בהם.

אחרי טכס הפתיחה הרשמי (8.30 בבוקר בישראל) תחל נבחרת ישר־אל במשחק ה־51 שלה בגביע דייויס, במעמד הבכיר ביותר אליו הגיעה עד היום — רבע הגמר בבית העליון, אחת משמונה הנבחרות הב־כירות בעולם ברגע זה.

הסיכוי של שלמה

ואין מי שראוי יותר משלמה גליקשטיין להתכבד לפתוח את המשחק. האיש, שעשה יותר מכל להעלאת הטניס הישראלי על המפה, יתייצב בשעה 9 שעון ישראל מול המדורג מספר אחד של הודו ראמש קרישנאן במטרה ברורה — להקנות לישראל נקודה ראשונה ולאפשר לעמוס מנסדורף להתייצב למשחק השני מול הקפטן ההודי ויג'אי אמריטראג', במוראל גבוה.

על הנייר אין לתושב יליד אשקלון כל סיכוי מול יריבו נמוך הקומה ממדראס. דירוג המחשב מורה שלקרישנאן עדיפות ב־290 מקומות על גליקשטיין. "אני משוכנע שהם בטוחים שיש להם שתי נקודות ביד נגדי", אומר גליקשטיין, "הם כנראה לא מכירים אותי". ואכן, הדירוג לא אומר דבר במשחקי גביע דייויס, בעיקר כשמדובר בשלמה גליקשטיין. באוקטובר האחרון ניצח ב־שוויץ את יעקב הלאסק, ובפברואר גבר בצ'כוסלובקיה על מילאן שר־ייבר, שני טניסאים שהיו מדורגים באותו זמן בין 35 הטובים בעולם.

לשלמה יש אגב יתרון מוראלי על יריבו, מאחר שבשני מפגשים קודמים ביניהם ניצח האיש שלנו, גם אם הם התקיימו כבר לפני כמה שנים. סגנון המשחק של קרישנאן, נמוך קומה, בעל פני תינוק, מתאים במיוחד למגרשי דשא. אין לו אמנם חבטות בעלות עוצמה, אבל הן אדי־בות ומדוייקות מאוד. חבטת גב היד שלו מצויינת והוא מרבה לעלות בעקבותיה לרשת ולהשיג נקודות מחבטות יעף. באחרונה הוא מצוי בנסיגה ולא עבר יותר מסיבוב אחד בתחרויות שבהן השתתף בחודשיים האחרונים.

גליקשטיין עשוי להיות שחקן המפתח במיפגש כולו, מאחר שה־גורל גם להתמודד במשחק האחרון ביום ראשון נגד אמריטראג'. מבחינה זו אפשר לברך על החלטתו של הקפטן הישראלי יוסף שטבהולץ להציב את גליקשטיין ולא את גלעד בלום חסר הניסיון במשחקי היחידים. אם אכן יהיה המשחק האחרון הקובע, היה זה אכזרי לצ־פות מגלעד בלום להציל את המולדת. גליקשטיין כבר עשה דברים כאלה ואין ספק שהוא מסוגל לעשות זאת שוב. גם שטבהולץ חושב שגורל המשחק כולו תלוי הרבה במה שיעשה גליקשטיין. "יש לו את הניסיון, את הכוח הנפשי וגם את היכולת המקצועית להתמודד נגד קרישנאן ולשאוף לניצחון. ההו־דים לא יודעים איך משחק שלמה בגביע דייויס והוא מסוגל להפתיע אותם".

גליקשטיין אוהב לשחק ראשון בגביע דייויס. הוא זקוק לזמן ארוך למדי כדי להכין את עצמו למשחק. מסביר שטבהולץ: "ברגע שהוא משחק במשחק השני, יש לו בעייה מאחר שאינו יודע בדיוק מתי יחל המשחק, מתי עליו לאכול וכו'. עכשיו הוא יודע בדיוק באיזו שעה עליו להיות מוכן וזה יקל עליו".

המתח של מנסדורף

שטבהולץ מאוכזב רק מנקודה אחת בהגרלה — שעמוס אינו משחק את המשחק האחרון. זה היה נותן לו יותר זמן לנוח אחרי משחק הזוגות שיהיה בשבת אחר־הצהריים. (ב־12 שעון ישראל). על מנסדורף יוטל עיקר העומס מאחר שהוא אמור להופיע בכל שלושת המשחקים. לקפטן הישראלי אין ספק שעמוס מסוגל לעמוד בכך: "מנסדורף של השנה האחרונה הוא כבר שחקן מבוגר שהוכיח את עצמו במבחנים הקשים בשוויץ ובצ'כוסלובקיה. הוא היום השחקן מספר 1 של ישראל בזכות".

מאז הגיענו לכאן נראה מנסדורף מתוח מאוד. שטבהולץ והמאמן שלמה צורף, חושבים שזהו סימן טוב. כך היה גם בשני המשחקים הקודמים והתוצאות ידועות. "גם גליקשטיין מתוח, אבל אצלו אין הדבר בא לביטוי בצורה חיצונית", מסביר הקפטן.

אין ספק שמנסדורף טוב היום בהרבה מויג'אי אמריטראג', שועל ותיק בעל מאזן מרשים בגביע דייויס, שאינו משתתף היום כמעט בתחרויות ואין לו אפילו הערכה עצמית מה כוחו האמיתי כרגע, האם יוכל לעמוד במאמץ קשה של שלושה ימי טניס בחום הכבד כאן. "מנסדורף הוא טניסאי מצויין ולדע־תי מובטח לו עתיד מזהיר", אומר אמריטראג', "יש לו הרבה יתרונות עלי — הוא צעיר, מהיר, שאפתן ובעל כושר גופני מצויין, לי יש רק עדיפות בניסיון".

הקפטן־שחקן של הודו אינו מסתיר את אכזבתו מכך שעליו לשחק במשחק השני. "תקוותי הי־חידה שאעלה למשחק אחרי ניצחון של קרישנאן", הוא אומר, "רציתי לשחק ראשון כדי שאוכל לשבת בכיסא הקפטן במגרש בעת המשחק השני. עכשיו יישב אחי אנאנד במ־קומי בשני המשחקים, מאחר שלא אוכל לשבת בחוץ בחום הזה לפני שאני עצמי אתייצב למשחק".

אמריטראג' משחק באיטיות. כש־הוא מבסס את משחקו על חבטות הגשה חזקה ומדוייקות וחבטות יעף טובות. מאידך אינו מצטיין בחבטות שיקוע בניגוד למנסדורף. אין ספק שבתדריך הטאקטי שנערך אמש הושם על כך דגש מיוחד.

האחים אמריטראג' ישתפו מחר פעולה במשחק הזוגות, אולי בפעם האחרונה. יהיה זה מפגש בין הניסיון העצום שלהם, מול רוח הנעורים של מנסדורף וגלעד בלום המשתפים לראשונה פעולה במשחק גביע דייויס. יהיה זה גם עימות מסקרן בין שני שחקנים נמוכי קומה לבין שני שחקנים גבוהים מאוד. העי־תונאים ההודים, שהתרשמו מכך שבלום הגיע לסיבוב השלישי באלי־פות ווימבלדון, הביעו תמיהה על כך שאינו מופיע במשחקי היחידים כאן. שטבהולץ הסביר את שיקוליו בכך שהוא רוצה להכניס אותו לנבחרת בהדרגה, ולא להטיל עליו אחריות כבדה כבר במשחק חשוב כל כך. ההודים הופתעו גם שבלום משחק בזוגות במקום גליקשטיין.

ההתרגשות של גלעד

הקפטן הישראלי נימק זאת בכך שרצונו להוריד מהעומס על גליק־שטיין. אבל הוא לא אמר להם שלמ־עשה גלעד הוא כרגע שחקן הזוגות מספר 1 שלנו. לבלום תהיה זו למעשה הופעת בכורה במשחק קבע בגביע דייויס. הופעתו הקוד־מת היתה לפני שנה וחצי ברמת־השרון נגד בלגיה, כאשר ישראל הובילה כבר 4–0. בלום מודה שהוא נרגש: "שנתיים אני מחכה לרגע הזה ומקווה להוכיח את עצמי".

אני מסרב להצטרף בשלב זה לדעות האופטימיות השוררות כאן במחנה הישראלי הקטן (לא בקרב השחקנים והצוות המקצועי). יהיה מסובך מאוד להמעיט מכוחם של ההודים, בעיקר כאן בבית, גם אם לא יזכו הפעם בעידוד הקולני שהם רגילים לו בגלל ההגבלה על מספר הצופים (1500 בלבד), חלקם הגדול מוזמנים. אני מצטרף לדעתו של מנסדורף האומר שההודים מנסים להפחית מערכם, כדי להפעיל לחץ על הנבחרת שלנו. "אין ספק שהם הפייבוריטים", אומר מנסדורף.

אתמול הוגברו אמצעי הבטיחות. ובכניסה למועדון הטניס עובר כל אחד בדיקות קפדניות. בין השאר עושים המקומיים מאמץ למנוע הכנסת חומר תעמולה על־ידי גורמים פלשתינאים, או כאלה המזוהים עימם.

כל זה לא צריך להשפיע על השחקנים ובסופו של דבר יקבע מי שישיג את הנקודות החשובות. אין להוציא מכלל אפשרות יתרון יש־ראלי של 2–0 כבר הערב. אבל יכול להיות גם ההיפך.

רגע אחרי ההגרלה: קפטן נבחרת הדייויס של ישראל (משמאל) יוסף שטבהולץ משוחח עם השופט הראשי ביל גילמור (מימין), כאשר בתווך נראה יו"ר איגוד הטניס של ישראל דוד הרניק. שטבהולץ אמר, כי ההגרלה העמיסה על המחבט מספר 1 של ישראל, עמוס מנסדורף, עומס גדול מאוד. (צילום איפי)

הטלוויזיה ההודית תתחיל לשדר רק אחרי נגינת התקווה

מאת שליח "הארץ" להודו

ניו דלהי (מיוחד ל"ספורט ה־ארץ"). הטלוויזיה ההודית של הודו תעביר בשידור ישיר, בימים הקרו־בים, את משחק גביע דייויס בין הודו לישראל במלואו. השידור יחל הבוקר בשעה 11.30 שעון מקומי, אחרי טכס הפתיחה, כך שהצופים לא יראו את הנפת הדגל הישראלי ולא ישמעו את נגינת התקווה.

ההודים מופתעים מאוד שהטלווי־זיה הישראלית לא שלחה לכאן נציג ואינה מעבירה שידור זה, למרות העניין הרב שמעורר משחק זה בישראל. לתשומת ליבו של מר אורי פורת, שאפשר שידורים מווי־מבלדון ומבוסטון, אבל לא את משחק רבע הגמר גביע דייויס, כאשר נבחרת ישראל משחקת בניו דלהי.

השופט נזף בישראלים שלא באו לטכס ההגרלה

מאת מיכאל קרנן
שליח "הארץ" בהודו

ניו דלהי (מיוחד ל"ספורט ה־ארץ"). אם הייתי חבר בנבחרת הטניס של הודו הייתי נעלב אתמול בבוקר, על המרשאה ברחבת הכניסה למועדון הטניס של דלהי. בעוד נבחרת הודו התייצבה למעמד ההגרלה בהרכב מלא ותלבושת אחידה, נעדרו מן המעמד ארבעת הטניסאים הישראלים.

נכון שבתקנון המשחקים לא כתוב בשום מקום שחובתם של כל השחקנים להיות נוכחים בהגרלה. הייתי כבר עד לכך שטניסאים אחר־ים לא הגיעו לטכסים כאלה בישראל. אבל במצב המיוחד שלנו כאן, וכדי לא להעליב את המארחים, היתה זו הולמה. אומללה, צער לא טאקטי ולא הוגן.

הקפטן שלנו יוסף שטבהולץ הסביר שכדי להגיע לטכס, שהחל בשעה 10.15 שעון מקומי, היה על השחקנים לקום מוקדם ממה שהתר־גלו כאן בימים האחרונים, ולשנות מהרגליהם. זה היה נימוק מפוקפק ביותר ויכולתי להבחין שגם הקפטן שלנו לא חש בנוח ובדיעבד הוא יודע שהיתה זו טעות לאפשר לשח־קנים להישאר במלון. הוא אמר שי־תנצל בפני המארחים בארוחת הערב המשותפת שתהיה במוצאי שבת.

השופט הראשי, האוסטרלאי ביל גילמור, נזף אחרי הטכס בשטבהולץ וביו"ר איגוד הטניס דוד הרניק ואמר, כי אין נוהגים כך. הרניק הודה בפני שלא ידע כלל שהשח־קנים לא יגיעו וגם הוא רואה את הדבר בחומרה.

נראה שיש להקפיד על כך שדבר כזה לא יישנה. אין כל סיבה שנלמד את הדברים השליליים. דווקא כאשר הגענו למעמד מכובד כל כך בגביע דייויס.

סוף שבוע גדוש בגביע דייויס

מקנרו נגד בקר — במאבק יוקרתי על חזרה לפיסגה

ארה"ב נגד גרמניה במאמץ לשוב לבית העליון★ אוסטרליה, מחזיקת הגביע, מארחת את מכסיקו

גביע דייויס

מאת סופר "ספורט הארץ"

ישראל היא רק אחת מ־16 הנבחרות, אשר יתמודדו בסוף השבוע (24—26 ביולי) בגביע דייויס, הן לקביעת העולות לחצי הגמר הן לצורך יצירת הבסיס לבית העליון בשנה הבאה.

בעת שטניסאי ישראל יתארחו אצל ההודים בניו דלהי, תארח מחזיקת הגביע, אוסטרליה, את מכסיקו בבריזביין. המשותף לשני המישחקים: המנצחים יתמודדו בחצי הגמר בראשית אוקטובר. ככל הנראה, יתקיים מיפגש זה בסידני. כיוון שקשה להניח כי מכסיקו — שעיקר כוחה על מגרשי חימר — תצליח להפתיע את אוסטרליה על דשא. אלוף ווימבלדון פאט קאש מועמד לשני ניצחונות במישחקי היחידים, ויחד עמו יופיע גם פיטר דוהאן, שכוכבו הדיח השנה זו את בוריס בקר בסיבוב השני של אלי־פות ווימבלדון.

צרפת תארח בפריס את שוודיה, שלרשותה מיבחר גדול של כוכבים כדי להבטיח את הופעתה בחצי הגמר, נגד המנצחת בהתמודדות בין פאראגוואי לספרד שתהיה בקאר־ראקאס, בירת ונצואלה. פאראגוואי איבדה את זכות האירוח, כעונש על התנהגותם הפרועה של אוהדיה במישחק בו ניצחה בשלב קודם את ארה"ב. ספרד הירוה. כוכה, ברבע הגמר את גרמניה. תהיה זו הפעם הראשונה, אגב, ב־87 שנות גביע דייויס, שבימי שלום נערך מיפגש בארץ נייטראלית.

אולם במוקד סוף השבוע, יעמוד דווקא מיפגש בבית התחתון: ארה"ב נגד מערב גרמניה. יהיה זה — אחר מארבעת המישחקים, שהמפסידים בהם ירדו לבתים האיזוריים.

ההתמודדות בהארטפורד, מדינת קונטיקאט, מעוררת סקרנות בגלל העימות הצפוי בה בין שני אלופי ווימבלדון לשעבר. בוריס בקר בן ה־19 וג'ון מקנרו בן ה־28. הטניסאי המערב גרמני עדיין "מלקק את פצעיו" מאז כישלונו בווימבלדון, בעוד שה"ילד הרע" מאמריקה, שהיה מעורב בשורה ארוכה של שערוריות ובידיונות, יעשה כל מאמץ כדי לשפר את תדמיתו. אבל הוא יודע שאין זה פשוט וקל, אחרי שישה חודשי פרישה מרצון ושישה שבועות נוספים של היעדרות מאונס, בשל פגיעה בגבו, שאילצה אותו בין היתר לפרוש השנה גם מווימבלדון.

שני הכוכבים יודעים גם היטב, מה בעצם מוטל על כף המאזניים, ושניהם מבקשים להחזיר את נבחרות תיהם בכל מחיר לבית העליון. מקנרו יעשה זאת בסיועו של טים מאיוט או פול אנאקון במישחקי הי־חידים, וכמובן הצמד קן פלאק ור־וברט סגוסו. לצידו של בקר ישחק אריק ילן, המדורג 68 בעולם.

איטליה אינה צריכה להתקל בקשיים מיוחדים מול דרום קוריאה בסיאול, ואילו צ'כיה תארח את ארגנטינה תוך סיכוי לשוב ל"חברה הגבוהה", ממנה סולקה כזכור על ידי ישראל. צמוד יותר יהיה המיפגש בין יוגוסלאויה לבריטניה.

רבע הגמר — הבית העליון

- ● בפריס: צרפת — שוודיה.
- ● בקאראקאס: פאראגוואי — ספרד.
- ● בניודלהי: הודו — ישראל.
- ● בבריזביין: אוסטרליה — מכסיקו.

הבית התחתון

- ● בסיאול: דרום־קוריאה — איטליה.
- ● בהארטפורד, קונטיקאט : ארצות הברית — מערב־גרמניה.
- ● בצ'כיה : צ'כוסלובקיה — ארגנטינה.
- ● ביוגוסלאויה: יוגוסלאויה — בריטניה.

אתלטיקה

מחר מתחילה אליפות ישראל

מאת סופר "ספורט הארץ"

מחר בערב תחל באיצטדיון האתלטיקה בהדר יוסף האליפות ה־51 של ישראל. איגוד האתלטיקה הזמין קבוצה נבחרה של אתלטים מחו"ל, כדי שימשכו את הישראלים להישגים טובים. הבולט ברשימה זו הוא הקופץ לגובה קרלו טרנהרט ממערב גרמניה, אשר החזיק לא־מכבר בשיא העולמי באלום 2.40 מ'. האליפות תימשך יומיים. איגוד האתלטיקה הפיץ כרטיסים במחיר סמלי, 5 ש"ח למבוגר ו־3 ש"ח לנוער וחיילים.

אוויטה רץ 5,000 מטרים בזמן שיא 12:58.35 דק'

רומא (שרות "ספורט הארץ"). הרץ המרוקו סעיד אוויטה שבר את שיאו העולמי בריצת 5000 מטרים, בתחרות הפרס הגדול "גאלה הב־רומא. כאשר ירד לראשונה מתחת למחסום 13 הדקות. אוויטה סיים את המירוץ בזמן 12 דקות ו־58.35 שניות. את שיאו הקודם (15:00.40 דקות) קבע אוויטה באוסלו לפני שנתיים.

מזכ"ל הפועל אופק להופשה בארצות הברית

מזכ"ל הפועל יצחק אופק יצא להופשה בארצות הברית. ועוד־הפועל יצחק אלליס, אמר כי זו־פשתו של אופק פרטית משפחתית, ואין לה שום קשר עם ענייני ספורט. אופק יחזור לארץ בתחילת החודש הבא.

הלוויה הארצי — הארץ חדשות

לקיפר דרושים
1. עובדות/ים בלתי מקצועיות/ים (הכשרה תינתן במקום) לעבודה בבית־חולים. העבודה במשמרות כולל שבתות וחגים. העבודה באיזור אשדוד. הסעות הלוך ושוב. גילאים — 18 ומעלה.
2. שומרים יוצאי צבא.
3. סיירים יוצאי יחידה קרבית.
למתקבלות/ים תנאים מובטחים למעוניינות ים
נא לפנות למשרד הראשי באשדוד רח' רוגוזין 3 בנין המשרדים ק"ג טלפונים: 055-25567/35137 לבני

לחברה בינלאומית
בעלת סניפים בכל הארץ
דרוש
לסניף ירושלים
נציג מכירות
אם אתה נמרץ בעל כושר למו"מ, יכולת להתמודד עם אתגרים ובעל רכב
אנא פנה בכתב יד בפירוט קורות חיים לת.ד. 502 תל־אביב
סודיות מובטחת

למומרולה ירושלים
דרושים
★ הנדסאי אלקטרוניקה
★ איש התקנות למכשירי אלחוט
להתקשר: 712594 711160 לדני

לאגודת בית לכל ילד
דרושים/ות
מטפלים/ות
לבית ילדים בגיל הרך
4 ימים בשבוע בשעות 13.00־20.00
כולל משמרות שבת וחג.
עדיפות לסטודנטים/יות בעלי רקע בחינוך מיוחד ו/או במדעי ההתנהגות.
טל. 02-661966

הטכניון — הטכנולוגיה הכימית
דרוש
מנחה בקורס מבני נתונים
במרכז הלימוד בבאר־שבע
הכישורים הדרושים:
תואר ראשון במדעי המחשב
(רצוי תואר שני)
נא לפנות לאלה טל' 03-422504
בימים ב', ג', ד' בשעה 08.00־13.00

למכירה
3.5 חדרים בשפירא/ניצנים
מסודרת מאוד
כדאי לראות
טל: 051-36352, 051-27102
בשבת בלבד

דרושה
סייעת
מרפאת שיניים
מנוסה ואחראית
לפנות טל: 051-31016
(מלכה) לא בשבת

האגודה לקידום מינהלות שכונתיות בירושלים
الجمعية لتقدم ادارات الاحياء في اورشليم القدس
Jerusalem Association for Neighborhood Self-Management
דרושה
מזכירה בכירה למנכ"ל
במשרה מלאה
לניהול לשכת האגודה:
כינוס פורומים. עריכת פרוטוקולים. הדפסתם והפצתם. ניהול תקציה ומעקב.
דרושה השכלה אקדמאית. ניסיון דומה ויכולת טובה בעבודה על מעבד תמלילים (וורדמיל).
נא לפנות בצירוף קורות חיים וניסיון ללשכת האגודה. רח' שלומציון המלכה 10. טל' 02-243955

איזול בע"מ אשקלון
דרוש
מנהל מחסן
עם נסיון רב בעבודה
בפרטים לפנות לטל: 051-30839 מרים

טבע
תעשיות פרמצבטיות בע"מ
דרושים/ות
למפעלנו בירושלים
הנדסאי/ת טכנאי/ת תעשיה וניהול
הכישורים הדרושים:
● נסיון של 3 שנים בהנדסת יצור.
● רקע בעבודה עם מחשב.
● נסיון בשיפור שיטות ובמדידת עבודה.
● ידיעת השפה האנגלית.
עובד/ת תפ"י
הכישורים הדרושים:
● נסיון בעבודה תפ"י.
● נסיון בעבודה עם מחשב.
● ידיעת השפה האנגלית.
העבודה במשרה מלאה (7.00-16.00)
5 ימי עבודה בשבוע.
המועמדים מתבקשים לפנות טלפונית למח' כח אדם טל. 02-810790
או בכתב לת.ד. 1342 ירושלים מיקוד 91010

למכירה בקרית מלאכי
חנות איטליז
במרכז המסחרי אחרי קולנוע בידור
★ 2 מקררים להקפאה
★ 1 מקרר וטרינה לבשר טרי 3 מ'
★ משקל אלקטרוני מסוג מעולה
★ קופה רושמת
★ משקל מאזניים
★ משקל לקרטונים
★ מכונת טחינה 3 פאזות
★ משור תמצרת חוץ 3 פאזות
★ ציוד נלווה לאיטליז
המעוניינים יפנו למר מסעוד לב
טל: 055-82392

חיפה כימיקלים
לחברה הגדולה בעולם לייצור חנקת אשלגן
דרושים למחלקת האחזקה בחברתנו:
★ מהנדס מכונות
בעל נסיון של חמש שנים לפחות בפיקוח ותכנון על עבודות תחזוקה במפעל כימי או במפעל אחר.
★ מהנדס מכשור
בעל נסיון של מספר שנים רצוי במפעל כימי.
תנאים טובים למועמדים המתאימים.
נא לפנות בכתב־יד בצרוף קורות חיים ונסיון קודם למחלקת כח־אדם ת.ד. 1809, חיפה.

תכן הנפקות (1987) בע"מ
הודעה בדבר פרסום תשקיף

ניתנת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 23 לחוק ניירות־ערך תשכ"ח־1968
כי החברה פרסמה היום תשקיף בדבר
הנפקה של

סדרה של אגרות־חוב, רשומות על־שם, 1995-2003 (סדרה 1), בערך נקוב כולל של 40,000,000 שקל חדש, נושאות ריבית בשיעור של 7.25% לשנה, צמודות (קרן וריבית) למדד המחירים לצרכן בגין חודש יוני 1987 (177.0 נקודות).

בלים החזקות בע"מ, תאגיד מקבוצת האיגוד הקיבוץ הארצי, התחייבה בהתקשרות מוקדמת, לרכוש מאת החברה למחזיק סגירת רשימת החתימות במכרז הראשון, אגרות־חוב בערך נקוב של 480,000 ש"ח במחיר המכירה שנקבע בסעיף 3.3 ("הצעה בדרך של מכרז") בתשקיף, ולהעמידן לרשות בנק הפועלים בע"מ על מנת שיפעל להבטחת מסחר סדיר, כמפורט בסעיף 3.9 ("רישום בבורסה ומסחר סדיר") בתשקיף ולפיכך מוצעות לציבור אגרות־חוב בערך נקוב כולל של 39,520,000 ש"ח מתוך סדרה זו. שניים משלושת החתמים להנפקה בנק הפועלים בע"מ ובנק לאומי לישראל בע"מ, מתכוונים להזמין, כל אחד, 10% מאגרות־החוב המוצעות בתשקיף זה, כמפורט בסעיף 3.3.2 לתשקיף. אגרות־החוב מוצעות לציבור בדרך של מכרז בשתי קבוצות שהראשונה בהן תוצע לציבור ב־27.7.1987 במחיר מינימלי של 90.5% מערכן הנקוב והשנייה ב־30.7.1987 במחיר מינימלי של 91% מערכן הנקוב. במחיר המינימלי המוצע התשואה לפדיון הינה כ־8.5%. פרטי ההצעה מצויים בסעיף 3.3 ("הצעה בדרך של מכרז") וסעיף 3.4 ("הצעה בדרך רגילה") בתשקיף.

תמורת ההנפקה מיועדת למתן הלוואות לזמן ארוך לקיבוצים הנמנים עם תנועת הקיבוץ הארצי — השומר הצעיר, לתאגידים בשליטתם ותאגידים קיבוציים, למימון פעולותיהם ולשיפור מיבנה ההון.

לחברה הון עצמי מותאם לפי גילוי דעת 36 של לשכת רואי החשבון בישראל לתאריך התשקיף בסך 8,152,000 ש"ח כמפורט בפרק 10 ("דו"חות כספיים") לתשקיף. היחס בין ההון העצמי לבין אגרות־החוב המונפקות על פי תשקיף זה הוא 1:4.91 כמפורט בסעיף 12.3 לתשקיף. החברה הינה מוסד כספי (תאגיד בנקאי) ופועלת על פי רשיון שניתן לה על ידי בנק ישראל לפי חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א־1981, ביום 8 ביוני 1987 כמפורט בסעיף 7.1 ("תיאור החברה") בתשקיף.

לפי דרישות המפקחות על הבנקים מובהר בזאת כי מדיניות נגיד בנק ישראל היא כי ערבות על פי סעיף 8 ו־א, לפקודת הבנקאות, 1941 אינה ניתנת בדבר שבשיגרה, וכי בדרך כלל אין מקום לערוב להתחייבות מוסד כספי אשר מקורותיו הם מגיוס כספים באמצעות אגרות־חוב שהוצאו בהנפקה לציבור, תוך גילוי נאות של הפרטים אודות המנפיק ויעוד התמורה וכי נגיד בנק ישראל והמפקחת על הבנקים רואים את החברה כנכנסת לקטגוריה זו.

הצעה זו היא הצעה ראשונה לציבור של ניירות־ערך של החברה.

הבטוחות לפירעון אגרות־החוב הינן כדלקמן:
1. שיעבוד צף, ראשון בדרגה, על כל נכסיה של החברה כפי שיהיו מעת לעת.
2. שיעבוד קבוע, ראשון בדרגה, על זכויותיה החוזיות של תכן — חברה כלכלית של הקיבוץ הארצי בע"מ, תאגיד מקבוצת תאגידי הקיבוץ הארצי, לחכירת חלקים מנכס מקרקעין המצוי בתל אביב ברחוב דניאל פריש 3 (הידוע כ"מגדל וסקי") בשטח כולל של 11,031 מ"ר הכוללים: 2 קומות משרדים ריקות, קומת גלריה, קומת כניסה, 2 מקלטים דרגבוליים, קומה טכנית וחלק מהמיון, וזכויות הביטוח בגינם. שווי הזכות לגבי החלקים האמורים, בניכוי המס המתחייב בעת מכירתם, הוערך ליום 12 ביולי, 1987 בסכום של 8,208,000 ש"ח. בנכס לא מצויים דיירים מוגנים ולתכן — חברה כלכלית של הקיבוץ הארצי בע"מ, לא יהיה מעמד של דייר מוגן במקרה של מימוש השיעבוד על ידי הנאמן.
3. פיקדון של החברה אצל הנאמן בסכום אשר לא יפחת מ־9% מערך הוגן של החברה לבעלי אגרות־החוב מהנפקה זו, שיהיו במחזור בכל עת. סכום הפיקדון צמוד למדד המחירים לצרכן ונושא ריבית שנתית בשיעור שלא יפחת מ־6%. הנאמן הודיע לחברה כי יפקיד את הפיקדון בבנק הפועלים בע"מ. במקרה של אי פירעון אגרות־החוב זכאי הנאמן לחלט את כספי הפיקדון.
4. שטרי־חוב לטובת הנאמן מאת מקבלי ההלוואות מן החברה, להם מיועדים כספי ההנפקה על פי תשקיף זה, על כל סכומי הקרן, הפרשי ההצמדה והריבית שיהיה עליהם לשלם לחברה בגין ההלוואות האמורות. שטרי־חוב אלה יעמדו בתוקפם עד לפירעון כל אגרות־החוב נשוא תשקיף זה גם אם ההלוואות בגינם ניתנו נפרעו על ידי הלווים. הנאמן יהיה רשאי למממש שטרי־החוב גם אם הלווים עושי שטרי החוב פרעו לחברה את ההלוואות בגינם ניתנו. שטרי־חוב אלה אינם מובטחים כלפי הנאמן בערבות או שיעבוד כלשהם והינם נוספים להתחייבויות הלווים כלפי החברה בגין ההלוואות שקיבלו.
5. שטרי־חוב לטובת הנאמן מאת 76 קיבוצים, בעלי המניות בחברה, בסכום כולל של 8 מיליון ש"ח כשסכום זה צמוד למדד המחירים לצרכן. כל אחד מעושי שטרי־החוב אחראי ל־105,264 ש"ח מהסכום האמור. שטרי־חוב אלה נוספים לשטרי־החוב האמורים בסעיף 4 לעיל. שטרי־החוב יעמדו בתוקפם כל עוד יהיו במחזור אגרות־חוב מסדרה 1 של החברה. שטרי־חוב אלה אינם מובטחים כלפי הנאמן בערבות או שיעבוד כלשהם.

הנאמן רשאי לממש את שטרי־החוב האמורים בסעיפים 4 ו־5 לעיל בכל מקרה בו החברה תמנע מלשלם במועד את הסכומים המגיעים ממנה לבעלי אגרות־החוב, כולם או מקצתם, על ידי פניה ישירה לכל אחד מעושי שטרי־החוב ללא פניה מוקדמת לחברה ובגבייה כל סכום עד לסכום המובטח על ידי עושה שטר־החוב הכל כמפורט בשטר־הנאמנות.

אגרות־החוב למועד פתיחת רשימת החתימות יהיו מובטחות בשיעבוד הקבוע ובפיקדון המפורטים בסעיפים 2 ו־3 לעיל בשיעור של כ־30%. 70% הנותרים מובטחים בבטוחות האחרות ופירעונם מותנה ביכולת הפירעון של החברה ושל עושי שטרי־החוב, כמפורט בסעיפים 4 ו־5 לעיל, אשר נהגים מעת לעת ליתן ערבויות בינם לבין עצמם.

החברה תהיה רשאית לשעבד את נכסיה להבטחת אגרות־חוב נוספות שיונפקו על ידה בשיעבוד שווה־דרגה (פרי פסו) לאגרות־החוב המונפקות לפי תשקיף זה. תכן — חברה כלכלית של הקיבוץ הארצי בע"מ, תהיה רשאית לשעבד את זכויותיה לגבי נכס המקרקעין לטובת אחרים בשיעבודים אשר יהיו נחותים בדרגה מהשיעבוד להבטחת אגרות־החוב.

בתשקיף לא הובאו דו"חות כספיים של בעלי המניות בחברה, ובכללם מקבלי ההלוואות. למיטב ידיעת החברה בעלי מניותיה אינם עורכים את דוחותיהם הכספיים לפי גילוי דעת 36 של לשכת רואי־החשבון, שאינו חל עליהם. לתאריך התשקיף לא מצויים דו"חות כספיים ערוכים ל־31 בדצמבר 1986 של כל בעלי המניות בחברה.

סך כל עמלות החיתום, הניהול, ההפצה והריכוז הכרוכות בהנפקה זו שהחברה תשלם לא יעלה על 5.8% מתמורת ההנפקה.

הרישום של אגרות־החוב למסחר בבורסה מותנה בפיזור נאות שלהן בציבור. אם לא יהיה פיזור נאות של אגרות־החוב בין מחזיקיהן על פי כללי הבורסה והבורסה תחליט שלא לרשום למסחר את אגרות־החוב המוצעות, תבוטל ההנפקה לציבור והתמורה תוחזר למזמיניה באמצעות בנק הפועלים בע"מ, תוך 48 שעות ממועד קבלת הודעת הבורסה על אי רישום ניירות־הערך למסחר. לסכום ההחזר יתווסף ריבית בחישוב יומי בשיעור שיהיה נהוג בבנק הפועלים בע"מ לגבי תעודות פיקדון סחירות (תפ"ס) בסכומים השווים לסכום ההחזר לו יהיה זכאי כל מזמין לתקופת החזקה. מסכומי הריבית ינוכה מס־הכנסה במקור כפי שיהיה בתוקף בעת התשלום.

הנאמן: חברת נאמנות של בנק הפועלים בע"מ.
מנהלי קונסורציום החתמים: בנק הפועלים בע"מ. *
בנק לאומי לישראל בע"מ*
בנק דיסקונט לישראל בע"מ

תאריך התשקיף: 22 ביולי, 1987.

* מנהלי קונסורציום אלה הינם מבין הנושים העיקריים של קיבוצי הקיבוץ הארצי — השומר הצעיר.

עותק מהתשקיף הועתק מהזיתר לפרסומו הוגש לרשם החברות.

עותק מהתשקיף ניתן להשיג אצל סניפי בנק הפועלים בע"מ, בנק לאומי לישראל בע"מ, בנק דיסקונט לישראל בע"מ; ואצל בנקים וחברי בורסה אחרים, ובמשרדי החברה.

הודעה זו אינה מהווה הזמנה לרכוש את ניירות־הערך המוצעים.

המשכים מעמוד 1

אזהרה סובייטית לישראל

(סוף מעמוד 1)

ופה וישראל באזור אסיה, לגורמים בעלי טילים אטומיים", באמר בשידור.

השידור הזהיר מפני התוצאות ההרסניות שיהיו בעיקר לישראל, עם התפשטות מירוץ החימוש הגרעיני במזרח התיכון.

לדברי הרדיו, אי אפשר היה לשמור בסוד את דבר קיומו של הטיל לאחר שישראל ערכה בו ניסוי בים התיכון.

דיווח בחדשות הערב

במהדורת חדשות הערב של רדיו מוסקווה נמסר לראשונה על הניסוי שערכה ישראל בטיל המסוגל לשאת ראש חץ גרעיני. רדיו מוסקווה ציטט מקורות ערביים לפיהם עלול הטיל לסכן את רוב חבלן של מדינות ערב.

הידיעה על הטיל שובצה בשולי מהדורת החדשות בלא כל הקשר לנושא בראש החדשות: הסכמת ברה"מ לחסל הדי של הטילים שהוצבו ע"י ארה"ב וברה"מ. הידיעה במהדורה זו לא התייחסה לאפשרות תיאורטית, כי הטיל הישראלי הוא בטווח העשוי גם לפגוע בטריטוריה סובייטית.

שמיר: למען עיראק

ראש הממשלה יצחק שמיר אמר אמש, כי את הידיעה על החייה באספקת טילי אס־אס־23 מבריה"מ לסוריה, אפשר לזקוף על חשבון דאגתה של בריה"מ לעיראק ולאש"ף, ולאו דווקא לישראל.

"אני מציע לציבור לא להיתפס לכל ביל של ידיעה, שמתפרסמת באיזה שהוא עתון בעולם, ולתלות בה תילי תילים של הערכות וה־שקות. זה לא מוכרח להיות מתוך ידידות ודאגה לבטחונה של ישראל. זה יכול להיות גם בגלל עמדת סוריה לגבי עיראק, שאף היא בת ברית של בריה"מ. זה יכול גם לנבוע מהסיכסוך שבין סוריה ואש"ף, כידוע הוא היום ילד הטיפוחים של בריה"מ", אמר מר שמיר.

ראש הממשלה השיב באולפן גלי צה"ל לשאלות טלפוניות, שהופנו אליו מהציבור ומצד חיילים בבסיס של חיל המודיעין.

בקרוב מיג 29 לסוריה

ראובן פדהצור, הסופר הצבאי של "הארץ", מוסר: מטוסי מיג 29 יגיעו בקרוב לסוריה.

המטוסים האלה הובטחו לסוריה כבר לפני תקופה ארוכה, אך המועד לאספקתם נדחה. בעבר פורסם, כי סיבת הדחיה לא ברורה, אך היא נובעת כנראה מהקשיים הכלכליים של סוריה, ומרצונם של הסובייטים ללחוץ על אסד למתן את מדיניותו במזרח התיכון.

מטוסי המיג 29 סופקו להודו ול־עיראק. עם זאת, היה ברור כי בסופו של דבר יסופקו המטוסים לסוריה, והשאלה היחידה שנותרה היא העי־תוי של אספקתם.

מפקד חיל האוויר, האלוף עמוס לפידות, אמר לאחרונה, בראיון ל"בי־טאון חיל האוויר", כי הגעתם של מטוסי המיג 29 לסוריה קרובה.

הגעתם הצפויה של המטוסים לסוריה באה על רקע הודעתו של גורבאצ'וב שלא יסופקו לסורים טילי קרקע־קרקע מדגם אס. אס־23.

גורמים צבאיים רואים את אספקת מטוסי המיג 29 לסוריה כהמשך תהליך ההתחמשות הסורי הרצוף, להערכתם יעמוד מעתה בפני חיל האוויר אתגרים מבצעיים קשים מבעבר. זאת משום שהמיג 29 הוא מטוס קרב מהיר חדש, וביצועיו ע־לים במידה משמעותית על אלה של מטוסי הקרב המצויים עתה בידי חיל האוויר הסורי. עם זאת אין לראות בהצטיידות הסורית במיג 29 בהכרח מהפך מוחלט במאזן האסטרטגי בין שתי המדינות.

5 ימי עבודה

(סוף מעמוד 1)

המעבר לשבוע מקוצר יכול להעשות במפעלים ובמוסדות, הרי בשירותים הציבוריים והקהילתיים חייבת להתקבל החלטה מרכזית על המעבר.

הברעלד רוזה גם רמזים, שמקורם באוצר, לפיהם ההסתדרות תתבע להסכים לפיטורי עובדים תמורת קיצור שבוע העבודה.

דיון בוועדה המרכזת

הוועדה המרכזת של ההסתדרות תתכנס ביום א' הקרוב לדון בהמשך המשא ומתן במיגזר הציבורי, בכפוף להחלטה שתתקבל בממשלה על קיצור שבוע העבודה. האיגודים המקצועיים המרכזיים במיגזר ה־ציבורי — הסתדרות עובדי המדינה והסתדרות הפקידים — נענו להמ־לצת ראשי ההסתדרות לעשות פסק זמן בעיצומים כדי לאפשר דיון במ־משלה, אף על פי שעל פי התכנית המקורית ההחלטה עמדה להתקבל בממשלה כבר לפני שבוע, אך מסיבות טכניות נדחה בשבוע נוסף. עתה אומרים באיגודים, כי לא יסבלו כל סחבת נוספת, שכן הוכח, כי ללא לחץ של עיצומים הממשלה איננה מסוגלת להגיע לכלל החלטה ויש סכנה לסחבת מכוונת, המוש־פעת לא רק משיקולי הדעות בתוך הממשלה עצמה, כי אם גם בשל הלחצים המופעלים עליה על ידי המעסיקים הפרטיים.

המעסיקים ינסו לשכנע

המעסיקים יעשו היום נסיון אחרון למנוע קבלת החלטה על מעבר לשבוע עבודה של 5 ימים בסקטור הציבורי. ראשי לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים יפ־גשו היום עם ראש הממשלה, יצחק שמיר ועם שר האוצר, משה נסים ויבקשו מהם למנוע קבלת החלטה בנושא זה בישיבת הממשלה ביום ראשון.

נשיא לשכת התיאום, דב לאוטמן וכן אליהו איזקסון מהתאחדות האיכרים, דוד שטרן מהקבלנים ודני גילרמן מלשכות המסחר, נפגשו אתמול עם שר העבודה, משה קצב והעלו בפניו את הסתייגויותיהם. הם ציינו, שהמעבר לשבוע עבודה מקוצר יביא לעליה בעלות העבודה ולצורך לגייס למעלה מ־12 אלף עובדים נוספים לשירות הציבורי.

המעסיקים מציינים, כי המעבר לשבוע עבודה בן 5 ימים צריך להעשות תחילה בסקטור היצרני ולא בשירותים והוא חייב לבוא במ־קום תוספת שכר כלשהי. המע־סיקים חוששים גם, כי המעבר ל־5 ימי עבודה יביא בהכרח גם לקיצור שבוע העבודה ותהיה בכך תוספת שכר ריאלית נוספת לעובדים.

בסיום הפגישה אתמול אמר דב לאוטמן, כי ההחלטה על מעבר לשבוע עבודה בן 5 ימים היתה החלטה אומללה ופזיזה ומוכתבת משיקולים פוליטיים ולא כלכליים או עניינים.

שר העבודה והרווחה משה קצב הודיע לראשי הארגונים כי הוא תומך במעבר לשבוע עבודה מקוצר בסקטור העסקי בלבד. לדעתו עובדי השרות הציבורי צריכים להעניק שירותים לעובדי המגזר היצרני. גם הוא מחייב לפני קבלת החלטה עריכת בדיקה מעמיקה על כל ההשלכות של מעבר לשבוע עבודה מקוצר.

מכוניות סובייטיות

(סוף מעמוד 1)

מסוג סמרה המיוצרות בברית המועצות על בסיס ידע מחברת המכוניות האיטלקית פיאט. המג־עים עם החברה הסובייטית מתקיימים דרך החברה הפינית "פרוקסי אוטו אוי", שמשווקת את המכונית הרוסית גם במד־ינות נוספות במערב.

את היבוא מבקשת לעשות חברה פרטית בבעלות איש העסקים היהודי הקנדי קיל שטיין ואיש העסקים הישראלי אריאורד בלאו, שהם בעלי חברות העוסקות במימון קניית רכב. המגעים בענין יבוא מכו־ניות "סמרה" החלו עוד לפני שניתן היתר לייבא לישראל מכוניות מרומניה, אך ההצלחה לה זוכות המכוניות הרומניות גרמה לאופטימיות ביחס לסיכויי ההצלחה לייבא לישראל את המכוניות מברית המועצות. איש העסקים הקנדי הביע נכונות להשקיע בהקמת התשתית הדרושה להקמת הסוכנות בישר־אל.

בשלב זה נערכו מגעים לא רשמיים עם נציגי משרד התעשיה ועם נציגי משרד החוץ, שבודקים עדיין את הבקשה. ל"הארץ" נמסר שהחברה בברית המועצות מודעת לכך שהמכוניות יגיעו לישראל.

על פי הערכות ראשוניות ניתן יהיה למכור את המכוניות תמורת כעשרת אלפים דולר. מחיר גבוה ממכוניות הדלתא מרומניה, אך זול ממכוניות רבות.

אחד המוקשים בדרך לביצוע עיסקה זו היא דרישה של החברה הפינית שהחברה הישר־אלית תתחייב לרכוש 20 אלף מכוניות בשנה, כמות שהיא גדולה מדי גם לדעת הגורמים האופטימיים ביותר הקשורים בעיסקה.

עם זאת מעריכים שהחברה הפינית תסכים להפחית את הדרישה הראשונית הזו. בימים אלה מבקר בישראל נציגה של החברה הפינית, קארי קוקו שהיה בעבר פקיד בכיר במ־משל הפיני והוא בודק את נושא יבוא המכוניות הרוסיות לישר־אל.

מטען חבלה פורק בכניסה לנמל אשדוד

מאת איתן רבין

סופר "הארץ"

מטען חבלה נתגלה אתמול בשעה 6 בבוקר בתחנת הסעה לחיילים בכניסה לנמל אשדוד. המטען, שהוסתר ככל הנראה בלילה, נתגלה על ידי עובדי אתר, אשר הזעיק את המשטרה שהגיעה עם חבלן שנטרל את המטען ופוצץ אותו.

דובר מרחב לכיש מסר כי מדובר במטען גדול ובנס לא ארעה אסון.

המשטרה עצרה כמה חשודים. אך במשך יום אתמול שוחררו אותם.

פרשנות

(סוף מעמוד ד')

העובדה שכמה מהבירות הללו נמצאות בטווח שווה למרחק אל גבולותיה הדרומיים של בריה"מ אין פירושה שישראל נושאת עיניה ליעד הסובייטי. בשום מקרה אין ישראל בונה את עוצמתה הצבאית כנגד בריה"מ ותפיסתה האסטרטגית היא הגנתית מיסודה. אם אכן נכונה הידיעה כי ישראל עתידה להצטייד בטיל כזה, ברור שאין בו אפילו את האיום שיש לטילים הבליס־טיים הצרפתיים; המכוונים לעבר מטרות ברוסיה כחלק ממערכת ההרתעה העצמאית של צרפת.

הפירסום במערב על הניסוי של הטיל "יריחו" הודגש, בניגוד לפירסומים בעבר על טילי "יריחו" ועל היערכותם, נקבו זו הפעם הראשונה בעובדה חדשה — כי את הניסויים שלה ערכה ישראל בים התיכון וכי הניסוי האחרון נועד להשיג טווח של כ־1500 ק"מ. יש לציין כי ניסויים כאלה כמעט ואין אפשרות להסתיר. מערכת הגלויים של המעצמות מגלות בנקל כל ירי של טיל בליסטי ואפילו אם מדובר בטילים לטווחים טקטיים. לפי הפרסום האמריקני מדובר בטיל ישראלי בעל טווח גדול מכל מה שפורסם בעבר על ישראל, והוא [illegible]

הסיכום בענין המושבים

(סוף מעמוד 1)

התגבורות אם יתבצעו בה שינויים וכי לבד שלא ישונה ההסכם הכולל.

תנאי הוועדה

הוועדה התנתה את הסיוע בביצוע חלקם של כל השותפים להסדר, חתימה על הסכם עם ארגוני הקניות בין השאר על שינוי במבנה הארגוני שלהם, הפסקת פעילותם הפיננסית ומכירת מפעלים איזוריים ונכסים שבבעלותם. תנאי נוסף: ביטול כל כתבי הערבות ההדדית שבתוקף מצד כל נושה המצטרף להסדר לרבות בנק או קונסורציום של בנקים.

חלק בלתי נפרד מההסכם הוא הפיכתם של 30—40 מושבים מתק־לאים לקהילתיים וייחוד מצד 3000—2600 בעלי משקים על אמצעי הייצור שלהם לרבות קרקע והכנסת מים והחלק היחסי שלהם בעננים משותפים. האחריות לביצוע הם על שר החקלאות והסוכנות.

יו"ר ועדת הכספים, ח"כ אברהם שפירא, קבע, כי הסיוע, שאישרה הוועדה, הוא טוב בהרבה ממה שהציעה ועדת רביד והאוצר. "הוא יותר בריא למושבניק ויותר בטוח לנושה". מעבר להגדלת סכום מחיקת החובות הוקטן שיעור הרי־בית מ־8%, כפי שהציע האוצר, ל־6.7% לשנה מלבד תוספת סיוע של 200 מליון שקלים.

התחנה האחרונה

ח"כ שפירא קבע, כי לא יעלה על הדעת שמישהו מהנושים לא יכבד את מסקנות ועדת הכספים. "ועדת הכספים היא התחנה האחרונה. אחריה אין כתובת לנושים", לדבריו. לכן הוא מציע לנושים כולל הבנקים לזכור, כי ההסדר שאושר הוא ההזדמנות האחרונה שלהם לגבות את חובות המושבים בהתחשב במצב המושבים. לדעתו ההצ־עה לסיוע, שאישרה הוועדה, מב־טיחה, כי ההתיישבות לא תצטרך לחזור לוועדה ולבקש סיוע נוסף.

למרות, שההצבעה בוועדה היתה ברוב קולות בשאר חברי המערך והליכוד חלוקים בדעותיהם לגבי יעילות ההסדר שאושר. מרכז סיעת המערך בוועדה ח"כ חיים רמון סבור, שהחלטת הוועדה תאפשר להתחיל לפתור בעיה, לאחר שהליכוד, מטעמים פוליטיים התעלל במושב־ניקים במשך חודשים. הוא חושש שההחלטה אינה פותרת בעיית החקלאות. זו הפעם הרביעית שהמ־גזר החקלאי נאלץ לקבל סיוע בשנים האחרונות. לדבריו הבעיה היא שהאוצר מתעלם מבעיות היסוד של החקלאות בארץ על ידי מתן סיוע מוסף. המערך תמך באישור הסיוע, כי הברירה, שעמדה בפניו, היא בבחינת סיכוי להתחלת סיוע ופתרון שיקומי זמני לבין המשך התוהו ובוהו. חברי המערך, שתומ־כים בעיקר המלצות ועדת רביד, מקווים, כי בתהליך ביצוע המלצות ניתן יהיה להכניס בהם שינויים.

מסר לגופים פיננסיים

מרכז סיעת הליכוד בוועדה ח"כ אריאל וינשטיין קבע כי המסר של המלצות הוועדה הוא שספקים וגו־פים פיננסיים בבואם לתת אשראי יצטרכו להבטיח גם את החזרתו, כי לא יתכן שימשך הנוהג שמשלם המי־סים ישלם מכיסו רשלנות ניהולית. המאבק של הליכוד למען הקטנת החובות על המושבניק הבודד נשא תוצאות. הוא האשים גורמים במערך כי הם מנסים להסית את הנושים כדי שיתנגדו למחיקה נוספת של חובות.

ח"כ יאיר צבן (מפ"ם), שנמנע מלהצביע בוועדה על אישור ההסדר, הביע חשש, כי למרות השיפור, שה־כניסה הוועדה בתוכנית הסיוע, אין בו פתרון כולל. ח"כ צבן תקף בחרי־פות את האוצר, כי עשה יד אחת עם בנק ישראל, שהיה אחראי לריבית הרצחנית שהכריעה את המגזר החק־לאי. הוא האשים גורמים בליכוד, אשר משיקולים מפלגתיים צרים גרמו לסחבת של חודשים מיותרים בדיונים אין סופיים, שהגבירו את חוב הריבית שרבץ על המושבים.

שר החקלאות מברך

שר החקלאות אריק נחמקין בירך על ההצעה שאישרה ועדת הכספים, למרות שהוא מודע כי גם הצעה זו אין בה כדי לפתור את מצוקת ההתיישבות. הוא ציין כי ההצעה שאושרה שכוללת הגדלת סכום מחיקת חובות והקטנת שיעורי הריבית, טובה יותר מהצעת האוצר שהוגשה לוועדה. הוא מקוה כי ניתן יהיה להגיע להסכם עם כל הגורמים לביצוע ההצעה.

עם אישור תוכנית הסיוע תוקם במהלך השבועות הקרובים "מנהלת ההסדר" שתהיה אחראית לביצוע ההסדר לרבות בדיקה ואימות נתוני המצב ברמה של המשק הבודד, החזרת אמצעי יצור, מכירת מפעלים איזוריים ועוד. ליו"ר מנהלת ההסדר ימונה המשנה לשעבר לממונה על התקציבים באוצר, אברהם סנפירי. במקביל תוקם "מועצת ההסדר" שתכלול נציגי משרדי האוצר והחק־לאות, הבנקים, הסוכנות ונציגי המושבים. על מינוי יו"ר מועצת ההסדר יחליטו שרי האוצר והחק־לאות.

ביום שני מתכוון הליכוד להעלות מחדש את דרישתו להקמת ועדת חקירה להקים ועדת חקירה לסיבות ההסתבכות או קבלת חוות דעת של מבקר המדינה על הנושא.

אף אגורה לקיבוצים

הסופר הפרלמנטרי של "הארץ" מוסר כי מצליחי סיעת הליכוד בכנסת ח"כ יהושע מצא הגדיר אתמול הולכת שרי המערך להתנגד להקצאת תקציבים להקמת ולביסוס ישובים ביו"ש כ"צביעות ללא בושת פנים". לדבריו באותה נשימה תובע המערך להקצאת 150 מליון שקל לקיבוצים. על מפלגת העבודה לדעת, מציין ח"כ מצא, כי לא תועבר אף אגורה נוספת לקיבוצים כל עוד לא יועברו תקציבים לישובים ביו"ש.

מזג האוויר החם

(סוף מעמוד 1)

לדרגה המכסימלית [illegible] של 5 לעומת היום [illegible] תורמת בעיקר הלחות וכן המועקה הנגרמת בשל היעדר כמעט מוחלט של רוחות. לאחרונה נרשם גל חום דומה באמצע אוגוסט 1986, אלא שהוא ארך רק שבוע ימים.

טמפרטורות המקסימום שנמדדו אתמול בצהריים הגיעו באילת לשיא של 42 מעלות (עם לחות יח־סית נמוכה של כ־16 אחוזים), ביר־יחו 40 מעלות ו־20 אחוז לחות, בטבריה 35 מעלות ו־50 אחוזי לחות, בעפולה 36 מעלות ו־50 אחוזי לחות, בתל אביב 30 מעלות ו־80 אחוזי לחות יחסית, בירושלים 32 מעלות ו־40 אחוזי לחות, בחיפה 34 מעלות ו־60 אחוז לחות, בעזה 30 מעלות ו־75 אחוז לחות יחסית, בבאר שבע 36 מעלות ו־20 אחוז לחות יחסית.

עומס חום בערב

נתוני הלחות היחסית נמדדים בשעות הצהריים בעת שטמפרטורות השיא — אך במישור החוף מגיע שיאו של עומס החום דווקא לקראת הערב כיוון שעם הירידה הקלה בשיעור של מעלה או שתיים במי־דות החום עולה הלחות היחסית אל מעבר ל־90 אחוזים והיעדר הרוח אינו מאפשר לאדות זעה לקרר את הגוף כיוון שהאוויר הרווי כמעט לחלוטין באדי מים אינו מסוגל לקלוט עוד לחות.

מן הבחינה המטאורולוגית נגרם עומס החום בשל רכס רום חלש שהתמקם מעל אזורנו כבר לפני יותר משבוע. הלחץ שהרכס מפעיל מונע עירבול שכבות האוויר באט־מוספירה והוא גורם לכליאת האוויר החם והלח בין ההר לבין הים ותורם להתחממות של גב ההר.

המפה הסינופטית, ששורטטה את־מול, מראה, כי המצב הסטאטי הזה גרם לגל חום לא רק במזרח הים התיכון אלא גם בכל דרום מזרח אירופה, כאשר באתונה נמדדו אתמול 41 מעלות, בבוקרשט 34, בסופיה 37, בבלגרד 36 ובוינה — 27 מעלות.

גל חום נוסף פוקד את ארצות סקנדינביה, שם נמדדו אתמול יותר מ־20 מעלות בכל תחנות המדידה עם טמפרטורות שיא של 28 מעלות בשטוקהולם.

בצפון מערב אירופה עדיין נמשך [illegible] סופר מזה שנים לשטפונות [illegible] בתחילת השבוע.

ביקוש גבוה לחשמל

אלי אלעד, סופר "הארץ", מוסר כי ביקושים גבוהים ביותר לחשמל נרשמו אתמול במהלך היום ובשעה 1 בצהריים נרשם שיא קיץ חדש בביקושים לחשמל במשק 2910 מגוואט. שיא הקיץ הקודם, שנרשם אשתקד, עמד על כ־2750 מגוואט.

הביקושים הגבוהים מאוד מו־סברים בחום והלחות הגבוהים ששררו אתמול בכל רחבי הארץ ושבעטיים הופעלו מתקני מיזוג האוויר הן במשקי הבית שבהם הם קיימים, הן במשרדים, בתעשייה ובמרכזי הקניות השונים.

אן־בי־סי

(סוף מעמוד 1)

משרד אן־בי־סי בארץ, לארי וירמן, הודיע לו, כי על פי ההסכמה, שהושגה עם לשכותיהם של פרס ורבין, יסרבו ראש הממשלה, שר החוץ ושר הביטחון להעניק ראיונות יומיים לאן־בי־סי. עם זאת הובטח לרשת האמריקאית המשך הסיוע המקובל השרותים לביצוע כל משימותיה בישראל.

את העיסות שסמרה הישת על "זרם ישראלי", הגדיר אתמול פנגר כ"שקר נוסף", אך עמד על כך, שאסור היה לתת לאן־בי־סי לצאת מן הענין בלא כל תגובה, דבר שהיה מלמד את התקשורת האמריקאית, כי אפשר להתעלם כליל מן הציבור היהודי בארה"ב. לדבריו, המהלך הביא כבר להישג מסוים, כשבעקבו־תיו הסכים אתמול נשיא החדשות באן־בי־סי לקבל את פניו של משלחת הארגונים היהודים.

אי אפשר היה להשיג אתמול את תגובת משרד אן־בי־סי בארץ לפרשה.

קיץ 87 — נופש שונה עם החברה להגנת הטבע

נופש בחיק הטבע משולב בטיולים ומתאים לכל המשפחה

מאת כתבנו לענייני תיירות

הקיץ יוצאים רבבות מטיילים לחו"ל. לנשארים בארץ מוצעות אפשרויות מגוונות לנופש: החברה להגנת הטבע מציע נופש שונה —

12 בתי ספר שדה עומדים לבחירת הנופשים ברחבי הארץ:

בצפון — גולן, מירון, אכזיב ואלון תבור.

במרכז — מעגן מיכאל, בשומרון — מעלה אפרים, עפרה. בהרי יהודה — הר גילה.

בדרום — עין גדי, הר הנגב ואילת.

נופש מיוחד — נופש קמפינג לחוף הכנרת.

הנופש נמשך 5—4 ימים, במרכזו טיולים מרתקים בלווי מדריכים צמודים של החברה להגנת הטבע. הנופשים נהנים גם מחוויות כמו: רכיבה על גמלים או סוסים, רחיצה במעיינות, צלילה, או טיסות סיור — הכל בהתאם לאתרי הנופש.

המגורים נוחים: בחדרים משפחתיים, חלקם מקוררים או ממוזגים, עם שרותים צמודים. 5 ארוחות (כשרות) מוגשות מידי יום בחדרי האוכל המרווחים.

שעות הערב מוקדשות להרצאות בנושאי טבע שונים, ערבי שירה וקומזיצים, סרטים וסיורי לילה.

מחירי הארוחה סבירים, לדוגמא: מחיר למבוגר בחדר משפחתי — באכזיב — 251 ש"ח ל־4 ימים (לילד 214 ש"ח).

ההרשמה במחלקת הטיולים של החברה להגנת הטבע, רח' השפלה 3 תל־אביב. ניתן להזמין גם טלפונית: 03-382501

ובסניפי החברה:

ירושלים — טל' 02-222357

חיפה — טל' 04-664135

כרמיאל — טל' 04-981010

באר־שבע — טל' 057-32156

מכבדים כרטיסי אשראי לרבות "ישראכרט".

(מ)

רובם של עובדי הייצור בתעשייה המתקדמת עובד כבר 5 ימי עבודה בשבוע

ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י • מטה המאבק

ב"ה

מתתיהו ליפשיץ בע"מ

[illegible]

הודעה על תוצאות ההנפקה במכרז

של מניות רגילות בנות 1 ש"ח ע"נ כ"א ושל כתבי אופציה (סדרה 2), שהוצעו לציבור ב־265,000 יחידות על פי תשקיף מיום 16.7.1987.

התקבלו 609 הזמנות לרכישת 495,362 יחידות, דהיינו, פי 1.87 מכמות היחידות המוצעות. מחיר ההנפקה נקבע ל־12.5 ש"ח ליחידה.

במחירים העולים על מחיר ההנפקה הוגשו 314 הזמנות ל־256,988 יחידות. כל המזמינים של יחידות במחירים העולים על מחיר ההנפקה, יקבלו את מלוא הזמנתם.

במחיר שנקבע כמחיר ההנפקה (12.5 ש"ח) הוגשו 74 הזמנות ל־21,565 יחידות. למזמינים במחיר ההנפקה יוקצו 37.25% מהזמנתם, מעוגל כלפי מטה ליחידה שלמה אך לא פחות מיחידה שלמה אחת.

כל ההזמנות של יחידות במחיר הנמוך ממחיר ההנפקה לא נענו.

החברה מודה לציבור על היענותו להצעה

אנו מודיעים בצער על פטירת

צפורה מן ז"ל

על מועד ההלויה ניתן להתקשר למשפחות:

מן, בר־אלי

יונגמן, רמון

שחם, אמיד

במלאת שנה לפטירת יקירתנו

פרידל בזר ז"ל

נתייחד עם זכרה ליד קברה בבית העלמין שברמת השרון ביום ראשון 26.7.87 בשעה 17.00

המשפחה

במלאות שנה לפטירת יקירנו

מרדכי פינקספלד ז"ל

נפקוד את קברו אשר בבית העלמין "הדרום" בגבול חולון בת־ים ביום שלישי ב' באב תשמ"ז 28.7.87 בשעה 17.30

נפגשים ליד השער החדש

המשפחה

לשכת רואי החשבון בישראל

אבלה על מות חברה היקר

אליעזר פייצמה ז"ל

ומשתתפת בצער המשפחה

מחמל נפשנו

ברק קוגלר

איננו

ההלויה תתקיים היום יום שישי כ"ז תמוז תשמ"ז 24.07.87 בשעה 12.00 בצהרים בבית העלמין בנחלת יצחק

נפגשים ליד השער

אבלים: אשר, ענת, שלמה ויעל קוגלר

משפחות: קוגלר ומילשטיין

בצער רב מודיעים על פטירתו של

יחזקאל סעתי ז"ל

ההלויה תצא היום, יום שישי כ"ז בתמוז תשמ"ז 24.7.87 בשעה 12.00 בצהריים מבית ההלויות העירוני, רח' שמגר רוממה, ירושלים.

יושבים שבעה בבית המנוח, רח' מדבר סיני 16 ירושלים

המשפחה

בצער רב אנו מודיעים על פטירת אמנו אחותנו וסבתנו היקרה

מלכה הלר

(לבית פינס)

ההלויה תתקיים היום יום ששי כ"ז תמוז תשמ"ז 24.7.87 בשעה 12.00 בצהריים בבית העלמין בקרית שאול.

השבעה בבית בת המנוחה חנה פרס רח' טוריה 7 רמת השרון.

המשפחה המתאבלת

כשאתה צריך מכונית, או מכונית נוספת, תשכור אותנו.

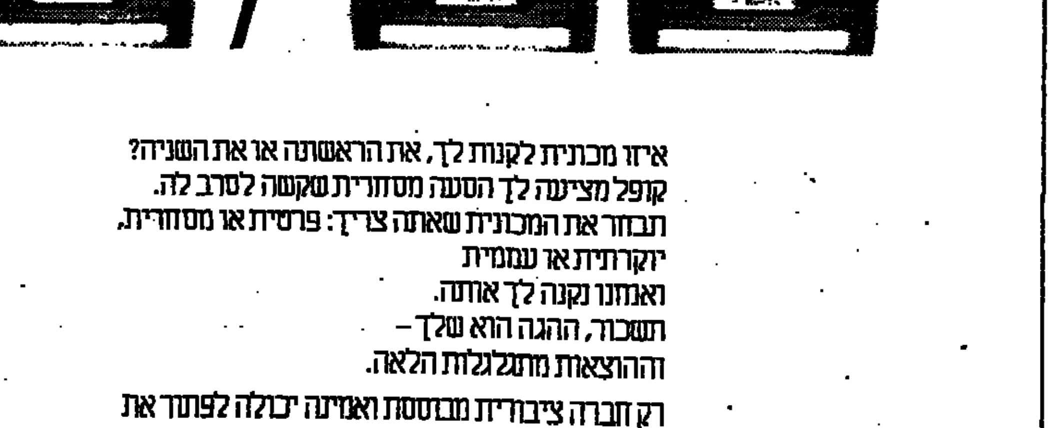

איזו מכונית לקנות לך, את הראשונה או את השניה?
קופל מציעה לך הצעה מסחרית שקשה לסרב לה.
תבחר את המכונית שאתה צריך: פרטית או מסחרית,
יוקרתית או עממית
ואנחנו נקנה לך אותה.
תשכור, ההגה הוא שלך –
וההוצאות מתגלגלות הלאה.
רק חברה ציבורית מבוססת ואמינה יכולה לפטור את
בעיית הרכב הראשון או השני שלך. ולהבטיח לך
ביצוע מהיר, טיפול אישי ושירות אמין.

קופל (נהיגה עצמית) בע"מ

"יועץ הרכב" של קופל לשרותך –
הזמן אותו לשיחה בלתי מחייבת.

משרד ראשי הירקון 122 ת"א, 229189, 03-229180

קופל - המשכירה הצמודה שלך.

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

הסתדרות לרפואת השיניים בישראל
בשיתוף חב' נאות הככר

סיור לדרום אמריקה ודרום אפריקה

35 יום בתאריך 12.10.87

לאור הביקוש הרב החלה ההרשמה לקבוצה השלישית. מספר המקומות מוגבל. לפרטים נא לפנות למשרד נאות הככר בע"מ, הירקון 252, טל. 03-5463111 לסילביה.

חשוד בגרימת מוות ע"י הפחדה בטלפון

הודיע לאבי־גרושתו: בתך נפצעה בתאונה ונכדך נהרג – ומקבל־ההודעה לקה בהתקף לב

(ע). אדם כבן 32 נעצר אתמול על ידי משטרת ראשל"צ בירות חבירתו בהרצליה. כחשוד בכך שגרם למותו של אדם אחר על ידי הפחדה בטלפון.

החוקרים סבורים שזו הפעם הראשונה שחשד כזה נחקר בארץ.

המעצר בוצע כשבוע ימים לאחר מותו של תושב ראשל"צ, בן 63. האיש נפטר במחלקה לטיפול נמרץ בבית החולים "אסף הרופא", לשם הובל שבוע קודם לכן עם התקף לב במצב קשה.

לדברי המשטרה, לקה האיש בהתקף בעקבות שיחת טלפון מגרושה של בתו. הגרוש הודיע לאשת הנפטר שבתה (אשתו לשעבר) נפצעה קשה בתאונת דרכים וכי נכדה נהרג בתאונה. הקשישה המבוהלת הספיקה למסור לבעלה, שניצב לידה על יד הטלפון, את הבשורה האיומה, ואז לקה בהתקף.

ההודעה היתה שקרית. לאשה ולנכד לא קרה דבר. לא היתה כלל תאונה.

בני הזוג הצעירים התגרשו לפני מספר שנים ועל פי החלטת בית המשפט נשאר הילד בידי האם. לפני כשנה נישאה מחדש, ומאז החל הגרוש להטריד אותה, על פי תלונות שהגישה למשטרה.

קורפו תובע לחדש פעילות מד"א בעמדות המצוקה

מאת יפעת נבו

שר התחבורה, חיים קורפו, תבע אתמול משרת הבריאות לפעול מיד, כדי להבטיח את חידוש הפעילות של מד"א בעמדות המצוקה בכביש חיפה־תל־אביב, המושבתות מאז 1 ביוני השנה.

יו"ר ועדת הכנסת לבטיחות בדרכים:

לפחות 50 אלף כלי רכב נוסעים בכבישי הארץ ללא רישיון תקף

ח"כ אוריאל לין מאשים את אגף הרישוי ב"ארגון לקוי וחוסר שיטות בקרה" • דובר משרד התחבורה: המשטרה היא האחראית על אכיפה

מאת יפעת נבו
סופרת "הארץ"

בכבישי הארץ נוסעים לא פחות מ־50 אלף כלי רכב ללא רשיון־רכב תקף, ח"כ אוריאל לין, יו"ר ועדת הכנסת לבטיחות בדרכים, שמסר על כך, האשים במחדל את אגף הרישוי של משרד התחבורה, אשר לטענת לין סובל מארגון לקוי ומחוסר שיטות בקרה.

"המכשלה היא בעיקרה ארגונית ושיטתית וקשורה גם בכושר ביצוע לקוי, ואין כאן כל שאלה תקציבית" טוען לין.

לדברי יו"ר ועדת הכנסת לבטיחות בדרכים, יש רכים שאינם מעוניינים כי כלי הרכב שברשותם יעברו את בדיקות הרישוי, מטעמים שונים. "הללו לומדו עד מהרה, שהסיכוי להיתפס הוא מזערי, הדי בזיוף זהותם של משרד התחבורה, כדי להבטיח להם שימוש בכלי הרכב ללא חידוש הרשיון.

"מה שחמור במיוחד היא העובדה, כי תופעה זו מהווה אחת הסיבות לגידול במספר תאונות הדרכים" קובע ח"כ לין.

ממשרד התחבורה נמסר בתגובה, כי אם העובדות נכונות – ואלה לא היו ידועות כלל למשרד התחבורה עד כה – הרי שהממונה על אכיפת החוק, על בדיקת הרשיונות בזמן נסיעה והיזור תקפותם, והמידה שאינם תקפים על הורדת הרכב מהכביש – היא משטרת ישראל. "כל הנתונים והרישומים הנמצאים במחשב משרד התחבורה עומדים לרשות משטרת ישראל. משרד התחבורה אינו ממונה על האכיפה, ואין בהיקף עבירות שכזה, אם הוא אמנם קיים, שום קשר לארגון, חשיבה או אי חשיבה במשרד התחבורה," אמרה הדוברת.

תינוק נשמט מידי אחותו בת השש, נפל מקומה 3 – ונהרג

מפאת גילה הצעיר של הילדה מתקשים החוקרים לדלות ממנה פרטים

מאת איתן רבין
כתב "הארץ"

מאות מתושבי קרית גת השתתפו אתמול בהלווייתו של תינוק בן 8 חודשים, יצחק פוגל, בנו של רב ידוע בקרית גת.

התינוק החליק מידיה של אחותו, נפל מחלון הקומה השלישית ונהרג במקום.

אתמול בשעה 11 לפני הצהריים עסקה אמה של הילדה בהדלקת כביסה והבית ברחוב ש... דירות לכיש, שוהקו ילדי ה משפחה, וביניהם גם התינוק בן 8 החודשים, יצחק.

מסיבות שטרם הובהרו לקחה הילדה בת ה־6 את התינוק, כנראה כדי להרגיעו, והתקרבה לחלון. התינוק נשמט מידיה ונפל מהקומה השלישית על אדמה מוצקת בחצר. הוא נהרג במקום.

...א שהוזעק למקום לא נותר אלא לקבוע את מותו של התינוק.

שוטרים שהגיעו למקום בפיקודו של מפקד תחנה קרית גת, רב פקד אוריאל שרון, פתחו בחקירה, אך מפאת גילה הצעיר של הילדה התקשו החוקרים לדלות ממנה פרטים על ההתרחשויות.

בחקירה ראשונית של המשטרה סיפרה האם, כי הילדה לא נהגה להחזיק את התינוק.

הרמטכ"ל, רב אלוף דן שומרון, מבקר אצל מחזור חדש של טירונים, הנראים בתמונה ממתינים לבדיקות הרפואיות טרם קבלתם ליחידות קרביות. (תצלום עוזי קרן)

קצין רפואה ראשי בצה"ל:

שמונה חיילים שוחררו מצה"ל לאחר שבדמם אותר נגיף איידס

בהתאם למדיניות צה"ל לשחרר משירות צבאי חיילים הנגועים במחלה

מאת נורית אמיתי

שלושה חיילי צה"ל בשרות סדיר וחמישה אנשי מילואים שוחררו מהשרות הצבאי, לאחר שבדמם נתגלה נגיף איידס. כך סיפר אתמול קצין רפואה ראשי בצה"ל, תת אלוף ד"ר יהודה דנון, לשרת הבריאות, שושנה ארבלי אלמוזלינו, במהלך סיור שערכה במפקדת חיל הרפואה בצה"ל.

תת אלוף ד"ר דנון מסר לשרת הבריאות כי המדיניות בצה"ל היא לשחרר חיילים הנגועים באיידס משרות צבאי ברגע שהדבר נודע.

יצויין כי במסגרת תרומות הדם שתורמים חיילי צה"ל בהתמדה שנות ניתן לאתר חיילים נושאי נגיפים או נגועים במחלה מעצם הבדיקה שישנה לבדוק את תרומות הדם. יצויין כי חיילי המילואים שוחררו עקב גילוי המחלה הודיע על כך ביחידתם לשלטונות הצבא.

במשרד הבריאות שוקלים לערוך מבחן בקרב בני נוער המתגייסים לצה"ל, כדי לבדוק אם יש מקום לקיים בדיקות בקרב כל המתגייסים בכל הקשור לגילוי נגיפים.

בזמן הקרוב ישודרו במסגרת התכנית "מאחים שניות" בטלוויזיה הלימודית שאלות ותשובות בנוגע לאיידס.

הוועד למלחמה באיידס העוסק בהסברה ובסיוע לחולים, פרסם לאחרונה אגרות לחולים. אגרות אלו יופצו במרכזי הבדיקות. בזמן הקרוב אף יופעל קו טלפון פתוח שיעמוד לשרות הציבור לצורך מידע ישיר מטעם הוועד למלחמה באיידס.

טבע צעיר מרצועת עזה

לאחר שנלכד בין שברי אניה שטבעה לפני שנים רבות

(ע). צעיר מרצועת עזה מת שלשום בטביעה, לאחר שנלכד בין שברי אניה, שטבעה לפני שנים רבות מול חוף הים של מחנה הפליטים שאטי.

מתרחצים, שגילו את הגופה, בשעות אחר־הצהריים הועיקו את המשטרה, שחילצה את גופת המתרחץ. על הגופה לא היו כל סימני זיהוי.

בשעות הערב הגיע למשטרה אדם והתלונן על כך שעקבות אחיו, ואלד חסן אבו עביה, בן 25, בעלמו. בפני המתלונן הוצג בכדין של המתרחץ שטבע והוא זיהה אותם כבגדי אחיו הנעדר. גופת הצעיר הועברה לבדיקה של הפתולוג המקומי.

ערכה את העמוד: עדה ארשמיר

הופיע שוב
סיפורו המהנה של
אביגדור המאירי

הפצה ראשית: בית עלים

החפירות באתר קיסריה הופסקו בלחץ החרדים

נראה שהפעילו לחץ על ראשי אוניברסיטאות בארה"ב, ששלחו את המשלחות הארכיאולוגיות

מאת נורית אמיתי
סופרת "הארץ"

החפירות באתר ההיסטורי של קיסריה הופסקו שלשום, לאחר עשרה ימים של חפירות על ידי בניגי משלחות מ־22 אוניברסיטאות בארצות הברית. הפסקת החפירות באה, ככל הנראה, בעקבות לחץ חרדים, שהופעל על ראשי אותן אוניברסיטאות, מתן הגיעו החופרים לישראל.

שלשום, ביום הפסקת החפירות, אבטחו עשרות אנשי משטרה את הארכיאולוגים באזור, כדי למנוע מאנשי אתרא קדישא הטוענים כי במקום קיים בית עלמין יהודי, להפריע את עבודת החופרים.

שלשום לקראת שעות הצהריים הגיעו ידיעות למשטרה, לפיהן עשרות חרדים עושים דרכם באו־טובוסים וכלי רכב פרטיים לעבר אתר העתיקות בקיסריה. במקום הוצבו מחסומים שמנעו את גישת החרדים לאתר.

אחד החרדים טען בשיחה עם "הארץ", כי באתר החפירות מצוי בית עלמין יהודי מתקופת המשנה וכי באזור החפירות פזורים עצמות וגולגלות. האיש גם קבל על כך שלבעלי חזות דתית לא ניתן לגשת לשטח החפירות כדי למחות על הנעשה שם.

עוד אתמול הפצו כרוזים בשכונות חרדיות בירושלים ובני ברק בהם נדרשו החרדים לבוא ולהפגין במחאה על החפירות, בהוראת הבד"ץ.

בכניסה לקיסריה העתיקה הוצבו מחסומים כדי למנוע את גישת של החרדים לאתר החפירות.

מאז החלו החפירות באתר העתיקות בקיסריה מגיעים מדי יום עשרות רבות של חרדים ומנסים לשבש את מהלך העבודה במקום. מן המשטרה הובטח, כי כוחות משטרה יוצבו להבא בשטח כדי לבלום את החרדים ולאפשר מהלך עבודה תקין.

באזור העתיקות בקיסריה מבוצעים מזה כ־15 שנה חפירות, בהן משתתפים ארכיאולוגים אמריקאים. החרדים הגיעו לאתר בסוף השבוע שעבר.

(עש"ת). ח"כ אלעזר גרנות, מפ"ם, הגיש הצעה דחופה לסדר היום בנושא הפסקת החפירות בקיסריה בשל כניעה ללחצם של חוגים חרדיים.

ח"כ גרנות אמר: "הקיצונים החרדיים המונעים באלימות את הוויאת העבר היהודי של ארץ ישראל הופכים קברים לעתיד הר־הודי של ארץ ישראל. אלה הם הקברים היהודיים האמיתיים בחפירות קיסריה."

עיריית ים החליטה לאסור הקרנות בליל שבת

(ע). עיריית ירושלים החליטה לאסור הקרנת סרטים בליל שבת בבתי הקולנוע בעיר.

בחודש הבא האמרגנים הקרנו בלילות שבת סרטים בשני בתי קולנוע בעיר.

שלשום שלחה העירייה מכתב אזהרה לבתי הקולנוע שהקרינו סרטים ובו באמה, כי קיים איסור להעלות סרטים והצגות בשבתות והכשך הפעלת בתי הקולנוע בשבתות, יגרור נקיטת צעדים משפטיים.

שרה אנג'ל תשתחרר ביום א' מנווה תרצה

לאחר שהופחת מאסרה בשליש

מאת נורית אמיתי

שרה אנג'ל (28) המכונה "שמוליק" תשתחרר ביום ראשון מכלא נווה, לאחר שהופחת מאסרה בשליש. על כך החליטה אתמול ועדת השחרורים בר־אשותו של השופט ברימוט, אברהם מלול. אנג'ל המוכרת כבדרשתו של אסיר העולם, שמי־עיה אנג'ל, נשפטה ל־56 חודשים על עבירות של קשירת קשר לפשע, יצוא, שימוש וסחר בסמים מסוכנים. בעבר זוכתה אנג'ל מהאשמה בפרשת הרצח הכפול של מישל בחמיאס ושול־מית שלי.

היא ריצתה את עונשה בכלא נווה תרצה והובאה אתמול בבקר להועדת השחרורים במתנה מע־שיהו. אנג'ל תצא מבית הכלא ביום ראשון לפני הצהרים. יצויין כי לא מכבר שוחררה אסירה אחרת ששמה היה בכותרות, אורית אריביב. היא ו"שמוליק" היו מיודדות ונחשבו לבעלות השפעה על אסירות בין כותלי נווה תרצה.

לפני מספר חדשים כשהורשו עיתונאים ליטול חלק באירוע שהתקיים בנווה תרצה סיפרה אנג'ל על כוונתה לבקש דיון במסגרת ועדת השחרורים. באר־תה הודעות אמרו אסירות כי אם תשתחרר אנג'ל תתפוס את מקומה בארגון האסירות האסירה שהורשעה ברצח התיירת מלה מלבסקי ז"ל, אביבה גבעתי.

מחלקת החנינות נגד מתן חנינה לעירא רפופורט

מאת מנחם הורוביץ

מחלקת החנינות של משרד המשפטים ממליצה שלא לחון את עירא רפפורט, איש ארגון המחתרת היהודי, המבקש חנינה מ"סיבות משפחתיות".

שר המשפטים אברהם שריר, שמסר על כך אתמול, הדגיש כי בשלב זה טרם קיבל החלטה בנושא. רפפורט חזר ארצה אחרי שהסתתר משך זמן רב בארה"ב.

משרד המשפטים, אמר שריר, מקבל לאחרונה פניות רבות מצד אזרחים המואשמים במשפט ופונים לאחר מכן לקבלת חנינה.

לולי ויואב לוכסמבורג
לרות ואברהם לוכסמבורג
לישראל לוכסמבורג

ברכות
להולדת הנין – הנכד – הבן

גיא

לוכסמבורג כימיקלים

ממן MAMAN

הודעה בדבר מכירת טובין

אנו מודיעים בזאת על פתיחת המכרז הנ"ל:

מכרז סב"ן 34/87

מכשירי טלביזיה צבעונית, כלי עבודה חשמליים, מערכות קול, מחשבים אישיים, מכונות תפירה, מאווררים, רהוט משרדי, מכשירי ווידיאו טייפ, מאזני שקילה וכו'...

רשימת הפריטים המלאה והמחייבת מוצגת באולמי המכירות.

הוצגה במחסן המכירות בממן נתב"ג.

הטובין למכרזים הנ"ל יוצגו החל מיום 29.7.87, בכל יום בין השעות 15.00-9.00 בחול המועד ובימי ו' בין השעות 12.00-9.00.

את טופסי ההצעה ורשימת הפריטים ניתן לקבל תמורת 4.50 ש"ח שלא יוחזרו.

את ההצעות יש לשים במעטפות סגורות ותתומות המסומנות במספר המכרז, בצירוף המחאה בנקאית לפקודת ממן בשיעור 10% מסכום ההצעה (כבטחון לקיומה) ולשלשלן לתיבת המכרזים ליד אולמי התצוגה בממן נתב"ג, או לשלחן לת.ד. 58 נתב"ג, מיקוד 70100 ואשר יגיעו עד ליום 5.8.87 בשעה 15.00.

על ההצעות יחול מע"מ כחוק.

אין חברת ממן מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

ממן - מסופי מיטען בישראל

מר פרס, אפשר להפסיק לעשן - לתמיד.

אם החלטת באמת להפסיק לעשן-ניקורט- שיטת טיפול רפואית חדשה! טבליות לעיסה מיוחדות (באישור משי' הבריאות) מאפשרות לך להתגבר על הצורך בעישון. תוך מספר חודשים, בקצב הדרגתי,
אפשר להפסיק לעשן - לתמיד.
קבל ייעוץ ומרשם מהרופא המטפל.

ניקורט nicorette

תכשיר עזר תרופתי לגמילה מעישון

כל מה שרצית לדעת על איידס - בטלוויזיה החינוכית

באת שרה פרידמן

כל מה שרצית לדעת על איידס, תראה מעתה בטלוויזיה החינוכית, במחולת השבוע השידורי הסברה על מחלת האיידס...

אל תאמר לא ידעתי.

תשדירים מיוחדים מטעם קופת חולים הכללית בטלוויזיה החינוכית:
פרק א' - יום א' 26.7.87 בשעה 15.40
פרק ב' - יום ב' 27.7.87 בשעה 15.40
פרק ג' - יום ה' 30.7.87 בשעה 15.40

קופת חולים

מקום בצמרת

שכונת היוקרה של ירושלים

*קוטג'ים 6 חדרים עם גינה ברחוב ש"י עגנון היוקרתי

מקום בצמרת

ההשקעה הטובה ביותר בירושלים. ערך הדירות והקוטג'ים עלה בשנתיים האחרונות ב־47%!!!

ב־1.8.87 יעלו המחירים ב־5%

עובדה — כל קוטג' כולל גינה עד 120 מ"ר.
עובדה — המפלס העליון מכוסה בשטיחים מקיר לקיר.
עובדה — חניה מקורה מוארת 24 שעות ביממה עם שער חשמלי המופעל בשלט רחוק.
עובדה — פיתוח סביבתי כולל פיאצות ודשאים.
עובדה — שלב א' מאוכלס.
עובדה — שלב ב' מסתיים.
עובדה — בקרוב ההרשמה לשלב ג'.
עובדה — מקום בצמרת — 96 דירות יוקרה ו־24 קוטג'ים יחודיים.

נותר מספר מצומצם של דירות 4 ו־5 חדרים בשלב ב'

***לכניסה מיידית!**

מקום בצמרת
רחוב ש"י עגנון 14 ירושלים, טל. 02-699531;667464

הארץ

קבלת מודעות:
רח' הנגב 4, ת"א
טל: 03-371261
המחיר למלה
ביום שישי וערבי חג
9.72 ש"ח כולל מע"מ

חדשות העיר כלהעיר צומת השרון כאן הרום הלוח הבטוח

הלוח הארצי
הארץ חדשות

הלוח הארצי כלהעיר ירושלים

דירות למכירה

● הודעה לציבור המפרסמים דירות בעיתון. מקומה במדור פרסום דירות בעתון תקבל גם הזה ועד' חינם. בתקופת הפרסום, בכפוף לתנאי המבצע וללא דמי תיווך. "שמאי" 02-223542

4 חדרים ויותר

קבלנים מציעים

וילות ובתים

3.5—3 חדרים

מתקבלות הזמנות
ללוח
כל העיר
02-247118
לבעלי כרטיס
אמריקן
ויזה
וישראכרט

2.5 חדרים

1.5—1 חדרים

דירות בשכ"ח

דירות בדמ"פ

ביקוש דירות

דירות מרוהטות

מכוניות

● הודעה בעניין הכוונה הוועד... 244415

אודי

אוטוביאנקי

אוסטין

אופל

אלפא

אמריקאיות

ב.מ.וו.

דייהטסו

וולבו

טלבוט

טנדרים

לנצ'יה

מכוניות נרד

מיני מיינור

מסחריות

סובארו

שברולט

סוסיתא

סוזוקי

סיאט

סיטרואן

סימקה

פולקסוואגן

פיז'ו

פורד

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

הלוח הארצי | הארץ חדשות

המשך ירושלים

פורד

● אסקורט 1978 טסט לשנה + דלתות 760038

● פורד אסקורט 1976 טסט + אפשרות החלפה 242202 (0925) 232203

● פיאסטה 1985 שניה כחדשה, פיאסטה 1981 רביעית מצוינת (0981) 716187

● פיאסטה 1100 מודל 1985 ראשונה!!! במצב מצויין!!! (0970) 661050

פיאט

● ריטמו 1300 1982 + טסט, ראשונה, בחודש 819962 בתל (5553)

● ריטמו 60 סיאל 1986 ראשונה (5850) 812466 לא בשבת

● 127/3, 1979, ראשונה, מטופלת, בחודש 8500 ש"ח 699608 (0486)

● אונו פיאט 15,000 1986 ראשונה בחודש 867445 בתל (0564)

● פיאט 127 1981, מהסכרה כמו באר 423097 (0586)

● ריטמו סיאל 65 1981, 1300, זהלות כחים כמו ... 741555 (07167)

● 131, 1981, 1600, רגיל, במב במציינת 789205 בתל

● 128, 75 במב מכני כמב 433017 בערב

● פיאט ריטמו 63, 1982, ראשונה, בחודש 861580 בערב

● 131, 1981, סופר, אוטומט, אליטית, לעבודה 854152 (0964)

● פיאט 600, 1962, שמורה חב' מתולה להנליה 819648 ,635135

● 128, 1982, 55,000 ק"מ ראשונה (0865) 868205 ש"ח 9,300

● פיאט 1985 סופרמירפורי, 1600, 90,000 ק"מ, 240445 מח', בשעות (0888) 13.00—9.00

● מכונית 1982, 70,000 ק"מ (0935) 850861 לא בשבת

● פיאט 127 1977 בהזדמנות + אפשרות החלפה 242202, (0974) 251365

● ריטמו, 1983, ראשונה, מצויינת + טסט, רדיו + אזעקה 768993 (1026)

רנו

● רנו 14 1979 יפהפיה + אפשרות החלפה 242202, 232285 (0714)

● 18, 1650, 1985 אוטומטית, מזגן, הגה כוח מחירון 415370 לא בשבת (0715)

● 741145 1985, 5/5 1100 מחירון (0805) אחר בשבת

● רנו 14, 1979, מצב מצויין, מחירון 345393 (0511)

● רנו 4, 77, רביעית מכני מצויין (0694) 433964 ,289422

● 9 1250 85 נוסע ... (0703) 352464

● רנו 14 1979 יפהפיה + אפשרות החלפה 242202, 232203 ...

● 5 סופר 1986 1100 ראשונה 765328 ק"מ 17,000

● דלתא, 1982, סטיישן, צמיגים חדשים, רדיוטיפ 767219

● 5, אוטומטית, 1979, ראשונה, מחירון 635429 בתל

● 5 ג'יטיאל 1983 ... 699533

● 5, 1982, ראשונה, 48,000 16,000 ש"ח 636911 ,660667

● 5, ג'יטיאל, 1985 1108/5 ראשונה + טסט 417847

● רנו 9 ג'יטיאס, 1983, ראשונה, 62,000, מזגן, רדיוטיפ, 342465 224251

● 18, 1983, ראשונה + טסט, כחדשה, 668534 ,248281 בתל

● רנו 9 ג'יטיאס, 1983 ראשונה + טסט לשנה 46,000 ק"מ 520347

● ספרינטר 86 מגבר בעיר מקסימה 669967 ,654895 12,000

● רנו 18 1982 1600 אוטומטית ראשונה 652102 בתל

● 14, 1982 ראשונה שמורה 98,000 ק"מ (0830) 867867

● רנו 4, 1975, שמורה, שנית, 3,000 ש"ח 248929 (0881)

אופנועים

● אופנוע הונדה 125 מוזן, 1975 מצב מצויין (0154) 353355

● כבדנבה הונדה 350 5 הילוכים (0211) 668743 ,668519 1970

● גבלי 50, 1984, במצב טוב, משר מנה (0432) 341177 ,280327

● מופקי, קים 80, 1984 + ארגז, במיין (0444) 827277 ,417186

● מתוקי 250 קרוס 1987 1000 ק"מ (0488) 762866 ,248549

● וסה 50, 1985, כחדשה במבר (0621) 431483 לא בשבת

● ב.ב.ה. 500/54 במבר מב מעה, 341746 דולר, 2000

● הונדה 180 1967 במצב מצויין 666092

ביקוש רכב

● מעוניין לקנית בשעות היום ... 526298 ,526288 (5557) 718782

● דרושה לקניה הלבר 1984—1985 במצב טוב 651141 (0418)

● דרושה לקניה סיטרואן ... 532779 1980 בערב (0675)

● מעוניין לקנות כל מכני המכוניות תשלום במזומן 242202, (0715) 252203

● דרושה לקניה סיטרואן ... 532779 1960 בערב (0675)

● מעוניין לקנות כל מכני המכוניות תשלום במזומן 242203, (0715) 252203

הצעות עבודה

● דרוש/ה עובד/ת להנות כמרים לעבודה משמרת 419530 ,414597

● להפיתוח התלמדות דרושים עובדים/ות ... 380000 שלוחה 13

● למשרד נסיעות דרוש/ה עובד/ת עם נסיון של 3 שנים לפחות ליום עבודה מלא 240812

● דרוש במשק רציני לעבוד ... 539539

● למפעל תעשייתי בעמק המחנה ... להשקיע 522201

● רופ נוקי בעל נסיון במכירה כלאה למסכ"ם ... 418344

● דרושים מכנים להצגת מוצר בלעדי בירושלים 224910 ,351760

● איש אחזקה מבוגר לחברה גדולה בירושלים 223253

● לחברת שיווק דרושים סוכנים בעלי נסיון וקשרים בעסקי המזון, תנאים טובים 821680

● דרושה עובדת נקיון למפעל הבינוים בבית"ר 533854, מכלי" 524845

● דרושים שומרים קטנים קבועים ... 328912

● לשות כלבים יולים חזי דרוש/ה עובדת + נסיון ... 343877

● מלצרים/יות לעבודה לפי שעות 828272 בבוקר ...

חוק הזדמנות שווה בתעסוקה תשמ"א-1981

לפי חוק זה אסור לסרב לקבל אדם לעבודה מחמת מינו או מחמת היותו נשוי או הורה אלא אם אופי או מהותו של התפקיד מונעים קבלתו של בן אחד המינים לעבודה הנדונה.

העבריינים צפויים לעונש על-פי החוק.

● דרושה גננת/עוזרת לגן הורים במשפחה ... 662573 (5825)

● לשראן, במסעדה ... תנאים טובים ... 12 (5826) 227002

● דרושים מורים מוסמכים למכשור אורגן חלילית ... 717877

● אחות לתור מסוה ... (5828) 531660

● למשרד הבנוז ... דרוש/ה פרוס/ת למשרה מלאה (5536) 557197

● דרושה מכירה גאה, למשרה מלאה, ידע בעברית ... 254966 ,233191 (5543) 222755

● מבניה אחות לבית אבות ... (5555) 816557

● [illegible]

עסקים

עבודה ומסחרה

● עבודה לנקיון בבית 5 שעות, 6 ימים בשבוע (5700) 523739

● לבית אל ב. מטפלה דרושה ... 874620 7.30—13.30 (5532)

תינבור

ת.ל.מ.

ביקוש עבודה

חבר

מנפואר

הלוואות

● הלוואות לסכדים ולעצמאים ב- 1% לחודש ... 246014 (5592)

מחסנים

מגרשים

● למכירה 2 מגרשים ... 10132 ירושלים (5816)

מבני תעשייה

● במכנה עשם ... להשכרה 341342 150 מ"ר (5714)

● [illegible]

מציעים למכירה

● למכירה מפרטיים חדש במצב ... 240547 (5581)

● למכירה/השכרה במרכז 400 מ"ר מתאים למסעדה ולכל מטרה. (0196) 439996 ,227648

● דרוש נוי לתכורי שך לבניה תוצרת גרמניה (0174) 635135

● להשכרה בית קפה כולל ציוד ... (0227) 732249

● לכלים מוטיבים ... 20,000 (0225) 433466

● למכירה במרכז 150 מ"ר לסוכנות ... 717206 לא בשבת (0480)

● מקרר בגודל אלקטריק במצב מצויין, 5 ... (0094) 523458

● [illegible]

הלוואות

● הלוואות בתנאים נוחים, לבר בניה ... 222557 ,243262 (1029)

סיעוד

● מעוניין לטפל בקשישים, הלבשה + נסיון אפשרות לינה 454950 (0787)

רהיטים

● למכירה אוטומטית 4.5 מטר, תוצרת "ריפ" 423834 (0420)

● הוכיר רכזיה, ספריה כתפן מסבה "דגמל" כחיים 760551 (0535)

● רהיטי רכזים, ספרים כחפל מסבה "דגמל" כחיים 760551 (0535)

● ... 717587

ריפוי ועיסוק

● רופאת מקניסטית מקצועית ומהלמרות שכר 2,080 ש"ח (0857) 232083

ריפוי והרדיה

שירותים

ציוד בנין

צילום

קונים

מחשבים

מכונות כתיבה

וידיאו

מקררים

פסנתרים

ריפוי והרדיה

שירותים

מצלמות

מצלמות וידאו

סירות

חימום והסקה

מערכות סטריאו

יהסים

מוצרי חשמל

ג'קוזי

קיים ונופש

אולמות

מחסנים

אופניים

● אופניים "ספורט" 10 הילוכים בתל 21.00—17.00 931371

בואר

● בגדי נשים בשעות מקסימום 635781 19.00 25.7.87

● בגדים + נעליים במוסה מיבש 667598

בעלי חיים

● למכירה לבית תם גור קטן מותק (מקורס) 668925

כלי נגינה

● מערכת תופים פרל + מצילות 224642

מדיחי כלים

מוצרי חשמל

מערכות סטריאו

מחשבים

מיקרוגל

מכונות כביסה

מציאות ואבידות

מקררים

הזדמנויות מיוחדות

● למכירה כלים גרמניים שנים 361576

מזלים

צילום

● אולימפוס OM, 10 עדשה 50 מ"מ + 28 מ"מ 661450

רהיטים

שונות

חנויות

תנורי אפיה

קונים

קורס' נג

שיעורים פרטיים

חוברה טובה

עבודת פרך

כאן הדרום — הלוח הארצי — אזור הדרום

דירות למכירה

אוטוביאנקי

אופל

אלפא רומיאו

אמריקאיות

ג'יפים

מלבם

מרצדס

סובארו

סוסיתא

פולקסואגן

פורד

פיאט

פיג'ו

רנו

מסחריות

הצעות עבודה

ביקוש עבודה

תריות

מוסכים

שירותים

בעלי חיים

וילות ובתים

4 חדרים ויותר

3.5 — 3 חדרים

2.5 — 2 חדרים

שידוכים

לוח קיר

מכוניות

אמבטיות

אאודי

חנויות וממכלות

העיר צומת השרון תל אביב גוש דן והשרון

דירות למכירה

● רק שמור כל הטלולים בחוד הירקון 03-658656 $150,000 145503909א

● בחולון למכירה דירת קרקע מלל עסק בחצר 03-5393507 בבית 145603109א

● בחולון וילה מגרש 255 $ 140,000 רק 32 ג 03-885372 $ 56,000 165806093

● באשקלון, בחסת אשקלון, 2 דירות, ק"ב, ב"א 3 חדרים + הול, 550,000 או להחלפה בירושלים 02-423827 201730293

וילות ובתים

● למכירה צמוד קרקע בבני ברק בגבעה הדרוקה 052-554890 151634294

בתי כפר ומשקים

פנטהאוז דירות גג

3—3.5 חדרים

2—2.5 חדרים

1—1.5 חדרים

4 חדרים ויותר

קונים זהב
ויהלומים גדולים
יהודה הלוי 143 ת"א
טל 03-235924
ZAMLER

85 ריצמן 52 כפר סבא 052-32343
● להשכרה קוטג' בכפר סבא כניסה מיידית 650$ לחודש
בהזדמנות 2 דירות 5 חדרים בבניין של 9 דיירים באזור מעולה $ 97,000
● כפר־סבא, 3, לאנות צעירים באזור טוב מסודרת ומושקעת
● כפר־סבא — פנטהאוז, 5, כניסה מאי 88, צופה לפארק, בבניין 9 דיירים
● כפר־סבא — דירה 5 חדרים מתאימה לרופא כניסה מיידית
● בכפר־סבא דירות 3 חדרים באזור טוב

פרסום דל
לא מכרת
לא שילמת!
קבלת מודעות
ללוח הארצי
באמצעות
כרטיסי אשראי
או באבן גבירול
66 ת"א
(ליד קולנוע גת)
טל 03-219149
03-218713
נשמח
להישמע

לוח העיר
"לא מכרת
לא שילמת"
קבלת מודעות
לבעלי
כרטיסי אשראי
290697
293648

גוש דן

תיווך משה
לבעלי דירות ועסקים
בת"א
התיווך חינם!!!
הרצל 121 ק"ת א
טל 03-826414

טוביה לשם
רח קהילת
סלוניקי 7 ת"א
03-481387

טוביה לשם
רח קהילת
סלוניקי 7 ת"א
03-481387
בסביון — למכירה וילות מפוארות 5 דונם — 8 חדרים
בסביון — למכירה וילות, 5 חדרים, מגרשים 1250, 1500 מ"ר, 275,000 דולר.
בסביון — למכירה נחלה 20 דונם מטעים ובית.
בגבעת סביון למכירת קוטג' קרקע פרטית, 5,400 חדרים.
בשיכון צנחנים — למכירת בית בודד, 4 חדרים, מגרש 400.
בשיכון דן — תל־ברוך — אפקה — וילות, 6 חדרים, קרקע פרטית.
בקרית אונו — מאמינים לקנות בית בודד עם מגרש 350-500 מ"ר.
בתל־אביב — למכירה, בודד המלך, דירת מחווה, ק"א, 240,000 דולר.
בתל־אביב — חזר יוסף־רוח תחיל — להשכרת משרדים, מ־100 עד 1200 מ"ר.
בסביון — למכירת באזור מלון כשרות, מגרשים למבנה של 136-32 דירות ומרכז מסחרי.

תל אביב

תיווך לעם
בוגרשוב 15 ת"א
200450

בלב ת"א: ברחוב מעולה 3 יפהפיה ושקטה + אינטרקום
למהירי החלטה: 3 בגרשום ק"ב (4 כיוונים) 83,000
בהזדמנות נדירה: ביהודה הלוי 2 נחמדה ק"ב לחזית 47,000
ברחוב הקליר: 2 מרווחת (מדרגות) עורפית 44 72,000
2 בבוגרשוב (70 מ"ר) עורפית — מוארת ומאווררת 62,000
בבוגרשוב דירת חדר יפהפיה, עורפית, תוספת 37,000

איזור השרון

תיווך בוגרשוב 37
03-296215
3, ברח' שלמה המלך, ק"ב, מסודרת, כתושה 110,000
2 1/2, רח' דניאל בת"א ע"ע, חזית 40,000
3 ברחוב בית־אל, דרום צהלה, ק"ב 40,000 דולר
להשכרה 4 חדרים במשרד מרוהט חלקי, גם לסטודנטים
להשכרה 2 בבוגרשוב, ק"א, יפה מרוהטת, 350 דולר

תיווך
דיזנגוף 40 ת"א
03-282330
● דירות לקנוס מרוהטות מושלם בסטנדרט גבוה באזורים השקטים
● בהזדמנות בבבלי/דיזנגוף 3 חדרים משקף לכבר. 850 דולר
● 4 במוכה שקט ק"א מעלית + מרפסות. 700 דולר
2 + 700 בגוש ק"א בחורקין. 500 דולר
● מצוה, משכר דירותכם תטופל ביעילות, והשרות חינם 03-282330

חולון ובת־ים

מרכזות שנהב
מרכזות שיש
צבעי קירות
מרגה
מרצבים בשיש טבעי!
טל: 03-9221663

هكذا من الأصل

הלוח הארצי הארץ חדשות

המשך ת"א גוש דן והשרון

3—3.5 חדרים

2—2.5 חדרים

1—1.5 חדרים

4 חדרים ויותר

דירות בשכ"ח

ראשל"צ

חדרים מרוהטים

שותף/שותפה

ביקוש דירות

דירות מרוהטות

3—3.5 חדרים

2—2.5 חדרים

4 חדרים ויותר

נתניה

דירות בדמ"פ

לא מכרת
לא שילמת
ועוד מבצעים +
פרסום רק
ב"לוח העיר"
379־379
8.00־24.00
בכרטיסי
אשראי

מכוניות

אמריקאיות

אוסטין

אופל

אמבריאנק

אאודי

איטצ'ני

אלפא רומאו

ב.מ.וו.

ג'יפים

דייהטסו

דלתה

וולוו

ווקסהול

טלבוט

טריומף

לנציה

מוריס

מיני מיינור

מרצדס

נ.ס.או.

סובארו

זקוק דחוף למודעה?!
מודפון
לשירותך 24 שעות ביממה
03־38 38 38
לבעלי כרטיסי אשראי בלבד

לידיעת המפרסמים בלוח העיר

מודעה באחריות

כל מודעה מתפרסמת ללא תוספת מחיר אפילו חודש. אם אחרי חודש עדיין לא מכרת יוחזר לך כספך בחזרה. המבצע חל לגבי פרסום בלוח העיר בלבד ולגבי נכס אזור ת"א, גוש דן והשרון. במקום החזר כספי ניתן לפרסם את המודעה חודש נוסף. בקשות לביטול מודעה, החזר כספי או הארכה לחודש נוסף במקום החזר כספי, יתקבלו במשרדי הלוח בימים א'-ד' בין השעות 08.00-15.00 עד שבועיים מתום 4 שבועות פרסום.

לוח העיר רח' הנגב 4 ת"א טל: 03-371261

קבלת מודעות לוח העיר
לא מכרת-
לא שלמת!
03-380644
לבעלי כרטיסי אשראי

סיטרואן

סימקה קרייזלר

פולקסוואגן

סוזוקי

טויוטה

סיאט

פיאט

רנו

פיג'ו

פורד

מסחריות

משאיות

טנדרים

טרקטורים

קרוואנים

אופנועים

מכונית פרס למנויי אוטו

פיג'ו 205 CTI קבריולה בשווי 49,000 שקל (כולל כל המיסים). 1580 סמ"ק, הזרקה, 115 כ"ס. 0-100 קמ"ש ב-9.7 שניות, מהירות מירבית 190 קמ"ש, צבע אדום, דגם 88'

ההגרלה תיערך ביום 30.7.87 בפיקוח רוא"ח וציגי ד. לוביניסקי בע"מ

האוטו הזה יכול להיות שלך ב-75 שקל בלבד!

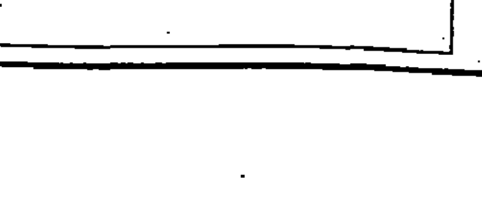

هكذا من الأصل

לוח הארץ חדשות

המשך ת"א גוש דן והשרון

● בהזדמנות מראשונה בבעלי 0.5 (קרוס) חדש 03-811279 1640320222

● פיגו 30, 1984 טסט 2 מוסעים, מרכז 03-490885 164317024

● ראלי 100 1969 + טסט לשנה במצב טובו 052-84759 164920024

ביקוש רכב

חלפי רכב

חשמל / אלקטרוניקה

מכונאים / הרוסאים

סוכנים/ות

גזירה ותפירה

פועלים/ות

פקידים/ות

מקדמי מכירות

שרטטים וגרפיקאים

מחסנאים

רפואת שיניים

מורות וגננות

עובדי סוצ'

שמרות ומטפלות

נגרים

נהגים

יהלומים

דפוס

מוכרים/ות

ספרים/יות

מזכירות

הנהלת חשבונות

חרטים/מסגרים

אחיות

עובדי מתכת

תינבור

גנן

משאבי אנוש

שליחים/ות

הצעות עבודה

לקליטה בקיבוץ מתארגנת
קבוצת
רווקים/ות בעלי השכלה ומקצוע
בגילאי 32-20
מצרפים
סטודנטים שנה אחרונה
03-435450
03-262521
מיום ראשון

"סטאר" אינטרנשיונל
מציע עוזרות/ארפר
מחרל + המלצות קח
לנסיון 21 יום. הצלחה
שילמת. 03-291748
03-655150

א.ו.ת.
אספקה ותעסוקת כח אדם בע"מ

תנאים טובים יותר
ב"א.ו.ת"
* מבקרי
איכות וזואלי
* מלחימות /
מחווטות
* עובד/ת
בונדר
* מרכיב מכני
בלפור 19, ת"א
03-203052-3, 03-280078

חוק הזדמנות
שווה בתעסוקה
תשמ"א-1981
לפי חוק זה אסור לסרב לקבל אדם לעבודה מחמת מינו או מחמת היותו נשוי או הורה אלא אם אופיו או מהותו של התפקיד מונעים קבלתו של בן אחד המינים לעבודה הנדונה.
העבריינים צפויים לעונש על-פי החוק.

קבלת
מודעות!
כולו הארץ
* מבצע מיוחד!
03-735588
03-727630
03-738707
לבעלי ברטיסי אשראי

שמירה ואבטחה

ביקוש עבודה

עסקים

מבחר מכשירים מתוחכמים
★ הגנה אלקטרונית
★ מודיע עסקי
★ סודיות בטלפון
★ האזנה מרחוק
03-448699 03-443914
"אונים"
פתרונות אלקטרוניים

בתי מלאכה

מחסנים

אולמות

חנויות

משרדים

משרדים חדשים
להשכרה
ממוזגים + 5 קווי טלפון
דיזנגוף 98
03-824530
03-836615
03-246819

חקלאות

מבני תעשיה

מגרשים

הלוואות

מכירות ושירותים

בתי אבות

מציעים למכירה

ריפוי והדרכה

ניתן

בריאות

מילוי שיער
בטכניקה שווצרית
מתקדמת מתאימה
כהשלמה לפני או
אחרי השתלה
03-848738 אלברט

ניקוי ופוליש

חימום והדברה

נופש וקיט

שיפוצים

אחזקת דביקות

קופות רושמות

מוצרי חשמל

צילום

הלבשה והנעלה

תכשיטים וכלי כסף

מלונות ושיט

ציוד אלקטרוניקה

מקרר

ספרים

מערכת סטריאו

Sansui
FISHER
National
מעבדת שרות מרכזית
גורדון 17
פינת בן יהודה ת"א
טל: 03-227034
שעות 9:30-17:30

שיעור

רהיטים

ההיטי-חלים

כלי נגינה

מועדון אשראי ארצי
הלוואות לשכירים
עד 6,000 ש"ח
ת"א: נחמני 9 טל. 03-291940
ירושלים: מרכז כלל, חדר 903 טל. 02-249048

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

מחשב

חיות בית

רוצים לקנות

מזגני אויר

וידאו

ציפוי אמבטיות

חימום והסקה

זיפות גגות

שיעור

אמנות

אסטרולוגיה

מכונות כביסה

תנורי אפיה

מכונות תפירה

מכונות כתיבה

טלוויזיות

מדיחי כלים

סירות

אבידה

שידוכים

עלון קשר
עלון הפנויים והפנויות בישראל

קבל/י לביתך
עשרות הצעות
מפורסמות ביותר
עם כתובת או
טלפונים לקשר
יעזור ותכב/י
להצטרף
למפרסמים/ות
03-733994
04-446023
העלונים נשלחים
במעטפות ללא תו
זיהוי השולח
עלון דוגמא
לפונים בפעם
הראשונה

בזוג

בת זוג

חוגים

הכרזות

אלקטרוניקה
מתקדמת
* מאזין סמוי לטלפון!
* מטרידים אותך
בטלפון?
* מה קורה בבית
בהעדרך?
* בעיה משפחתית
כאובה זקוקה
להוכחות
03-443914, 03-448699
"אומגה" - להיות
בעניינים

הלוח הארצי
הלוח הבטוח
חיפה והצפון

דירות למכירה

ביקוש דירות

קבלנים

הזדמנות טובה

דמ"פ

וילות ובתים

5 חדרים ויותר

4–4.5 חדרים

3–3.5 חדרים

2–2.5 חדרים

1–1.5 חדרים

דירות בשכ"ח

קריות

וילות ובתים

5 חדרים ויותר

4–4.5 חדרים

3–3.5 חדרים

גליל

וילות ובתים

דירות בשכ"ח

נצרת

דירות למכירה

מכוניות

אאודי

אוטוביאנקי

אופל

אלפא רומאו

אמריקאיות

ב.מ.וו.

דייהטסו

וולוו

לנציה

מיני מינור

מרצדס

סובארו

סוזוקי

סוסיתא

סיאט

סיטרואן

פולקסווגן

פורד

פיאט

פיג'ו

רנו

מנורדים

מסחריות

אופנועים

עסקים

חנויות ועסקים

מגרשים

מגורדים

המשך חיפה

הצעות עבודה

למכון הדסה לייעוץ
דרושים/ות
צעירים/ות
בעלי/ות
תעודת בגרות
לאחר שירות צבאי לתפקיד
בוחנים/ות
פסיכוטכניים/ות
לעבודה במשרה מלאה בשעות שונות
02-244344

דרושה

מזכירה

למשרה מלאה בכרמל
שליטה בשפות עברית ואנגלית
כולל הדפסה הכרחי
לפנות בכתב יד לתבי זאבי
רחוב רחל 3 חיפה — 34401

"נוקדן" בע"מ
ייצור תבניות ומבלטים
דרושים לצורך הגדלת ייצוא תבניות לחו"ל
משחיז כלים מדייקים להשחזות שטח ועגולות — פנימי וחיצוני
כרסם כלים מיוחדים לכרסום רגיל לכרסום ותכנות C.N.C
מבלטן לתבניות ומבלטים מדייקים לעבודת ליטוש והתאמת חלקי תבניות
מפעילי מכונות E.D.M. (ארוזיה) למכונות ארוזיה רגילות ולמכונות ארוזיה C.N.C
הנדסאי מכונות לתכנון ותכנות תבניות וחלקיהם. שרטוט טכני רגיל וממוחשב
טכנאי מכונות למשרד טכני
איש אחזקה לאחזקת מכונות וציוד לעבוד שכבי.
לפנות בכתב בלבד, בצירוף קורות חיים ונסיון מעשי. נוקדן בע"מ — אזור תעשייה צפון, נהריה

למוסד גדול דרושים:

★ גברים בגיל 23-35
★ יוצאי צבא
★ ללא עבר פלילי
★ 10 שנות לימוד לפחות
★ בריאות תקינה

לעבודה בשטח הדורשת השקעה ומאמץ

משכורת עד 1200 ש"ח בחודש

סודיות מובטחת
טל' 653843

למכון ברוקדייל בירושלים
דרוש/ה

ספרן/ית

משרה מלאה, 5 ימי עבודה בשבוע.
התפקיד כולל אחריות מלאה לתפעול הספריה ומרכז המידע הממוקם בה: רכישה, השבחות, מיון, קיטלוג, השאלה וכו'.
הכישורים הדרושים: ספרן מוסמך. השכלה אקדמית במדעי החברה, יכולת שימוש במחשב, שליטה מלאה בעברית כולל הדפסה, ידע באנגלית.
נא להתקשר החל מיום א' לגב' חוה עירון, טל' 02-668251

SONY

לישגאר — מח' מוצרי אלקטרוניקה ביתיים
דרושים:

אנשי מכירות

לנקודות מכירה ברשתות השיווק בערים: תל־אביב, חיפה, באר־שבע
נסיון קודם בענף האלקטרוניקה הכרחי
נא לפנות לטל': 03-652432 (לאשרה)

העולם מתקדם משוני לסוני

העולם מתקדם מסוני לסוני

מערכות זמן ותדר בע"מ

למפעלנו בירושלים חברת בת של תדיראן ו־F.E.I ארה"ב
דרושים

עובדים בעלי רקע במכשירנות, מכניקה עדינה
לעבודה בחדרים נקיים

כרסם/מפעיל C.N.C
כולל תיכנות

מועמדים עד גיל 25 יפנו לטל': 02-822611, 02-822621 פניות בכתב בצרוף קורות חיים ונסיון מקצועי נא לשלוח לת.ד. 1792 חולון 58117
— מיועד לגברים ונשים כאחד —

מכון דור
מיון אבחון והשמת כ"א

דרושים

נציג מכירות

יכולת מכירה, לדרג בכיר, יציאה לפגישות מאמות, אפשרות קידום מהיר לתפקיד מנהל/ת מכירות
לפנות למכון דור 295445, 290510 לאסנת

אנו פותחים אופקים חדשים

אפשרויות מקצועיות ללא גבולות...
הזדמנויות קידום ללא מגבלות...
תנאי עבודה מתקדמים...

פקידה

ללשכת המנכ"ל

כישורים דרושים:
צעירה לאחר שירות צבאי, אינטליגנטית, ידע בעברית ואנגלית על בוריין, כולל הדפסה, הפעלת מעבד תמלילים — יתרון, מרץ ורצון ללמוד ולהתפתח, יחסי אנוש מעולים, נכונות לעבוד מעבר שלעות המקובלות.
עבודה מגוונת ומעניינת, 5 ימי עבודה בשבוע
מודעה זו מיועדת לנשים וגברים כאחת
באו הצטרפו לצוות מעולה בחברה עתירת־ידע, המובילה בעולם בתחום המוליכים למחצה.
אנא פנו בכתב יד בצירוף קורות חיים וציונים למוטורולה סמיקונדקטור, ת.ד. 32288 ת"א 61322

מוטורולה סמיקונדקטור

— סודיות מובטחת —

לחברה ציבורית
דרוש/ה

מנהלת חשבונות בכיר/ה סוג 3

לפחות 5 שנות נסיון כמנהל/ת חשבונות בכיר/ה
לפנות לת.ד. 2659 ירם 91026 (עבור החשב)
סודיות מובטחת
תנאים טובים למתאימים

למכבסת חמי הגליל טבריה
דרוש
★ עובד אחזקה בעל רשיון
★ חשמלאי מוסמך עם ידע באינסטלציה ובמכונאות
תנאים טובים למועמד המתאים
מועמדים יפנו לטלפון 06-797941, 06-794631
אל מר נתן

להפעלת מיני־לאב צבע בירושלים
דרוש

מנהל טכני

בעל נסיון מוכח
בפיתוח והדפסת תמונות בתהליך C-41
ונכונות לעבודה עם קהל
תנאים מצויינים למועמד המתאים
לפרטים: 02-248271 ובערב 02-288633

עיריית כפר־סבא
דרוש / דרושה

מנהל/ת למרכז־יום (מועדון) לטיפול בקשיש

עיקרי התפקיד:
אירגון פעילות חברתית, תרבותית, קהילתית. אירגון פעילות תעסוקתית ושיקומית לקשישים מוגבלים.
הכישורים הדרושים:
השכלה באחד מהתחומים: עבודה סוציאלית, חינוך, פסיכולוגית, כושר אירגון ויכולת להפעלת צוות בין־מקצועי, יכולת הזדהות ותבנה לבעיותיהם של זקנים.
המשרה:
התפקיד הוא 3/4 משרה וכולל ימי עבודה מפוצלים. המשכורת תקבע עפ"י כישורי המועמד.
המעוניינים יגישו מועמדותם בכתב למזכיר עיריית כפר־סבא, תוך ציון קורות חיים והמלצות ממקומות עבודה קודמים עד לתאריך 5.8.87
עמירם מילר, מ"מ ראש העירייה

אגודה לקידום מינהלת שכונות בירושלים
الجمعية لتقدم ادارات الاحياء في اورشليم القدس
Jerusalem Association for Neighborhood Self-Management

דרוש

מנהל למינהלת שכונת הר־נוף

מהות העבודה:
ניהול צוות עובדים מקצועיים, תכנון ופיתוח, שירותים חברתיים בשיתוף עם תושבים מתנדבים ונבחרים, עם מחלקות העירייה והמוסדות הממשלה. סיוע לתושבים להתארגנות לפעולה בקרב השכונה ובמגעים עם מוסדות.
כישורים דרושים:
השכלה גבוהה בתחום מינהל ציבורי או פיתוח ארגוני קהילתי או השכלה תורנית מקבילה. 5 שנות נסיון לפחות בניהול מערכת מורכבת.
נא שלח/י קורות חייך ללשכת האגודה רח' שלומציון המלכה 10 ירושלים 94146 עד לתאריך 4.8.87

Rosenthal

לרזנטל ספריה, בכבוד הסרית, בת"א
דרושה

אשת מכירות

★ בעלת הופעה טובה וחוש אסטטי מפותח ★ נסיון מוכח במכירות, מעל שלוש שנים ★ שליטה בעברית ובאנגלית ★ מעל גיל 28
לפנות בכתב בצרוף קורות חיים, ת.ד. 21595 ת"א 61214
עבור "אשת מכירות"

מכון ללימודי השואה ע"ש חוה אייבשיץ ז"ל
מרכז תרבות דתי — נו"ש — חיפה

דרוש/ה למכון מנהל/ת

דרישות התפקיד
● הכנת תוכניות לימוד והדרכה
● הדרכה ביבליוגרפית
● ארגון אירועים

כישורים הדרושים
● הכשרה אקדמאית
● כושר אירגון
● יכולת עבודה בצוות
● עדיפות לבעלי נסיון.

נא לפנות בכתב למרכז תרבות דתי לנוער רח' התיכון 39 נו"ש חיפה — 32292

קולסו

חברה בת של KULICKE AND SOFFA INDUSTRIES INC. U.S.A

אנשים • טכנולוגיה • קידמה

לחברתנו בחיפה, המייצרת ומייצאת מכשירים ומוצרים לתעשיות המיקרואלקטרוניקה ברחבי העולם
דרושות:

עובדות ייצור

למשמרת ערב, 5 ימים בשבוע משעה 17.00 עד 23.00.

* בוגרות 10 שנות לימוד לפחות.
* ראיה תקינה (ללא משקפיים או עדשות מגע).
* מגורים באזור חיפה, טירה והקריות.

המועמדות שתתקבלנה תעבורנה הכשרה מוקדמת בשכר מלא.
תנאי עבודה נוחים, הסעות וארוחת ערב.

לפנות טלפונית 3-510271 או בכתב לת.ד. 875 חיפה 31008. עבור אגף משאבי אנוש.
סודיות מובטחת • המודעה מיועדת לנשים וגברים כאחד.

SOS כח אדם

וידיאו הפקות
דרוש לנו:

מנהל סניף תל־אביב והמרכז

השונה לדרישות הבאות:
בעל נסיון וידע בניהול בהיקף רחב בנושאי כוח אדם ופרסום.
בעל משרד מתאים בתל־אביב.
מנהל הסניף יהיה עצמאי וישמש כמפיץ ראשי ובלעדי באיזורים הנ"ל.
מועמדים מתאימים בלבד יפנו בכתב בצירוף קורות חיים לת.ד. 5374 ק. ביאליק עבור מנהל סניף

למכירה

רעיון גאוני למדיום פרסומי

המדיום מבוסס על מוצר צריכה
קיים בהיקף אדיר.
מחזור שנתי משוערך כ־2 מליון דולר.
הדרישה היא לקניית הרעיון הבלעדי, ויאמות מיידית!
אפשרות למימוש המדיום תתכן אך ורק על ידי חברה העוסקת בתחום, עם הוכחות ליכולת הקמת מערכת שיווקית, ותוכנית שיווקית מקיפה, וכן אפשרויות פיתוח השקעה התחלתית.

הסכום עבור הרעיון:

$ 80,000

חברות המעוניינות בפרטים נוספים, יש לפנות בציון שם החברה, עיסוק נוכחי, איש קשר וטלפון. ת.ד. 1342 חולון.

---

digital

מרכז טכנולוגי לתכנון ופיתוח בירושלים

דרוש/ה

פקיד/ת קבלה

התפקיד כולל הפעלת מרכזיה, הדפסה בשפה העברית ומעט אנגלית, עבודות משרד שונות.

— רמה גבוהה של סבלנות ואדיבות חיונית להצלחה בתפקיד
— שליטה בשפה העברית ויכולת ביטוי באנגלית — הכרחיים.
— עבוד תמלילים — יתרון.
שעות העבודה 17.00 — 08.00, 5 ימים בשבוע
הגשת מועמדות תעשה בכתב בלבד
בצרוף קורות חיים והמלצות
לת.ד. 10109, ירושלים, 93489
נא לציין על המעטפה "פקיד/ת קבלה".

מודעה זו מיועדת לנשים וגברים כאחד

למבקר
ד"ר משפחתי פרטי
באפרידר 4 חד' + תוספות $120,000
פינוי סוף 9/88
051-38290
ללא תיווך

דרושה

פ ק י ד ה

בעלת נסיון בהדפסה
עברית/אנגלית
רצוי ידע על מעבד תמלילים
שעות העבודה א' — ה'
13.00 — 18.00
יום ו' — 13.00 — 8.00
נא להתקשר לטלפון 04-211686

לחברת בניה במפרץ חיפה
דרושים/ות

מתכנני בניין

טכנאי / הנדסאי בנין או ארכיטקטורה

* נסיון בבניה טרומית יתרון
* משרה מלאה * 5 ימי עבודה

תנאים טובים למועמדות מתאימים/ות נא לפנות בכתב יד לת.ד. 4496 חיפה, ולציין ע"ג המעטפה
עבור מתכנני בנין

"סידב"
מעגלים מודפסים בע"מ
דרוש

מדפיס משי

רצוי בעל נסיון
בענף המעגלים המודפסים
04-722660, 04-723372

דרושה

מזכירה בכירה

לחנות לאספקה טכנית (סיטונאות וקימעונאות)
דרישות
★ רשיון נהיגה
★ ידע בסיסי בהנהלת חשבונות
★ ידע בסיסי במסחר
למתאימה תנאים טובים
נא לפנות בכתב לת.ד. 4056 חיפה

דרוש

מהנדס מחשבים

בוגר מסלול להנדסת מחשבים
ידע בעיבוד סיפרתי
של אותות יתרון, אפשרות
מהנדס מתחיל מצטיין
מועמדים מתאימים
מתבקשים לפנות
לטלפון 06-543488
או בכתב יד לת.ד. 147
מגדל העמק

למוסך בחברת תובלה
דרוש

מכונאי מוסמך

* אחראי למנועי קמינס
* ניסיון של 3 שנים — חובה

נא לפנות לטל' 04 726266
אסי

SONY

לישגאר — מח' הנה"ח
דרושה

עוזרת למנהל חשבונות

למשרה מלאה
★סוג 3
★ נסיון קודם של 5 שנים לפחות כולל עבודה עם מחשב הכרחי
(לפנות למירה)
טל': 03-652431

העולם מתקדם מסוני לסוני

דרוש

מהנדס בניין

לניהול הביצוע ופיקוח
טלפונים בערב
380449, 363228

דרושים בכתשים
למפעלינו בבאר־שבע וברמת חובב

הנדסאים/ טכנאי חשמל
חשמלאים
בעלי רשיון "חשמלאי מוסמך"
רצוי נסיון
של שנה אחת לפחות
בעבודה במפעל תעשייתי
שליטה במערכות פיקוד
(רצוי PLC)

המועמדים יפנו
בכתב יד
ובצרוף קורות חיים
ותאור נסיון קודם
לאגף משאבי אנוש
ת ד 60 באר שבע, 84100
סודיות מובטחת

הסתדרות העובדים הכללית
דרושים

2 עובדי מעבדה בשטח הבימה

5 ימים בשבוע

לפנות, למחלקת כח־אדם, שפרינצק 23
ת.ד. 2209 תל־אביב טל: 03-210271

למפעל למנועי חשמל
דרוש

א. לפף מנוסה
ב. מכונאי לשיפוץ מנועים

טל' 04-254370

למחלבת "ידך דרוש":

משווק

כשכיר להחזקת סחורה לחנויות
רצוי בעל רשיון נ'
ונסיון בשיווק מזון לחנויות
לפנות אישית ביום א' 26/7 בשעות 08:00-12:00
אזור התעשיה בת־ים, רח' היוצקים 4 לנורדי

למשרד
עורך דין
דרוש

עורך דין

לפנות טלפונים:
04-664642
04-671567

למפעל מתכת בגוש שגב
דרוש

רתך ארגון

בעל ניסיון
אזור מגורים: קריות, עכו, כרמיאל,
הסעה מובטחת
לפנות בטלפונים 800261, 04-800433

דרושה

אם בית

אפשרות לזוג

לבית מגורים לקשישים בקרית ביאליק
ידיעת השפה הגרמנית הכרחית.
מגורים במקום
לפנות בכתב בצירוף קורות חיים לת.ד. 7711 חיפה 31076

לחברה קבלנית
דרוש:

מ נ ו פ א י   צ ר י ח

לעבודה בצפת.
לפנות טלפונית: 04-670067, 04-974959, 04-931018

סוכנות מכוניות לים התיכון בע"מ

FIAT

1. מזכירת מחלקה

למשרה מלאה
★ נסיון בניהול האירגון משרד
★ ידיעת השפה האנגלית
★ שליטה טובה בהדפסה עברית/ אנגלית

2. מזכירה

למשרה חלקית לאחה"צ
★ ידיעת השפה האנגלית
★ שליטה טובה בהדפסה עברית/ אנגלית
★ נסיון בעבודת מזכירות

מועמדות מתאימות העונות על הדרישות הנ"ל מתבקשות לפנות למנהל כח־אדם
טל. 03-330971

למפעל תעשייתי במפרץ חיפה
ד ר ו ש י ם

1. מהנדס מכונות

עם נסיון של 3 שנים לפחות
לתפקיד עוזר מהנדס המפעל

2. מפעילים ואחראי צוות

בעלי נסיון
לקביעת ראיון להתקשר
לטל' 04-724336/7

להשלובת תעשייתית וותיקה
בענף ההלבשה
דרוש

מנהל שיווק

ארצי

התנאים: ★ רקע ענפי ★ השכלה וידע מתאימים ★ נסיון מקיף בתחומי שיווק ומכירות
נא לפנות לת.ד. 1334 ת"א 61013
עבור "א' 0303"

דרושה

מנהלת, מטפלת למעון יום

במצפה הושעיה
(ליד מושב ציפורי)
לפרטים בשעות הבוקר 06-573138/9

לקידום מכירות של מוצר יחודי לענף הרכב
דרושים

סמרטטים בעלי רכב

לעבודה קבלנית בצפון
03-9223113, 03-9234326

דרוש
באיזור חיפה

דפס מנוסה

למכונת אופסט חצי גליון 2 צבעים
משכורת ותנאים מצויינים
נא לפנות בכתב לת.ד. 1534 חיפה מיקוד 33035
עבור "דפס"

אנשים מעולים לתפקידים בכירים
Top Jobs for Top People

א. זליג
בכירים לקריירה חדשה

עבור לקוחותינו —
תעשייתית מבוססת בתחום הטקסטיל והאריגה.
1. מפעלי תשלובת תעשייתית מבוססת בתחום הטקסטיל והאריגה.
2. מפעל תהליכי עתיר ציוד בדרום הארץ.

דרושים/ות מנהל אחזקה

מהות התפקיד — ממונה על מערך האחזקה של המפעל, תכנון ופתוח.
כישורים: — נסיון מוכח של 7 שנים לפחות בניהול אחזקה.
— כושר ניהול צוות עובדים בתחומי אחזקה שונים.
— השכלה: הנדסת מכונות.
— מגורים: לתפקיד מס' 1 — אזור חיפה או מרכז הארץ.
לתפקיד מס' 2 — אזור הדרום או סיוע בדיור לתושבי הצפון.
— לתפקיד מס' 2 יועדף בעל נסיון בתעשיה תהליכית.

נא להתקשר בימי א'-ה' בין השעות 9.00 — 17.00 לטל' 667510 או 03-667530,
או להעביר למשרדנו ברח' גאולה 42, ת.ד. 4230 תל־אביב,
קורות חיים כתובים בכתב־יד על נייר ללא שורות בעט כדורי ולציין את היד הכותבת.

הנדסאי/ת / אדריכל/ית
מנוסה
למשרד תכנון בכרמל
לפנות לטל' 04-254691

ד ר ו ש י ם

נגרים מקצועיים

לעבודות ריהוט
למתאימים
תנאים טובים
ומשכורת בהתאם
טל' 06-541860

אוניטין

דרוש/ה ביצועיסט/ית מנוסה
טל. 253211 לוויאן

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

הלוח הארצי — הארץ חדשות

SOS כח אדם

לסניפינו בקריות ובנהריה

דרושים לנו:

● מזכירה עב/אנ לאזור חיפה, משרה מלאה.
● פקידה להדפסות עב/אנ מאזור נהריה
● מכשירן - אלקטרוניקה לעבודה קבועה מאזור חיפה והקריות.
● איש מכירות מלאי, רקע טכני באלקטרוניקה — מקביל למפ"ס בצבא בעל חוש מסחרי.
● לבורנט לעבודה במשמרות
● מבקר איכות בענף
● המתכת / הפסלטיקה, משרה תושב כרמיאל.
● מבקר איכות אלקטרוניקה תושב הקריות.
● שרטט/ת טכני/ת למפעל מסודר
● טכנאי מיזוג אוויר.
● מחסנאי לתפעול מחסן חלקים, ידע בהפעלת מחשב — מגורים בחיפה חובה.
● חשמלאי תעשייתי לאזור נהריה.
● מסגר אחזקה לעבודה מסודרת
● מאזור הקריות או חיפה
● מסגר מכני, פרוק הרכבה וקריאת תוכניות.
● מנהל עבודה נסיון במפעל תעשייתי עדיפות במתקן כומי.
● מפעיל / מתכנת C.N.C. מאזור הקריות ומאזור כרמיאל.
● חרט / כרסם לאזור כרמיאל.
● מסגר, ידיעה בריתוך לעבודה מסודרת.
● מפעילי מכונות כפוף — מכבשים בוגרי בית ספר מקצועי מאזור קריות או טבעון.
● צבע תעשייתי — קריות, טבעון.
● נגרים לעבודה מיידית.
● מחווטות / מרכיבות למקום עבודה מסודר.

רח' קדיש לוז 3 קריית מוצקין טל' 754513, 762721, 04-752848
שד' הגעתון 29 נהריה טל' 04-922416

תעסוקה מוצאים ב SOS

משרדי החברה פתוחים ברציפות מ-08.00 עד 7.00 בערב

לחברה הדרומית לשיווק בע"מ
דרוש

סוכן מכירות

לסרטי דבק תעשייתיים

הכישורים הדרושים:

★ רקע טכני וניסיון במגע עם לקוחות.
★ הבנה בקריאת חומר טכני באנגלית

מקום מגורים – חיפה והקריות

לפנות בכתב יד לת.ד. 21207 ת"א
מיקוד 61211
עבור סרטי דבק

המכללה לחינוך ע"ש א.ד.גורדון

לשנה"ל תשמ"ח

דרושים מורים למשרות חלקיות

1. מורה להעשרה אינסטרומנטלית
2. מורה להוראת האנגלית

(הנתונים הדרושים: בעלי תואר M.A)

3. ספרן/נית

(בוגר/ת אוניברסיטה) בספרנות

יש לפנות בכתב להנהלת המכללה

מכללת גורדון רח' טשרניחובסקי 73 חיפה

לעבודת שטח זמנית קשה
ד ר ו ש י ם
לקבלן במפעל בטחוני
בחורים בריאים גיל 26 — 17
לפני/אחרי צבא, תלמידים/סטודנטים בחופשה
להתקשר מ־21.00 — 18.00, 04-705828

לחברה מסחרית גדולה
למשרדיה בחיפה
דרוש/ה

מנהל/ת חשבונות

מנוסה סוג 3 ומעלה

★ ידע ונסיון בהנהח"ש ממוחשבת הכרחי
★ הכרות תכנת מסר או חשבשבת
★ נסיון בניהול צוות עובדים

נא לפנות בכתב בצירוף קורות חיים לאדמון
רח' אידלסון 18 ת"א מיקוד 63140
ולציין ע"ג המעטפה: אישי לניסן מור

RS שרותי כח אדם — השרות המומלץ 1987

למחלקה הטכנית
* טכנאי קירור
* חשמלאי מוסמך
* מחסנאי טכני
* חרט כרסם
* מפעיל
* מכונאי מלגזה
* צבעי רכב
* צבעי תעשייה
* מרכיבות מלחימות מחווטות
* פועלי יצור
* פועלי יצור
* פועלי יצור

ת.ד. 5346 טל' 663703 04-664000

לבית האבות הספרדי בחיפה

דרושים

1. אחיות מוסמכות
2. מטפלות בזקנים
3. פיזיותרפיסטית
4. מדריכת מלאכת יד

המעוניינים יפנו בכתב בצירוף קורות חיים ונסיון קודם עד ליום 6.8.1987 לת.ד. 9339 חיפה 31092

לשנת הלימודים תשמ"ח
ד ר ו ש ה
לבית הספר הקהילתי משגב

מורה לביולוגיה

עם ניסיון בהכנת תלמידים לבחינות בגרות הגבוה.
רצוי ידע וניסיון בתוכניות מדעי החיים והתקלטות
יש לפנות למזכירות בית הספר טל' 04-902354

למפעל מתכת בהקמה — מפרץ חיפה

דרושים:

★ **מנהל תפ"י**
מהנדס יצור להקמה וניהול של מערך תכנון ופיקוח על היצור במפעל מתכת.
נסיון נדרש: ביצוע תפקידי תפ"י במשך 3 שנים. איפיון ושימוש במערכות ממוחשבות. שימוש במחשב אישי. משרה 101.

★ **ראש צוות תכנון ומעקב יצור**
הנדסאי יצור בעל נסיון בעבודת תפ"י במשך 3 שנים במפעל מתכת. משרה 102

★ **ראש צוות הנדסת יצור**
מהנדס יצור צעיר בעל שנת נסיון לפחות במפעל יצרני.
ידע ונסיון בשימוש במחשב אישי. משרה 103.

★ **אחראי מחסן מפעלי**
מחסנאי מנוסה בעל נסיון בעבודה במפעל מתכת, כולל טיפול בחלקים מעובדים וכלים. משרה 104.

המעוניינים מתבקשים לפנות לת.ד. 3218 חיפה 31032
ולצרף פירוט, נסיונם, השכלתם, משכורת מבוקשת וממליצים.
נא לציין על המעטפה מספר משרה. סודיות מובטחת

המפעל להכשרת ילדי ישראל לכפר הילדים בכרמיאל
דרושים

1. זוגות
אם בית ומדריך — לעבודה עם קבוצות של 10 ילדים, (האשה במשרה מלאה הבעל ב־½ משרה בשעות אחה"צ)
מגורים במקום חובה
דרושה השכלה 12 שנות לימוד ונסיון חינוכי

2. אם בית מרכזת למשרה מלאה
מגורים במקום חובה
דרוש נסיון במערכת פנימייתית

3. פסיכולוג/ית למשרה חלקית
דרוש תואר שני קליני או חינוכי

4. איש אחזקה בכיר למשרה מלאה
נסיון באחזקה כללית

5. פקידה ב־½ משרה
דרוש נסיון בניהול מלאי

נא לפנות בכתב אל הסוכנ"ל לכח אדם
ת.ד. 8350 ירושלים מיקוד 93108 טל להתקשרויות: 02-663151-2

למוסד כלכלי בעל פעילות ענפה ומגוונת (לא בתחום הביטוח)

דרושים

אנשי מכירות טובים
עם מוטיבציה להיות מעולים

מובטחות להם: משכורת בסיסית, + עמלות + בונוסים + תמריצים ולמוכשרים — רכב צמוד. הכשרה מקיפה ע"ח החברה.

הדרישות:
כושר ביטוי, השכלה נאותה, הופעה נאה ונעימה, תבונה, מוטיבציה להרוויח, רצוי בעלי רכב.

לפנות טלפונית: 387359 חיפה

לגלריה לאמנות בירושלים
ד ר ו ש ה

דיילת מכירות

(במשרה מלאה)

דרישות התפקיד:

★ ידיעת השפה האנגלית הכרחית
★ שפות נוספות – יתרון
★ רקע באמנות
★ נסיון קודם במכירות
★ נכונות לשעות עבודה גמישות

נא לפנות בכתב בצירוף קורות חיים
לת.ד. 10345 ירושלים 91102

למשרדנד בחיפה
דרושה

פקידה

נמרצת, שולטת היטב
בהדפסה עברית-אנגלית.

שעות העבודה: 16.30-6.00
5 ימי עבודה בשבוע.

יתרון – לבעלת נסיון
במשרד פרסום.

המעוניינות תפנינה בכתב
לת.ד. 4868 חיפה.
פניות טלפוניות לא
תענינה.

RS שרותי כח אדם — השרות המומלץ 1987

או.אר.אס בכירים

★ **מהנדס הנדסאי מכונות**
או מנהל עבודה בעל נסיון רב לתפקיד מעריך זמנים נדרש נסיון בתחום צורת מסגרות מכונאות פלסטיקה.

★ **מהנדס מכונות**
נסיון של שנתיים לפחות בתעשיה בתחום אחזקה מפעל. ארגון צוות עובדים התקשרות עם ספקים לאזור רמת תעקין קבועה.

★ **מהנדס אלקטרוניקה**
בתחום רדיו פריקוונסי

★ **טכנאי כימיה בכיר**
נדרש נסיון רב בתחום בדיקת מים ושפכים

★ **הנדסאי תעשיה וניהול**
נסיון בתחום שיווק מכירות ופרסום - חובה קבועה

★ **הנדסאי/טכנאי תעשיה וניהול**
נסיון של שנתיים לפחות בתחום תפ"י - כמקסם אספקה - קבועה.

למחלקה המשרדית

★ **מנהל חשבונות סוג 2/3**
בעל נסיון מאזור קרית צפונה

★ **מזכירה**
הדפסה עברית/אנגלית - עבוד תמלילים שליטה בשפה האנגלית מאזור נהריה - בעלות רכב

★ **מעבדת תמלילים**
מנוסה - מאזור חיפה והקריות

★ **מזכירה למנכ"ל**
ידיעת השפה האנגלית על בוריה הדפסה - עברית אנגלית הפעלת כלקס שישה ימי עבודה משרה מלאה - שעות נוספות - חיפה - קבועה

★ **קלדנית**
הפעלת חשבונות בתוכנת חשבשבת על IBM pc

המעונינים מתאימים יפנו לאו.אר.אס
רח' הכרמל 1 חיפה ת.ד. 5346 חיפה
טל' 04-664002

"ביה"ס לחניכים עמל טבריה"
דרושה:

עובדת סוציאלית

במשרה מלאה
בדבר פרטים נא לפנות למזכירות ביה"ס
טלפון 06-720558

למשרד תיכנון
דרושה

מהנדס/ת

ניסיון בתכנון מים וביוב
טל' 233484

למשרד רואה חשבון
דרושה למשרה מלאה

מזכירה

בכירה
עם נסיון
אנגלית יתרון
02-233885

חוק הזדמנות שווה בתעסוקה תשמ"א־1981
לפי חוק זה אסור לסרב לקבל אדם לעבודה מחמת מינו או מחמת היותו נשוי או הורה, אלא אם אופיו או מהותו של התפקיד מונעים קבלתו של בן אחד המינים לעבודה הנדונה.
המעבידים צפויים לעונש על־פי החוק.

NORTH HILLS ISRAEL LTD.

חברת נורת הילס ישראל בע"מ היא חברה בת של NORTH HILLS ELECTRONICS INC. ארה"ב
ועוסקת בפיתוח יצור ושיווק ספקי כח צבאיים

למפעל החברה ביקנעם דרושות

✔ מזכירה בכירה
* בעלת יכולת עבודה עצמאית
* שליטה באנגלית
* הדפסה עברית/אנגלית
* נסיון בניהול משרד ממוכן

✔ כתבנית / פקידה
* הדפסה שוטפת עברית/אנגלית (רצוי במעבד תמלילים)
* שליטה באנגלית

מועמדות בעלות אופי חיובי מוזמנות לפנות בצירוף קורות חיים
אל: נורת הילס ישראל בע"מ, ת.ד. 1280 יקנעם עלית
סודיות מובטחת

לחברת שרות למוצרי חשמל ביתיים בחיפה
דרושים

טכנאי שרות צעירים בעלי רקע טכני בחשמל עדיפות לבעלי ידע בקירור (נסיון נחוץ)

פקידה למחסן למשרה מלאה ידע בהפעלת מחשב אי.בי.אם. — 36

לפנות בכתב יד ת.ד. 4800 חיפה
סודיות מובטחת

רנואר כח אדם

דרושים/ות

* **כימאי / לבורנט**
נסיון בתעשיית המזון
* **מזכירה בכירה**
שליטה באנגלית הדפסה ודיבור
* **חרט אוניברסלי**
* **עובדי ייצור** יוצאי צבא
* **איש אחזקה** למפעל תעשייתי
* **צבעי תעופתי**
* **מסגר / רתך** קורא תוכניות, עצמאי בעבודה

נא לפנות לטל': 224300, 211356

ד ר ו ש י ם

חשמלאים

בעלי נסיון בעבודות חשמל
לתעשייה ומשק
טל 04-727822

למפעל כימי
במפרץ חיפה
דרוש

קצין צעיר

יוצא צבא בעל כושר ארגון וביצוע
לפנות ת"ד 10228
מפרץ־חיפה

לבית מסחר לחלפים
דרושים

★ **שליח + רישיון לקטנוע** טל' 04-532926/7

★ **קלדנית למשרה מלאה**

בכתב לת.ד. 1009
חיפה — 31009

הטכניון מכון טכנולוגי לישראל

דרוש/ה:

נציג/ת הטכניון באירופה למדינות דוברות צרפתית.

תאור התפקיד:
הרחבת פעולתן וחיזוקן של אגודות דורשי הטכניון בצרפת, בלגיה, שויץ (דוברת צרפתית). בניית תשתית להקמת קשרים אקדמיים ומחקריים בין הטכניון לבין מוסדות להשכלה גבוהה במדינות אלו. טיפול בתרומות עבור הטכניון מבודדים, חברות, ומוסדות מחקר.

הכישורים הדרושים:
רצוי בעל השכלה אקדמית־טכנולוגית, יתרון לבוגר הטכניון. דובר צרפתית רהוטה. הכרת הקהילות או חלק מהן לאור נסיון קודם בעבודה קהילתית או במגביות.

מספר המשרה: מ/202

כתב/ת עתונות אנגלית בלשכת דוברת הטכניון.

תאור התפקיד:
איסוף חומר בפקולטות וביחידות השונות של הטכניון, כתיבתו ועריכתו לצורך הודעות ומאמרים המיועדים לעתונות בשפה האנגלית. כתיבת נאומים בשפה האנגלית.

הכישורים הדרושים:
השכלה אקדמית.
שליטה מלאה בשפה האנגלית ויכולת כתיבה מעולה. (שפת אם אנגלית). ידיעה טובה של השפה העברית.
נסיון בכתיבה עתונאית ובעריכת חומר מדעי פופולרי באנגלית.

מספר המשרה: מ/206

מועמדים/ות מתאימים/ות המעוניינים/ות לדרישות יפנו בכתב בציון קורות חיים, נסיון קודם, שמות ממליצים ומספר המשרה עד יום 29.7.87 אל: אגף כח אדם, קרית הטכניון, חיפה 32000

אדם-עמית
תשלובת יועצית בע"מ

מיסודם של:
מכון אדם לפסיכולוגיה תעסוקתית בע"מ
ע.מ.י.ת. יועצים לניהול

דרוש

מנהל סניף חיפה

תחומי העיסוק:
ארגון עבודת הסניף
שיווק ומכירה של שרותי החברה
קשר עם לקוחות
פיתוח מבחנים חדשים

דרישות התפקיד:
השכלה אקדמאית (בתחום קרוב־יתרון)
כושר ניהולי ושיווקי
יחסי אנוש טובים

מרחב הפעילות: חיפה וצפונה
נא לפנות בכתב לחברת "אדם־עמית",
רחוב דישראלי 54, חיפה 34334, עבור
"מנהל" סודיות מובטחת

• מיון ואיבחון פסיכולוגי • פיתוח וייעוץ ארגוני
• גיוס והשמת כח אדם • סדנאות והדרכה

תהל

חברה ארצית לשרותי כ"א
לסניפנו באשקלון דרושים:

★ **טכנאי/הנדסאי מחשבים**
ניסיון בתכנות ופיתוח מערכות P.C. system 36 IBM (מחשבים בתיים) רצוי ידע בגרפיקה ממוחשבת (PASCAL).

★ **מנהלי חשבונות סוג 3.**
נסיון קודם של 3 שנים בניהול מערך מפעלי ממוחשב. בתחום: יבוא, יצוא, מרה וניהול שוטף.

★ **מבקר/ית איכות מזון**
נסיון הכרחי בעבודה במפעל מזון.

★ **אחראי מטבח צבעים**
נסיון עבודה הכרחי במפעל טקסטיל (רצוי תושב אשדוד).

★ **מחסנאי ממוחשב**
(תושב אשדוד) לעבודה במפעל יצרני נסיון הכרחי.

★ **מזכירה בכירה**
הופעה נאה, גיל 27–53 נסיון עבודה בנושא כח אדם, ידע בתרדש סוג 2. הדפסה בעיברית. ליום עבודה מלא. (תושבת אשקלון).

★ **יוצאי/ות צבא**
פרופיל רפואי 65+ לעבודה במשרה מלאה ומשמרות, עדיפות ליוצאי חיל־האויר בתחום הצילום הטכני.

המעוניינים יפנו למשרדינו רח' הרצל 36 (כתובת) 08.00 עד 19.00

ל"בידרמן" חברה לביטוח
דרושים

מקבל עסקים בענף האלמנטרי
וחשב פוליסות
(נסיון וידע בביטוח הכרחיים)
לראיון 04-672256

למלון קיסר טבריה בהקמה
דרוש **מרכזאי**
עם ניסיון וותק
להתקשר לטל' 06-722595 לפנות לחיים

לחברה ארצית לשרותי כ"א
דרוש/דרושה

מקשר/ת - נציג תעסוקה

לאזור ת"א/קריות (2 משרות מלאות)
* כושר ניהול מו"מ, יחסי אנוש מעולים
* הבנה טובה בחוקי עבודה וביטוח לאומי.

המשרה מתאימה למועמדים נמרצים ולמחפשי עבודה בעלת אתגר ולא שגרתית
נא לפנות לת.ד. 44971 חיפה 31448

רק מועמדים מתאימים יוזמנו לראיון אשר יתקיים בתל-אביב ובחיפה
סודיות מובטחת

לחברת בץ אריה
ד ר ו ש י ם

1. רתכי ארגון — לצנרת נירוסטה
2. יוצאי צבא בעלי רקע טכני

04-762099, 04-723990

למפעל מתכת בהקמה מפרץ חיפה
דרושים

★ **מנהל מחלקת עבוד שבבי ויצור מתקנים**
להקמת וניהול מחלקה. נדרש אדם סמכותי ומנוסה שיוכל לגבש סביב צוות מקצועי ולהפעילו ביעילות בהתאם למשימות. שיתוף עדיף. משרה 301.

★ **מנהל מחלקת יצור מכלולים**
להקמה וניהול של המחלקה.
נדרש אדם סמכותי ומנוסה בעל ידע רב בריתוך חלקים מדוייקים ומורכבים.
בעל מנהיגות ונסיון בניהול עובדים וראשי קבוצות. משרה 401

★ **ראשי קבוצות בתחומים הבאים:**
עיבוד שבבי משרה 303
מסגרות, ריתוך משרה 403
לתפקיד ראשי קבוצות דרושים עובדים מקצועיים ומיומנים בעלי יכולת אישית גבוהה במקצועם, ויכולת להדריך קבוצת עובדים לביצוע יעיל של משימתם.

מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות לת.ד. 3218 חיפה 31032
ולצרף פירוט נסיונם, השכלתם, משכורת מבוקשת וממליצים. נא לציין על המעטפה את מספר המשרה. סודיות מובטחת

בסמית הטכניון

דרושים (ות)

1. מורים (ות) למקצועות
תקשורת אנלוגית וספרתית, מיקרופרוססורים, מיקרו־מחשבים מערכות בקרה תעשייתית, טכניקות בקרה.

2. מורה לכימיה
* רצוי נסיון בכימיה אנליטית ואורגנית וכימיה מכשירית

3. מהנדס/טכנאי מיזוג אויר להוראה
— אפשרות למשרות חלקיות —

מועמדים (ות) מתאימים (ות) מתבקשים לפנות בכתב יד להנהלת בסמ"ת, ת.ד. 4651 חיפה 31046.

ד ר ו ש י ם

מנתחי מערכות

בעלי נסיון רצוי I.B.M לעבודה בירושלים
02-277305/7 לדפנה

לחברת מ.י.ד.וע בע"מ
דרושים

מהנדס/הנדסאי
תעשייה וניהול
בעלי ניסיון באו"ש ושכר עידוד
טלפונים 238121 או 210908
ת.ד. 3333 חיפה
מיקוד 31033

SOS כח אדם

וידאו הפקות
דרושים/ות לנו:

1. **מזכירה** לניהול המשרד בקריות בעלת נסיון הופעה וידע בנושאים בהם עוסקת החברה לפנות לבר.
2. **קלדנית / כתבנית** עברית בעלת נסיון מוכח לפנות לבר
3. **רכזי מכירות / וכ"א** צעירים דינמיים (רצוי בעל רכב או רשיון נהיגה) לפנות ליואב
4. **קלדנית / כתבנית** בעלת ניסיון בעיבוד תמלילים על תוכנת אונטסיון.
מועמדים מתאימים יתקשרו למשרדי החברה בשעות העבודה לקביעת מועד לראיון

אס.או.אס קדיש לוז 3 ק. מוצקין
04-754513 04-758848 04-762721

לג'וינט - ישראל
דרושים/ות

לעבודה במשרה מלאה - חמישה ימים בשבוע

1. מזכירה בכירה אנגלית/עברית
למחלקת יחסי ציבור
דרישות התפקיד:
★ שליטה מלאה בעברית ובאנגלית - דיבור, כתיבה והדפסה ★ יחסי אנוש טובים ★ יכולת לעבודה עצמאית
★ רצוי ידע בהליכי הוצאה לאור

2. מזכירה בכירה אנגלית/עברית
למשנה למנהל
דרישות התפקיד:
★ שליטה מושלמת באנגלית (רצוי שפת אם) - דיבור, כתיבה והדפסה ★ שליטה בעברית - כולל הדפסה ★ יחסי אנוש טובים ★ נסיון בתפקיד מזכירותי בכיר ★ נכונות לעבודה בשעות נוספות

3. מזכירה אדמיניסטרטיבית בכירה
לעבודה בתחום כח אדם וארגון בכפיפות למנהל כספים תקציב ומינהל
דרישות התפקיד:
★ השכלה אקדמאית במדעי החברה/רוח ★ שליטה מלאה בעברית ואנגלית כולל הדפסה (רצוי ידע במעבד תמלילים) ★ נסיון קודם בניהול משרד (רצוי - ממוחשב) ★ יחסי אנוש טובים ★ נכונות לעבודה בשעות נוספות ★ גיל 35-25

נא לפנות בכתב לת.ד. 3489, ירושלים 91034 בציון מספר משרה ולפרט קורות חיים על הפניות להגיע לא יאוחר מיום 7 באוגוסט 1987
- פניות טלפוניות לא תענינה -
- סודיות מובטחת -

נילית בע"מ
תעשיות ניילון ופוליאסטר
100 לתעשיה העברית

חייל משתחרר
אם ברצונך

להשתלב בעבודה בתעשייה מתקדמת
להשתלב במפעל כימי־טקסטילי מהמתקדמים בעולם
להיות שותף לייצוא בהיקף של עשרות מיליוני דולרים

אם
עבודת משמרות (שתגדיל את הכנסתך) אינה מרתיעה אותך...

אם
אתה מתלבט בבעיית מגורים, ומעבר (בסיוע משפחתי שלנו) לעיירה מבטיחה ומוסמת כמגדל העמק עשוי להתאים לך...

כי אז
הרם טלפון (06-544622), או כתוב לנו (אכ"א "נילית" ת.ד. 276 מגדל העמק) וספר לנו על כך

אנו נשתדל לפתוח ולטפח את הקשר עמך במהלך חופשותיך ובחודשי שירותך האחרונים

מחכים לצלצולך
אנשי "נילית"

המודעה מתייחסת למועמדים ולמועמדות כאחד
נא לפנות בכתב יד בצירוף קורות חיים למחלקת כח־אדם
ת.ד. 276 מגדל העמק 10500
סודיות מובטחת

הסתדרות מדיצינית הדסה
לביה"ח בהר הצופים
דרוש/ה
מרכז/ת שרות סוציאלי
ב־3/4 משרה
תאור התפקיד:
— אחריות להפעלת שרות סוציאלי בבית החולים.
— הערכת צרכים, תכנון ופיתוח תכניות טיפול מותאמות לחולים ומשפחות.
— ייזום פרויקטים משותפים עם השרותים בקהילה.
— קידום הרמה המקצועית הכישורים ושיטות העבודה של הצוות.
— הדרכה מקצועית לעובדים וסטודנטים ומעורבות בתכניות הוראה ומחקר בבית החולים.
כישורים:
— בעל/ת תואר מ.א. בעבודה סוציאלית (או ב.א. בעבודה סוציאלית ומוסמך בבריאות הציבור).
— נסיון של 5 שנים לפחות בעבודה סוציאלית בנושאים הקשורים לבריאות וחולי, נכות ו/או שיקום.
— התנסות בעבודת צוות ובפיתוח תכניות באוריינטציה קהילתית.
— כושר ארגוני ונסיון בניהול צוות.
כפיפות:
— למנהלת המחלקה לעבודה סוציאלית בהסתדרות מדיצינית הדסה.
להתקשר לקביעת ראיון אישי לטלפון: 422758, 02-446576.
ולהביא תולדות חיים.

הסוכנות היהודית לארץ ישראל
מחלקת המנגנון ת"ד 92 ים 91920

דרוש/ה משרת מס. ח/220/87
מנהל מרכז לחינוך ולהכשרה מקצועית לנוער.
בית ספר מקצועי כל יומי
מקום ירושלים
תאור העבודה – ניהול מערכת לימודים של ביה"ס מקצועי וטיפול בכל הבעיות החינוכיות, החברתיות והמנהליות שבמרכז.
הכישורים הדרושים – בוגר בית מדרש למורים או השכלה גבוהה בחינוך או באחד ממקצועות ההוראה.
נסיון בחינוך והוראה של 5 שנים לפחות.
רצוי נסיון בניהול בית הספר.
כושר מינהלי והתמצאות בענייני משק.
הדרגה המוצעת – בהתאם לכישורי המועמד בדרוג עובדי הוראה בתוספת גמול ניהול.
המועמד יועסק בנוסף גם במסגרת משרד החינוך במתכונת המשרה.
כל הנאמר בהודעה זו בלשון זכר יש לראותו כנאמר גם בלשון נקבה.
מועד אחרון להגשה – 28.7.87

למפעל תעשייתי המותח
קו ייצור חדש
דרושים
מפעילים
לאיוש צוות המפעל
מכונות אוטומטיות
הכישורים:
– השכלה תיכונית, רצוי רקע טכני
– רצוי נסיון קודם בהפעלת מכונות אוטומטיות לאחר שרות צבאי
גיל: עד 35
– כושר פיזי תקין
מקום העבודה באזור המפרץ
המועמדים המתאימים יפנו בפרוט קורות חיים, נסיון בעבודה ומספר טלפון אל ת.ד. 4496 חיפה 31044, עבור ה/3060, בציון ע"ג המעטפה "מפעילים"
המודעה מיועדת לנשים וגברים כאחד

למפעל תעשייתי בירושלים
המעסיק 250 עובדים
דרוש/ה
מנהל/ת כח אדם
הכישורים הדרושים:
★ קצין/ת מילואים עם נסיון פיקודי ★ ידיעת השפה הערבית ★ השכלה אקדמאית או מקבילה ★ גיל עד 30
נא לפנות בכתב־יד בלבד עם פרוט קורות חיים
לת.ד. 2391/100 ירושלים
סודיות מובטחת

שופר־סל
לסניפי ירושלים דרושים
מנהלי סניפים
המועמדים שיתקבלו יעברו תקופת הכשרה של כחודשיים לתפקידם.
מועמדים בעלי נסיון ניהולי־ארגוני מתבקשים לפנות בכתב יד אל:
מחלקת כ"א, שופרסל בע"מ, ת.ד. 84 פ"ת, מיקוד 49100
סודיות מובטחת   מודעה זו מתייחסת לגברים ונשים כאחד

למפעל תעשייתי מבוסס באזור חיפה
דרוש
עובד במדור רכש בארץ
הכשורים הנדרשים:
★ בוגר 12 שנות לימוד לפחות.
★ ידיעת השפה האנגלית על בוריה.
★ רקע טכני.
★ כושר ניהול משא ומתן עם ספקים.
★ רשיון נהיגה.
נא לפנות בכתב־יד בצרוף קורות חיים מפורסים ונסיון קודם לת.ד. 4496 חיפה. 31044.
(לציין ע"ג המעטפה מס' 250).

מכון מ.ש.פ.
שרותים פסיכולוגיים
עבור אחד מלקוחותינו —
חברה ותיקה יציבה ומבוססת, המובילה בענף המזון
דרוש
מנהל תחזוקה
תחומי אחריות — תחזוקה שוטפת, טיפול בתקלות, קשר עם קבלני חוץ, ניהול ופיקוח על ארבעה עובדים.
כישורים נדרשים — ידע ונסיון של לפחות 3 שנים בחשמל, תחזוקת מכונות קרור, מסגרות בסיסית ומכונאות תעשייתית. כושר פיקוח והפעלת אנשי אחזקה.
על המועמד להיות בגיל 40־27 בעל רשיון נהיגה ותושב ירושלים.
העבודה מתבצעת בשעות שגרתיות, תורנויות וכוננויות בתשלום.
המשרה מתאימה למועמדים המעוניינים במקום עבודה יציב, בתנאים סוציאלים נאותים ובתפקיד אחראי.
נא לפנות בכתב־יד תוך פרוט השכלה, נסיון עבודה ומהלך חיים כללי.
לת.ד. 13012 ירושלים 91130
עבור משרה 0150

למפעל ותיק ומבוסס בענף המשקאות
דרוש
נציג מכירות לאזור ירושלים
★ לתפקיד עצמאי בעל אתגר רב שבצידו אפשרות להכנסה נאה הכוללת משכורת בסיס + עמלות + אחזקת רכב
★ נדרש נסיון במכירות, כושר ניהול מו"מ חוש מסחרי מפותח גיל מעל 25 ורכב
נא לפנות בכתב יד בפרוט קורות חיים ונסיון בעבודה לת.ד. 500, נס־ציונה.

ציקלון
מצרי תעופה בע"מ
דרושים
קשר תעופתי
★ בוגרי ביה"ס הטכני של חיל האוויר.
★ יוצאי ח"א בתחום הנ"ל.
★ בעלי נסיון והסמכה בעבודה על מסוקים, רצוי גם במטוסים קלים.
צבעי תעופתי
★ בעל נסיון בצביעה לפי מפרסים טכניים תעופתיים.
מפעלנו מציע תנאי עבודה טובים.
5 ימי עבודה בשבוע, הסעות מחיפה ורחבי הגליל המערבי.
מועמדים יפנו טלפונית לאסתי נימן טל. 04-962211 או בכתב יד בציון קורות חיים למחר קליטת עובדים, ציקלון בע"מ ת.ד. 114 כרמיאל.

לעבוד בחבר · להרגיש בבית
שכר גבוה!
למעבד/ת תמלילים
■ מהירה
■ מנוסה
■ אחראית
-התקשר/י אלינו עוד היום
רח' ינאי 6, 8־02-234265

לעמותת נאות עידן יבנה
מבקשת הצעות
להסעת תלמידים ביבנה
פרטות ההוזה לדוגמא
ניתן לקבל הצל מיום א'
25.7.87 אצל משפחת מימרן
הזורן 71 יבנה
☎ 08-435377

למסעדת המצודה
דרושים
★ **מנהל מסעדה**
בעל כושר ארגון, טיפול בצוות עובדים וקהל
★ **טבח ראשי** (חלבי ובשרי)
נסיון קודם הכרחי
★ **קונדיטור ראשי** בעל נסיון
של שנתיים לפחות כקונדיטור ראשי
לראיון לפנות לחלי או מוטי טל׳ 288279, 02-288887

לעיתון כאן דרום
דרוש/ה
מנהל/ת חשבונות סוג 3
עם נסיון במחשב P.C
עדיפות למכיר/ה
תוכנת חשבשבת)
בדבר פרטים נא לפנות
חשב הרשת יגאל סרוסי
03-651131

המנהל השכונתי בתלפיות מזרח
02-716217
דרושים:
1. עובד/ת תיכנון וקהילה
* בוגר/ת אוניברסיטה בתחום ערס / קהילתי או מדע התנהגות
* נסיון בעבודה חינוכית קהילתית
* יכולת אישית בהפעלת תושבים
2. רכז/ת גיוס משאבים
* בוגר/ת אוניברסיטה בתחום מינהל עסקים או מדע החברה
* יכולת גבוהה ונסיון ביחסי ציבור ושיווק
* יכולת בפיתוח פרויקטים כלכליים.
פרטים בטל' 02-716217

מוסד הטכניון
למחקר ופתוח בע"מ
מהנדס/ת
לעבודת מחקר
הכישורים הדרושים:
מהנדסת מכונות / אזרחית. רצוי נסיון במכניקת הקרקע. נסיון בשיטות נמדיות ועבודה ניסויית לאחר שרות צבאי.
מכרז מס' 54/87
עובד טכני
למיכון חקלאי והפעלת ציוד מעבדתי העוסק בהיבטים של מכניקת קרקע בחקלאות.
הכישורים הדרושים:
נסיון בעבודות שדה, בהפעלת מכונות חקלאיות וטרקטורים. יתרון נסיון בהפעלת ציוד מעבדתי ותחזוקתו. לאחר שרות צבאי.
מכרז מס' 55/87
מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות בכתב אל מחלקת משאבי אנוש, מוסד הטכניון למו"פ בע"מ, קרית הטכניון חיפה - 32000, עד יום 1.8.87 בציון מס' המכרז.

דרושים
מורי אתר ונוף טיולים
דרך מוסמכים
בוגרי בתי ספר שדה
מדריכי
ידיעת הארץ
טל: 02-639317

לנ.ג. שרותי
הסעה בע"מ
דרושים
נהגים +
טרנספורטרים
רצויי ממוזגים
להסעת אוטובים
טל: 03-901116
והערב - 03-9244930

למפעל תעשייתי
דרושה:
מזכירה
בכירה
הכישורים הדרושים:
★ ידיעת השפות: אנגלית ועברית על בוריה כולל הדפסה (עדיף עבוד תמלילים).
★ נסיון עבודה בתחום פרסום ויחסי ציבור.
המעונינות מתבקשות לפנות בכתב
בצרוף קורות חיים
לת.ד. 131 אשדוד

לחנות מזון גדולה בטבריה
ד ר ו ש
סגן מנהל
☆ השכלה תיכונית מלאה, רצויה השכלה אקדמית בתחום הניהול או השיווק
☆ ידע אלמנטרי בהנה"ח, תמחיר, יכולת לנתח דוחות מחשב.
☆ נסיון בניהול צוות עובדים גדול תוך קיום יחסי אנוש נאותים.
☆ נסיון ויכולת לקיים מו"מ עם לקוחות ומוסדות

— התפקיד מחייב עבודה במשמרות —
— מגורים באזור טבריה —
מועמדים מתאימים יפנו
בכתב לת.ד. 4496 חיפה 31044
(לציין ע"ג המעטפה עבור מס' 150)
בצרוף מסמכים על השכלה ונסיון.
סודיות מובטחת

וידיאו הפקות
דרוש לנו:
SOS כח אדם
מנהל/ת סניף
חיפה / טבריה
העונה לדרישות הבאות:
➜ בעל נסיון וידע בניהול בהיקף רחב. בנושאי כוח אדם ופירסום
➜ בעל משרד מתאים בחיפה, ובטבריה.
➜ מנהל הסניף יהיה עצמאי וישמש כמפיץ ראשי ובלעדי באיזורים הנ"ל.
מועמדים מתאימים בלבד יפנו בכתב בצירוף קורות חיים לת.ד. 5374 ק. ביאליק עבור מנהל סניף

אינטל
אינטל אלקטרוניקה הינה החברה המובילה בישראל בתחום ייצור רכיבי VLSI למחשבים ומערכות ספרתיות.
בעקבות ההצלחה הראשונית, הננו מרחיבים את הקף הפעילות
★ בעלי ראש פתוח ויכולת למידה וקליטה מהירה
★ בוגרי 12 שנות לימוד בעלי רקע/נטייה טכנית
★ בעלי נכונות לעבודה במשמרות
★ ידיעת השפה האנגלית
★ גיל 40—20
נכשירכם
למגוון תפקידי בקרה והפעלת ציוד יצור בטכנולוגיות מתקדמות
אנו מציעים אוירה נעימה בחברה עתירת ידע, אתגר מקצועי ותנאי עבודה טובים
נא לפנות בכתב בצרוף קורות חיים אל:
אינטל אלקטרוניקה בע"מ
ת.ד. 3173 ירושלים 91031
או בטלפון: 02-887247, 02-887321

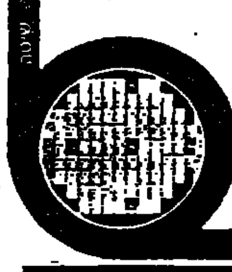

"יצור מעגלים משולבים בישראל
מודעה זו מיועדת לנשים וגברים כאחד

ל"ציון" חברה לביטוח
מחוז צפון
דרוש
"גובה"
כישורים נדרשים:
1. תעודת בגרות 2. ידע בהנה"ח
3. עדיפות לבעלי ידע ונסיון בביטוח
לפנות בכתב יד בצירוף קורות חיים לאבי פרנקל
חיפה ת.ד. 33330

דרוש/ה
מנהל/ת משרד
עם ניסיון בניהול משרד ישראלי של ארגון בינלאומי. אנגלית חובה. כמו"כן רצוי ידע בהפעלת מחשב.
לפרטים טל' 02-246341

דרושים בדחיפות
לעבודה בחברת חשמל
במספנות ישראל
א. מסגרים + עוזרי מסגרים
ב. רתכים ר"5
נא לפנות לטל: 04-702934, 04-703741

חברת גני הדר
מפעלי תיירות בע"מ
מלון נהר הירדן
דרושים
טבחים
סוג 3 ומעלה
נא לפנות למר כהן־אדם
06-792950

בית שטיח־כרמל צ'ק־פוסט
ד ר ו ש ה :
פ ק י ד ה
אחראית ומנוסה ליום עבודה מפוצל
ידע בהנהלת חשבונות
04-721558 04-720729

פילת
אגף מזון והסעדה
למפעל מזון גדול בצפון הנמצא בתנופת פיתוח
דרוש
מנהל מפעל
* השכלה אקדמית בהנדסת מזון הנדסת מכונות
* נסיון של 3 שנים לפחות בניהול מפעל (לפחות 200 איש)
נא לפנות בכתב יד, בפירוט מכסימלי של השכלה ונסיון בעבודה. לפילת בע"מ, רח' ירושלים 24, חיפה, מיקוד 33131.
נא לציין על המעטפה מס' משרה 5000
סודיות תישמר בקפידה.

לחסקו יצרני קלין
דרושות:
נציגות
מכירה
★ לעבודה באיזור חיפה והקריות
★ מעל גיל 20.
★ עדיפות לבעלות נסיון
לפנות טלפונית לחסקו בע"מ לדליה — 04-469165/6

לחבר' צבימור מגדל העמק
דרוש/ה
מרכז/ת שכונה
ב־60% משרה
טלפונים
06-541423, 06-541375־6

למפעל מתכת
ד ר ו ש
מנהל עבודה בכיר
* נסיון בענף ההתכת, רצוי בעיבוד פח כבד.
* נסיון ניהולי חובה.
נא לפנות לת.ד. 46235, חיפה

לעיריית קריית ביאליק מרכז קהילתי
דרושים
1. עובדת קהילתית
לחצי משרה לשעות אחה"צ והערב
רצוי תושבת הקריה
2. רכזת קשישים
3. עובד/ת ליחידה לקידום נוער
למשרה מלאה
4. מדריכים לג'אז, תפירה, גיטרה, אקורדיון, פסנתר, אורגן, סידור פרחים, מחשבים
04-724321.

לבית המיסדים מרכז יום לקשיש
מועצה אזורית באר טוביה
ד ר ו ש י ם
1. עובד סוציאלי לעבודה עם קשישים דגש על עבודה קבוצתית - חצי משרה.
2. מורה למלאכה/רכזת תעסוקה לקשישים - חצי משרה.
נא לפנות לרות
בית המיסדים ערוצות 055-83301, 055-87327
על החתום
אלחנן בן יו"ר העמותה

לחברה גדולה דרושים
מקדמי(ות) מכירות
למערכת פרוייקטים מיוחדים בתחום הפרסום ומבצעים לקידום המכירות
אם הנך:
★ לאחר שירות צבאי עד גיל 28
★ בעל(ת) הופעה נאה
★ בעל(ת) כושר ביטוי
★ נחישות ונמרצות
★ נכונות לעבודת שטח מגוונת
★ יכולת עבודה בשעות לא שגרתיות
למתאימים מוצעים תנאי העסקה מיוחדים הכוללים:
★ עמלות גבוהות, תמריצים על הישגים, אחזקת רכב
★ מסלולי קידום לתפקידים ניהוליים בחברה
★ הכשרה תנתן ע"י החברה
המתקבלים לעבודה ישתתפו בקורס לקידום מכירות ע"י החברה
לקביעת מועד לראיון אנא התקשר(י) אל: 02-226514

בצלאל האקדמיה לאמנות ולעיצוב ירושלים
דרושים
1. צלם אמנותי, מוסמך ומוכן לעבוד מישרה מלאה ויכולת עבודה באופן עצמאי.
2. עוזרת מינהלית במזכירות האקדמית בחצי משרה ובמשרה מלאה. נסיון בעבודות מזכירות והדפסה יכולת לעבוד באופן עצמאי הדפסה על מעבד תמלילים.
טל: 02-223121, 02-225776

בולטימור ספייס (ישראל) בע"מ
ד ר ו ש י ם
1. טכנולוג (ית) מזון
* לפיתוח מוצרים ושרותים לייצור
# 2. טכנאי (ת) כימיה/מזון
* לעבודת מעבדה לייצור
* 5 ימי עבודה בשבוע
* ידיעת השפה העברית על בוריה
* ידיעת אנגלית ונסיון תעשייתי יתרון
לפנות בכתב לת.ד. 3148 עכו 24130

שי סוכנויות
דרושים / דרושות
אנשי / נשות מכירה לעבודה מעניינת
★ אחרי שירות צבאי
★ מעל גיל 25
★ בעלי רשיון נהיגה
עבודה מתאימה גם למורים ומורות למתאימים הכנסה גבוהה
לפרטים נא לפנות החל מיום א'
לטלפונים 04-700216 או 04-705532

לבייס ליאו באק
דרושה
ס פ ר נ י ת
לחצי משרה
נא להתקשר לרחל
טל' 04-331080 בשעות הבוקר

לפז גז סניף חיפה
דרושים
קבלני אינסטלציה
בעלי רישיון
לביצוע התקנות של מערכות גז
לפנות לטלפון 04-515250

לחברה מסחרית גדולה דרושים:
עובד/ת סוציאלי/ת לשרותי רווחה
העונה לדרישות הבאות:
★ תואר B A בעבודה סוציאלית.
★ 3 שנות נסיון לפחות.
★ קיימת גם אפשרות להעסקה במשרה חלקית.
מנהל חשבונות
★ בוגר תיכון
★ בעל סוג 2 לפחות.
★ ידע סביר באנגלית
★ רצוי נסיון של שנתיים לפחות.
מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות בכתב לת.ד. 4868 חיפה, עבור משרה מס' 711

המרכז הקהילתי שלומי ע"ש גרין בע"מ
דרושים/ות
עובדים/ות בכירים/ות
להפעלת תוכניות חדשניות בתחומים
* *תרבות וקהילה*
* *חינוך*
* *קליטה בקשר עם תעשייה.*
תנאים מיוחדים למתאימים
הכישורים הנדרשים:
* *השכלה אקדמאית*
* *כושר מנהיגות*
* *ניסיון בהפעלת תוכניות חינוכיות*
פרטים במתנס שלומי טל' 04-966487

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

הלוח הארצי הארץ חדשות

דרושים במכבשים
למפעלינו בבאר־שבע וברמת חובב

כימאי/ת
להפעלת מיכשור ממוחשב מתקדם
DSC, TGA
GC/LC/MS
נסיון קודם רצוי אך אינו הכרחי.
בעל/ת כושר עבודה עצמאי
ונכונות לעבודה
בשעות לא מקובלות לפעמים.

הנדסאים/ טכנאים
להפעלת מיכשור ממוחשב מתקדם
DSC TGA
GC/LC/MS
נסיון קודם רצוי אך אינו הכרחי
בעלי כושר עבודה עצמאי
ונכונות לעבודה בשעות
לא מקובלות לפעמים

מועמדים יפנו
בכתב יד
ובצרוף קורות חיים
ותאור נסיון קודם
לאגף משאבי אנוש
ת.ד 60 באר־שבע, 84100
סודיות מובטחת

חברה להפצת מוצרי
קוסמטיקה מחפשת:
פקידה / מזכירה
דינמית עם יחסי אנוש טובים
תעסוק בניהול משרד.
הדפסות וקבלת הזמנות.
דרישות: בוגרת תיכון, לאחר צבא
שעות עבודה 07.30–15.30
מגורים באזור הרצליה
לפנות לת.ד. 2018 גבעתיים

לחברת יבואני רכב
במרכז הארץ
דרוש
מנהל עבודה
למוסך המרכזי
★ כתב הסמכה לניהול מוסך
★ נסיון וניהול עבודה ו/או מוסך
★ נסיון מקצועי ומעשי במכונאות רכב
מעומדים מתאימים העונים על
הדרישות הנ"ל מתבקשים לפנות בכתב
בצירוף קורות חיים והמלצות לת.ד. 1696
תל־אביב 61016 (עבור 150)
—סודיות מלאה מובטחת—

לסנו מפעלי ברומט בע"מ
החברה הדרומית לשיווק בע"מ
הר הצופן
דרוש
סוכן מכירות שכיר
מקום מגורים: רעננה, כפר־סבא
הוד־השרון, פתח־תקוה
מועמדים בעלי ניסיון יפנו בכתב יד
בלבד לת.ד. 21207 תל־אביב
מיקוד 61211
עבור - סוכן מכירות שכיר

לעבוד כמו מלך... במלון המלך שלמה.
למלון המלך שלמה,
הגדול והתוסס במלונות אילת,
דרושים:
• חשמלאים מוסמכים
• אחראי/ית קומה
למשק בית
• איש ביקורת
למחלקת ביקורת מזון ומשקאות -
מועמדים בעלי נסיון מוכח, שימצאו מתאימים, יהנו
מתנאים מצויינים כולל דיור באילת.
ראיונות יתקיימו ביום ב' ה־27/7/87 במשרדי ישרוטל,
בית התעשיינים, רחוב המרד 29 ת"א קומה ב'
בין השעות 10:00 בבוקר ו־16:30 אחה"צ.
ישרוטל ניהול מלונות בע"מ

לאשל הנדסה
פיתוח ובניית מכונות לתעשיה
דרושים
שרטט מכונות
★ 3־5 שנות נסיון בתכנון מערכות מכניות
★ עדיפות לבעלי נסיון בתיב"מ
★ יכולת להוביל פרוייקט
הנדסאי מכונות
★ 3־5 שנות נסיון בתכנון ובצוע מערכות מכניות
מזכירה
ידיעת אנגלית על בוריה - חובה
לפנות אל: אשל הנדסה
פייר־קניג 37 ת.ד. 151523 ירושלים
ובטלפון: 02-721621

א"א המלונאי בע"מ
החברה לשרותי כח אדם בתיירות
לבתי מלון בים המלח
דרושים
• מנהל אחזקה
• מנהלת משק בית
• שף
• מנהל מזון ומשקאות
• מנהל קבלה
• צ'יף סטיוארד
• מזכירה עברית/אנגלית
• טבח — שף דה־פרטי
• קופאי קבלה
• פקיד קבלה
• מציל
• בוגרי מנהל בתי מלון
לכל המועמדים תינתן עזרה במגורים
לבתי מלון בירושלים
דרושים
• מנכ"ל למלון 4 כוכבים
• מנהלת חשבונות ראשית — ניסיון במלונאות
• שף
• מזכירה עברית/אנגלית
מלונאי!!!
מעונין לשמוע הצעות נוספות?
פנה אלינו בכתב בצרוף קורות חיים
והמלצות. "המלונאי" סניף ת"א:
דיזנגוף 177, טל': 03-237457 (24 שעות ביממה).
"המלונאי" סניף ירושלים: ת.ד. 2764 מבשרת ציון
ירושלים מיקוד: 90805.
בוא נדבר "מלונאית"

למפעל תכשיטים בירושלים
דרושים/ות
★ **מוכרים**
בעלי נסיון דוברי שתי שפות
זרות לפחות
טל: 02-721058

קבוצת צפון תקשורת בע"מ
• פרסום • יחסי ציבור • עתונות
דרוש (ה)
ביצועיסט[ית]
עם נסיון של כשנתיים במשרד
פרסום, בסטודיו גרפיקה
יפנו רק מוכשרים בעלי נסיון מוכח
מ־07:30 לטלפון 201350, 200401(03)
- סודיות מובטחת -

דרושים
דפסים לדפוס רוטציוני
טל: 03-7519176/7

למשרד אדריכלים
דרושים
אדריכל והנדסאי
טל: 03-249004

משרד העבודה והרווחה
מעון שקמה רעננה
דרושים
● מטפלות ומטפלים
● עובדות מטבח
● פועלת נקיון
העבודה במשמרות
בדבר פרטים יש לפנות להנהלת המעון
ברח' הרב אברים ברעננה
טל: 052-26513 052-31454

להב ישקר
עובדי מכבשים לחישול מדויק
עבודה מיוחדת
לעובדים מיוחדים
אם אתה:
☆ מחפש מקום עבודה רציני ויציב
☆ מוכן להתמודד עם עבודה מאומצת
☆ מעריך אוירה "משפחתית"
☆ תושב נהריה והסביבה
☆ מעל גיל 25
☆ בעל משפחה
מקומך איתנו
תנאי העסקה מיוחדים למתאימים.
המעונינים מתבקשים לפנות בכתב יד או בטלפון
למנהלת כח אדם, להב ישקר בע"מ
ת.ד. 330 נהריה 22102 טל: 04-927831

משרד תיכנון מעונין לקלוט
1. מפקח חשמל
עם נסיון
2. טכנאי מכונות/ צורת לתיכנון
3. הנדסאי/טכנאי בנין
עם נסיון בתיכנון קונסטרוקציות
4. מתכנן מכ"י מנוסה
(לאיזור באר־שבע)
5. מנהל פרויקט
לאיזור ת"א
המישרות מיועדות לאיזור
תל־אביב, חיפה ובאר־שבע
נא לפנות לת.ד. 1606 יבנה

כיתן הלבשה לבית הילד
לחברת טנגו שבהשלובת
דרושים/ות
1. מחסנאי ראשי בתל־אביב בעל נסיון מעל 5 שנים בתחום ההלבשה
2. עוזר מחסנאי בתל־אביב רצוי נסיון קודם בתחום ההלבשה
3. מכונאי למכונות תפירה במתפרת ירכא (על יד עכו) בעל נסיון של מספר שנים בתחום זה
לקביעת ראיונות לפנות לטלפון:
03-481121 שלוחה 220 לכרמלה

לארגון ציבורי
דרושים/ות
מורים/ות לשליחות באירופה
לעבודה עם ילדים ונוער
רצויה ידיעת השפות אנגלית ו/או גרמנית.
תינתן עדיפות לדוברי השפות פרסית ו/או רוסית.
נא לפנות לנעמי כהן טל' 02-661261

לאולפן לבגרות דרושים
מורים
להכנת כיתות לבחינות בגרות בשעות הערב
בת"א (03-5460618): מתמטיקה, אנגלית והסטוריה
חיפה (04-641040): מתמטיקה, פיזיקה ואנגלית
באר־שבע (057-71690): מתמטיקה, לשון, תנ"ך, גיאוגרפיה אנגלית וספרות עברית
— רק מורים בעלי נסיון בהכנת כיתות לבגרות מתבקשים לפנות —

למשרד גדול לראיית חשבון
דרושות
• כתבנית אנגלית
• כתבנית עברית
רצוי בעלות נסיון במעבד תמלילים,
לניר, במשרה מלאה או חלקית.
לפנות טל: 03-267231

למפעלי דר' פישר
עם הרחבת הפעילות
דרושה
★ **קלדנית**
ידע בהנהלת חשבונות
נסיון של שנתיים
מישרה מלאה
לפנות: מכון דר' טל: 03-290510, 295445
יהודה הלוי 108 תל־אביב

ארקיע arkia
דרושות
מזכירה למנהל מסחר
הדפסה עברית/אנגלית על מעבד תמלילים
ידע באנגלית חובה, ידע בצרפתית וגרמנית יתרון
פקידה/כתבנית
על מעבד תמלילים עברית/אנגלית
שעות עבודה מ־10.00 עד 18.00
דרוש ידע בניהול משרד ואנגלית
לקביעת ראיון לפנות ביום א' 26.7.87 לטל' 03-5412546

למשרד אדריכלים
אדריכל/ית הנדסאי/ת
ימים א'-ה
טל: 03-720122

דרוש
דפס המדה
מעולה
תנאים טובים למתאים
סודיות מובטחת
טל: 03-283749

למפעל לתכשיטים בנתניה
דרוש
משבץ מומחה
תנאים טובים למתאים
לפרטים: נא להתקשר
053-334624 ליובל

איפור מקצועי
בביתך מיוחד
לכלות
וארועים
מאפרת
מדופלמת
לפנות לרונית
טל: 03-917829

חוק הזדמנות
שווה בתעסוקה
תשמ"א־1981
לפי חוק זה אסור
לסרב לקבל אדם לע־
בודה מחמת מינו או
מחמת היותו נשוי או
הורה אלא אם אופיו
או מהותו של התפקיד
מונעים קבלתו של בן
אחד המינים לעבודה
הנדונה
העבריינים צפויים
לעונש עלפי החוק.

קרן קימת לישראל
דרושים
מדריכי נוער
בעלי השכלה מתאימה לעבודה חינוכית עם נוער במסגרת השירות
הלאומי וימי שדה משימתיים בשנת הלימודים תשמ"ח.
הכישורים הדרושים:
א. בוגרי/ות צבא
ב. הכשרה מתאימה וניסיון מעשי בהדרכה בתחומי ידיעת הארץ
ג. הכשרה מתאימה וניסיון מעשי בהדרכה חברתית כוללת.
העבודה ע"פ תורה מיוחד לשנה. בשירות הלאומי – חובת שהייה בבו־
חנה במשך השבוע. שפה זרה – עדיפות.
המעוניינים יפרטו בכתב השכלתם, כישוריהם וניסיונם וישלחו אל:
אבנר קדמי, קרן קיימת לישראל, המחלקה לנוער ולדור צעיר,
רח' צבי שפירא 11, תל־אביב. טלפון 03-289946 מיקוד 61113
מנע אש ביערות

להברה לצרכי תרבות וספורט לנוער ולמבוגרים בע"מ
לתפקיד
דרושים יזמים חברתיים
מנהלים
למתנ"סים
ב־דלית אל כרמל
דרישות התפקיד:
• השכלה אקדמאית ב.א. לפחות • נסיון מוכח בארגון מינהלי וכלכלי בהיקף רחב
• יתרון נסיון במינהל חינוכי ובחינוך המשלים • נכונות לעבודה בשעות לא שיגרתיות. • מגורים במקום תנאי הכרחי.
יש לפנות בכתב בצירוף קורות חיים, שמות ממליצים ופרוט הנסיון אל עמי שגב.
החברה למתנ"סים, גבעת ביעס ירושלים 91034.
על הפניות, בציון המקום המבוקש, להגיע עד ל 7.8.87
יענו מועמדים מתאימים בלבד.

האוניברסיטה הפתוחה
למרכז ללימודי המחשב
של האוניברסיטה הפתוחה בירושלים
דרושה
מ ז כ י ר ה
למשרה חלקית מפוצלת
המעוניינות מועמדות בעלות הכישורים הדרושים:
• ניסיון בעבודה אדמיניסטרטיבית
• ניסיון בעבודה עם קהל
• תואר אקדמאי
• שליטה בשפה האנגלית
• הכרת המחשב האישי – רצוי
המעוניינות נא לפנות לטל' 02-829061
בימים א', ג', ה' בין השעות 15.00-19.00

דרושות
★ **מדריכה בכירה בצהרון**
עם אחריות על פתוח מסגרות גיל הרך
★ **מורות למרכז לסידה**
לימים א-ה בשעות 14:00 - 12:00
לפרטים: 02-664549

בית באייר
רח' ים סוף 33, סנהדריה המורחבת
דרושים עובדים בתחומים הבאים:
1. **אם בית** - אחראית לכל עניני משק הבית של המוסד, נקיון, מטבח ותזונה. השכלה אקדמאית בכלכלת בית עם נסיון של 3 שנים או השכלה מקבילה.
2. **טבח/ית - מנהל/ת מטבח**
עם נסיון של 3 שנים לפחות.
3. **אחיות וכוחות עזר**
לטיפול בקשישים.
4. **מורה להתעמלות**
5. **מדריכות לקשישים**
למרכז יום, 5 ימי עבודה בשבוע.
מועמדים לתפקידים הנ"ל יתקשרו
לטלפון 02-823463 לגב' ויצמן יעל

מזכירה
למח' דוברות ויחסי ציבור
ניסיון בעבודות מזכירות, יכולת ניהול משרד באופן עצמאי הדפסה עברית (רצוי גם אנגלית). ידיעת השפה האנגלית. משרה מלאה. התחלה מיידית. מקום העבודה ירושלים.
מזכירה
לחוגי סיור
ניסיון בעבודות מזכירות, יכולת עבודה עם קהל, ניהול משרד באופן עצמאי, ידע בהדפסה, משרה מלאת. ימים א', ה' 14.00-21.00 ב', ג' 08.00-16.00, ד' 10.00-18.00, ו' 08.00-13.30
התחלת עבודה בחודש ספטמבר
מקום העבודה ירושלים
מועמדות מתאימות יפנו בכתב יד בפירוט קורות חיים למח' כ"א רח' השפלה 4 ת"א 66183 עבור מזכירה תוך ציון התפקיד הרצוי
החברה להגנת הטבע

לביה"ס מעין יבנה
דרושים
מדריכים לחוגים בין 14^{00}-12^{00}
לחוגי שחמט, דרמה עיתונות
וכלי תקשורת, טיסנאות
ריתמוזיקה, חוגי טבע ועוד.
בפרטים נא לפנות:
08-435948
08-438730

למפעל תעשייתי בהלפיות
דרושה
בודקת בטחונית
לעבודה קבועה של 5 ימים בשבוע
מועמדות בעלות השכלה תיכונית ללא
עבר פלילי בגיל עד 45 תיפננה מיום
ראשון בין השעות 8.00-9.30
לאפי טלפון: 02-634535
. למתאימות שכר ותנאים טובים
עדיפות לבעלות רקע משטרתי וכדומה

לסניפנו באשדוד ורחובות
דרושים
למחלקה המקצועית
★ הנדסאי חשמל / אלקטרוניקה יוצאי חיל"א
★ מנהל תפ"י - טכנאי ו/או הנדסאי ייצור
★ הנדסאי מכונות, רצוי יוצא חיל האויר או חיל הים
★ טכנאים מתחילים לעבודה במשמרות
★ מבקרות איכות לבדיקות ויזואליות
★ מלחימות וויאר - אפ + קריאת שרטוט
★ מלחימות מעגלים לבדיקות סופיות למשמרת ראשונה
★ חוטי לוחות חשמל + קריאת שירטוט לעבודה בראשל"צ, ויבנה
★ מסגרים
★ חשמלאים מוסמכים/ עוזרי חשמלאי העבודה באיזור ראשל"צ
★ ביולוגית לעבודה במפעל עתיר ידע לסניף רחובות
למחלקה המשרדית
★ מזכירה בכירה, עברית/אנגלית + הדפסה
★ מזכירת פירסום + הדפסה + אנגלית
★ פקידה + שרטוט בנין
★ מזכירה בכירה עברית/אנגלית + מעבד תמלילים וורד־מיל, לעבודה קבועה, הופעה נאה
לסניף רחובות
★ מעבדת תמלילים עברית/אנגלית WANG+ עבודות משרד לעבודה בשעות אחה"צ (מ־14:00 - 18:00)
★ מזכירת יבוא יצוא + נסיון בהדפסת, לאשדוד
למתאימים שכר הולם, ותנאים סוציאלים
בחוק הכוללים: ביגוד, הסעות, ימי מחלה ימי חג, שי חגים, ועוד
בדבר פרטים נוספים
נא לפנות לסניפנו
ברחובות רח' הרצל 187
בטל' 08-455904.
באשדוד רח' רוגוזין 8
טל: 055-33644, 055-32221
דנאל
החברה לשירותי כח אדם
תל אביב • ירושלים • באר־שבע
רחובות • אשדוד

מלונות מוריה
דרושים
למחלקת הקבלה
1. פקיד קבלה
2. קופאי קבלה
בעלי נסיון במלונות 4־5 כוכבים
למחלקת חדרי אוכל
קפטנים
המעונינים יפנו למחד כח אדם במלון
קרן היסוד 39
02-232232

שופר־סל
לסניפינו באזור חיפה והקריות
דרושים/ות
• מנהלי מחלקות ירקות
— אזור מגורים רצוי – חיפה והכרמל
המועמדים יידרשו לעבוד
באחד מסניפי חיפה או הקריות
• מנהלי/ות מחלקת כלי בית וביגוד
מועמדים מתבקשים לפנות
ביום ראשון 26.7.87 בין השעות:
17.00-14.00 בהיפרכל צומת
קרית אתא למר חיים שטיינברגר

רשת עמל
ההסתדרות הכללית
של העובדים בא"י
מרכז להכשרה מקצועית לנוער ולמבוגרים
פינת ביאליק באר־שבע טל' 057-39889
057-39161
דרושים
לשנת הלימודים תשמ"ח
מורים במקצועות הבאים:
למתמטיקה
מורה פדגוגית
לאנגלית (חצי משרה)
מדריך גב' עבודה (חצי משרה)
המעוניינים מתבקשים לפנות להנהלת
בית הספר. רשת עמל
"עמל" רשת מכללות לטכנאים והנדסאים, בתי ספר תיכוניים טכנולוגיים ומקיפים, בתי ספר לחניכים ובתי ספר תעשייתיים, מרכזים טכנולוגיים בהוראה בית ומרכזי הכשרה למבוגרים

מגן דוד אדום בישראל
MAGEN DAVID ADOM IN ISRAEL
לבנק הדם חיפה
דרושים:
א. מתרים/ה דם
ב. חובש־נהג־מתרים
כישורים:
* חובש/ת קרבי/ת או הכשרה פרא־רפואית מקבילה.
* פרופיל רפואי 72 לפחות.
* רשיון נהיגה סוג ב' 4־5 שנים או סוג ג' 3 שנים (מתייחס לסעיף ב' בלבד).
נא לפנות לטלפון: 04-533576 לד"ר מיכאל לוי

הטכניון מכון טכנולוגי לישראל
הפקולטה להנדסה חקלאית
דרוש **חבר סגל להוראה ומחקר בתחום המיכון החקלאי.**
הכישורים הדרושים:
בוגר הנדסה (חקלאית, מכונות, חשמל).
בעל תואר דוקטור (רצוי בעל נסיון אקדמי נוסף). בסיס טוב במדעי יסוד. מיומנות בבקרה ו/או באלקטרוניקה עניין לעבוד בנושאי ההנדסה החקלאית.
מועד התחלה: פברואר 1988 (זמן ב').
הדרגה התחילית תקבע על פי הכישורים.
מועמדים מתבקשים לפנות עד ה־30 לספטמבר 1987 ולצרף קורות חיים, רשימת פרסומים ושמות של 3 ממליצים אל
פרופ' עדו סגינר
דיקן הפקולטה להנדסה חקלאית
טכניון — מכון טכנולוגי לישראל
קרית הטכניון חיפה ISRAEL 32000

להברה בינלאומית בנושא מחקר ופתוח
דרוש
כלכלן
תחומי העיסוק: תקציב, חשבונאות, דוח"ת כספיים
דרישות: ידע מושלם באנגלית, נסיון 3 שנים
נסיון בחברה תעשייתית - יתרון
תנאים בהתאם לכישורים
לפנות בכתב ת.ד. 2194 ירושלים

הטכניון מכון טכנולוגי לישראל
דרוש/ה
תכנת מיקרו מחשבים
תאור התפקיד:
הדרכה וייעוץ במחשבים אישיים בנושאי תכנה וקונפיגורציה
הכישורים הדרושים:
השכלה מתאימה בתחום המחשבים. ידע ונסיון בתכנות. הכרה מקיפה של מערכות IBM-PC ותואמיו ו/או RAINBOW. שליטה בשפה העברית. ידע טוב בשפה האנגלית.
מספר המשרה: מ/מ 208
מועמדים/ות מתאימים/ות העונים/ות לדרישות יפנו בכתב, בציון קורות חיים ונסיון קודם, שמות ממליצים ומספר המישרה עד יום 2.8.87 אל: אגף כח אדם, קרית הטכניון, חיפה 32000.

הארץ

יום ו' כ"ז בתמוז תשמ"ז
24 ביולי 1987

המערכת, ההנהלה, מחלקת המודעות, ההפצה והמנויים: תל־אביב, רחוב זלמן שוקן 21, טל' 5121212 ת"ד 233 מיקוד 61001 פקס' 810012 — טלקס 33748

ירושלים: רחוב ההבצלת 2 טל' 224245־6, ת"ד 273 מיקוד 91002
חיפה: רחוב נורדאו 20 טל' 661166־8, ת"ד 5259 מיקוד 51052

המו"ל: הוצאת עתון הארץ בע"מ, רח' זלמן שוקן 21, תל־אביב
העורך: גרשום שוקן   עורך המשנה: מתי גולן
סגני עורך: משה ורדי, גדעון לוי

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מזוהה בהכרח

HA'ARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel – P.O.B 233, Tel. 5121212

תפקיד ליצחק נבון

פולחן העצמות משתולל במדינה. אגודת החרדים "אתרא קדישא", המונעת מעיריית תל־אביב־יפו להרחיב קטע אחר ברחוב קיבוץ גלויות בדרום העיר, בטענה כי בית קברות יהודי עתיק נמצא מתחת לפס קרקע הדרוש לשם הרחבת הכביש — הצליחה זה עתה להבריח משלחת של ארכיאולוגים אמריקאים שעסקה בחפירות בקיסריה.

לפני ששה שבועות התחילה המשלחת המדעית, מוגברת על ידי כחמישים מתנדבים מארה"ב, לחפור בתחום העיר, שהיתה הישוב היהודי העירוני החשוב ביותר על שפת הים בימי הבית השני. העבודה שעניין מדעי רב נודע לה, כהמשך לחפירות קודמות שחשפו את שרידי העיר, ואשר מרתקות גם את התעניינותם של תיירים רבים, נתקלה לפני כשבוע ימים בהפגנות מחאה מצד חרדים שטענו, כדרכם, כי הארכיאולוגים מפריעים למנוחתם של יהודים שהלכו לעולמם לפני דורות.

משטרת ישראל נחלצה לאבטח את הארכיאולוגים ועוזריהם מפני התנכלויות המפגינים. אך מאחר שההפגנות לא פסקו, ומאחר שרבנים חרדים בארה"ב השתדלו אצל נשיא אוניברסיטת דרו במדיסון, ניו ג'רזי, החליט נשיא המוסד הזה להפסיק באורח זמני את החפירות.

בין אם נכונה טענת החרדים כי בשטח החפירות היה, בעידן העתיק, בית קברות יהודי, ובין אם היא בלתי נכונה, ואחד מאנשי אגף העתיקות במשרד החינוך והתרבות מכחיש טענה זו, לפחות לגבי מה שנקרא "שטח גימל" של החפירות — אין צידוק לדרישה להפסיק את עבודת המחקר המדעי, אשר עשויה להרבות את ידיעת ההיסטוריה היהודית בארץ זו. אין זה אלא טבעי כי עצמות, היכולות להעיד על המצאותם של בתי עלמין עתיקים, מתגלות בכל אתר מפינות הארץ. איוולת היא, בנסיבות אלה, לתבוע איסור של חפירות ארכיאולוגיות, ואם יסודות מן החשובים ביותר באוכלוסיה היהודית מבקשים להפריע להן — אין להסתפק באבטחת החופרים. אגף העתיקות מצווה לדאוג להמשך החפירות, כי מתפקידו לקדם את המחקר הארכיאולוגי.

העובדה שנשיא האוניברסיטה האמריקאית הורה על הפסקת החפירה, "כדי לכבד רגישויות דתיות של יהודים", אינה צריכה להיחשב כסוף פסוק. ישראל חייבת לשקוד על טיפוח המחקר הארכיאולוגי, מטעמים של קידום המדע וטיפוח אהבת המולדת כאחת. השתתפותם של ארכיאולוגים מחוץ לארץ רצויה, ויוקרתה של מדינת ישראל בזירה הבין־לאומית נבנית, בין השאר, גם משותפות זו. הברחת המשלחת מאוניברסיטת דרו מטילה צל על כולנו, ויש לעשות כל מאמץ כדי להניע אותה שתחזיר את המשלחת שלה לקיסריה.

מי שמאמין במבחנן כי אפשר להגיע לחידוש החפירות בקיסריה בעקבות השתדלות אצל הרבנות הראשית, אינו אלא טועה. הרבנים הראשיים חסרי אונים כלפי אגודת "אתרא קדישא", ומלבד זאת אין להם כל סמכות חוקית לגבי הנושא שמדובר בו.

שומה על שר החינוך והתרבות, יצחק נבון, אשר אגף העתיקות כפוף למרותו, לשכנע את נשיא אוניברסיטת דרו שיחזיר את המשלחת למקום עבודתה, תוך מתן הבטחה כי משטרת ישראל תבטיח את ביצוע העבודות מול כל איום. רק אם יצחק נבון יקדיש את מלוא מרצו לתפקיד זה, יוכל למחוק את הכתם שהחרדים הספיקו להכתים בו את שמה של ישראל, כמדינה המטפחת מחקר מדעי ומכבדת שותפות בינלאומית גם בתחום זה.

בדחפור נגד המדינה

אי־שם בגדה המערבית שומר ג'יפ של משמר הגבול על טרקטור ישראלי, לבל יעבוד בשטח צבאי: חזיון נדיר הנובע מעימות עקרוני בין שרון לבין רבין

מאת פולס

טרקטור שנשלח לעבוד באתר מסויים שבגדה המערבית, הוא עומד בטל, בעוד ג'יפ של משמר הגבול חונה לצידו כדי להשגיח כי הפקודה המכריזה על המקום כשטח צבאי סגור. לא תופר — זה מראה נדיר לאזורי ישראל. שר התעשייה והמסחר, שהטרקטור נשלח בהוראתו על־ידי חברת פיתוח השומרון — עדיין רותח על שר הביטחון ששלח את הג'יפ, ועל שר השיכון הבינוי אשר, לדברי אריאל שרון, אינו ממלא את הבטחתו ואף התבטא בגנות יוזמתו.

האתר שמדובר בו, ושנועד להיקרא בשם "אבני־חפץ", נמצא ליד כביש טול־כרם־שכם ונכלל במסגרת של 6 יישובים שבהסכם הקואליציוני, שיוקמו בתוך 4 השנים לקיומה של ממשלת "האחדות הלאומית". חובה על שר־הביטחון כי יכבד את ההסכם, ואין לחשוד בו כאילו הוא חותר, כאיש המערך, לחבל בהגשמתו. יקיימו כל הנהלים המסודרים הקמת יישובים חדשים בגדה המערבית וברצועת עזה — אין ספק כי "אבני־חפץ" תתווסף למפת ההתנחלויות שמעבר לקו הירוק.

יצחק רבין, בנתן הוראה למנוע את עבודת הטרקטור, הדגיש כי אינו מוכן להשלים עם פעילות עצמאית של שר אחר, בתחומו. שר התעשייה והמסחר אמנם טוען כי פעולתו חוקית, מאחר שהקרקע נמצאת בבעלות פרטית של יהודים, והוא אף הודיע למינהל האזרחי שהוא עומד לגשת ליישור האדמה בשטח הנדון; אבל אין די בהודעה, אלא דרוש אישור מטעם המינהל האזרחי, ואליבא דרבין לא הגיעה למינהל שום פנייה לקבלת אישור כזה.

ממילא אין משרד התעשייה והמסחר מוכר כמוסד־מיישב; כאלה מוכרים רק 3 גורמים: הסוכנות היהודית (ההסתדרות הציונית העולמית (או האיצטלה אשר מחלקת ההתיישבות של הסוכנות היהודית לובשת אותה לצורך עבודתה בשטחים שמעבר לקו הירוק), שעבודתה ממומנת על־ידי ממשלת ישראל ולא מכספי קרן היסוד (המגבית היהודית המאוחדת בארה"ב); משרד השיכון והבינוי של ממשלת ישראל (הבונה דירות), ויזמים פרטיים. אם שר התעשייה והמסחר רוצה להקים "פארק תעשייתי" ב"אבני־חפץ", עליו להגיש פנייה למשרד השיכון והבינוי.

* * *

שיגור הטרקטור הדגים את שיטת עבודתו של אריאל שרון; שימוש בפרובוקציה, תוך התעלמות מסידורים של מינהל תקין. גם אם נכונה טענתו של שרון כי הקרקע נמצאת בבעלות יהודית — רמיסת הנהלים שהמינהל האזרחי חייב להקפיד על שמירתם, אינה יכולה להפוך את שליחת הטרקטור לפעילות "חוקית".

כלום שר־הביטחון עוסק כאן בדקדוקי עניות? לא ולא. מחובתו של יצחק רבין להקפיד על כך ששום גורם, פרטי או ממשלתי, לא יפגע בסמכויותיו של המינהל האזרחי, שהיא השלוחה "הציווילית" של הממשל הצבאי (הוקמה, דרך אגב, על־ידי אריאל שרון בזמן כהונתו כשר הביטחון).

הגדה המערבית ורצועת עזה נכנסו לתחום שליטתה של מדינת ישראל מאחר שנכבשו מידן במלחמת ששת הימים, ועל כן הן נחשבות "שטחים מוחזקים" עד היום, ויחשבו כך כל עוד שאלת הריבונות עליהן לא תיקבע אחרת בחוזה־שלום בין ישראל לבין הממלכה ההאשמית הירדנית.

בשטחים אלה רשאי המימשל הצבאי הישראלי למשול, ובתוקף סמכותו זו הוא רשאי, בהתאם למשפט הבין־לאומי, להוציא פקודות שמחייבות את כל תושביהם להישמע להן. אולם מובן מאליו כי גם המימשל הצבאי (והמינהל האזרחי השואב את סמכותו ממנו) חייב לנהוג לפי הכללים שהוא בעצמו קובע. המינהל האזרחי אינו קיים כדי לחפות על פעילויות שרירותיות של מי שמעוניין בכאלה.

את זאת לימד שר־הביטחון את שר התעשייה והמסחר. דימומו של הטרקטור אינו דוגמה להיעדרה של סמכות ממשלתית מרכזית, כפי שטען שרון, אלא להיפך: הוא נועד להמחיש לשר התעשייה והמסחר כי סמכות זאת דווקא קיימת ושהיא מחייבת כל אחד מהשרים.

ברגע זה נחסמה דרכו של שרון. קידומה של תוכנית "אבני־חפץ" נראה מותנה בפעילותו של שר השיכון והבינוי. שאלה נפרדת, אבל חשובה לא־פחות, היא השאלה אם ממשלת האחדות הלאומית תרצה לחרוג ממה שכתוב בהסכם הקואליציוני בנוגע להקמתם של 6 יישובים חדשים מעבר לקו הירוק (שארבעה מהם כבר הוקמו) ולהיענות בחיוב לתביעותיה של סיעת התחיה.

* * *

ראש הממשלה הבטיח לאנשי סיעה זו כי הממשלה תקים ששת אלפים "התחלות בנייה", כלומר של דירות; על אף העובדה כי מאות דירות בהתנחלויות עומדות ריקות מאדם. שר האוצר כבר אמר לאנשי התחיה, שאין לו כסף לכך. איך אפשר, שאל אותם, לתבוע הקצבה בשיעור הנדרש — מדובר על הוצאות בסך 30 מיליון שקל — כאשר אין לאוצר הכסף הדרוש להמשך מימונו של פרוייקט הלביא? המערך תובע עזרה ממשלתית לחקלאות היהודית שמצד זה של הקו הירוק, וכן לעיירות הפיתוח. יצחק שמיר, אשר רוצה בהמשך קיומה של הממשלה שהוא עומד בראשה, נאלץ להתחשב בדרישות השותף הקואליציוני.

סיעת התחיה הסכימה שלא להצביע עתה בעד הצעת־חוק להתפזרות הכנסת האחת־עשרה ולתת "ארכה" לליכוד. אבל אותם אנשי גוש אמונים המפקפקים ביכולתו של הליכוד לקיים את הבטחותיו של שמיר, עשויים לצדוק בספקותיהם לגבי הסיכויים של תוספת התנחלויות ועיבויין של הקיימות.

* * *

גוש אמונים צריך להודות כי יבשו גם המשאבים שלו בכוח־אדם — הגם שהוא טוען כי ברשותו כמה גרעינים של אידאליסטים משפחות המוכנות לעלות על אתרי התנחלויות חדשים. אבל המערך יטעה אם יגביל את עצמו בהדגשת שני המכשולים האלה: של דלות האוצר ודלות בכוח־אדם. חשוב מבחינה פוליטית כי ממשלת האחדות הלאומית תימנע מלסטפה את המשימה ההתנחלותית של גוש אמונים, התחיה והליכוד עצמו. לא די בלבד כי שום תוספת לה אינה מסוגלת לשנות בשיעור מהותי את מפתה האתנית של השטחים המוחזקים — כל מאמץ, אפילו המוגבל ביותר, בכיוון זה רק יוכל להכביד על הדיון בבעיית הפלסטינאים (אחת היא אם יתנהל בוועידה בין לאומית נוסח שמעון פרס, או בשיחות דו־צדדיות בין ישראל וירדן, נוסח יצחק שמיר).

יצחק שמיר והליכוד אוהדי, התחיה וגוש אמונים, מעוניינים כמובן בהכבדה זו, אבל מאותה סיבה על המערך למנוע אותה. תחינוסו לסיכויי מימושו של רעיון הוועידה הבין־לאומית כפי שהוצגו — מעניינו הלאומי הוא שלא למנוע את התכבסות.

רמטכ"ל כבן־ערובה

בפרשת פולארד נקלעו היחסים עם ארה"ב למלכודת בידי שרון והתובע דג'נובה

מאת זאב שיף

הרמטכ"ל צה"ל לשעבר, משה לוי, נעשה כעין בן־ערובה בפרשת פולארד. זו התפתחות חמורה חדשה בפרשת פולארד, שאסור היה להגיע אליה. עוד לפני תום תפקידו, סוכם עם רב־אלוף לוי כי יצא לשנת לימודים בארה"ב. ההכוונה היתה שישהה את התקופה בארה"ב כשהוא עדיין בשירות צה"ל. עתה אומרים עליו האמריקאים לבוא לארה"ב בלשון דיפלומטית הם טוענים כי אינם מונעים בעדו מלבוא להשתלמות שתיכנן, אך הם מוסיפים כי אינם יכולים להבטיחו שלא ייקרא על־ידי התובע דג'נובה לחקירה ולעדות בפרשת פולארד. במלים אחרות: איום בהתבטחות פומבית לרמטכ"ל לשעבר ועלבון לצה"ל ולישראל.

אין ספק, הרצים מכוונים כאן ישירות למי שהיה בעל המשרה הבכירה ביותר בצה"ל. שאם לא כן, מדוע נבחר דווקא הוא למטרה במשחק הלחצים והאיומים? באותה מידה יכלו האמריקאים לומר שאינם יכולים לערוב לעבודי, מנכ"ל משרד הביטחון ומי שהיה סגן הרמטכ"ל בעת פרשת פולארד, שלא יעמוד במצב דומה בעת ביקור בארה"ב. כ"ל לגבי מנכ"ל המשרד באותה תקופה, האלוף (מיל') מנחם מרון. ושר הביטחון דאז, משה ארנס ויצחק רבין.

אילו הגיע לוי לארה"ב בעודו רמטכ"ל, לא היו נוקטים כלפיו את הצעד החמור שבו מאיימים עליו כיום. האיום הוא סלקטיווי — נגד בעל המשרה הרמה ביותר לשעבר בצה"ל, שהפגיעה בו תהיה סמלית ולא תפריע ליחסי העבודה השוטפים.

מה מטרת האמריקאים בתרגיל זה? המימשל האמריקאי אינו מרוצה, ובצדק, מהדרך שבה סיימה ישראל את פרשת פולארד. לאחר ששתי ועדות החקירה סיימו את מלאכתן, הם ציפו שממשלת ישראל תפנה בכתב לנשיא רייגן או לשר החוץ שולץ ותסביר באורח כללי את הלקחים שהסיקה הממשלה והצעדים שנעשו למניעת הישנותה של פרשה כזאת. מכתב כזה לא נשלח. וכל מה שנאמר בעל־פה לנציגים האמריקאים היה בערך מה שפורסם בעיתונות. גם ועדת הכנסת בראשותו של ח"כ אבא אבן נקלעה למצב משונה: היא לא סיימה מלאכתה ולא מילאה תפקידה עד תום. עד היום לא ניגשה כלל לסתירות הדו"ח הסודי והלקחים. היא הסתפקה בפרסום הגלוי והפוליטי.

* * *

ממשלת ישראל מתחמקת משיגור מכתב מסכם לממשל האמריקאי. כנראה, בין השאר, משום שאין היא יכולה לומר דבר על המשך שירותו של ראש הלק"ם לשעבר, רפי איתן, במשרה ציבורית רמה, לאחר ששתי הוועדות הצביעו על אחריותו הישירה בפרשת פולארד. ברור שהאמריקאים רוצים את ראשו של רפי איתן. אך זאת אין שמיר־פרס־רבין מסוגלים לתת מפני שמינויו הוא של שר המסחר והתעשייה אריאל שרון. ומדוע יוציא שרון מידו סכין המכוונת ישירות נגד שמיר, פרס, רבין וגם ארנס, כשהוא יכול לשמור על מתיחות מתמדת בין הארכבה והממשל האמריקאי? כך נקלעו למלכודת יחסי ישראל־ארה"ב, באחד התחומים הרגישים. את המלכודת מחזיק מהצד האחד שרון ומהצד השני, התובע האמריקאי, דג'נובה.

יתכן שכמה מראשי הממשל האמריקאי מבקשים לענוש את ישראל. במקביל לצעד נגד לוי (יש להניח שזה מה שיקרה גם כאשר מפקד חיל האוויר, האלוף לפידות, יבקש להגיע לארה"ב), הודיעו באחרונה כי תוך שלושים יום יסירו את החסינות משלושת המעורבים האחרים בפרשת פולארד והם מבקשים מישראל להגיש בתום פרק־זמן זה את הנימוקים הנגדיים.

סנקציה דומה לזו שהם מפעילים עתה נגד הרמטכ"ל לשעבר, לוי, נקטו האמריקאים בשנות החמישים נגד שלושה דיפלומטים ישראלים. השלושה נחשדו אז כי היו מעורבים בריגול נגד אזרחים ערבים בארה"ב. ישראל שיגרה אז שליחים לוואשינגטון והבטיחה בכתב כי לא תעסוק עוד בריגול בארה"ב (זו היתה כנראה הסיבה לכעסם של אישי הראל על מקרה פולארד. הראל, היה אז הממונה על שירותי הביטחון והיה מעורב בהבטחה שניתנה לאמריקאים). לפני שלושים שנה, האמריקאים הסכימו אז שלא לפרסם את הפרשה אך אסרו על שלושת הדיפלומטים הישראלים להיכנס לתחומי ארה"ב במשך עשר שנים. מאז, נעשו השלושה אנשים מפורסמים. אז נשמר העניין בסוד. אילו במקרה של רב־אלוף לוי, המהלך האמריקאי פומבי ומבזה ישירות לצה"ל.

* * *

תגובת הממשלה היתה איטית. עוד בהיותו רמטכ"ל, פנה לוי, אישית, לשגריר האמריקאי פיקרינג. לוי גילה כי בעניינים כאלה אין משמעות ליחסים אישיים. פיקרינג יעץ לו למעשה שלא לנסוע לארה"ב. וכדי למנוע טעות, העביר השגריר תשובה דומה למזכיר הצבאי של שר הביטחון וכן שיגר את אחד הדיפלומטים שלו להעביר מסר דומה ליועץ אחר של רבין. בביקורו האחרון של רבין בוואשינגטון, העלה עניין זה לפני שר החוץ ג'ורג' שולץ. והלה לא ידע כלל על הפנייה לפיקרינג. למחרת היום השיב ריצ'ארד מרפי לרבין תשובה זהה לתשובתו של פיקרינג — שאין יכולים להבטיח ללוי כי לא ייחקר אם יבוא לארה"ב.

נראה כי פורום "שלושת ראשי הממשלה" בחר שוב בדרך הקלה — לדחות דברים. לכן הם מעדיפים שלוי יבטל את נסיעתו לארה"ב וכי מותר יהגג עמוס לפידות. אך זה מהלך קצר־ראות שאינו פותר מאומה. רב־אלוף לוי יכול לוותר על השתלמות בארה"ב. אך כאזרח אין הוא רוצה, ובצדק, להישאר עם ה"כתם" של פרשת פולארד שבה כלל לא היה לו תפקיד. אין הוא "אשם" יותר ממנכ"ל משרד הביטחון או מהממונה עליו, שר הביטחון. יהיה זה מביש מאוד אם הרמטכ"ל לשעבר יאלץ להפעיל בעניין זה את עורך דינו (גולדנברג) כדי להגן על

קינת התעשיינים

מדיניות השנתיים האחרונות הביאה שגשוג לענף השירותים האישיים — המחירים הועלו הרבה הרבה מעבר למדד

מאת נחמיה שטרסלר

מה המוצר שהתייקר בשיעור הגבוה ביותר ב־12 החודשים האחרונים? שירותי עזרת הבית — ב־78%. בכמה התייקרה התספורת? ב־66%. כמה דורשים היום רופאים פרטיים? ב־44% יותר. כמה מוסך רוח? ב־36% יותר.

לכל הדוגמאות הללו יש מכנה משותף אחד: הן בענף השירותים האישיים, הענף המוביל בעליות המחירים בשנתיים האחרונות. הדו"ח האחרון של בנק ישראל מלמד כי השירותים האישיים עלו במשך 1986 ב־51%, לעומת עליית מדד של 20%. ומול ענף משגשג זה, עומדת התעשייה, שמצמיחה התייקר ב־12% בלבד במשך אותה שנה. המסקנה היא אחת: לעבור לשירותים. שם אפשר להרוויח יותר — ומהר.

התהליך הרשמי החל ביולי 85, כאשר אלי הורביץ, נשיא התעשיינים, הסכים לפיקוח על המחירים. הוא והאמינו התעשיינים כי הפיקוח יימשך חצי שנה, לכל המרובה — שנה. הם לא הביאו בחשבון את תאוות הכוח של אריאל שרון, השולט באמצעות המחירים בגודל מפעלים ואנשים, ואת היתרונות הפוליטיים שהוא מפיק מזה — שלא לדבר על העסקת עשרות מפקחי מחירים, אנשי מרכז חרות.

תעשיין גדול סיפר לי על רוב הבזיון והקשיים הנופלים בחלקו באגף הכלכלה של המשרד, מידי כלכלנים זוטרים הקובעים אם יקבל העלאה של שלושה אחוזים או חמישה אחוזים, ואחר־כך זהר ביחוד ("כוחות השוק") צריך להסכים ושרון צריך לחתום.

השבוע מצאו אנשי המשרד המוצרים פרויקט חדש: מחירי המזונים בתל־אביב. פקחי המשרד סיירו בחוצות העיר ורושמים דוחות למי שהפריז בהעלאת המחיר: להיכן הם רוצים שילך עודף הכסף?

הפיקוח על המחירים גרם שהמשק יחולק לשתי קבוצות: זו שאי אפשר לפקח עליה, ובה לרוב מוצרי השירותים, וזו שקל לפקח עליה — ובה מוצרי התעשייה.

* * *

מה היה קורה אילו הסירו את הפיקוח לפני שנה? חלוקת ההכנסות במשק היתה משתנה. המסעדות, המכבסות, הרופאים, עורכי הדין, התיאטראות והשיפוצניקים היו מרוויחים פחות, ויצרני המזון, הלבוש, הכימיה, התרופות ותכשירי הניקוי — היו מרוויחים יותר, והמדד היה נשאר על אותה רמה: 20%.

אם התעשיינים היו מרוויחים יותר, היה להם ממה להשקיע, היה ממה לשלם יותר שכר (ואם יש צורך להוסיף שהשכר בשירותים האישיים עלה הרבה יותר מאשר בתעשייה, בשנתיים האחרונות?). צעירים המחפשים עבודה היו באים אז לתעשייה וזה היה מאפשר צמיחה. כל זאת מנעה קואליציה מוזרה בין אריאל שרון לבין ישראל קיסר, הרוצה לכאורה להגן על השכיר. אך בפועל הוא מעשיר את מגזר השירותים ופוגע בתעשייה.

ואין זה הכל. מוצרי התעשייה הם היחידים שאפשר לייבאם בקל. "עלית" למשל, ניסתה להחזיק מחירים גבוהים מדי של קפה, עד שרשתות השיווק הדרוזו וייבאו קפה נמס מחו"ל. האמנם, כאשר שומרים על שער חליפין יציב, מוצרי התעשייה המקומיים אינם יכולים להתייקר יותר מאשר לפי קצב הפיחות — שאם לא כן, יגיע היבוא.

לשירותים אין בעיה כזאת. איש לא יסע לפאריס להסתפר. איש לא ילך לרופא פרטי בלונדון. איש לא ישלח את הכביסה שלו לקפריסין. העלייה הכללית בביקושים במשק נוקזה, אם כן, לכיוון המוצרים הלא סחירים, כלומר לכיוון השירותים — ששגשגו.

אך אטעה לאמת אם אתמקד רק בשנתיים האחרונות. יש עוד שתי תופעות הפועלות נגד התעשייה זה 15 שנה. כשהחליטה ישראל לקבל מארה"ב את המתנות כרמות מיליארדי הדולרים שחולקו כתמיכה ביטחונית ואזרחית — זה פתח תהליך שבהכרח סופו להתנקם בתעשייה. ברגע שיש דולרים קלים, חינם, חייבים הממשלה והאזרחים לרכוש בהם משהו. משהו זה חייב להיות מוצרים.

* * *

נניח שלא היינו מקבלים מאומה מארה"ב. המשק היה נחלק אז — נניח — כך: 40% תעשייה ו־60% שירותים. אבל מה קרה משקיבלנו את המתנות? זה איפשר לצבא לרכוש גם ברגים בארה"ב, ולאזרחים לרכוש הכל: החל ממוצרים מרומניה ועד עגלים מאיטליה.

כלומר, כדי לשמור על היחס שרצינו בו — 40% מוצרי תעשייה — לא צריך ש־40% מכוח העבודה יעבוד בתעשייה. די ב־25%, הרי את שאר מוצרי התעשייה מספק לנו הדוד סם הנדיב.

תופעת יסוד שנייה היא הגרעון הפנימי העצום. וגם זה הזיק לייצור. במהירות לאחר מלחמת יום הכפורים והוא מביא היום את הממשלה לצורך לגלגל סכומי עתק של פירעונות. במצב כזה חייבים לשלם ריבית גבוהה — כדי לשכנע את החוסך להמשיך ולקנות איגרות־חוב ממשלתיות. הממשלה משלמת כיום לציבור שישה אחוזים צמודים למדד, וזה קובע את רצפת מחיר ההון. לכן, התעשייה אינה יכולה לגייס בפחות משמונה אחוזים — מחיר גבוה מדי, המונע השקעות.

אין הכתוב כאן בא לטעון שתעשייה חשובה מן השירותים. היא חשובה בדיוק כמו השירותים, אך צריך שיהיו תנאי משחק הוגנים. אם הקהל בוחר — מרצונו החופשי — לצרוך יותר שירותים ולשלם עבור כך יותר — יבושם לו, אך הבחירה חייבת להיות על בסיס של משק חופשי — לא כאשר משרד התעשייה קובע את המחירים. אז המשחק אינו הוגן. הוא מלא עיוותים ופגיעות.

היו תקופות שניסו לפתור בעיות כגון אלו על־ידי עיוותים אחרים. כמו הבטחות רווחיות קבועה ליצוא, ביטוח שער, איסור יבוא ומתן אשראי במחיר מסובסד לתעשייה — תופעות שלא נעלמו לגמרי. פתרונות אלה גורמים עיוות על גבי עיוות, חוסר רצון ליזום, אי ודאות וקיפאון.

התשובה הנכונה היא כלכלה חופשית יותר. פחות התערבות של פקידים ושרים, פחות ניסיון לקבוע מחירים, פחות שליטה מרכזית, פחות בזבוז זמן באישורים מבנק ישראל וממשרד התעשייה. אולי אז תבוא הצמיחה המיוחלת.

עניינים קטנוניים / יואל מרקוס

בעיקר על אנשים

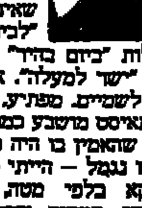

חזן. בתוכנית הטלוויזיה בה כיכב יעקב חזן בן ה־88, עצרה המצלמה בסמוך למושבי הזקנים של משמר־העמק. חזן אמר שאינו רוצה להגיע "לבית ההוא". אלא לעלות "ביום בהיר" בפעילות צרופה "ישר למעלה". אמר וגם הרים ידו לשמיים. מפתיע, ממש מפתיע, מאתאיסט מושבע כמותו. שהאל היחיד שהאמין בו היה סטאלין — וגם ממנו נגמל — הייתי מצפה שיצביע דווקא כלפי מטה, אל האדמה הטובה, המקום שכל האתאיסטים הולכים אליו. בדרך כלל, "ביום בהיר אחד". אל תגידו לי שהחוזרים בתשובה הגיעו גם לחזן?

שמיר. מי שסיכל עד עכשיו מפגש בין שמיר לחוסיין הוא שמעון פרס והאמריקאים. הם חוששים ששמיר, במקום לדבר על עניינים טכניים של ועידה, היה מגיע ישר לגועל־נפש ומוציא מחוסיין את מה שהוא חושב באמת: להחזיר את ישראל לגבולות 67. אבל למה לא? למה שלא נדע את הסוף כבר בהתחלה, כפי שסאדאת ידע בהתחלה כבר את הסוף?

שריר. הוא פיקח. הוא חריף. לשונו מעולם אינה יוצאת לחופשה. הכל הוא יודע יותר טוב. הכל הוא ידע מראש. על הכל הוא כבר הזהיר. על־כל־נושא יש לו מה לומר. ובזריזות של אבן אליפסי. אין יום שקולו או ציטוטו אינו נשמע. אבל גם עולה על העצבים. הוא מוציא שם רע למתנות ולשואפי־השלום בכך שהוא יוצר את הרושם שבכל אשמים היהודים ולא הערבים. שבשם "איטבח אל יהוד" ניסו להמשיך את מה שהנאצים לא גמרו. כשאני שומע אותו, אני מתחיל לסמפט את שמיר ומרעי. אילמלא היה שריר, הליכוד היה צריך להמציא אותו.

יעקבי. שר הכלכלה והתקשורת מודאג מאוד מכך שהישראלים היוצאים לחו"ל יבזבזו 1.2 מיליארד דולר. הוא מתריע בשער. כמי שמפרסמו במקום התשיעי ברשימת השרים הנוסעים במדור "דע את היקום" ב"חדשות". הייתי מייעץ לו שיתחיל את החיסכון הלאומי בעצמו.

קיסר. הוא גם מזכיר ההסתדרות וגם בעל־הבית מן המעסיקים הגדולים במדינה. בתפקיד האחד הוא דורש העלאות־שכר גלובאליות מ־בורות. בתפקידו השני יהיה זה מצדו בגדה אמיתית אם דרישותיו ייענו. האגדה אומרת שבלילות הוא מתגנב לביתו של נסים ומכסה אותו היטב — שלא יתקרר.

חידון. כל היודע רמז כל שהוא על עמדותיהם של שמיר ופרס בסוגיית הלביא, יואיל בטובו לשלוח תשובתו במעטפה סגורה למגרש הגרוטאות של התעשייה האווירית. המעוחשים נכונה יקבלו כפרס כפיר מתוך 80 הכפירים המונחים שם כאבן שאין לה הופכין.

המכנה המשותף. מה המכנה המשותף בין מלחמת יום הכיפורים, מדיניות ארידור, מניות הבנקים, משבר המיכון בהתיישבות, מלחמת לבנון, משבר הלביא והחום הכבד הפוקד אותנו בימים אלה? התשובה: הכל ידעו שזה עומד לקרות. וכמו בגין — חולמים בחלום ההפתעה.

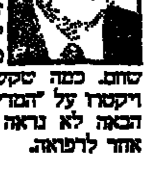

שריר. שר התיירות דרש מכל אזרח להזמין לביתו תייר לכוס קפה. הוא השתגע. או מה? נניח כי יעשו כמצוותו. מה יספרו לתיירים? כי מה שרע פה. כמה שחם. כמה שקשה להיות. יקטרו ויקטרו על "המדינה האת־". בפעם הבאה לא נראה כאן אפילו תייר אחד לרפואה.

פרס. לא מכבר איים פרס שאם הממשלה לא תסייע למושבים ולקיבוצים, לא יוכל להמשיך לשבת בממשלה. זה די עצוב שלמען השלום אינו מוכן לעזוב את הממשלה והיא לפי תכתיבי הליכוד, אך כשזה נוגע לכסף, הוא מוכן לפרוש. במה הוא שונה בעצם מהדתיים?

פיקרינג. האופנה החדשה לתקוף את השגריר פיקרינג. מוזרה. אין לו עבודה קלה, למסכן: ראשית, אין זו מלאכה קלה לדחות בין שמיר לפרס, לשמור קשר עם שתי ממשלות שבכל אחת מהן 98 דעות, וכל זה בלי להעריך אותן על השגיה. שנית, אין זו מלאכה קלה להספיק לקבל את כל הפוליטיקאים ואישי הציבור הרוצים למסור לו מידע המערכות. יש לנו באמת חוצפה כשאנו אומרים שהוא מתערב בעניינינו כשהשגרירות שלנו בארה"ב וכל שלוחותיה לא רק מתערבות אלא מנהלות את הפוליטיקה האמריקאית הפנימית. אבל לנו נראה הכל מותר. אחרי ככלות הכל, לא כל מדינה מסכימה לקבל מארצות־הברית 3 מיליארד דולר בשנה. שיגידו תודה וישתקו.

שרון. לפעמים קורים דברים מתחת לאפנו ואנו לא חשים בהם. למשל: אריאל שרון הוא השר החזק בממשלה, מהמערך או מהליכוד. בעבר או בהווה, המצדד בכינון מדינה פלסטינית לצד ישראל. הוא אמנם רוצה אותה בירדן. אך זה כבר עניין סמנטי בין הפלסטינאים לחוסיין. המוני אם לא יבוא יום ומכל האנשים בעולם ימצאו הפלסטינאים את בן בריתם דווקא בשרון, כשם שסאדאת מצא את בן־בריתו דווקא בבגין, [illegible]

האזעקות. למה יש תאונות? למה פריון העבודה יורד? למה אנשים עייפים? התשובה פשוטה: האזעקות. הלילות כידוע כבר לא מה שהיו. מדי כמה שניות פולחת את דממת הלילה אזעקה ממכונית או מבית או משניהם גם יחד. למה זה טוב? לא ברור. הסטטיסטיקה אינה מצביעה על ירידה בגניבות. אך לעומת זאת, מדינת ישראל הולכת לישון בלילה. היפלא שעצבינו יותר עצבניים?

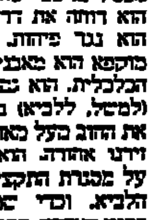

נסים. נסים הוא הגילוי המפתיע של הפוליטיקה בקדנציה זו. הוא מתגלה כ"מאפיונר" כלכלי. הוא יודע בקול הקטנה שלו לומר "לא". וקשה להאשים אותו. היצואנים לא יסבבו אותו. הם לא מפסידים, כפי שהם אומרים. על כן הוא דוחה את דרישותיהם לפיחות. הוא נגד פיחות, כי לדעתו שער מוקפא הוא מאבני התוכנית הייצבית הכלכלית. הוא גם נגד מלוות הזבל (למשל, ללביא) בטענה שזה יעלה את החוב בעל מאה מיליארד ... הוא שומר בקפדנות על מסגרת התקציב: על כן גם נגד הלביא, ובלי שרבין לא יתהרהר ברגע האחרון. הנכים נסים שבהצבעת ההחלטה המשותפת שהגישו למבטל לביטול הפרויקט. יאמר כי "הלביא" ושר האוצר הודיע שאין כסף לייצור הלביא, וכו'. גם בפלגתו לא מפחדים אותו. מה זאת אומרת "זורות" ההליכה לאבדן את הלביא? א' הוא לא חבר חרות. ב' אפילו היה, לא היה נותן שההחלטה בזאת תעבור ב־3.5 שניות. כמה שמכירים אותו, שהתפקידים בממשלה היא חלפה בפלגת העבודה גבוה מהליכוד את הפוליטיקה. מהי המניות עוד יתחילו לדבר טובה על פרס.

הקופה הראשונה. ברגע שבכתב קטע זה ועד שהגיע אליכם, הלכו מיליון דולר. אם האוצר את הקריאה לשבת, הלכו עוד שני מיליון דולר. לא הייתי רוצה את בהה קות, במנכ"ל התעשייה האווירית. בבן — המיהודים גבוהים ב־?

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

מקורות מדיניים / עקיבא אלדר

"הוועידה הבינ"ל מתה, היא לא קיימת יותר"

ראיון עם מנכ"ל משרד ראש הממשלה יוסי בן אהרן

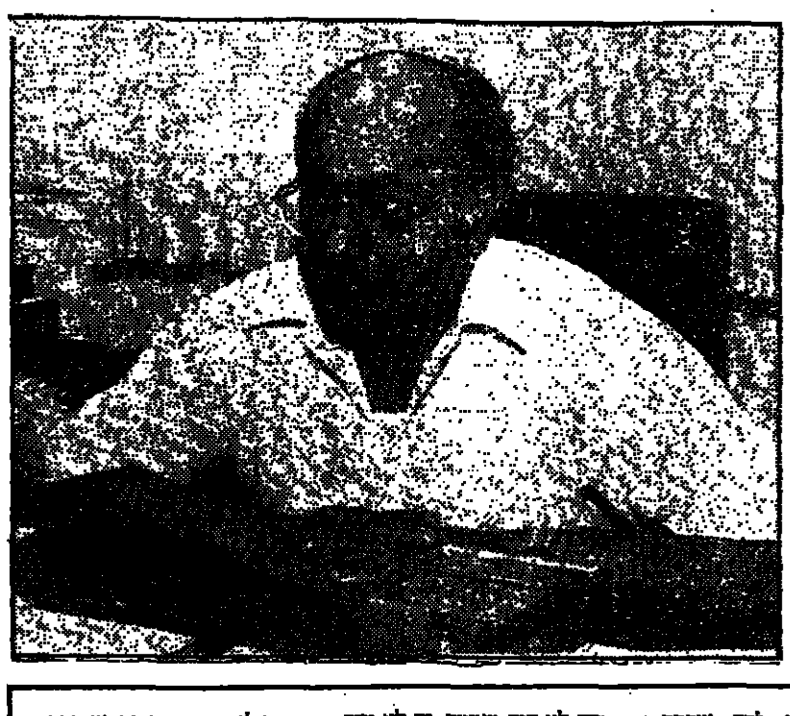

יוסי בן אהרן: לא כמותם ולא גיבורים בראש התור

החלטתו של הממשל ה־אמריקאי להדיר רגליו מהוויכוח הפנימי בישראל משפרת את סי־כוייו של ראש הממשלה יצחק שמיר למצות עד תום את תקופת כהונתו. מנכ"ל משרד רה"מ, יוסי בן אהרן, תרם לא מעט להחלטה זו, למרות תמ־יכתו הברורה של שר החוץ ג'ורג' שולץ ברעיון הוועידה.

תוך מאמציו הרבים להניא את האמריקאים מעניין הווע־ידה הבינ"ל, נראה בעליל שהם מאמינים כי זו הדרך היחידה שתביא למו"מ ישיר. כך ל־פחות עולה משיחות מרפי־פוליאקוב.

נכון שהם בודקים כל הזמן את הנושא עם מצרים, ישראל ובעיקר עם ירדן, אולם הם עדיין בודקים דרכים אחרות. השורה התחתונה של השיחות בין מרפי לפוליאקוב היא שבריה"מ אינה מוכנה בשום אופן פנים לקבל את הרעיון של פתיחה בינלאו־מית לשיחות ישירות. היא מייעדת לוועידה תפקידים מכריעים ואינה מוכנה לוותר על שיתוף אש"ף כאש"ף, למרות שהיא גמישה בקשר לעיתוי ולהגדרות.

מהדיווחים של מרפי לא התרשמתי שהוא יצא מאוכזב מהשיחות עם הסובייטים.

לאמריקאים יש טעמים משלהם. הם עוסקים במו"מ חשוב יותר מבחינתם עם הסובייטים וזה עניין הפירוק והטילים. הממשל הזה רוצה לסכם משהו עם בריה"מ בטרם יסיים את הקדנציה שלו ולכן לא ירצה עכשיו לנעול שערים או לגרום זעזוע שיפריע בנושא הטילים. בנוסף לכך, כל עוד האמריקאים לא החליטו שבידם אופציה שי־כולים למכור אותה גם למדינות ערב וגם לישראל הם לא יש־ליכו את הוועידה הבינ"ל מ־הספינה. ההערכה שלי, ואני אומר אותה במלוא האחריות, שנושא הוועידה הבינ"ל מת. הוא לא קיים יותר.

מה בדבר מסירת מסמך ההסכם לניו יורק טיימס ו־ואשינגטון פוסט ואישור שנתת לג'רוזלם פוסט בדבר פגישת פרס־חוסיין.

מעולם לא אישרתי את הפגישה. הכתב הכניס זאת לשאלה ויצא כאילו אישרתי את העובדה. ניו יורק טיימס עם כל הכבוד הוא רק עיתון אחד. מה כבר יכול לעשות הניו יורק טיימס? הסברתי מדוע אנחנו מתנגדים למסמך פיקרינג לכל גורם שפגשתי בארה"ב. שאלתי את אנשי הממשל: מה קרה, האם נחלשתם עד כדי כך שאתם מו־כנים להכניס את בריה"מ? לא היו להם תשובות. אמרו "אנחנו סקפטיים בדיוק כמוך, אבל זה מה שיש. האם ראש הממשלה מציע אלטרנטיבה?".

הדבר המפתיע הוא שיש נקודת מפגש חופפה לגבי התוכן האפשרי של ההסדר בין המדברים על פשרה טריטוריאלית ומאמינים בוועידה בינ"ל לבין אלה שמתנגדים לשני אלמנטים אלה. לכן אם היינו מסירים אותם מעל סדר היום ומדברים תכלס' — מה אפשר לעשות היום עם ירדן ועם ערביי יו"ש ועזה — נגלה שיש הסכמה רחבה בין שני המחנות. יותר מכפי שהפוליטיקאים מציגים לפעמים.

אתה מתכוון לכך ששמיר מציע לירדן, לפתוח בשלב ראשון, מו"מ על הסדר ביניים פונקציונלי.

בהחלט. אבל חוסיין רוצה באמצעות הוועידה לשבת על מי מנוחות ויהיה מי שידאג עבורו להגדרה עצמית ולנסיגה לקווי 67'. הוא יאמר ליהודים הנה כל העולם אומר שאלה התביעות מכם. המיקוד על הפרוצדורה הכשיל אותנו ללא צורך. בזה שהלכנו לקראתו במשחק הזה העמקנו את המכשול.

השבוע היתה לראש הממשלה פגישה עם עבד אל־מגיד. הזדמנות מצויינת ללמוד שכל התלונות שלו — "מיני ועידה" או חידוש שיחות האו־טונומיה — אינן קבילות בעיקרן על הצד השני.

מצרים אינה הפרטנר העיקרי והיא מוכנה לקבל כל סיכום שי־היה מקובל על ירדן וישראל. למגיד לא היה חדש יותר מאשר לשמוע. אני טוען שווע־ידה בינ"ל פחות מעשית מהווע־ידה האזורית. חוסיין אומר שאינו מוכן לעמוד עירום ולכן באה ההצעה של ועידה אזורית. אין גם מחלוקת שצריך שיהיה ייצוג פלשתיני אמין.

התעקשתם לבלול נושאי נורמליזציה בהחלטת הקבינט על בוררות בטאבה, והנה בשיחה עם מגיד נהנו שוב אותן בעיות.

היה שיפור קל בתקשורת המצרית כתוצאה מביקורו האחרון של פרס במצרים. יותר מזה לא היה מאומה. זה לא טוב שאנחנו מתרגלים לכך. כמה פעמים אתה יכול להעלות ושוב ושוב את הדברים שנכללו בהחלטת הקבינט. זה מביך את שני הצדדים. עם זאת, חשוב להראות למדינות ערב את היתרונות של כל העסק הזה. אם לא נזכיר מחדש למצרים נו־שאים כמו ראס בורקה, הם יאמרו לעצמם שלא צריך ל־התאמץ כיוון שזה לא חשוב לישראל.

אתה עומד בראש המתנגדים להצעת הפשרה ה־אמריקאית בסכסוך טאבה ויש מומחים הסבורים כי לבסוף נפ־סיד בשל כך גם את הריבונות וגם את הבעלות וניהול המלון.

כוויתור על הריבונות אנחנו מוותרים על השליטה, אלא אם כן הוויתור על הריבונות נעשה לטובת גורם שלישי ועל זה אפשר לדבר. לא נוכל לבוא למצרים בטענה אם אחרי שנוותר על הריבונות הם יחילו על טאבה את כל תקנות החוק בסיני. אין צורך שנוותר חד צדדית כי בדקנו את תזכיר הטיעונים המצרי והוא פחות טוב מכפי שחשבנו. אם נביע נכונות לפשרה כזו, אנחנו מחלישים את עמדתנו כלפי הבוררים שיכולים לחשוב שאפילו הישראלים עצ־מם לא בטוחים בקייס שלהם.

המשרד שלך מיוצג בוועדה שהכינה את מסמך ההמלצות בעניין דרום אפריקה. אתה סבור שהוא יתקבל בקבינט?

זה לא סוף פסוק. זה לא מסמך שעומד להיות מאושר. יש כמה דברים שאינם בעיה כמו דברים שמעולם לא קנינו ולא מכרנו ולא נהיה מסוגלים לקנות מהם. זה יפה מאד ועולה בקנה אחד עם מה שעושים האירופים. גם הם מדברים על כל מיני צעדים וממשיכים בסתר ומאפשרים לדרא"פ לייצר מוצרים שונים בפטנט אירופי. איננו צריכים להיות כמותם, אבל גם לא הגיבורים שעומדים בראש התור.

יש לך טענות נגד השגריר פיקרינג?

בכלל לא, הוא איש מוכשר וחזק. אמרתי לו רק ביחס לביקורת שמתח בפומבי על מה שמתרחש ביו"ש: "אנחנו חברה פתוחה. תבוא ותגיד אם יש לך משהו, אבל ככה, ביקורת זה לא דבר מקובל".

מדוע התערבת בעניין [illegible] של משרד החוץ לשתף פעולה?

בהנחיית ראש הממשלה פשוט עזרתי לח"כ דרוקמן להגיע לשר המשפטים, דבר שאינו מהווה הפרה של החוק או החלטת ממשלה. מה הבעיה? משרד החוץ הלך על קו של חרם, או רה"מ הורה לי ואני סייעתי בארגון הפגישה. חסימת המברק שלו בעניין החלטת הקבינט לא היתה אף היא תקינה או מוצדקת. מה גם שהוציאו מברק הפוך באותה עת. כך לא עושים.

אלמגיד ופרס: אוצר ביטויים של האחד באילו נלקח מפיו של השני

ביקור מגיד: לא מתערב, אבל...

"אתם יודעים היטב שמטוס קרב יעלה בקרוב ל־50 מיליון דולר. בשנת 2000 הוא יעלה אולי 150 מיליון" אמר אסמת עבד אלמגיד לעורכי העיתונים שבאו למלון דניאל בהר־צליה לשמוע את הערכותיו בעניין הוועידה הבינלאומית. העיתונים באילו לקוחים מאוצר הביטויים של שמעון פרס: התייקרות החימוש, המצב הדמוגרפי בישראל בשנת 2000, שלטון בעם זר ומשהו על תפקידה החשוב של מצרים, המדינה הערבית היחידה השומרת על ערוצי הידברות עם כל הצדדים.

למלך חוסיין אין עוד צורך להש־חית את זמנו בפגישה עם שמיר. מגיד ששוחח בשבוע שעבר עם המלך בלונדון השבוע שמע את שמיר. יכול להעיד על כך באוזניו. בראשונה מאז ניסחו פרס וחוסיין את מסמך הדיון באפריל (שוב, לונ־דון), ניתנה לערבים הזדמנות לשי־חות ישירות עם הליכוד. מגיד יודיע למובארק, במענה מקום לאיגרת המפורסמת שהלה "שיגר" לשמיר, כי דבריו של ראש הממשלה בגנות הוועידה נעדרים אפילו ניואנסים של היסוס או מחשבה שניה. מובארק יכול היה לקרוא התרשמות זו כבר בדיווחים המפורסמים של עי־תוני מצרים על ביקור שר החוץ שלהם בישראל (מדוע לא ראינו כאן אף לא עיתונאי מצרי אחד?)

סיום הפגישה עם שמיר היה אות לפתיחת הפרק השני העיקרי של הביקור: מסע יחסי ציבור לוועידה הבינ"ל ולשמעון פרס התומך בה. מגיד פגש את ועדת העורכים, הכתבים לענייני ערבים הכתבים הפרלמנטריים. הוא העניק ראיונות נר־חבים לכל דכפין והודות לשביתה ברדיו ובטלוויזיה, הציבור בארץ שמע השבוע במישרין מפי אישיות ערבית מוסמכת כי ירדן ומצרים מוכנות לקיים שיחות ישירות עם ישראל בחסות מטריה בינלאומית ובהשתתפות משלחת ירדנית־פלשתינית משותפת. מצרים הפומבית עדיין עומדת על כך שערפאת יוזמן לשלוח את נציגי אש"ף למשלחת זו.

בחוגי זרים הם אומרים כי סיר־ובו של אבו עמאר לשתף פעולה לא יעכב את כינוסה של הוועידה. לטובת יחסי הציבור של מצרים בישראל רמז מגיד כי קאהיר לא תמהר לקבוע מועד לביקורו של קורט ולדהיים.

מוונציה לקופנהגן ובחזרה

עם חילופי המשמרות בנשיאות מועצת שרי החוץ של הקהילייה האירופית, סקר שר החוץ הישראלי, שמעון פרס, את תמונת תהליך השלום בפני שנים עשר השרים, ובראשם הנשיא הדני החדש. בשבוע שעבר נוסחה בקופנהגן ההצהרה התקופתית של הקהילייה בנושא המזרח התיכון. הצהרת קופנהגן מתייחסת לוועידה הבינלאומית כאל האפשרות היחידה לקידום השלום. היא ממחישה כי בתמונת הדברים שחלפו מאז הצהרת בריסל אימצו חברות הקהילייה, ברוחה לארה"ב, עמדה חלוטית ונחושה יותר בזכות הוועידה הבינ"ל.

במשרד החוץ בירושלים ערכו השוואה בין שתי ההצהרות האחרו־נות. המומחים מתקשים להצביע על תמורה אירופית הולמת לגמישות שגילה פרס בשיחותו עם שרי הקהי־ליה. למשל, בעוד שהצהרת בריסל מסתפקת באיזכור הצהרת ונציה הי־דועה לשמצה בקרב חוגים רחבים בישראל, מעניקה לה הצהרת קו־פנהגן מעמד של נוסחה בלעדית לפתרון הסכסוך באזור. במסמך של המרכז למחקר במשרד החוץ, המנתח את שתי ההצהרות, מודגש כי הצהרת קופנהגן, להבדיל מקודמתה, קובעת שהלה הידרדרות במצב הכלכלי והחברתי בשטחים ובאזור כולו, שיש בה כדי לאיים על השגת שלום. בן מוכר שמסיבה זאת ימשיכו חברות הקהיליה לתרום לפיתוח הכלכלי והחברתי, אף שאין זה יכול להוות תהליך לפתרון פו־ליטי.

במשרד החוץ רואים עם זאת שינוי מה לטובה מבחינת ישראל בהתעלמות הצהרת קופנהגן מאו־"ם, בניגוד לתמיכת הצהרת בר־יסל בוועידה בינ"ל בחסותו של ארגון זה.

הקשר האמריקאי / צבי בראל

דרך הבשר

"היו בורות, בתוך השימורים, שם מצא אנטאנאס הזקן את מותו. ורק לעיתים נדירות יצאו משם ללא טביעת האימה בשלמותם. די היה בכך שאדם ישרוט שם את אצבעו, כדי שזיהום ודליקת שתסלק אותו מן העולם.

"בין הקצבים, המנקרים, חותכי השומן ופורסי הפרוסות, מעטים נותרו המסוגלים עוד לעשות שי־מוש באגודלם.

"היו שם בני אדם שעבדו בחדרי הבישול, בתוך הקיטור והריחות המחליאים. בחדרים אלה שרצו חיידקי השחפת. היו שם כאלה שעבדו בחדרי הקירור ומחלתם האו־פיינית היתה הראומטיזם. נאמר כי אדם יכול לעבוד בחדר הקירור לא יותר מחמש שנים".

קטע זה לקוח מהספר "הג'ונגל" שכתב אפטון סינקלר ב־1906 על בתי המטבחיים ומפעלי אריזת הבשר בשיקאגו. השבוע הציעה הרשות לבטיחות ובריאות מקצועית לקנוס בסכום של 2.59 מיליון דולר את מפעל אריזת הבשר הגדול ביותר בארה"ב בשל אי רישומם ודיווחם של יותר מאלף מקרי פגיעה בעבודה.

מפעל האריזה, איביפי, האשם בכך שהשמיט מרישומי הבריאות שלו תאונות עבודה רבות, ורק ימים מספר לפני שהסוכנים הפדראליים הגיעו לבדוק את הרישומים, מיהר להוסיף לרשומותיו 832 מקרי פגיעה.

מכופפת כרטיס האשראי

השבוע קיבלתי בדואר מכתב מתקתק מחברת אמריקן אקספרס, המזמין אותי להצטרף למועדון סלקטיבי של אוחזי כרטיס הזהב. "אתה ראוי לכך", נאמר באיגרת הכתובה מחושבת, "משום ששילמת כראוי את חשבונותיך ותולדות האשראי שלך מצויינים". תעודת ההערכה הזאת אינה ניתנת כחינם וכשלעצמי, די לי בכרטיס הפלסטיק הירוק עמו אני יכול לקנות כמעט את מחצית אמריקה. את מחציתה השניה איני רוצה.

אבל כשקיבלתי את כתב ההערכה הזה נזכרתי כי כאשר ביקשתי מן החברה לנפק לי כרטיס כזה, קיבלתי תשובה קצרה ועניינית: לא תקבל כי אין לך היסטוריה אש־ראית. וכיצד יכול אדם ליצור לעצמו היסטוריה בנקאית כזאת אם אין נותנים לו כרטיס אשראי?

אחר כך שמעתי סיפורים מ־עניינים על כרטיסי האשראי הללו. על אנשים שבשל טעות בספרה על המחשב נשללה מהם "ההיסטוריה" כולה וכרטיס האשראי בוטל, על אנשים ששכרו באלפי דולרים עורכי־דין מפולפלים שישכנעו את החברה להחזיר להם את הכרטיס ו"ההיסטוריה", ועל חברות־סרק שהבטיחו לתת לעלובים אלה "תול־דות חיים" חדשים, רק כדי שיוכלו שוב להגיש בקשה לכרטיס אשראי ולהרגיש מחדש אמריקאים גאים.

לפיכך נאתה שמחתי כשקראתי לפני זמן מה על סיפורה של לוסי קוליין ב"וול סטריט ג'ורנאל". הגב' קוליין, אלמנה מפלורידה, מעולם לא ביקשה ולא קיבלה כרטיס אשראי, אבל מישהו אחר קיבל כרטיס "מאסטרקארד" שנשא בט־עות את שמה ואף החל לעשות בו שימוש. יום אחד התקשרו מחברת הגבייה ודרשו מגב' קוליין לשלם מיד חוב בסך 2,400 דולר. גב' קוליין דרשה לראות חשבונות ותו־מים על ידה אך אלה לא נמצאו והיא סירבה לשלם חובות לא־לה.

חברת הגבייה איימה ש"היסטור־יית האשראי" של גב' קוליין תיפגע. ואמנם, כאשר ביקשה לר־כוש דירה, וביקשה מהבנק משכ־נתא, היא נענתה בתשובה שבה נעניתי אני בתחילת דרכי: "היסטור־יית האשראי שלך אינה טובה, גברת". גב' קוליין, שמעולם לא פיגרה בתשלום, החליטה כי הגיע הזמן לכופף את זרועה של חברת האשראי.

שמונה שנים, מ־1979, נמשך המאבק המשפטי, ולפני כמה ימים ניאותה חברת האשראי לשלם לגב' קוליין 150 אלף דולר בעבור הוצאותיה ועל עגמת־הנפש שנגרמה לה, לשלוח לה מכתב התנצלות וליישר את "היסטוריית האשראי". כל אחד חופשי כמובן להפיק את מוסר ההשכל שלו. רק דבר אחד צריך להיות ברור: באמריקה, גם אם מאחוריך היסטוריה של 4,000 שנה, אין תחליף להיסטוריית אשראי.

כיבוש נאור

ועוד מכתב הגיע השבוע אל שולחני והזכיר לי נשכחות. הפעם נשאה המעטפה את סמל ישראל ואת הכותרת: שגרירות ישראל, וואשינגטון. היה זה מכתב ארוך על 5 עמודים, ששיגר ציר ההסברה, אשר נעים, אל נשיא רשת הטלוויזיה אן־בי־סי, רוברט רייט. נעים קובל במכתבו על הדרך בה הוצג הכיבוש הישראלי בשטחים בתוכנית שהפיקה הרשת לרגל 20 שנות כיבוש, על חוסר האיזון ועל העמדה החד־צדדית שגילה הכתב הבכיר, תום ברוקו.

זה עניינו של ציר הסברה, להגיב, ולהתווכח עם הדרך שבה מוצגת ישראל בעולם, [illegible] הברית. אבל זה גם עניינו של המשרד הממונה עליו לחדש מעט את אוצר המלים והביטויים שלהם נדרשים נציגי ישראל. הנה קומץ ממה שנאמר במכתב: "מאז הגיעה (כך כפירוש) ישראל (לשטחים) נוסדו 6 אוניברסיטאות הנהנות מחופש אקדמי. 5 עיתונים ערביים יומיים פועלים וחופש הדיבור נשמר כל עוד אין מסיתים לאלימות. החקלאות התפתחה מאוד כאשר הייצור צמח מ־38 מיליון (מיליון מה?) ל־372 מיליון ב־1981" (ומה קרה בשש השנים שחלפו? אין נתונים מעודכנים יותר?). המכתב ממשיך ומזכיר את סגנון הימים בהם דיברנו על כיבוש נאור ועל פיתוח השממות בעבור הערבים. ואת הימים בהם עוד לא ידענו כיצד מפוצצים חדר בחדר בבניין רב־קומות. כפי שהראתה אנ־כריס שאנחנו אכן יו־דעים היום לעשות.

אלוויס: חייו של הקינג

הכפיל

"אינך מוסמך להשתמש בשם אלוויס, או לחקות את אלוויס פרסלי בהופעותיך. עליך לחדול מכך, ומיד. אנו אוחזים בזכויות הבלעדיות על שמו של אלוויס, דמותו ותדמיתו". מכתב זה שלחה חברת "נכסי אלוויס פרסלי" מ־מרכזה בטנסי לאינדיאנפוליס, אל ג'וני ספנס, בעל חברה להתקנת מזגנים מאילינוי. ספנס, העוסק זה 17 שנים בשעות הפנאי בחיקוי האליל, אינו מבין כיצד נפל עליו העונש הזה: "הם אינם יכולים לעשות לי את זה. אלוויס הוא כל חיי".

אך מכתב האיום אינו מותיר ספק. אם ספנס לא יבטל את המופע הגדול שהוא מתכנן ל־16 באוגוסט, בעשור למותו של אלוויס בעיר ממפיס, מקום קבורתו, תתבע אותו החברה לדין על עבירת זכויות. פרקליטו של ספנס הציע לו לערוך את המופע בלי לכנותו "אלוויס — האיש שהיה". לעיתונאים הסביר הפרקליט: "האוהדים היו כה מאו־הבים באלוויס, וחשו עצמם כה פגועים ממותו, עד שהם דורשים תחליף. הם באים להופעותיו של ספנס משום הכבוד שאלוויס רוחש להם".

רק חברה אכזרית כמו "נכסי אלוויס פרסלי" אינה מסוגלת להבין לבם של אוהדיו.

"שורשים"
מרכז לימודים יהודיים
משרד החינוך והתרבות

על החזרה ועל ההחזרה בתשובה.

סמינר עיוני בן 3 ימים (סוף שבוע ארוך) לבדיקה ולימוד רעיון החזרה בתשובה והבנתו. במהלך הסמינר יובאו דו"חות ונתונים מספריים וסוציולוגיים לגבי התופעה בישראל של 87 ותבחן משמעותה בהתייחס לרעיון הבסיסי במקורות. הסמינר יעסוק בפרשנות הדתית לרעיון התשובה ע"פ הוגי הדעות היהודים לדורותיהם ויבדוק גם את המימד הפסיכולוגי והתהליכים הנפשיים של "חזרה בתשובה" ו"חזרה בשאלה" ביהדות, בנצרות ובאסלאם.

משתתפים ומרצים

מר **ב. מיכאל** – עיתונאי, סטיריקן ומחזאי
פרופ' **יוסף דן** – החוג למחשבת ישראל, האונ' העברית
פרופ' **גרשון ווילר** – החוג לפילוסופיה, אונ' ת"א
ד"ר **מוחמד חורני** – מרצה במכללה ע"ש דוד ילין, ירושלים
ד"ר **חננאל מאק** – החוג לתלמוד, האונ' העברית
מר **יהוידע עמיר** – החוג למחשבת ישראל, האונ' העברית
מר **שלמה פישר** – חוקר במכון שון
גב' **רינה רוזנברג** – החוג לפסיכולוגיה, האונ' העברית
פרופ' **שלום רוזנברג** – החוג למחשבת ישראל, האונ' העברית
ד"ר **מייק רוזנק** – בית הספר לחינוך, האונ' העברית
מר **אלעזר שטורם** – מנהל אגודת "שורשים"

הסמינר יתקיים בתנאי הארחה מלאים ב"כפר המכביה" בימים חמישי־שישי־שבת (י"א–י"ג באב, 6–8.8.87)

ניתן להשתתף גם כאקסטרנים

פרטים והרשמה: אגודת "שורשים", טל' 02–286749, 02–280873
"מועדון מטיילי מעריב", קרליבך 2 ת"א, 03–439207

הוד גסותו, חסן האיום

העיתונות הבריטית לא סלחה לחסן מלך מרוקו על התנהגותו המעליבה, כשאירח את המלכה אליזבת בארצו, בשנת 1980, ושפכה עליו קיתונות ביקורת בעת ביקורו בלונדון, שהסתיים בימים אלה

מאת שאול צדקא

לונדון

חסן מלך מרוקו בא לביקור בברי־טניה ואמר לדון עם אנשי הממשל בעניינים העומדים בסדר היום של עולם: הוועידה הבינלאומית; המלחמה במד־בר הסהרה; יחסי המסחר עם ברי־טניה ובקשתו להצטרף לשוק המשותף. כעבור ארבעה ימים עזב המלך את האיים הבריטים בחורי־אף. בארמון המלכה טענו כי הוא "חסר אמינות"; העיתון הפופולארי "סאן" כינה אותו "פישפש"; ה"סט־אר" העניק לו פרס על "טיפשות מצטיינת"; הפוליטיקאים תקפו את עריצותו. העיתונות כולה עשתה ממנו חוכא ואיטלולא.

הבריטים סימנו נקודות שחורות ליד שמו של חסן עוד לפני שנשקו רגליו לשטיח האדום אשר נפרש לכבודו בשבוע האחרון בתחנת הרכבת של ויקטוריה. לאימפריה יש זיכרון ארוך והיא לא שכחה את שתי סטירות־הלחי אשר צלצולן נשמע היטב מעבר לים התיכון. היה זה ב־1980, כאשר המלכה אליזבת עשתה בביקור מלכותי במרוקו. במקרה ההשפלה הראשון המתינה לו זו בשמש היוקדת במשך כשע־תיים, בעוד הוא מתבדח עם יועציו בתוך קראוואן ממוזג בשני. הוא איחר לסעודת ערב אשר הועידה לו באכסניה המלכותית "בריטניה". הכ־תר חרק שיניים ושתק, אבל העי־תונות עשתה מן העניין מטעמים והפכה את המרוקאי לאויב מספר 1 של האומה. אחרי קדאפי וחומייני כמובן. כאשר נערכה חתונתם של צ'ארלס ודיאנה מבלי שחסן נכח בה, איש לא הופתע.

במשך שבע שנים נשבה רוח קרירה בציר הבריטי־מרוקאי. היקף המסחר בין שתי המדינות היה ממילא קטן, הבכורה האירופית היתה שמורה בכל מקרה לצרפת, והפריחה המרוקאית על עורה של המלכה טרם הגלידה. היתה זו דווקא רבאט שביקשה לשבור את הקרח האנגלי. כלכלתה של הממלכה הידרדרה, חובה החיצוני גדל, המלחמה במדבר התישה. חסן נזקק לכסף, לתמיכה פוליטית, להסכמי סחר ולנשק. מורדי הפוליסאריו נשפו בעורפו וגם קדאפי לא טמן ידו בצלחת. אחרי מגעים ממושכים מאחורי הקלעים, הוא הגיע סוף־סוף ללונדון, כאורח המלכה כמובן.

חייב מיטה

אבל, עוד [illegible] בברי־טניה, היתה למלך בעיה. כיצד להגיע בזמן לפגישה עם הוד מעלתה? הוא יכול היה לקחת את מטוסו, להגיע כמו כל ראש ממשלה אחר לשדה התעופה של הבירה האנגלית ולצאת משם לארמון. אולם חסן לא היה חזק מעולם בשמירה על לוח זמנים. גם לפאהד, למיטראן, למובארק ו"אפילו" לפרס הוא נתן לחכות. המלך, [illegible] אחת לשנייה, אינו יכול או אינו אוהב לקום משינה מוקדם מדי. מלבד זאת הוא, שאינו בן תמותה רגיל, אינו נוסע ליעדיו בגפו. פמלייתו אינה קטנה, הוא נע ממקום למקום בכבדות וכל זה כפוף למצב רוחו ולגחמותיו.

ישבו חכמי [illegible] המלך, טיכסו עצה הגיעו לפתרון פלא. יגיע חסן לבריטניה על חשבונו לילה קודם לכן, ולמחרת יצטרף רק למכונית או לרכבת כדי שתובילו אל המלכה הממתינה. בכך הוא לא יהיה תלוי בחסדי השמים או חיל האוויר המלכותי שלו, וכל שיידרש ממנו יהיה לקום בשעה עשר בבוקר כדי להגיע כעבור שע־תיים אל היעד המבוקש.

ואכן כך היה. המלך נחת בשדה התעופה גאטוויק ומשם נסע בשיירה של מכוניות רולס־רויס למלון "גראנד" בברייטון, עיר החוף הדרו־מית המרוחקת כדי שעה נסיעה מן המטרופולין. אבל עוד לא דרכו רגליו על האדמה הבריטית וכבר החלה העיתונות המקומית לכרכר סביב הביקור. חסן, מסתבר, שכר את שלוש קומותיו של מלון "גראנד" על מנת לשכן שם את פמלייתו המונה 180 איש עם אלה נמנים משרתים אישיים רבים, שתפקיד כמה מהם היה להביא עמם את מיטתו המלכותית ולהפעיל אותה בעבורו כאשר הוא עולה על יצועו. מיטה זו אינה דבר של מה־בכך. היא מונעת בכוח אלקטרוני ויש בכוחה כדי להקל על המלך בתרדמתו.

קאסבה בלונדון

המיטה, כמתוכנן, לא הפריעה לחסן להגיע בדיוק בשעה 12 לתחנת ויקטוריה ברכבת שהועמדה לרשותו על־ידי המלכה. כל העי־תונים ציינו את הדיוק, פעם ופע־מיים. מאותו רגע ואילך הם ליוו את שלבי ביקורו עם שעון־עצר ביד. חסן הופיע במקום הפגישה לבוש גלאבייה בעלת ברדס, והיה מי שתיאר אותו כקוקיה שצצה מתוך שעון שוויצרי. גם לסעודת הערב של המלכה הוא הגיע בזמן. מה הפלא, הרי הן נערכו בארמון באקינגהאם, במקום שבו היא שיכנה אותו לשלושה לילות. הוא אפילו הופיע בזמן במלון "קלארידג'ס" במרכז העיר, שגם עליו הוא השתלט. זה לא מנע מן העיתונות לספר כי הוא הפך את המקום לקאסבה מרוקאית שכמוה לא ראו גם עובדיו הוותיקים של המלון. ולא בכדי. המלך הביא עמו את הפתי־ליות ואת הקוסקוס ולא שכח להעלות על שולחנו עשרות בני בקר בני שבוע בלבד, מאות יונים ואפילו חלב עזים, שהובאו ממרוקו.

למחרת הוא נועד לפגישה עם מרגרט תאצ'ר ולדאונינג־סטריט הוא הגיע "רק" באיחור של 10 דקות. גם איחור זה הודגש היטב. תוכנה של השיחה לא עניין כל־כך את המשקיפים. הכל היו דרוכים לדעת כיצד יעמוד המלך בדרישו־תיו האכזריות של הפרוטוקול המלכותי הבריטי.

הוא שוב איחר

ביום השלישי שלו באלביון אירע הדבר. המלכה המתינה לאורח המרו־קאי במצודת וינדזור. אך הוא בושש לבוא. כעבור 10 דקות היא החליטה שדי לה בבזיון וקצף ומדשאותיה של המצודה היא הצפינה את עצמה בספרייה. המלך הגיע לבסוף, אבל באיחור של 40 דקות וכל העם רואים את הקולה ומתפוצצים מזעם. הפמליה תירצה את העיכוב בקשיי התחבורה. אולם האמת היתה שחסן לא יכול היה לשאת את הגשם שירד בחוץ והעדיף לחכות. אף כי לא הגיע לוינדזור בכירכרה פתוחה.

"הוא, עדיין המדבר הזה, מנשק את ידה של המלכה" כתב למחרת ה"סטאר". אשר כינה אותו בתארים לא מכובדים תחת הכותרת "הוא שוב איחר" "הדיקטטור". ניסה גם ה"סאן" את מזלו, לא לפני ששיגר כתב מיוחד כדי לבדוק את המיטה האלקטרונית. ולנסותה על בשרו. "הוד גסותו, חסן האיום", הוסיפו הצ־הובים האחרים, וה"סטאר" הזדרז להקדיש את כל עמודו הקדמי לגבלה שנעשתה והתכבד להעניק למלך של מרוקו את פרס "הטי־פשות המצטיינת של השבוע". העי־תונים האחרים נהפכו כבמטה קס־מים להסדירה על מחוזות הפולי־סאריו וקראו לרבאט לשים קץ לכיבוש מערב הסהרה.

למחרת ביטל חסן את חופשת הגולף בת תשעת הימים שעמד לבי־לות בסקוטלנד. הוא העדיף לחזור הביתה מוקדם, בניגוד גמור לנטיית האיחור שלו.

חסן והמלכה: קוקיה שצצה מתוך שעון שוויצרי

בחזרה אל השפיות

הגיע הזמן להתפכח משגעון הגדלות. מדינה קטנה כישראל אינה מסוגלת לבנות טנקים, צוללות, ספינות טילים ומטוסי קרב, ולשמור גם על האיזון הכלכלי וגם על עצמאותה בתחום הביטחון. ד"ר זאב בונן, מי שהיה מנכ"ל רפא"ל במשך 15 שנים, סבור שיש לו פתרון לבעיה

מאת רומן פריסטר

זה היה סוד ביטחוני כמוס שרק מתי מעט בקרב אישי הממסד המדיני היו שותפים לו: בהנהלת חברת סולתם התגלגלה הצעה לפתח פצצות מרגמה חכמות וכבך להתכונן לתחרות בשוקי העולם המתחרים. אבל לקופת יצרנית הנשק הזו זרמו אז כספי השאה הפרסי ומנהליה סירבו להשקיע אותם בפיתוח וב־תשתית. יתכן שחשבו שהתבונה תי־משך לעולם ועד. התוצאה: בשבוע שעבר שולחו 700 פועלי המפעל ביקנעם הביתה ורק אלוהים יודע מתי ישובו מן החופשה שנכפתה עליהם.

ימצאו בוודאי פוליטיקאים, שרים בממשלה או חברי ועדת חוץ וביטחון בכנסת, שיגידו: "אילו ידענו, זה לא היה קורה". אלא שלא בכדי פתחתי את הכתבה בסיפורה של סולתם. היום, רבותי הפו־ליטיקאים, אתם יודעים הכל. בסוף השבוע התפרסמו ידיעות על שי־לוחו של "יריחו 2", טיל בעל כושר גרעיני היכול לפגוע בכל בירה ערבית, לרבות בגדד. אין זה עוד סוד שהתעשייה האווירית שוקלת, כצד הלביא השני במחלוקת, גם־על פיתוח ספינת הטילים "סער 5", כלי שייט חדיש ובעל מערכות נשק משוכללות. ממקורות זרים נמסר על הכנות מוזרות לבניית צוללת כחול־לבנה. וגם טנק המרכבה ממשיך לרדת מפסי הייצור של התעשייה הצבאית. צריך להיות תמים ועיוור כדי לא לשאול: האין זה סימפטום של שגעון גדלות? האם מדינה קטנה, התלויה בסיוע כספי מבחוץ, יכולה להרשות לעצמה להתחרות בתחום יקר זה במעצמות־העל מבלי להתמוטט מבחינה כלכ־לית ומבלי לעבור את גבול הסביר בתחום רגיש לא פחות – אי־תלותה המדינית והטכנולוגית?

נשק ממושש

במשך קרוב ל־15 שנים שימש ד"ר זאב בונן מנכ"ל הרשות לפיתוח אמצעי לחימה (רפא"ל), בין 1970 ל־1978, ומ־1982 ועד ל־30 ביוני. את השיחה עמו קיימנו עדיין במשרדי רפא"ל במפרץ חיפה, שם הוא מכין את תיק ניירותיו, טרם צאתו לשנת שבתון לארה"ב. בשיחות הללו הוקדש זמן רב למחשבה על התעשיות הבי־טחוניות בעבר, בהווה ובעתיד: על פריחתן ועל מצוקתן ועל האשליה הגדולה שלא היתה למציאות. וזה תמציתן, מפי המנכ"ל הפורש:

"כאשר הכינו בחלום האמברגו שהטיל עלינו דה־גול אחרי מלחמת ששת הימים, החלטנו שלעולם לא נהיה עוד תלויים בזרים שאת כל הנשק הדרוש להגנת המולדת נייצר במו ידינו. הדברים נשמעו נכונים, אולם משמעותם איש ממקבלי ההחלטה לא ראה את הנולד ולא עמד על משמעויותיה הכלכליות. שהרי אילו טרחו לבחון את ההיבטים המשקיים של המדיניות החדשה, היה בקלל מגיע למסקנה שבגלל הוצאות פיתוח אדירות וכמות מו־גבלת של מוצרים שצה"ל יכול לקנות, אין כל סיכוי לשמור על איזון כלכלי.

"אינני גורס שתמיד צריך לחשב הכל בלירות או בשקלים. גם לפני האמברגו הצרפתי עסקנו בפיתוח מערכות נשק סודיות ויקרות שהקנו לנו עדיפות בשדה הקרב. אלא שעסקנו בכך בצורה מבוקרת וסל־קטיבית. בתנאים כאלה מותר ואפילו חובה להתעלם מהקריטריון הכלכלי. אבל כאשר התפרסנו לחזית טכנולוגית רחבה שרק הגדו־לות שבמעצמות מסוגלות לשאת בהוצאות הכרוכות בקיומה, היכה בנו האילוץ הכלכלי. וכמו לא די בכך, למעשה איבדנו גם את אי־התלות אליה שאפנו. אנו מפתחים פלטפורמות יוקרתיות — ללביא ולסער 5 — כשמקור המימון הוא בארצות הברית. אין כל ודאות שבע־תיד לא יוטל אמברגו על הכסף הזה, כפי שהוטל בעבר על אספקת הנשק מצרפת".

ד"ר זאב בונן חוזה קץ לשימוש באמצעי הלוחמה שאיפיינו את שדות הקרב של מלחמת העולם השנייה. אמנם במלחמת איראן־עירק משתמשים עדיין במרגמות ובתותחים כמו בימים עברו, אבל אלה הדירות האחרונות של "הנשק המטופש", כפי שהוא מכנה אותו. העתיד שייך ל"נשק הכמ" בלבד. מסיבה זו מדאיג אותו עתידה של התעשייה הצבאית (תע"ש), שיכולה להתחרות בשוקי העולם אך ורק במחיר, כשמחיר המוצרים האלה בירידה מתמדת ומספר המתחרים שמייצרים זול יותר נמצא בקו העלייה.

גם השתתת התעשייה הביטחונית הישראלית על פלטפורמות שפי־תוחן עולה מיליארדים ודורש השק־עות של מיליונים בציוד אינו נראה לד"ר בונן פתרון שיעלה אותנו על דרך המלך. בנושא זה קרובה השקפתו לזו שבני פלד נתן לה פר־סום בזמן האחרון: במקום לפתח את הפלטפורמות היוקרתיות שבולעות את כל המשאבים הכספיים שלנו, מוטב לנו לרכוש בחוץ־לארץ ולצ־ייד אותן באוויוניקה, במערכות כינון ובקשת אש, בקשר ובמכ"מים מתוצרת ישראל. במלים אחרות: במ־קום לפתח את הלביא, רצוי לרכוש את האף־16 ולהלביש עליו את החוכמה הטכנולוגית שפותחה באר־רץ, בהתאם לצרכיו הייחודיים של צה"ל.

ד"ר בונן: "העסק לתוכו נכנסנו בעיניים עצומות הוא פשוט לא לפי המידה שלנו. לא נוכל להרים אותו. גם מעצמות בינוניות כמו אנגליה וצרפת שואפות היום לפיתוחים משותפים כדי לחלק את העלות. ועוד: הדבקות בפיתוח ובייצור פלט־פורמות מגביר גם את תלותנו בזרים. למשל, לעולם לא תייצר ישראל מנוע למטוסי קרב; וכל עוד נהיה זקוקים לרכיבים תוצרת חוץ, לא נהיה חופשיים בשיווק המוצר בשוקי העולם. זכורים עדיין הקי־שיים שהערים לפנינו הנשיא קאר־טר כאשר ביקשנו למכור את הכפיר לאקוודור. לפני כעשר שנים ניסתה התעשייה האווירית למכור את המטוס לאוסטריה. האם מישהו האמין באמת שקרייסקי ירכוש מטוסי קרב ממדינת ישראל? יש מגבלות מדיניות ששום מוצר, יהיה משובח אשר יהיה, לא יוכל לגבור עליהן. מה עוד שהדרך הזאת אינה מקנה לנו גם כל יתרון טכנולוגי. תמיד נהיה בפיגור. די לשאול מתי נסק האף־16 הראשון ומתי יהיה מוכן הלביא הראשון".

המוח הישראלי

מנהלי התעשייה האווירית הסבי־רו לנו כי הפלטפורמות הן קרקע פורייה לפיתוחים מתוחכמים שצומ־חים מתוכה. לדעת אחרים, אין כל קשר בין פיתוח מערכות נשק חכם לבין פרוייקטים לאומיים דוגמת הלביא. עובדה שרפא"ל מבנה טי־לים ומערכות בקרה למטוסים שאינם נמצאים כלל במצבת חיל האוויר שלנו, ודווקא התעשייה האווירית ביצעה את ההתאמה. ד"ר בונן סבור שעתיד התעשייה הבי־טחונית טמון בניצולו המלא של המוח היהודי; בשובנו אל העקרונות שהנחו אותנו בעבר, כשהושם הדגש על פיתוח סלקטיבי, כזה שמבטיח גם יתרון של איכות מול כמות וגם מגביל את התלות בזרים. "בייצור שפופרות אינפרה־אדומות, מערכות אלקטרוניות מתקדמות, מערכות אלקטרו־אופטיות וכו', קל יותר לשמור על אי־התלות, שהרי כמעט כל הרכיבים ניתנים לייצור בארץ. התחרות בשוקי העולם תהיה קלה יותר, כי תתבסס לא רק על המחיר אלא בראש וראשונה על טיב ועל אמינות".

מנחות יסוד זו עושה מנכ"ל רפא"ל לשעבר צעד נוסף קדימה: השתלבותנו בפיתוח מערכות נשק חכם במערב. "יש לנו מה להציע ואין כל סיבה שידחו אותנו", טוען ד"ר בונן.

אלא שזו אליה וקוץ בה. שיתוף התעשייה הביטחונית הישראלית עם ענקי הפיתוח בעולם תוריד אותנו בהכרח למעמד של שותף זוטר. נהיה כינור שני, אולי אף שלישי, בתזמורת, ובמקרים רבים תתעורר בעיית הסודיות. גם ד"ר בונן מודע לעובדה שהפיתוחים הסודיים העני־קו לנו יתרון של הפתעה במלחמות שלהמנה: די להזכיר את השמדת סוללות טילי הנ"מ הסוריים בלבנון ב־1982. כל חשיפה מיותרת ומוקדמת של כלי נשק כאלה עלולה לשלול מצה"ל את אחד היתרונות החשובים שיש לו. בעיקר, שנורמות הסודיות במערב שונות משלנו: ידיעה על עצם הפיתוח החדש, לרבות תקציבו והיקפו, הופכת שם לנחלת הכלל. אם נצטרך לקבל על עצמנו את הנורמות האלו ופיתוחי מערכות הנשק שלנו לא יהיו עוד מסווגים כראוי, לא רק שנפגע ביתרון ההפתעה אך גם נאיץ את מירוץ הבינון ומירוץ החימוש אצל האויבים שלנו.

ד"ר בונן: "אלו בעיות שעלינו לקחת בחשבון ולהתמודד אתן. ברור שבשיתוף עם ידידינו במערב יהיה הכרח לשמור פיתוחים מסויימים לעצמנו. אך בלי השיתוף הזה אני צופה שנים קשות לתעשייה הבי־טחונית שלנו. ואין להתעלם גם מהקשיים שייצור השיתוף: מדינות שונות מתכוננות למלחמות מסוג שונה, ולא קל להגיע להרמוניה בפיתוח מערכת משותפת. הניסיון מלמד שככל שיותר מדינות מעור־בות בפרוייקט משותף, כך מתארך הזמן מיום קבלת ההחלטה ועד ליום שבו מגיע המוצר לשימוש הצבא. לצבאות נאט"ו גורם הזמן הזה אינו כה קריטי כמו לצה"ל. אין אנו יכו־לים להרשות לעצמנו את המותרות של לשבת בחיבוק ידיים ולהמתין בסבלנות עד שכל השותפים, פולי־טיים וצבאיים, יסכימו בינם לבין עצמם על כל הפרטים. ובכל זאת, אין ברירה. הסחורה המעולה שיש לנו להציע למכירה היום היא פרי ההשקעות בעבר. בגלל הצרכים המיוחדים של צה"ל הצלחנו להקדים את העולם בתחומים מסויימים. כאשר לחץ עלינו נושא מיגון הטנקים, מצאנו פתרון שנתיים וחצי לפני הרוסים. האמריקאים היו במירוץ זה מיד אחרי הסובייטים. אבל אין לנו כל סיכוי לנצח לרוחב כל החזית הטכנולוגית. אי־אפשר לשאוב ללא סוף מן העבר. בהווה אנו שרויים במצוקה תקציבית, ובלי השתלבות בקהילה הביטחונית המע־רבית, לא נוכל לגבור על הקושי התקציבי בעתיד".

רוב התהליכים שכיוונו את התפ־תחותה של התעשייה הביטחונית בישראל לא היו פרי מחשבה פולי־טית לטווח ארוך. לעתים הם היו תגובה לאילוצים זמניים, לעתים תוצאה של התפתחות לא מבוקרת, פועל יוצא של אינטרסים צרים של היצרנים, ממלכתיים או פרטיים. עתה, כשהתעשייה הזאת עומדת על פרשת דרכים, הגענו לשעת אמת. "אם לא יימצא פתרון מחושב בדרג המדיני, יכריעו אותנו האילוצים הכלכליים. כך או כך יחול מפנה. השאלה היא אם השינוי המבני יהיה פרי ניתוח ומחשבה, או תוצאה של אינוס", מסכם את שיחתנו ד"ר זאב בונן.

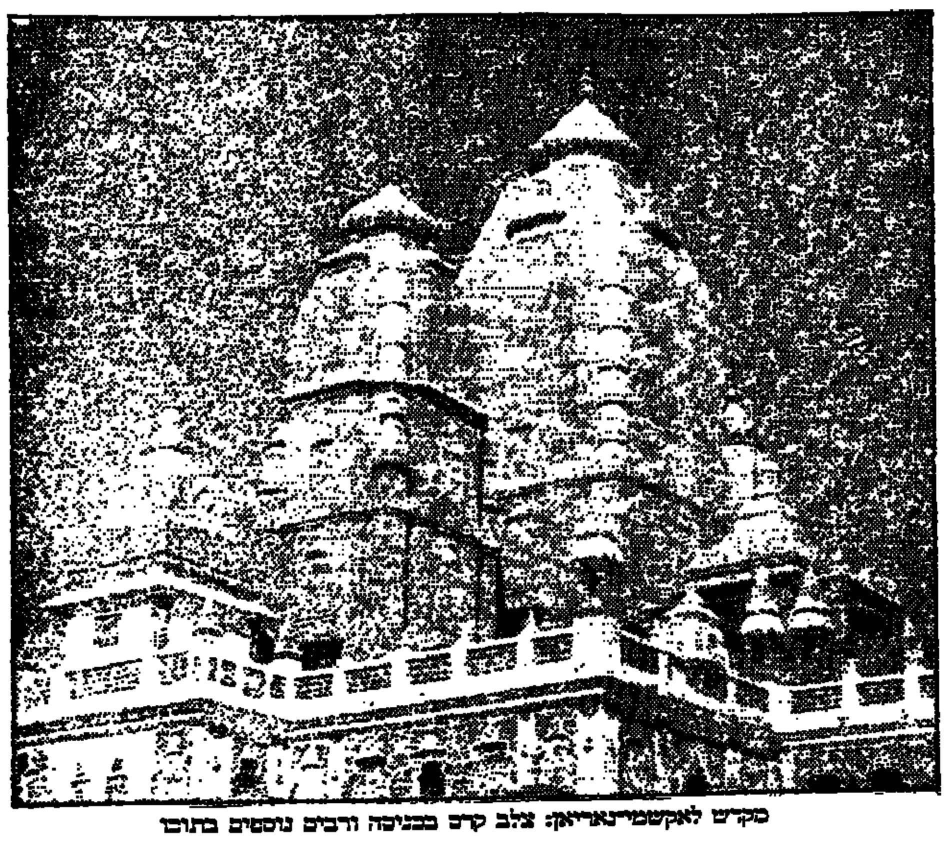

מקדש לאקשמי־נאריאן: צלב קרס בכניסה ורבים נוספים בתוכו

מבריטניה הקטנה להודו האמיתית

מאת מיכאל קרנון

ניו־דלהי

הדעה המקובלת כאן היא שדלהי אינה הודו. ביתר דיוק, ניו־דלהי, שנבנתה על־ידי הבריטים דרומית לאולד דלהי בראשית המאה הזאת, כשהועברה הבירה ב־1911 במקומה של כלכותה. ומאחר שהמשלחת הישר־אלית הקטנה כאן, לרבות אנשי התקשורת, מבלה את מרבית זמנה בבית המלון המפואר ובסביבתו הקרובה, אתה שוכח לעתים היכן אתה נמצא. מחלון חדרי בבית המלון אני רואה כבישים רחבים, תנועה סואנת ובמרחק חורשות נהדרות מוקפות מדשאות, עצים ופרחים. בריטניה קטנה בלבלבה של אסיה. רק החום הכבד (40 מעלות פלוס) והלי־חות מזכירים לך היכן באמת אתה נמצא.

ראשטראפאטי בהאוואן היא הקריה הממשלתית של הודו, מעין שילוב של וייטהול הלונדוני והפנסילווניה אווניו בוואשינגטון. מבנייני המנ־של על הגבעה המזכירה את קפיטול היל ועד שער הניצחון "אינדיה גייט", רחוב רחב ומרשים — ראג'פאט. מערב משולב במזרח. [illegible] יפה, מרשים, אבל זו אינה הודו. ועד מהרה אתה פוגש גם בהודו האמי־תית.

את הודו האמיתית אתה מוצא קצת צפונה משם, אחרי שעברת את קונוט־פלייס, [illegible] של העיר בת שמונה מיליוני תושבים. אז אתה מגיע לרחובות הצרים והמלוכלכים הדחו־סים באלפי אנשים, מרוכלים ורוכלי בסל היושבים שם באפס מעשה, בו־הים באוויר. צ'אנדני צ'אוק הוא למעשה שוק ענק שבו מתרכזת האוכלוסייה המוסלמית של העיר, המונה 600 אלף איש. העוני והדלות בולטים לעין כל. עזים, כבשים וח־מורים סובבים חופשי בין האנשים. פה ושם גם הפרות הקדושות. רחוק מלהיות מלבב. איזה שוני ממה שנמצא במרחק של קילומטר משם.

יהודי, יהודי

אוטובוס התיירים מביא אותנו, דרך הסמטאות הצרות והעמוסות, ללבלבו של האזור המוסלמי — המסגד הגדול ג'מה מסג'יד. כאן החלו המהומות האחרונות, העימות בין המוסלמים וההינדים, מהומות שדוכאו בכוח על־ידי הצבא וגרמו למותם של כמה מוסלמים. שלט גדול בכניסה למסגד מזכיר לא לש־כוח את ההרוגים. הרבה כרזות שחורות עדיין מתנוססות על הגדר הגבוהה המקיפה את שטח המסגד. כאן גם היו הפגנות נגד משחק הטניס בין הודו וישראל.

בכניסה אנו מתבקשים להסיר את הנעליים ולכסות את הברכיים והרג־ליים. משלמים רופיה אחת (12 אגורות) בעבור הזכות להכניס מצלמה לתוך המסגד. חבורה ישר־אלית קטנה בלבו של האזור הרגיש ביותר בהודו לנושא הישראלי. בתוככי המסגד מלווים אותנו הרבה עיניים סקרניות. מישהו שואל את מורה־הדרך שלנו מהיכן אנו. משום מה הוא אומר מישראל. מיד שומעים התלחשויות "יהודי, יהודי". כעבור כמה דקות חזרנו לאוטובוס. אני מודה ששמחתי לעזוב את המקום, למרות מאות היונים המפטרלים סביב המסגד.

מונסון

מאז נחיתתנו ביום שני בנמל התעופה של דלהי, אני שומע כל הזמן על המונסון. מסתבר שזו תקופת המונסונים ובחלקים רבים של הודו יורדים זה כמה ימים גשמי זלעפות. נכון ליום רביעי לא ירדה אפילו טיפה אחת בדלהי. מורה הדרך שלנו, בארואבג (בארי), אומר שמאז 1907 לא היה דבר כזה שעד ל־22 ביוני לא היו מונסונים בדלהי. הוא גם קובע לפי מצב העננים, שאין סיכוי שהמונסון יגיע לכאן ביו־מים הקרובים.

מבחינת משחק הטניס בין ישראל להודו, זה טוב. מונסון כזה, כאשר הגשם עשוי להימשך ברציפות כמה ימים, יגרום לעיכוב בהשלמת התחרות [illegible] אבל [illegible] משוכנעים כבר לגשמי הברכה. בארי אומר שגם הילדים מצפים להם בכליון עיניים כדי להשתעשע בביצות העמוקות שייווצרו ברחובות. הגש־מים יצננו את האוויר, ובחום המעיק השורר כאן גם זה דבר חשוב מאוד.

עיתונות חופשית

מלבד הירושה שהותירו הבריטים ברמותיה של ניו־דלהי, לא נותר כאן הרבה מהימים שבהם שלטו כאן. בכל זאת יש משהו שמזכיר לך מדי בוקר את השליטים הקודמים — העי־תונות. כל העיתונים בשפה האנג־לית היוצאים בדלהי, שישה במספר, הם העתק מחולט של העיתונים הלונדוניים "טיימס", "דיילי טלגרף" וה"גארדיין". כך זה בצורתם והיצ־גתם, בעימוד השמרני, במיעוט הצי־לומים וגם בסגנון הכתיבה. לשמחת ג'ורנלים לא הגיעה לכאן עדיין העיתונות הסנסציונית של לונדון, כמו ה"אקספרס", ה"מירור" וה"מייל", אין לה אח ורע בדלהי. מאידך, ניתן אפשר להתרשם מהפ־תיחות של העיתונים ומהעובדה שהם כותבים על כל הנושאים בחופש מלא. השלטונות, לרבות ראש הממשלה, נמצאים תחת ביקו־רת ולעתים זו ביקורת חריפה ביותר. יש עיתונים התובעים בגלוי את התפטרותו של ראג'יב גאנדי ואח־רים מבליטים תביעות כאלה של אנשי האופוזיציה. גם העובדה שמשחק הטניס בין הודו וישראל זכה לסיקור רציני, ובכלל זה בעמו־דים הראשיים, מצביעה על עיתונות חופשית.

בנגוד, הטלוויזיה עדיין בחיתוליה. איני יכול להתייחס לרמת התוכניות מאחר שכולן משודרות בשפה מקו־מית, להוציא מהדורת חדשות קצרה באנגלית. אבל הצילומים חובבניים מאוד וכך גם הבימוי וכל השאר. ובמדינה שיש לה תעשיית קולנוע מפותחת כל־כך, הדבר מפתיע במקצת.

צלבי קרס

הדבר הראשון שאתה רואה בכני־סה למקדש לאקשמי־נאריאן בלבה של דלהי, הוא צלב קרס. וכמעט לכל אשר תפנה בתוככי המקדש תראה עוד ועוד צלבי קרס. לגבינו נודעת כמובן משמעות מיוחדת לסמל הזה. אבל מורה־הדרך שלנו, שכבר ליווה בעבר תיירים ישר־אליים, מוכן לשאלות ומקדים רפואה למכה. הוא מסביר שצלב הקרס מציין בהודו מזל ואריכות ימים. אפשר למצוא אותו לא רק במקדשים אלא כמעט בכל בית המכבד את עצמו. דרך אגב, המקדש הוא על שמם של אלת השפע וישנו האל המשמר.

מגאנדי עד גאנדי

"האושר תלוי במה שאתה יכול לתת ולא במה שאתה יכול לקבל". זו אחת האימרות הידועות ביותר של המהטמה גאנדי שנרצח בידי קנאים ב־1948. את המנהיג הגדול ביותר שקם להודו לא שכחו עד היום, אף שאין לו כל קשר עם ראש הממשלה הנוכחי, ראג'יב גאנדי. אחרי ששרפו את גופתו, פיזרו את אפרו לנהר יאמונה, הזורם לאורכה של דלהי. אבל את מקום השריפה, סמאדהי (מצבת זיכרון), ממשיכים לפקוד רבים. במרחק של כ־100 מטרים שרף לפני שלוש שנים ראג'יב את גופת אמו אינדירה, אחרי שנרצחה בידי שומרי ראשה. גם לה הוקמה מצבת זיכרון. ולא הרחק משם ניצבת המצבה לזכרו של אביה ג'אוהרלאל נהרו, ראש הממשלה שנפטר ב־1964.

כולם מנהיגים השוכנים בהיס־טוריה המודרנית של הודו, שלא הצ־ליחו להגשים את חלומותיהם ול־עשות את ארצם בת 800 מיליון התושבים למעצמה של ממש.

סוכנות בכלכלתה (ד')

החולבים את הפרה

יושבי ראש של דירקטוריונים ומנכ"לים של חברות סוכנותיות נהנים ממשכורות שמנות ומטובות הנאה רבות, כולל כרטיסי חינם למופעים בבנייני האומה

מאת גדעון אלון

מועצת המנהלים של חברת "לו־חות הגליל" (שבמכרה באורנים) קבעה בנובמבר 1984 ששכרם של מנכ"ל וחשב המפעל (שעסק בייצור לוחות סיבית במרכז האזורי גורן בג־ליל) "יהיה צמוד ל־3,500 דולר לחודש מאפריל 1984". בנוסף לכך החליטה להעניק להם גם פרמיה שנ־תית שווה־ערך ל־10 אלפים דולר. גזבר הסוכנות עקיבא לוינסקי קבע כי שכרו של יו"ר מועצת המנהלים של "לוחות הגליל" יהיה גבוה בשיעור של 10 אחוז משכרו של המנכ"ל, כלומר שווה ערך ל־3,850 דולר בחודש. בנוסף לשכרו הקבוע קיבל יו"ר מועצת המנהלים גם השתתפות בהוצאות האחזקה של משרדו (600–1,000 דולר בחודש).

התנאים המפליגים שניתנו ליו"ר הדירקטוריון, עורך דין במקצועו, עוררו את מחאתה של מבקרת הסו־כנות הגב' רנה גוטמן. היא דנה כמה פעמים בנושא זה עם גזבר הסו־כנות ואמרה לו שתנאי התגמול שהוענקו לו הם בלתי־סבירים. לוינסקי השיב למבקרת שיו"ר הדירקטוריון (שבינתיים פרש מתפ־קידו) נדרש לפעילות מיוחדות מעבר לנדרש מנושא תפקיד זה. אבל הגב' גוטמן לא השתכנעה: "אין דבר זה מצדיק תשלום שכר ברמה האמורה במשך שנים ארוכות", כתבה המבק־רת. היא המליצה להפריד בין שכרו של יו"ר מועצת המנהלים לבין שכר הטרחה שהגיע לו עבור פעולות מיוחדות על בסיס חד־פעמי.

אבל העובדים הבכירים של "לו־חות הגליל" לא הסתפקו במשכורות העתק ששולמו להם. כשחברת "רהיטי מבט" נקלעה לקשיים חמורים והסוכנות החליטה למכור אותה כדי לצמצם את הפסדיה, ביקש גזבר הסוכנות מעורך דין פרטי (שסייע בשיקום חברת "לוחות הגליל") לנהל גם את "רהיטי מבט". תמורת מחוייבות זו אישר יו"ר מועצת המנהלים של "רהיטי מבט" תשלום "שכר טרחה באישור גזבר הסוכנות", בשיעור 14,796 דולר בתוספת מע"מ לכל אחד משני העובדים הבכירים של "לוחות הגליל", כדי לסייע בסגירת המפעל השוקע של "רהיטי מבט" בקריית גת.

מבקרת הסוכנות תמהה על התשלומים המפליגים. היא פנתה לגזבר הסוכנות והוא השיב כי אישר את מתן המענקים המיוחדים על־פי המלצת יו"ר מועצת המנהלים. לוינסקי ציין כי סיועם של שני הבכירים ב"לוחות הגליל" למכירת "רהיטי מבט" היה כרוך בפעולות "מורכבות" שנמשכו שישה חודשים. אבל הגב' גוטמן לא השתכנעה. למרות שבדרך כלל היא נוהגת לנסח את דברי הביקורת שלה באיפוק מרבי, היא כתבה במקרה זה: "התשלומים האלה היו מופרזים. שכר הטרחה שולם לשני עובדים בכירים המועסקים במשרה מלאה בחברה אחרת ("לוחות הג־ליל") השייכת לסוכנות. אכן ידוע לביקורת שהם סייעו ליו"ר מועצת המנהלים בפעולות הנוגעות ללו־חות הגליל, אולם שני עובדים אלה מקבלים משכורות גבוהות למדי מהחברה שלהם. יתר על כן, בחברה במצבה של "מבט" בוודאי דרוש שהוצאות מיותרות, המצטרפות ל־הפסדים המכוסים על־ידי הסוכנות, יהיו קטנות ככל האפשר".

אולם לא רק יו"ר הדירקטוריון והמנכ"ל של "לוחות הגליל" נהנו מתנאי שכר קוסמים. גם לחברי הדירקטוריון שולם פיצוי הולם עבור השתתפותם בשתי ישיבות בשנה. סוכם שכל דירקטור יקבל שכר שווה־ערך ל־2,250 דולר נטו בשנה. ההחלטה התבססה על מכתב של רואה החשבון של החברה, המציין ששיעור זה של שכר מקובל גם בחברות אחרות. החלטה זו עמדה בסתירה מוחלטת לסעיף 9 בתקנון רשות החברות, הקובע: "הרשות תקבע כללים בדבר גמול והוצאות שישולמו [illegible]" [illegible] מועצת המנהלים [illegible] קבעה באוקטובר 1984 כי שכרם של חברי הדירקטוריון יהיה בשיעור של 23.50 דולר לבד עבור השתתפות בישיבה.

גם בחברות־בת אחרות שבבעלות הסוכנות לא יכלו יושבי ראש הדירקטוריון והמנכ"לים להתלונן על שכר הטבות. בחברת "דיור לעולה" ידעו יו"ר הדירקטוריון והמנכ"ל כיצד לחלוב את הפרה הסוכנותית. בנובמבר 1985 היה שכרו של יו"ר הדירקטוריון 5,500 שקל, ובהסכם עמו נאמר שמשכורתו תעודכן מדי חודש במלוא עליית המדד. אבל הוא לא הסתפק בכך. בחודשים יוני, אוגוסט וספטמבר 1984 שולמו לו גם, על־פי דרישתו, מקדמות על חשבון המשכורת בשיעור של שני שלישים ויותר ממשכורתו נטו. מבקרת הסוכנות הסתייגה מנוהל מקדמות על חשבון משכורת על־ידי מי שמכוח משרתו יכול להורות בעצמו על ביצוע התשלום, מה גם שבאותה תקופה דהרה האינפלציה במשק בקצב מסחרר.

גם המנכ"ל, שהשתכר כ־80 אחוז משכרו של יו"ר הדירקטוריון, נהג "למשוך" מקדמות באמצע החודש על חשבון משכורתו. אבל הוא לא הסתפק בכך. בסוף יולי 1984 ביקש המנכ"ל מיו"ר "דיור לעולה" שה־חברה תממן אותו בסכום של 900 דולר בחודש בגין הוטל ששילם על [illegible] 6,000 [illegible] יציאת המנכ"ל לחופשה נקבע כדי לאפשר חופשת נוכחות בת שבוע עם יו"ר הדירקטוריון. היו"ר אישר את הבקשה, ו"דיור לעולה", כלומר הסוכנות, מימנה את ההוטל, בגובה 15 אחוז. מבקרת הסוכנות מחתה על כך. היא ציינה שלא היה מקום להיענות לבקשת המנכ"ל ושההיע־נות נבעה משיקול דעת מוטעה.

אבל יו"ר הדירקטוריון והמנכ"ל של "דיור לעולה" לא הסתפקו בכך וביקשו טובת הנאה נוספת. ל"דיור לעולה" יש חברה־בת, "תע־שיות פרדסיה". חברה זו מפעילה נגריה, מסגריה ומפעל לאלמנטים טרומיים קלים. מתברר שהעובדים הבכירים ב"דיור לעולה" נהגו לגייס את עובדי החברה־הבת לביצוע עבו־דות בביתם. הם תיקנו את גג ביתו של יו"ר מועצת המנהלים, ביצעו עבור המנכ"ל (ששימש באותה עת גם מנכ"ל "תעשיות פרדסיה") "שינויים והוספות לסגירת מרפסת", בנו עבורו ארון בגדים והנפיקו לו פריטים אחרים. גם מנהל מפעל "פרדסיה" לשעבר וסגנו "גייסו" את "עובדי" החברה לביצוע עבודות נגרות בביתם. בבדיקה שעשה המשרד לביקורת בעקבות תלונות, נמצא שיו"ר מועצת המנהלים, המנכ"ל והעובדים הבכירים האחרים, נהגו לשלם באיחור עבור ביצוע העבודות. כמו כן, היקף העבודות הוא לא פעם מתואם בהוראות הביצוע. לא היה כל מנגנון לרישום העבודות בהנהלת החשבונות. חלק ניכר מהעבודות שנבדקו היו ללא הצעות מחיר.

יתרה מזו, המבקר הפנימי של החברה (שהיה כפוף למנכ"ל), שנ־תבקש על־ידי יו"ר מועצת המנהלים [illegible] את החשדות לאי־סדרים בביצוע העבודות אצל הבכירים, הגיש למשרד־לביקורת דו"ח לקוי מאוד. קובעת המבקרת: "נמצא שלא כל התשובות היו מניחות את הדעת, וניכרה בהן מגמה בולטת של הפחתה מחומרת הממצאים וסינגור על החברה, דבר העומד בניגוד לעצם תפקידו של מבקר פנימי. וחלק מהתשובות גם לקו בחוסר דיוק".

הגב' גוטמן יצאה נגד הנוהג שהונהג בביצוע עבודות בבתי מנה־ליה: "אין להתעלם מכך שיש בעי־סוק בעבודות כאלה כדי לשבש את המהלך הרגיל של העבודה במפעל הבנוי לייצור תעשייתי למוצר. יתר על כן, כפי שעולה מן הממצאים, לא קיימה החברה את סדרי הבקרה הנדרשים, דבר שהתבטא בליקויים בשמירה על הסדרים [illegible] ובחוסר רגישות המנהלים לסדרי מנהל תקינים". בנסיבות אלה המליצה המבקרת להפסיק ביצוע עבודות כאלה. "דיור לעולה" אישרה את ההמלצה ומנכ"ל החברה התפטר מתפקידו.

אולם לא רק הבכירים בחברות הבנות של הסוכנות נהנים מטובות הנאה. גם עובדי הסוכנות יוצאים נשכרים מכך שבשליטת הסוכנות יש חברות בנות למכביר. דוגמא מב־חשית לכך היא חברת "בנייני האומה", שהיא בשליטה מוחלטת כמעט של הסוכנות. על־פי חוזה ההפעלה, כל פעם שבאולם הגדול של בנייני האומה נערכים מופעים (קונצרטים, הצגות) מקבלת הסוכנות 95 כרטיסים (בשורות 6 ו־13). במשך שנים נוהגת הנהלת החברה "לשריין" את המקומות המכובדים האלה לחברי הנהלת הסוכנות, מועצת המנהלים של "בנייני האו־מה" ותפקידים בכירים אחרים. עובד בכיר בסוכנות מספר: "אני מכיר כמה חברי הנהלה ומנכ"לים שמזה שנים ארוכות יש להם מנוי חינם [illegible] של התזמורת הפילהרמונית".

עובדים בסוכנות, שאינם נמנים על הבכירים, שנהנים מכרטיסי הזמנה באורח אוטומטי, נוהגים לפנות למנכ"ל החברה ולבקש ש"ישריין" להם כרטיסי חינם בכל פעם שבבנייני האומה מתקיים מופע שמחיריו מרקיעים שחקים. מבקר הסוכנות לשעבר קבל על התופעה הזו כבר ב־1980: "על מועצת המנה־לים של החברה לשקול מחדש את הסדר של חלוקת הכרטיסים, ולתת את הדעת על ההיבט המשפטי של חלוקה זו".

אבל מועצת המנהלים של "בנייני האומה" לא התרגשה מהערות הביקו־רת. היא דנה בנושא והגיעה למסקנה ש"אין ביכולתה ליישם הצעות אלה בשלב זה בשל קשיים אובייקטיביים שונים". כן החליטה מועצת המנהלים להמשיך בהסדר הקיים. לכן, כשתזדמנו לאולם בנייני האומה, העיפו מבט לעבר שורות 6 ו־13. שם תמצאו את כל בכירי הסוכנות לצד רעיותיהם (או אנשי שלומם).

העימות הצרפתי־איראני:

שני המלכים עירומים

"מלחמת השגרירויות" בין צרפת לאיראן — על רקע טרור, חטופים ומדיניות חוץ ופנים בשתי הבירות — טעונה בכל ההפתעות האפשריות

מאת יואב טוקר

פאריס

באורח פלא גדלה בימים האחרו־נים אוכלוסיית החכמים־שלאחר־מעשה בחוגים הגבוהים בפאריס: "זה מוכרח היה לבוא", טוענים עכשיו בידיעות שמעטים נפנפו בה רק לפני כשבועיים: היחסים הצרפ־תיים־איראניים הילכו משך תקופה ארוכה מדי על מדרך של חבלים דקים, יותר ויותר דקים, וסופו של דבר שמעה; עכשיו הכל אפשרי, כולל החמור ביותר... בשעה שנכ־תבות שורות אלה ממשיך העימות הצרפתי־איראני להתנהל על מים אלימים, אבל עצורים: במרכז הבימה עומדות עדיין שתי השגרירויות, זו של איראן בפאריס וזו של צרפת בטהראן. השתיים "נצורות" זה יותר משבועיים על־ידי כוחות משטרה, על רקע ניתוק "מוכרז אבל לא ממומש" מזה כשבוע של היחסים הדיפלומטיים בין שתי המדינות.

על־פי כללי־המשחק התקפים לרגע זה, איש מצוות השגרירויות — למעט שני ראשי המשלחות תחת ליווי משטרתי — אינו יכול לצאת ולבוא את בית השגרירות. שיגרה מתוחה ומוזרה השתלטה על חייהם של כמה עשרות דיפלומטים בשתי הבירות, תוך המתנה להסדרה — המכונה עתה "טכנית" — של פינויים בחזרה למדינותיהם. פעם או פעמיים ביום מתייצבת אפוא מכו־נית־הובלה בשערי השגרירויות כדי לפרוק מטען של מזון, ציוד חיוני ודואר, להחייאת ה"איים הדיפלומ־טיים" הנצורים הללו.

ציתותים

במקביל, בחוץ ובפנים, מאזינים כמובן כולם לכולם בציתותים טלפוניים אחדים. שם המשחק המיידי במיגור זה של המשבר הוא: כיצד להעמיס על הצד שכנגד בני־הול תקשורת סבירה פחות־או־יותר עם משרדי־החוץ הרחוקים, בטהראן ובפאריס. באורח עקרוני, עדיין לא מעשי, אמורות לסייע בהתגוששות המוזרה הזאת שתי המדינות המסיי־עות לצרפת ולאיראן בהסדרת ני־תוק היחסים: איטליה, האמורה לייצג מעתה את האינטרסים הצרפ־תיים בטהראן, ופקיסטאן, האמורה לייצג את האיראנים בפאריס.

בתוך בנייני השגרירות נמצאים כרגע הכוכבים־הראשיים־לאחסן של המשבר. ראשון שבהם הוא האיש שסביבו הסתחרר המשבר, האיראני וחיד גורג'י. באורח רשמי, מוצג גורג'י על־ידי טהראן כמתורגמן השגרירות. גורג'י, בן 35, אינו מוכר רשמית בצרפת ואינו נהנה ממעמד דיפלומטי. הוא מחזיק במה שמכונה "דרכון־שירות" איראני: מעין מעמד־ביניים בין דרכון דיפ־לומטי לבין דרכון מן השורה.

"הוא לא ייצא מכאן, גם לא דרך הביוב"

מתורגמן או לא, דיפלומט או לא, פעילויותיו של גורג'י על אדמת אירופה נהנות בקרב שורה ארוכה של שירותי ביטחון אירופיים ממוני־טין עסיסיים למדי. "איש שירות בכל" — אומרים פה אישי־קשר בין הדיפלומטיה לבין רשתות המודיעין, לקבוצות הפעולה הטרוריסטיות, למערך ה"גיוס הרעיוני" של שיעים בשירות טהראן על אדמת אירופה. בעיני השופט־החוקר הצרפתי, המו־כן את החקירות בעניין סדרת התקפות הטרור בפאריס בסתיו שעבר (14 הרוגים, כ־150 פצועים), מחזיקים גורג'י וכמה ממקורביו כחשודים במעורבות ישירה בפי־גועים. השופט־החוקר הוציא נגדו עוד בחודש שעבר צו־התייצבות לחקירה. בעקבות הצו הופיעו שוטרים במעונו הפאריסאי של גורג'י, וגילו שה"מתורגמן" יצא כבר אל מחוץ לגבולות צרפת.

על־פי אחת הגרסות ה"פנימיות", היה זה לאמיתו של דבר דיפלומט צרפתי, איש ה"קה ד'אורסיי" בפאריס, שהיה מודע לכוונתם של שירותי הביטחון הצרפתיים לחקור את גורג'י והעביר אליו "אזהרה אדיבה ודיסקרטית": להסתלק בשקט ובמה־ירות אל מחוץ לצרפת, ולמנוע בכך סיבוך מביך במערכת היחסים המסובכת ממילא בין פאריס לטהר־אן. מכל מקום, בתחילת החודש התברר לשירותי הביטחון הצרפתיים שגורג'י אכן עזב את צרפת, אולם מאז חזר לפאריס. החשד, שהתברר כמוצדק, הצביע על כך שהוא מסתתר בבניין השגרירות האיראנית בפאריס.

המערך הביטחוני־משטרתי, כנר־אה ללא התייעצות עם הדיפלומטים המקצועיים ב"קה", החליט שיש גבול ל"חוצפה": בתוך שעות מספר הוקם סביב בניין השגרירות האיר־אנית בפאריס מה שהמקצוענים הצרפתיים כינו בצוותות בינ־תניסטית "מצור הרמטי": החותם של הנכנסים — ויותר מזה, של היוצאים — נבדקה והועברה שיטתית ל"אישור־המשטרתי" במטה ה־משטרה בפאריס. במקביל, הוצבו שוטרים ראוותניים במיוחד, תת־מקלעים בידיהם, סביב גדרות השגרירות וברחובות הסמוכים, "כדי למנוע התחמקות של גורג'י דרך צינורות הביוב...".

מרגע זה ואילך, מזה כשבועיים, מתחולל המשבר באופן שמשמשים בו כרגע, מרצון ומאונס, קלפי מיקוח ישירים ועקיפים מכל המינים והסוגים: בשלב ראשון ניסו האיר־אנים להסדיר את "בעיית גורג'י" באיומים בלבד. איומים שקטים ופ־חות שקטים. תחילה, הסתפקו האיר־אנים בהטלת מצור־שכנגד על שגר־ירות צרפת בטהראן. "צוזרי המהפ־כה" התייצבו סביב בניין השגרירות בבירה האיראנית. משהודיעו הצרפ־תים בפומבי — מאחורי הקלעים הדיפלומטיים נשמעו צלילים פיי־סניים הרבה יותר — ש"אין להעלות על הדעת הסרת המצור על שגרירות איראן לפני שיתייצב גורג'י בפני השופט־החוקר", האשים משר־ד־החוץ האיראני את הקונסול הצרפתי בטהראן, פול טורי, בריגול. טורי הצטווה להתייצב לחקירה מקדימה לפני שיובא לדין בפני בית־משפט של המהפכה.

תוספת שרירים לאיומים

בשלב שני נוספו שרירים לאיו־מים: ספינה במלות צרפתית, "אגט־חודן", הותקפה במיפרץ הפרסי על־ידי "שתי ספינות קלות, לארכוות־ות", שיוחסו לעבורה כטווח קצר. לספינה נגרם נזק ניכר, אך לא היו נפגעים בנפש. פאריס תיארה את התקרית כ"מעשה מלחמה במלוא מובן המלה".

מאוחר יותר, על רקע התפתלויות צבאיות־מדיניות לא פחות מפאר־רות, אמור היה מסלול של הצי הצרפתי לאבטח את נתיבי השיט של ספינות־מסחר צרפתיות במפרץ. בפאריס של "נגרים משותפים בצמרת" בין הנשיא מיטראן איש השמאל וראש ממשלת הימין ז'אק שיראק (ובהבנות אחרות, גם בטהראן) — ביצבצו התוצאה קצות המאבק הפנימי בין אנשי "הקו המתון" לבין אנשי "הקו התקיף". אשר לצעדים הצבאיים של מיגע במפרץ, זהו — נכון לרגע זה — "פיטרול־של־ליווי" בלבד, לא של אבטחה" — מדקדקים היום בפאריס.

במקביל, כאילו לא די בהחלט בכל אלה, נרשמה בבסך ימים מספר סדרה של תקריות צרפתיות־איר־אניות בזירות במעברי הגבולות בכניסה לצרפת. במולה, סמוך לגבול המערב־גרמני, נמנעה יציא־תם מצרפת של 13 דיפלומטים איר־אניים ובני־משפחותיהם. סמוך לבאר־זל, נמנעה כניסתם של שיירה אחרים. במעבר הגבול הצרפתי שבנמל־התעופה השווייצי־צרפתי־המשותף בז'נבה התגלגל המחזה המפולפל מכולם: הדיפלומט האיראני מוחסין אמינזאדה התבקש לפתוח את תיק־המנהלים שהחזיק בידו. הוא סירב. המוכסים הצרפתיים התעקשו. לטענתם, לא נהנה "תיק המנהלים" של אמינזאדה ממעמד של "מזוודה דיפלומטית" והם לא היו מנועים על כן מלבדוק את תוכנו במעבר הגבול...

פוקר לארמונות, בדוביקר

לטענת הדיפלומט, היכו אותו הצרפתים "כפראות, עד כוחת". לטענת המוכסים, הגיב הדיפלומט ב"מחזה של היסטריה מבויימת". כשנטלו ממנו "באלימות" את התיק, "נשכב על הארץ, הכה ראשו בקרקע והתגלגל על הרצפה בני־סיון לפגוע את עצמו..." בתיק, כך לפחות טוענים מקורות אמריקאיים בצרפת ובשוויץ, נמצאו מסמכים איראניים "מדרגה ראשונה"; אלה צולמו והוחזרו, אם לא הוחזרו, לתיק המפורסם. הדיפלומט, לעומת זאת, הורה להובילו לבית־חולים בז'נבה, והרופאים השווייצים העניקו לו טי־פול־חובשה קל. מה שלא מנע ממנו לצאת 48 שעות אחר־כך מבית־החו־לים כשהוא מתנשם בקושי, על גבול ההכרה, על אלונקה, בדרך למטוס לטהראן...

האיראנים האשימו את צרפת ב"הפרה חמורה־תקדים של האמנות הבין־לאומיות המסדירות את היחס לדיפלומטים" (מעניינת הטענה ה־זאת, כשהיא נשמעת בטהראן). לצרפת הוצג אולטימאטום: הסרת המצור על השגרירות האיראנית בפאריס וסאנקציות־לדוגמה נגד המוכסים הצרפתיים בז'נבה, בתוך שלושה ימים; ולא — ניתוק היחסים הדיפלומטיים. למחרת היום — כצפוי, בעקבות לחץ מתעקש של ביטהראן ה"תקיף" על שיראק "שחר־פט דרכו־ביניים" — הודיעה צרפת על ניתוק היחסים לאלתר.

פה ושם, לפני ואחרי ההכרזה על ניתוק היחסים — באיראן, אבל בעיקר בבירות ובבעלבק שבלבנון — החלו צעדות ברחובות והפגנות שדרשו את "דמו של השטן הצרפתי". חייהם של שבעת החטופים הצרפתיים (אחדים מהם מוחזקים בלבנון זה יותר משנתיים) הועמדו "לרשות גחדדינו של העם". המכן ברחובות עידכן ורענן את תקפותה של בלהבת הקודש השיעית נגד צרפת — ובהזדמנות זאת, כמובן, גם נגד ישראל, נגד ארה"ב ואף נגד האו"ם שקרא להפסקת־אש מיידית במלחמת איראן־עיראק.

בפאריס ובטהראן, כמובן, ההימור מכל עדיין לא קרה במפרץ, באיו־מים על שלומם של הדיפלומטים הנצורים, באיומים על אנשי היוני־פי"ל בלבנון, על שליחים צרפתים אחרים בעולם הערבי ומחוצה לו, בגורלם של החטופים בלבנון. הסבכה בפרופיל־האויבים האיראני, שהסתבכה בימצות המהדורות, חיזו־קו בלהבהרות ביטחון.

התחושה היא, שגם בפאריס וגם בטהראן מתקרבים כרגע במעבר־גבולות סביב ברוחה־תבחון צרים של שיקולים ביטחוניים־פנימיים של ממש, של התעמלות דיפלומטית, של פסיכולוגיה־ויזיוקית. בשתי הבי־רות, כל אחת בנבונה, כפופה קבלת־ההחלטות במשבר על גישות שונות בצמרת.

מאחורי ההכרזות התקיפות, יש כמובן הרבה דיבר־של־פוקר, לא מעט צביעות הרבה עודבה. הדי־אגנוזה הצרפתית המודרנה גורסת, שהכריע בעיצוב ימולה הניוס של קודרות, ובכך, בעבנביה הצרפתיים את עצמנה. יש לפאריס יתרון על־פני טהראן הבוהמנית, הקנאית, וכוסמד־הכח.

בניין השגרירות האיראנית בפאריס: "מצור הרמטי"

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

מבחן כוח

כנס האיגודים המקצועיים בדרא"פ קורא תיגר על המשטר

מאת ספנסר רייס
Newsweek
מיוחד ל"הארץ"

יוהנסבורג

הסאגות העזות והגרוניות בקעו בשפת הזולו: "כוח לעם! תוזי אי-אף סי!" 3000 נציגי האיגודים המקצועיים של דרום-אפריקה קמו על רגליהם והריעו כאשר אליה באריאי, נשיא הקונגרס של האיגודים המקצועיים הדרום-אפריקאיים, קידם בברכה "חברים צירים" בהיפוך סרקסטי של דברי שקספיר: "באתי לקבור את פי.וו. בותה", אמר, "לא לשבח אותו".

למרות אזהרות חוזרות ונשנות מצד פרטוריה לקונגרס שלא לעסוק בנושאים פוליטיים, קבע באריאי את נימת הכנס שנמשך ארבעה ימים, כאשר קרא לפעולות צבאיות נגד האפרטהייד. והעדות-אגב שנוטמה בקפידה בטקסט נאומו, שבו תקף שוב ושוב את המעמד השליט ואת הניצול הקפיטליסטי. הכריז: "איננו רוצים יותר מאשר להתחלק בעושר המדינה הזאת. כל מה שאנחנו רוצים הוא 50 אחוז". הפסקה. "את היתר ניקח אחר כך". מחיאות-כפיים רועמות.

חוד התער

האיגודים המקצועיים השחורים התגלו, חרף מצב החירום בן 13 החודשים בדרום-אפריקה, כחוד התער של המאבק נגד האפרטהייד. החזית הדמוקרטית המאוחדת וקבוצות אחרות הלוחמות באפרטהייד כורעות תחתן בשל המעצרים הרבים שעורכת הממשלה והאיסורים על צורות מחאה שונות. אבל תריסר "איגודי-העל" התעשייתיים החברים בקונגרס האיגודים המקצועיים (קוסאט"ו), המונים יותר 750 אלף חברים משלמי מסים, ערכו בשבוע שעבר את הקונגרס הארצי הראשון שלהם מאז הוקמה הפדרציה הארצית לפני 19 חודשים. הם השמיעו דרישות רדיקאליות, החל ב"מאבק למען סוציאליזם" וכלה בדרישה מחברות להפסיק את השקעותיהן בדרום-אפריקה ולהתנתק ממנה. ולא היה שום ספק באשר לרוח הקרב שלהם. "יש לנו יותר כוח מאי-פעם בעבר ואנחנו נשתמש בו", אמר ציר מהאיגוד הגדול ביותר של קוסאט"ו, האיגוד הארצי של עובדי המיכרות המונה 260 אלף חברים.

האיגודים כבר יצאו השנה למאבק כאשר ערכו את השביתות הארוכות ביותר והיקרות ביותר בתולדות דרום-אפריקה. ובשבוע שעבר עמדו שלושה מהאיגודים הגדולים ביותר בקוסאט"ו על סף קבלת החלטות לצאת לשביתות בנושאי שכר ותנאי עבודה, המסוגלות לשתק את כל המשק.

התנגשות חזיתית

קריאתה של קוסאט"ו לפעילות פוליטית מעמידה את הארגון על מסלול התנגשות חזיתית עם פרטוריה, שהואשמה על-ידי אנשי הימין הקיצוני כי פתחה את תיבת פאנדורה כאשר העניקה הכרה חוקית לאיגודים שחורים לפני שמונה שנים. בחודשים האחרונים פלשו פעמיים שוטרים בחיפוש אחר "טרוריסטים" למטה של קוסאט"ו, השוכן בקומה ה-11 של בניין ישן ומט ליפול במרכזו המסחרי של יוהנסבורג. בליל הבחירות ללבנים בלבד שנערכו לא מכבר בדרום-אפריקה, התפוצצו שתי פצצות במרתף הבניין. מסע דיכוי נגד קוסאט"ו יכול היה עוד להיות חריף יותר, לולא לחצים מאחורי הקלעים של אנשי עסקים דרום-אפריקאיים גדולים, שרבים מהם קיבלו בברכה את האיגודים המקצועיים השחורים כשסתום-ביטחון בהסדרת סכסוכים תעשייתיים.

אין ודאות כמה זמן יישאו המיליטנטים של קוסאט"ו מהסובלנות היחסית הזאת. הרטוריקה של האיגוד בוודאי יכולה לגרום גם ל"אנשי הפלדה" בקרב אנשי העסקים הלבנים להחוויר. "לידת קוסאט"ו העמידה את הסוציאליזם בצורה גלויה על סדר היום", אומר המזכיר הכללי של האיגוד, ג'יי ניידו. לאחר יומיים של דיונים בדלתיים סגורות קיבלו צירי קוסאט"ו פה אחד את "אמנת החירות", עמוד תווך במדיניות אי-אן-סי, הקוראת להלאמת "תעשיות המונופול" במדינה.

השאלה הגדולה כעת היא עד כמה תרחיק לכת קוסאט"ו בעמדתה נגד פרטוריה, ובאיזו מידה יהיו חברים מהשורה מוכנים להסתכן בתמיכתם בה. ברור שהאיגודים אינם מסוגלים כעת להכתיב תנאים. אך בדרום-אפריקה כיום, האיום של האיגודים המקצועיים הוא אחד התחומים המועטים שבהם יש לשחורים די כוח להתמודד עם לבנים בתנאים המתקרבים בכלל לתנאי שוויון. פרטוריה עוד עלולה לנסות ולהדוף את קוסאט"ו אחורה. אולם המחיר הכלכלי שהאיגודים יכולים לגבות עשוי לגרום אפילו לאנשי הקו התקיף לחשוב פעמיים.

תקתוק הפצצה הפקיסטאנית

פקיסטאן ממשיכה בניסיונותיה לקנות ולהבריח חומרי גלם וטכנולוגיה אמריקאיים לתוכנית הפצצה הגרעינית שלה. זו סיבה מספקת למנוע ממנה סיוע אמריקאי, אך נראה כי מכך יסבלו גם המורדים האפגניים

מאת בוב הורדלנד ודייוויד ניזאל
Newsweek
מיוחד ל"הארץ"

אתה תופס ידיד המנסה לגנוב רובה מביתך. אתה יודע שהוא מעורב בסכסוך שכנים ואינך רוצה שהרובה שלך יביא לתחילתו של קרב מקומי. אבל הוא החבר היחיד שלך בשכונה, אז אתה מסכים להתעלם מכך כל עוד הוא אינו מנסה לגנוב הרובה שוב. ואז הוא מנסה. מה אתה עושה אם אתה הממשל האמריקאי והחבר הוא פקיסטאן, זו הבעיה שעל הפרק. נראה שהפקיסטאנים נתפסו שוב ובידיהם טכנולוגיה גרעינית — אך הפעם, מדגישים פקידים אמריקאיים, צפויה להם יותר מאשר המכה הרגילה על אצבעות-היד.

בשבוע שעבר הודיעו פקידים אמריקאיים שסוכני מכס בפילדלפיה חשפו ניסיון לקנות ולייצא באופן בלתי חוקי לפקיסטאן 25 טונה פלדה מאראג'ינג 350, סגסוגת של טכנולוגיה מתקדמת החיונית לייצור צנטריפוגות להעשרת אורניום למטרות צבאיות. השלטונות אומרים כי הקונה המיועד, הארשאד פארוואז, קנדי ממוצא פקיסטאני, מסר כי הפלדה נועדה לתוכנית הפצצה הגרעינית של איסלאמאבאד. ממשלת פקיסטאן כבר גנבה טכנולוגיה אמריקאית להעשרת אורניום מהולנד. היא גם הבריחה אוסילוסקופים לבדיקת נשק מסקראמנטו, ב-1982. ניסתה לייבא הדקי פצצות אטומיות מטקסאס ב-1984. פקידים אמריקאיים אומרים כי הודות לפעולותיה אלה קרובה כעת פקיסטאן כחוט השערה להרכבת הפצצה הגרעינית הראשונה שלה.

דילמה דיפלומטית

המצב הנוכחי מסתבך בגלל חוק אמריקאי מ-1985, האוסר על סיוע זר לכל מדינה לא גרעינית אשר מנסה להשיג באורח בלתי חוקי טכנולוגיה אמריקאית של נשק גרעיני. בעקבות מעצר השבוע האחרון, נמצאת כעת בסכנה חבילת סיוע לפקיסטאן בת 4 מיליארדי דולר לשש שנים. הדבר מציב דילמה דיפלומטית. אם תשעה ארצות-הברית את הסיוע, סביר כי פקיסטאן תחסום את הסיוע הצבאי מארצות-הברית ללוחמי גרילה אפגניים, שבסיסיהם שוכנים במחוזות הגבול של פקיסטאן. כ-3 מיליון פליטים אפגניים מתגוררים באזור.

בעבר העמידו גם הקונגרס וגם הממשל את המלחמה באפגניסטאן במיקום גבוה יותר בסדר העדיפויות מאשר נושא הפצת הנשק הגרעיני. אף כי כמה חוקים אוסרים על סיוע זר למדינות המנסות לפתח נשק גרעיני, נענה הקונגרס שוב ושוב לבקשות הממשל לדחות את החלת העיצומים על פקיסטאן, שמעולם לא חתמה על האמנה לאי הפצת נשק גרעיני מ-1968. אפשר כי הפעם לא יגלה הקונגרס נכונות כזאת. השבוע הוא אמור להתחיל לשמוע עדויות בנושא ההברחות.

זלזול שחצני

הסנאטור ג'ון גלן, המצדד בהשעיית הסיוע לפקיסטאן כל עוד אינה מבטלת את תוכנית הפצצה הגרעינית שלה, חש כעת כמי שהאירועים הצדיקו אותו. בתור תומך בלוחמים האפגניים, "אני יושב כעת על קרני דילמה", הוא אומר, "אבל פקיסטאן הראתה לנו רק עכשיו אצבע משולשת... עלינו לגלות תקיפות בנושא, או שנפתח מירוץ חימוש בתת-היבשת ההודית".

ציר בית הנבחרים, הדמוקרט סטיבן סולארז, סייע באחרונה להעביר בבית הצעת פשרה שלפיה יימשך הסיוע לפקיסטאן שנתיים נוספות, חרף תוכניתה הגרעינית. אך כעת נראה שסבלנותו פקעה. סולארז כינה את מעלליו של פארוואז "הפרה מחפירה של החוקים שלנו (ש)מפגינה זלזול שחצני".

באיסלאמאבאד הכחיש משרד החוץ הפקיסטאני כל מעורבות שהיא בניסיון להשיג את הפלדה מאראג'ינג 350 מארצות-הברית. פקיסטאן טענה תמיד כי תוכנית הפיתוח הגרעיני שלה מיועדת רק לייצור אנרגיה, לא נשק. דובר ממשלה האשים אויבים כביכול בקונגרס האמריקאי בהפרחות האשמות אלה וטען, כי אפשר שסוכנויות ביון מישראל ומהודו רקחו את המזימה כדי להביך את פקיסטאן.

אך אפילו פקידי ממשל לא ייחסו משקל רב להכחשות הפקיסטאניות. למקורות ביון אמריקאיים יש מידע מוצק על התוכנית הגרעינית הפקיסטאנית. הם אומרים כי פקיסטאן לא עשתה את הצעדים הקטנים שעוד נותרו לקראת הרכבת פצצה רק בגלל החשש פן תגרום להפסקת הסיוע האמריקאי. לאחר מעצרו של פארוואז בפילדלפיה אמר בבית-המשפט ג'יימס דונויה, עוזר נספח מכס אמריקאי בקנדה, כי חוקרים אמריקאיים מצאו מסמכים מפלילים במשרדו של פארוואז בטורונטו ובביתו. חומר מהותי אחר כלל מסרים פטריוטיים לפארוואז מגנרל פקיסטאני בדימוס המנהל כעת חברה ליצוא-יבוא.

עד כה הגיב ממשל רייגן בזהירות, בהימנעו מהתבטאויות פומביות הקושרות את ממשלת פקיסטאן לעיסקת הפלדה שנכשלה. אבל הממשל גם אינו יכול לפטור את העניין במחי יד. "אני מתייסר במחשבה על הפסקת הסיוע", אמר פקיד אמריקאי אחד, "אנחנו לא יכולים לעשות דבר שאינו קביל בכללותו על הקונגרס". טוען גלן: "זה הקש ששבר את גב הגמל. בשנים האחרונות כמה מעמיתי... דיברו בנוקשות אבל התנהגו בכפפות משי".

ערבויות מחמירות

מבחינה לגאלית, יכול הממשל להימנע מביטול הסיוע בנימוקי ביטחון לאומי, או בטענה שהביטול יגדיל את סיכויי הפצתו של הנשק הגרעיני, אבל לאור ההתנגדות בקונגרס נראה צעד כזה בלתי סביר. הממשל ילחץ כעת על פקיסטאן להעניק ערבויות מחמירות ונוקשות בנושא הטכנולוגיה הגרעינית, שאולי יכללו בדיקות חובה במיתקנים הגרעיניים במדינה ובדיקות של גורמי חוץ בהליכי העשרת האורניום בפקיסטאן, כדי לוודא שהחומר אינו מגיע לרמה המזוקקת הנדרשת למטרות צבאיות.

משטרו של הגנרל מוחמד זיה אול האק מוסיף, עם זאת, להיות חסר פשרות בנושא וטוען כי אין לו שום תוכנית של נשק גרעיני. הוא מזהיר כי כל אמצעי נגד אמריקאיים יסכנו את "יחסי התמיכה ההדדיים" בין שתי המדינות — איום שקוף לחדול מהתמיכה בהתנגדות האפגנית. כל עוד לא תכיר פקיסטאן בכך שהפעם מתכוון החבר האמריקאי ברצינות, צפויה תקופה של מתיחות בשכונה.

סחבת סובייטית

פעם אחר פעם מציבים הרוסים מכשולים בדרך להסכם בדבר צמצום כלי-הנשק הגרעיניים בין שתי מעצמות-העל

מאת מקס קמפלמן
The New York Times
מיוחד ל"הארץ"

וואשינגטון

מחבר המאמר הוא יועץ לסטייט דפארטמנט, עמד בראש המשלחת האמריקאית לשיחות ז'נווה על כלי-נשק גרעיניים וחלליים.

בימים אחרונים האשימו פקידים סובייטים, בעיקר עמיתי בז'נווה, יולי וורונצוב, את ארצות-הברית בהקמת מכשולים של הרגע האחרון בפני הסכם על כלי-נשק גרעיניים לטווח בינוני, הנקרא בראשי-התיבות אי-אן-אף. אלו הם מכשולים חדשים, שאינם נובעים מהעמדות האמריקאיות. העמדות שלנו תואמות את העקרונות שהעלינו מאז נפתחו שיחות אי-אן-אף ב-1981, והן מייצגות טיפול הוגן ומאוזן בזכויות ובאינטרסים של שני הצדדים. הבעיה היא ההחלטה הבלתי-מובנת של הרוסים לעשות סחבת. לאחר 28 חודשי שיחות, הצטמצמו במידה משמעותית חילוקי-הדעות בינינו. הגענו להסכמה על צורתו הבסיסית של הסכם — צמצום בשני הצדדים ל-100 ראשי-חץ על טילי אי-אן-אף לטווח ארוך יותר ברחבי העולם, והוצאתם של טילים כאלו מאירופה.

אמריקה מוכנה להסכים לצעד ראשון כזה, אף כי היינו מעדיפים את חיסולם המלא של טילים אלה. הסכמנו גם להצעתו של המזכיר הכללי מיכאיל גורבצ'וב לחיסולם הגלובאלי של טילי אי-אן-אף לטווח קצר יותר, אמריקאים ורוסים כאחד. מאמצים שנעשו באחרונה לבנות על קרקע משותפת זו, נשאו פרי עד לשבועות האחרונים. מאז נעצר למעשה המאמץ הסובייטי בז'נווה. הדבר חל לא רק על אי-אן-אף אלא גם על שיחות סטארט על הנשק האסטרטגי.

גורבצ'וב אמר כי בעיית הנשק האסטרטגי היא "בעיית השורש". אנחנו מסכימים. הוא הסכים עם הנשיא רייגן בז'נווה, ופעם נוספת ברייקיאוויק, כי יש לבצע צמצומים בשיעור 50%. אך אף שהצענו חוזה סטארט בז'נווה לפני 9 שבועות, הסובייטים עדיין לא הגישו לנו הצעת הסכם משלהם. אנו תוהים שמא גורבצ'וב שינה את דעתו. הבעיות שנותרו בכל תחומי המשא ומתן שלנו ניתנות לפיתרון, אך לא במציאת מומים או בהרמת אצבע מאשימה. הסובייטים חייבים לחזור לגופו של עניין.

הטילים המערב-גרמניים

"מכשול" אחד בשיחות אי-אן-אף, שהועלה על-ידי הסובייטים, נוגע בטילי "פרשינג" הישנים למערב-גרמניה. מזה קרוב ל-20 שנה יש לארצות-הברית תוכנית שיתוף-פעולה שבמסגרתה מציב הצבא המערב-גרמני 72 טילי "פרשינג" וא' — כאשר ראשי-החץ מוחזקים בידי יחידות הפיקוח הגרעיניות האמריקאיות. ארצות-הברית אמרה מאז תחילת שיחות אי-אן-אף (והסובייטים מסכימים כעת בעיקרון), שלנוכח העובדה שהשיחות הן דו-צדדיות, אין הן יכולות לחול על מערכות במדינה שלישית. הן בבירור גם אינן יכולות להשפיע על המתכונות הקיימות של שיתוף-הפעולה שלנו עם בעלות-בריתנו. בחמש שנות משא-ומתן לא הציעו הסובייטים מעולם הגבלות על טילי "פרשינג" הגרמניים או על ראשי-החץ של טילים אלו. בביקורו של ג'ורג' שולץ במוסקווה באפריל, הם לא העלו שום דרישה כזו. כעת, בשעה ה-11, מופיעה לפתע הדרישה. מתעוררת השאלה: מי מקים מכשולים של הרגע האחרון בפני הסכם?

גורבצ'וב: בעיית הנשק האסטרטגי היא "בעיית השורש"

"מכשול" סובייטי נוסף נוגע בנושא ההסבה — שינויו של טיל המוגבל על-פי החוזה, לסוג טיל אחר. הרשו לי לציין, שלוא היתה מוסקווה מסכימה להצעתנו בדבר חיסול גלובאלי של טילי אי-אן-אף (בעלי טווח ארוך יותר וטווח קצר יותר, כאחד) היה סעיף-מפתח אחר של הסכם נעשה בלתי-אפשרי: את טילי "פרשינג-2" ניתן לשנות לטילי "פרשינג-1בי" לטווח קצר, ולוא היה הסכם כזה קיים, היו טילים אלו אסורים. מכיוון שמוסקווה עדיין לא קיבלה את ההצעה, טיוטת החוזה שלנו מציעה שטילי אי-אן-אף המיועדים לחיסול יושמדו או יומרו. לשני הצדדים תהיה זכות להחליט איך הם משמידים את טיליהם. בכל מקרה, המערכות יפסיקו להתקיים: הצד השני יוכל לאמת זאת על-ידי בדיקה בשטח.

הסבה נחשבת זה מכבר לאמצעי קביל לקיום הגבלות פיקוח נשק. אם מסיבה כל שהיא הסובייטים אינם רוצים להתיר הסבה, אנחנו יכולים לטפל בבעיה זו על-ידי חיסול גלובאלי של טילי אי-אן-אף.

היכן יוצבו הטילים?

"מכשול" שלישי עוסק במיקום: היכן יותר לארצות-הברית להציב את 100 טילי אי-אן-אף לטווח ארוך שלה, לאחר חתימת הסכם (בהנחה שלא נלך לפיתרון של אפס). הסובייטים רוצים למנוע הצבת טילים אמריקאים באלאסקה, שכן הטילים עלולים להגיע משם לשטח ברית-המועצות. נושא זה עולה רק משום שהסובייטים עומדים על כך ששני הצדדים ישאירו בידיהם 100 ראשי-חץ על טילים אלו, במקום להשמידם, כפי שאמריקה — ולמעשה, כל מדינה אחרת מחוץ לברית המועצות — היתה מעדיפה לעשות. בפיתרון של אפס היתה בעיה זו נעלמת. בגלל הטווח, הניידות ויכולת התובלה של טילי אס-אס-20, מהווה הצבתם במקום כל שהוא באסיה הסובייטית איום על בעלות-בריתנו באסיה ובאירופה. אנו רואים איום זה כמקביל לאיום נגדנו. אין אנו יכולים להסכים לשלול מארצות-הברית את היכולת להגיב על איום סובייטי כזה.

כאשר הציע גורבצ'וב בריקיאוויק ש-100 הטילים שלנו יהיו בשטח ארצות-הברית, הוא לא הזכיר את אלאסקה. כך שוב עולה השאלה: מי מעלה מכשולים של הרגע האחרון? גורבצ'וב אמר באחרונה כי ברית-המועצות מוכנה לחסל את מעט ראשי-החץ אי-אן-אף האחרונים ולהעלות את "אופציית אפס", אך רק אם תוציא ארצות-הברית את מטוסיה המסוגלים לשאת טילים גרעיניים, מהמזרח הרחוק. אך אנחנו נושאים ונותנים על טילים לטווח בינוני ולארצות-הברית אין שום טילי אי-אן-אף במזרח הרחוק. המטוסים בעלי היכולת הגרעינית שהוא היה רוצה לסלק, מתגמדים במספרם בהשוואה למטוסים הדומים בברית-המועצות שלא היו מוגבלים על-ידי הצעתו של גורבצ'וב.

ולבסוף טוענים הסובייטים כי נאט"ו מבקש לחבל בהסכם אי-אן-אף על-ידי הכנסת מודרניזציה במאגר הגרעיני הנותר שלה ועל ידי הצמדת אי-אן-אף לכלי-נשק גרעיניים בשדה-הקרב עצמו ולכוחות קונוונציונאלים. באשר לסעיף הראשון, נאט"ו החליטה ב-1983 לצמצם באורח חד-צדדי את מאגר הטילים הגרעיניים שלה באירופה ל-4,600, השיעור הנמוך ביותר מזה עשרות שנים, ולהכניס מודרניזציה במאגר הנותר כדי להבטיח שהברית תמשיך להיות גורם הרתעה איתן. כך, אפוא, נאט"ו לא הוליכה על תיגבור כפי שטוענים הסובייטים אלא על צימצום. באשר להצמדות, אלה הסובייטים שדרשו את הצמדת הסכם אי-אן-אף להסכמים בתחומים אחרים ואמריקה היא שטענה בזכות הסכם אי-אן-אף ללא כל הצמדות. זו עדיין עמדתנו.

בונד הרביעי

במלאות חצי-יובל לפריצתו של "סוכן חשאי 007" אל מסך הקולנוע, מצאו המפיקים יורש ראוי-לשמו לשון קונרי

מאת קתלין מקגיגאן
Newsweek
מיוחד ל"הארץ"

איך חוגגים את יום השנה ה-25 לפריצתו של ג'יימס בונד לקולנוע? ראשית, עורכים מבצע חיפוש נרחב לבונד חדש, במקום רוג'ר מור המשופשף המלוטש אך המזדקן. אחר-כך מפריחים שמועות כדי לעודד את ההתרגשות הגדולה ביותר מאז החיפוש אחר שחקנית שתגלם את דמותה של סקארלט אוהרה ב"חלף עם הרוח". ברגע האחרון מודיעים על נצחונו של סוס שחור — שחקן בימה וקולנוע אנגלי מקצועי לעילא ואלמוני יחסית. וכאשר לבסוף חושפים אותו כג'יימס בונד הרביעי, בעקבות שון קונרי, ג'ורג' לאזאבי ורוג'ר מור, הוא מתגלה כשחקן מרהיב החוזר למקורות.

הבונד החדש רחוק מהקריקטורה המתובלת בטכנולוגיה מתקדמת, שבונד הפך להיות בגלגוליו האחרונים. הוא מלא עוצמה ולהט. הוא מאצ'ו ואפשר כמעט להאמין שהוא אכן קיים — בדיוק האיש המתאים לפתות חזרה את חובבי הנוסטלגיה, שהתיידדו עם ג'יימס בונד לצעירים.

השם הוא טימותי דאלטון. והסרט "007 באזור המסוכן" הוא נוטש את הקריצות, את הגבה המורמת ואת חיוך-הזימה, כדי לרדת לעסקים המלוכלכים של הריגול. הוא אפילו נראה כמו המזכן שחור-השיער וכחול-העיניים שאיאן פלמינג תיאר בספרי בונד. אם כי התסריט לא תמיד עובד על 007 החדש, הכמעט מושלם. המפיקים ויתרו על חלק גדול מפעלולי הטכנולוגיה המתוחכמת של סרטי בונד האחרונים. תחת זאת, הסירו את האבק מעל המכונית המופלאה הישנה שלו, מדגם "אסטון מרטין", והחזירו את הוודקה מרטיני. אפילו הנשק החשאי האחרון שקיו הישיש מייצר בעבור בונד, מקסים לא פחות מכפי שהוא קטלני: טבעת מפתחות פולטת גז, המופעלת כאשר מזמר בונד בלחש כמה תיבות של ההמנון הבריטי...

אהוב בעידן האיידס

אולם רכיב אחד שונה תכלית שינוי אצל בונד הרביעי: הוא הפך לגבר של אישה אחת. אהבתו החדשה (הכוכבת מאריאם ד'אבו) אינה אפילו זונה. לעולם אין היא חושפת את טבורה, שלא לדבר על משהו מגרה יותר. ולא ייאמן: היא אמורה להיות צ'לנית מבריקה. בשנות ה-80 רדופות בהלת האיידס, הסקס כה בטוח עד שכאשר בונד והיא הולכים למלון וינאי רומנטי, הוא מבקש סוויטה בעלת שני חדרי-מיטות. בבריטניה כינו העיתונים המתפרסמים בפליט סטריט את בונד החדש: "נו נו שבע".

העלילה, תודה לאל, מורה ומדירה כמו תבניה, וכוללת שפע של פיתולים הנוגעים בכותרות החדשות. סוחר-נשק אמריקאי מטורף (אותו מגלם בהפרזה מכוונת ג'ו דון בייקר) משתף פעולה עם עריק סובייטי בעל נטיות קפיטליסטיות מובהקות (ג'רואן קראבה), לא במטרה להשתלט על העולם אלא כדי לעשות הון מהברחות נשק ואופיום.

הרוצח השכיר שלהם הוא זומבי ארי, האוהב לחנוק את קורבנותיו בחוטים של הווקמן שלו. בעוד הנבלים פורטים על נימת האנתנתא הקומית, בונד מאמץ את הנימה הרצינית והאבלה ומזכיר לאחד מעמיתיו שהוא הורג רק מקצוענים, לא חובבים חפים מפשע.

הבונד הזה חי בעולם דו-משמעי יותר מאשר קודמיו: עולם שבו יש הבדל בין רוסי טוב ורוסי רע, ובו הוא פועל על סמך האינסטינקטים שלו יותר מאשר על סמך פקודות. כאשר סוכן בריטי חשוד, אותו לומד בונד לכבד, נהרג לפתע, 007 נראה ממש אבל, לפני הוא נתקף זעם קר ומונע כדי לנקום את מות עמיתו.

כמו תמיד, בונד חוצה את כדור הארץ מן הקצה אל הקצה, מדלג מעל גגות בתים בטאנג'יר וגולש במדרונות האלפים על תיבת צ'לו, בעוד המספר הדרוש של פיצוצים על כל גליל של סרט נשמע סביבו. אך באמצע הדרך, בפינות הנידחות המאובקות של אפגניסטאן הכבושה, שם נראים הניצבים הרוכבים על גמלים כמו שאריות ופליטים מ"יהלום של הנילוס", אולי יכול הצופה להתחיל להתגעגע לאי-אלו מכשירים נוצצים מעידן הזהב, או לקאזינו והזר, או אולי לשנינות אמיתית כל שהיא. (מכיוון שהתסריטאים סילקו למעשה מהתסריט את סממני הקיטש, אין עוד אמתלא לקלישאות בדיאלוגים. אך נערת בונד אומרת, כאשר היא מגלה שידידה הרוסי בגד בה: "הייתי כל-כך טיפשה", ובונד נוטל את ידה ומשיב: "שנינו היינו טיפשים". וכאשר שמים בפיו של בונד אי-אילו שנינויות, הן שטוחות כמו הוודקה עם טוניק בת יום.

גבר של האישה המושכלת

דלטון הוא 007 של האישה המושכלת, כפי שאמר המפיק אלברט ברוקולי (שהפיק את סרטי בונד מהתחלה) כאשר ראה את השחקן על בימה בלונדון: "נשים היו משתגעות עליו, ואני חושב שהוא נתן ביצוע טוב". דלטון בן ה-40, שגדל במנצ'סטר ולמד באקדמיה המלכותית לדרמה, הופיע לראשונה בסרטים לפני 20 שנה כמלך צרפת ב"אריה בחורף", בו השתתפו ארבעה כוכבים. הוא המשיך לגלם תפקידים קלאסיים בקולנוע ובטלוויזיה, כמו היתקליף ב"אנקת גבהים" ורוצ'סטר ב"ג'יין אייר". אבל רשימת סרטיו כוללת גם גרם לא מבוטל של זבל. הוא היה בעלה השישי של מיי וסט ב"סקסטה" (היא היתה אז בת 84, הוא בן 30) והוא הופיע בסרטי הטלוויזיה "בתו של מיסטראל" ו"חטאים". הוא לא מתחרט אף על אחד מתפקידים אלה. "כשחקן, צריך להיות לך בסיס רחב ככל האפשר", הוא אומר. "לא השתתפתי ב'חטאים' וב'בתו של מיסטראל' בשביל הכסף, אלא משום שאף פעם לא עשיתי סוג עבודה זה בעבר".

בראיונות יכול השחקן הגבוה (1.85 מטר) לנתח בארוכה את אופיו של בונד, אך הוא הודף שאלות אישיות לפני שאתה מספיק לומר "סמארש". כדי להתכונן למלא את תפקידו של הסוכן החשאי המפורסם ביותר בעולם, הוא לא דיבר עם מור או קונרי, אלא פנה לספריו של פלמינג. "הגישה שלי היא להפוך את האיש לאנושי הרבה יותר", אמר. "בונד אינו סופרמן, אלא אדם רגיל. הוא אידיאליסט החותר לטוב, המגלה מחדש מה צודק או לא, ומה היא האמת".

טימותי דאלטון: ג'יימס בונד חדש

דאלטון אומר, כי אין הרבה מהמשותף בינו לבין האלטר-אגו החדש שלו. הוא נוהג במכונית "טויוטה". הוא אוהב לדוג, לא לשחק באקארה. אלה הפרטים האישיים ביותר שאפשר להשיג ממנו. הוא לא נשא אשה מעולם ומתעצבן כאשר עיתונאי נוגע בחייו הפרטיים, ובעיקר ביחסיו-לסירוגין במשך למעלה מ-15 שנים עם ונסה רדגרייב בת ה-50. לפני שתי עונות סייע דאלטון בהעלאת שתי הצגות שזכו לדברי-שבח רבים בווסט אנד של לונדון: "אנתוני וקליאופטרה" ו"אילוף הסוררת", בהם כיכבו הוא ורדגרייב.

לאחר סרטו הנוכחי, שתמורתו קיבל 750 אלף דולר, יוכלו צופי קולנוע לראות אותו ב"ברנדה סטאר", שיוקרן בשנה הבאה יחד עם ברוק שילדס. צעדו הבא יהיה כנראה על בימת לונדון ואפשר כי ישחק הסתיו יחד עם רדגרייב במחזהו של יוג'ין או'ניל, "קורטוב של המשורר". ומה באשר לסרט בונד הבא? למרבה האירוניה, סיים המפיק ברוקולי בסרט האחרון את כל סיפוריו של פלמינג. כעת השאלה היא אם להשתמש בסיפור בונד של ג'ון גרדנר, שאימץ את הדמות לאחר מות פלמינג, או לנסות לדרוש את הזכויות על "קאזינו רויאל", ספרו היחיד של פלמינג שלא בבעלות ברוקולי (הוא הפך לפארסה של בונד בכיכוב דייוויד ניבן). או אולי כדאי להתחיל לכתוב עלילות חדשות? ברוקולי לא יעצור לאחר הפקת 15 סרטים בסדרה הרווחית ביותר בתולדות הקולנוע. ואין ספק, שגם דלטון יחזור, לאחר שהפך בהצלחה כזו את בונד לדמות-שלו.

עד מתי?!

עצרת עם למען
איחוד משפחות יהודי אתיופיה

העצרת תתקיים
בבנייני האומה
בירושלים
ביום שני
א' באב תשמ"ז,
27.7.87
בשעה 18.00

יו"ר העצרת: יו"ר הכנסת, מר שלמה הלל
במעמד: ראש הממשלה, מר יצחק שמיר
שר הקליטה והעליה מר יעקב צור
חברי כנסת
ראש עיריית ירושלים, מר טדי קולק
מר נתן שרנסקי
פרופ' ארווין קוטלר
נציגי המשפחות השסועות
מנחה: מר אברהם בורג
תכנית אמנותית:
בהשתתפות מיטב אמני ישראל בהתנדבות – אמ"י
★ להקת התאחדות עולי אתיופיה ★ להקת הברירה הטבעית ★ קודין אלאל ★ אריה אליאס ★ דני שושן ולהקת קימל ★ רבקה זוהר ואחרים
מנחה: גב' אורלי יניב
בימוי והפקה: יוסי אלפי ואורית זרמי

הציבור מוזמן!!!

המשפחות השסועות
התאחדות עולי אתיופיה בישראל
הועד המשותף להצלת יהודי אתיופיה

פיאט 128 ספיישל,
ק"מ 116,000, 1978
שלישית, מצב
מצוין, 6000 ש"ח
03-994510

סיוד
חדרי מדרגות
בסיד סינטטי
כולל צביעת מעקה וארונות חשמל.
כולל נקיון ואבק קיים שיש
בסך 450 ש"ח
ובשני תשלומים
סיוד גוונ. גב' חום.
עם חומר מיוחד
70 אג' למטר
טל. 03 – 598602

חוק תכנון והבניה
תשכ"ה – 1965
מחוז תכנון מקומי – ירוחם
הודעה בדבר הפקדת
שינוי תכנית מפורטת
נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה ירוחם הופקד שינוי תכנית הנקראת: שינוי מס' 39 לתכנית מפורטת 101/03/26. ביחד עם התשריט המצורף אליו.
עיקרי הוראות השינוי:
א. שינוי יעוד מאזור מגורים לשטח לבנייני ציבור (בית תרבות) וקביעת יעוד לבנייני ציבור.
ב. שינוי יעוד מדרך ראשי לשטח לבנייני ציבור.
ג. קביעת הנחיות בניה.
ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית:
מקום: רחוב הפלמ"ח בהצטלבות רחוב צ. בורנשטיין.
גוש: 39551.
כל המעוניין בשינוי רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל המעוניין, בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן זכאי לפי סעיף 100 לחוק, רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לשינוי במשרדי הועדה המקומית הנ"ל. ההתנגדות תוגש בכתב בפירוט והנמקות בליווי תצהיר המאמת את העובדות עליהן מתבססת ההתנגדות.
שלום דניאל
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום

NON-RESIDENT AMERICAN UNIVERSITY DEGREES
It is possible – *it is honestly possible* – to earn good, usable Bachelor's, Master's, Doctorates, even Law Degrees from recognized American universities, without ever going to America. The time involved can be quite short, and the cost surprisingly low. *May I air mail you free information, without obligation?* Dr. John Bear, 41011 Little Lake Rd., Suite 262 Mendocino, CA 95460, U.S.A. Telephone: (707) 937-4226

לוחפון בכרטיסי אשראי
מודעות משפחתיות ולוח
לוח העיר
292777

הקשר האמריקאי

השילוב השבועי

בכל יום שני מצורף לעתון ג'רוסלם פוסט המוסף השבועי של הניו-יורק טיימס, הכולל מבחר מהמאמרים והכתבות שהתפרסמו בניו-יורק בעתון יום א'.
קנה מנוי של עתון יום ב' תמורת 41.50 ש"ח (המחיר כולל מע"מ) ותהנה מהעתונות הטובה ביותר בארץ ובארה"ב במשך 52 שבועות ואת כמובן באנגלית. חתום עוד היום.

לכבוד: ג'רוסלם פוסט, ת.ד. 81, ירושלים 91000.
כן! אנא שלחו בכל יום שני כולל הניו-יורק טיימס
שם ______ כתובת ______
עיר ______ מיקוד ______ טלפון ______
רצ"ב שיק על סך 41.50 ש"ח

עקרת הבית,

בקנותך פטם (עוף צעיר), שלם או חלקים, **הקפידי** שעל האריזה יופיעו המילים:

"המועצה לענף הלול"

כך מובטח לך

עוף צעיר ובריא שיוצר בפקוח וטרינרי צמוד עם בקרת איכות תמידית.

המועצה לענף הלול

union bank בנק אגוד
הודעה ללקוחות
החל מיום א', ה-26 ביולי 1987, תופחת הריבית הבסיסית בחשבונות הדביטוריים במוסדנו בשעור שנתי של 3%. לאחר ההפחתה האמורה תגיע הריבית הבסיסית במוסדנו החל מ-20% על בסיס שנתי דהיינו ריבית אפקטיבית שנתית של 21.87%.

דחפון
שרות מודעות
טלפוני של דחף
לבעלי כרטיס אשראי
03-611001

המילכוד של הקצין הבדווי

שעות מספר לאחר שהופעל מטען־צד נגד מחלקה של צנחנים בדרום לבנון, הותקף מפקד המחלקה על־ידי אלמוני. הקצין הישראלי הרג אותו וטען להגנתו כי סבר שהתוקף היה מחבל. שתי ערכאות שיפוטיות בצה"ל הרשיעו את הקצין בהריגה, אך הסתפקו במאסר על תנאי ללא הורדה בדרגה, בגין הנסיבות המיוחדות

מאת צבי הראל

בוקרו של ה־22 ביוני 1986 לא היה שונה מאחרים, למחלקת הצנ־חנים שהיתה מוצבת באזור הביטחון בדרום לבנון. התעסוקה המבצעית שהוטלה על חיילי המחלקה בפיקו־דו של סגן גריפאת עאסף כללה משימות סיור ופטרולים שחייבו תגובה. המחלקה נעה בשני כלי־רכב נושאי־נשק (נ"נ).

סמוך לשעה 11 בבוקר הופעל מטען־צד סמוך לכלי־הרכב. חיילים אחדים מן המחלקה נפצעו פצעים קלים. החיילים נתבשו במקום והמשיכו בסיורים. סגן עאסף התמקם בראש חייליו על הגבעה הסמוכה, החשודה, וסרק אותה בניסיון לגלות את מפעילי המטען מרחוק. בירידה מהגבעה התברר לו כי נכנס לשדה מוקשים. בנדירה ובזהירות מירבית הצליח הכוח להיחלץ ללא פגע.

שמו של סגן עאסף הלך לפניו בגדוד הצנחנים בו שירת. הוא נמוך־קומה, שחרחר, צנום. מפקדיו העידו עליו כי חודש לאחר שקיבל את המחלקה לפיקודו, חלו בה שינויים חיוביים מרחיקי־לכת. עאסף הוא דרוזי. לפיכך, הוא לא היה חייב בשירות ביטחון, אולם התנדב בנפש חפצה, בלכתו בעקבות סבו ואביו, ששירתו שנים רבות במשמר־הגבול.

ביום שבו נפתח סיפורנו, אירע המזל לחיילי מחלקתו של סגן עאסף בשעה 2.30 בצהריים, במר־חק קילומטר מהכניסה לכפר קליעה. הופיע מול הצנחנים, בנהיגה מהירה ופרועה, כלי־רכב מקומי שאילץ את הנ"נ הראשון לסטות מהדרך כדי למנוע התנג־שות. הרכב האזרחי, מתוצרת ב.מ.ו., בו ישב אדם אחד, עצר גם הוא. סגן עאסף הורה לנהגו לסגת לאחור מטרים ספורים, ואז ניגש מפקד המחלקה אל הנהג האלמוני. סגן עאסף רכן אל הנהג האזרחי כשידיו מושטות פנימה דרך החלון. לפתע פתח הנהג את הדלת, שפגעה בפניו של הקצין. האלמוני קפץ מרכבו, הנחית מכת אגרוף בפניו של הקצין, אחז בגרונו והחל לחנוק אותו. מיד לאחר מכן נשמעו שתי יריות. הנהג נפל מתבוסס בדמו. כעבור שעה מת האלמוני בבית־החולים, מפגיעות בחזה ובבטן.

תושבים מקומיים שהגיעו למקום האירוע, זיהו את האלמוני כאיש צד"ל שלא היה המוסלם. סגן עאסף מיהר לדווח במכשיר הקשר למפקדיו על המקרה, ומיד לאחר מכן עזב את המקום מחשש להתפתחות תקרית עם תושבים מקומיים.

העונש המירבי: 20 שנה

צה"ל פתח בחקירה. הקצין נחקר על־ידי מצ"ח. התובע מטעם הפרק־ליטות הצבאית, סגן עו"ד הר־זהב, החליט להגיש נגדו כתב־אישום באשמה חמורה של הריגה, שהעונש המירבי עליה הוא 20 שנה. משפטו של סגן עאסף נדון בשנה האחרונה בפני שתי ערכאות משפטיות בצה"ל. ערכאה ראשונה הרשיעה את סגן עאסף בעבירה של הריגה, אולם בגלל הנסיבות המיוחדות והנדירות של המקרה החליט להסתפק בהטלת מאסר על תנאי בלבד ל־18 חודש. כמו כן, הוחלט שלא לפגוע בדרגתו.

מקרין: טעות בעובדה

גם ערכאת הערעור בצה"ל הגיעה לאותה תוצאה. לאחר שני ההליכים האלה, הוחזר הסגן הצעיר ליחידתו.

בעדותו בבית־הדין הצבאי טען סגן עאסף, כי כאשר הבחין בנהיגה הפרועה של הרכב האלמוני, חשש שהמדובר במכונית־תופת. הנאשם חזר ואמר, כי חשב שהמקומי שתקף אותו הוא מחבל המבקש להרגו. לאחר שמיעת עדים שהיו בזירת ההתרחשות, קבעו השופטים בערכאה הראשונה — אל"מ צבי גור־פינקל (אב"ד), אל"מ אפרים לב ורס"ן גילון אלון — כי הם מגיעים למסקנה שהנאשם הפריז בתיאור הסכנה המיידית לחייו. "אין אנו מאמינים", קבעו השופטים, "כי כוונתו הראשונית בעצירת הרכב היתה חשדו של הנאשם כי המדובר במחבל. התמונה שהצטיירה מעדויותיהם של עדים שהיו במקום, היא כי הנאשם ניגש לעבר הרכב כדי להוכיח את הנהג על התנהגותו הפרועה ואולי גם המתוצפה. כמו־כן אנו קובעים, על סמך עדויותיהם המהימנות של העדים, כי הנאשם הדף את המקומי, והרחיק לאחור כשני מטרים ורק אז דרך את נשקו וירה שני כדורים. כל תיאורו של הנאשם לגבי השלב של דריכת הנשק וביצוע הירי בסמוך מגע, בעוד ידו האחת של המקומי אוחזת בגרונו של הנאשם והשנייה מכה באגרוף בפניו, נראית בבלתי מהימן".

נוהל עצירת רכב חשוד

למיטבאי השופטים סייעו הנחיות שקיימות בצה"ל באשר לנוהל לעצירת רכב חשוד. בהנחיות אלה נאמר שיש לקרוא לנהג לצאת מהרכב, ולא לגשת אליו. כתבו השופטים: "אין אנו מצפים כי קצין צה"ל בתנאים שתיארנו (הכוונה לפיגועים הרבים באזור — צ.ה.) יכרע מתוקפו אותו, אולם אין לומר שהנאשם היה אנוס לירות במקומי כפי שירה בחזהו ובבטנו. ניתן היה למנוע את המשך תקיפתו בירי המקומי על־ידי הכאתו בנשק או ירי באוויר או ברגליו".

בנימוקים לגזר־הדין הסכימו השופטים לעמדת הסניגוריה, רס"ן עו"ד רחל דולב, כי מדובר במסכת אירועים נדירה למדי, שאין לה כמעט אח ורע בפסיקה של בתי־המשפט. השופטים קובעים, כי תגובתו של הנאשם היתה חריפה, אך ציינו כי התוקף היה אדם אלים, בעל־גוף, הגדול ממנו "בשני ראשים", כפי שהעידו עדים במשפט. השופטים מציינים כי רק פסע היה בין הרשעתו לבין זיכויו. עוד כתבו השופטים: "יש לזכור כי מדובר באירוע של הרף־עין, שבריריו שניות ממש, ושיקול דעתו של הנאשם לא יכול היה להיות מלא בפרק־זמן זה. כשמוסיפים לכך את מקום התקרית, כאשר זמן קצר לפני־כן הותקף הסיור במטען־צד, ובימים קודמים היו תקריות־ראש, קל להבין את המתח הנפשי הרב והעצום שהנאשם היה נתון בו, מתח שללא ספק השפיע על קור־רוחו ועל הפעלת שיקול־דעתו, שניתן היה להפעילו בצורה אחרת בנסיבות אחרות, שלא בתחומי ארץ עוינת".

השופטים מציינים בנימוקיהם לקולא בעונש, כי הם מתעלמים ביודעין מעדויות וחוות־דעת הנוגעות לצורך להתחשב במוצאו ובעברו של הנאשם, שכן בנטלו את חובותיו כקצין בצה"ל, הפך לשותף מלא לכל הזכויות ולכל החובות. "ואין כל קשר בשיקולי הענישה להיותו דרוזי. דינו כדין כל חייל ישראלי", כלשון השופטים.

עונש בריר

עוד כתבו השופטים: "צה"ל התברך בכישוריו של קצין כדוגמת הנאשם, ולאור עברו המפואר, המוטיבציה הגבוהה שלו, אופן מילוי תפקידו וגם נסיבות המקרה עצמו, אין מתבקשת בהכרח המסקנה כי הנאשם נכשל בתפקידו כקצין, או שמעשהו שארך כהרף־עין שולל ממנו את הזכות להמשיך ולשמש קצין בצבא. הגענו, אפוא, למסקנה שלא יהיה זה ראוי לפגוע בדרגתו של הנאשם".

התובע הצבאי הראשי, אל"מ עו"ד אורי שוהם, לא קיבל את פסק־הדין בסיפוק והחליט להגיש ערעור. מאידך גיסא, החליט סניגורו של הנאשם להגיש ערעור נגדי, וביקש לזכותו. בנימוקי הערעור המנומקים טען, כי בית־הדין הצבאי, בראשות אל"מ גורפינקל, לא מצא לתת משקל של ממש לתוצאות מעשהו של הקצין. במקרה הזה, טען שוהם, קופחו חייו של אדם בלי שניתן לכך צידוק כל שהוא, [illegible] טען שוהם, כי טעה בית־הדין הצבאי, וכי מפקד בצה"ל שהורשע בעבירה של הריגה, גם בנסיבות אלה, אינו ראוי לשאת דרגה פיקודית, ועל כן עותרת התביעה להורדתו בדרגה.

סניגורו של הנאשם, עו"ד דוד מקרין, שהופיע בפני בית־הדין הצבאי לערעורים במסגרת שירות מילואים שלו בפרקליטות, חזר על שתי טענות הגנה. האחת — "טעות בעובדה": סברת הנאשם כי המדובר במחבל. הטענה השנייה — "טעות הצורך": בעת הירי האמין הנאשם שהוא מצוי בסכנה ממשית ומיידית ולכן נאלץ לירות כדי להגן על עצמו.

שתי טענות הגנה אלה נדחו. כמו־כן נדחה ערעורו של התובע הצבאי הראשי, שביקש להטיל עליו מאסר בפועל לתקופה משמעותית ולהורידו בדרגה.

השופטים בערכאת הערעור — אל"מ אבינדור רביד (אב"ד), אמנון כרמי ובנימין שטרן — מציינים כי עונש מאסר על תנאי המוטל על אדם שהורשע בהריגה הוא נדיר, אולם נדירות הן גם נסיבות המקרה. בפסקי־דינם מוצאים השופטים מקום להעיר לתובע, שהרחיק־לכת כאשר טען בנימוקי הערעור, כי המדובר בתקרית כמעט שגרתית של שני נהגים שהתפתחה כריב קטנה שתוצאתה קטלנית. "דימוי זה", כתבו השופטים על דברי התובע, "לא נראה לנו. יש בו התייחסות מוגבלת לזיקות הספורות של ההתרחשויות, המנותק ממה שקדם להן, התעלמות מהלכות מהתנאים ומנסיבות המקום והזמן שבו רקעם התרחשו... גם הטענה כי לנאשם היה די זמן לשקול ולכלכל צעדיו, עושה עמו (עם הנאשם — צ.ה.) עוול".

למכירה

מבנה לתעשיה ו/או למחסן

באזור התעשיה עטרות ירושלים
עם מבנה חד קומתי 3000 מ"ר
+ חצר אספלט 4000 מ"ר
45 דקות נסיעה מתל־אביב
20 דקות נסיעה ממרכז ירושלים
המעוניינים יפנו בכתב לת.ד. 27151 ירושלים 91271

אוניברסיטת בר־אילן

הועדה לתואר שני *לימודי תעודה

היחידה לעיתונאות ולתקשורת ציבורית

נמשכת ההרשמה לשנת הלימודים תשמ"ח

במגמות: עיתונאות וייעוץ בתקשורת ציבורית.

מטרת הלימודים:
הקניית רקע אקדמאי והכשרת סטודנטים לעבודה מקצועית בעיתונאות, ביחסי ציבור, בהסברה ובדוברות.
משך הלימודים שנתיים ויתקיימו משעות הצהריים.

תנאי הקבלה:
תואר "בוגר" בציון ממוצע 76% ומעלה או 6 שנים מלאות של נסיון בעבודה מעשית בתחום תקשורת המונים.
הרשמה תסתיים, איפה, ביום שני ו' באלול תשמ"ז (31.8.87)

טפסי הרשמה, ניתן לרכוש בחנות "דיונון" בקמפוס אוניברסיטת בר־אילן, ר"ג. בדבר פרטים נוספים לפנות בין הימים א'–ה' 08.30-12.00.

*) לימודי תעודה אלה ניתנים במסגרת לימודים מיוחדת.

שבת בצהריים עם השמאל היהודי

מאת בני לנדאו

לוס אנג'לס

מיזוג האוויר אינו פועל. מקץ שנה קלה מצטיידת התקלה הטכנית במזימה אימפריאליסטית ערמומית והאמורה להגביר את השימפטן המחניק. אין טיפת אוויר. זיעה חמה בוחקת על מצחי המאזינים הרוחשים והצמאים. מים ולהטים תורמים למועקה הרובצת. אני מביט סביבי. מי מגיע בצהרי שבת קליפורנית לדיון על סיכויי השלום במזה"ת מקץ עשרים שנות כיבוש? כמה נשים יהודיות קשישות, כמה צעירים וצעירות, הרבה מתקני עולם חרושי קמטים ששנות חייהם היפות ביותר נחתמו עם מלחמת האזרחים בספרד.

עלעול קצר בתוכניה. כמובן. בכל רחבי הקאמפוס המלבלב מתמקד היום השמאל היהודי בנושאים הקרובים ללבו: בעיותיהם המשפטיות והאנושיות של פליטי מרכז אמריקה. פמיניזם והמשפחה היהודית. סירוב אזרחי ונשק גרעיני. הגישה היהודית. הרכבת קואליציה לשינוי מדיניות ארה"ב במזה"ת. הדמפה וצדקה סרבה לכישורי גיוס־כספים. ישראל ומרכז אמריקה. אי צדק בכלכלה. בעלי ברית ללסביות ולהומוסקסואלים.

לשווא אני תר אחר סדנת דיון העוסקת במצב המתמשך באפגניסטן, בגורל יהודי בריה"מ או בבעיית החינוך העברי של המשפחה היהודית המצומצמת. על סדר היום של הכינוס, "אג'נדה", כבעידנו השנתית, נבצאים נושאים הרבה יותר חשובים והרי גדול.

הראשונה — שולה קוניג

הדיון על סיכויי השלום הישראלי־פלשתיני אינו מבטיח להיות מרתק או חשוב מזה המוקדש לרצועת עזה או לדרום אפריקה. הוא פשוט מתקיים בשעה נוחה. הנואמת הראשונה היא שולה קוניג. היא מוצגת כלוחמת הפלמ"ח, תעשיינית ומייסדת "שלום עכשיו". זה לא התחיל לפני עשרים שנה, היא פותחת. זה התחיל לפני תשעים שנה. כבר אז ביצעה הציונות שגיאות גסות. כבר אז סברו מנהיגיה שהארץ ללא עם תינתן לעם ללא ארץ. גם השואה היתה טעות. וגם אמריקה. שולה מתעכבת על הגבול המזמם שבין מדינה יהודית לבין מדינת היהודים אותה חזה הרצל. אותנו, ילידי הארץ, היא אומרת, גידלו כמוסים טהורי גזע. לימדו אותנו לא לראות אף אחד.

לא יהודים. לא ערבים. אבותנו היינו הכל. שיננו לנו אתה השואף לישר ולצדק — היה חוק והיית ישר הצדק. היא מדברת בקול ניחר, כמעט בצעקה. היא עברה חצי עולם כדי להטיח זאת ביהודי ארה"ב. אל תתחילו לדבר על גבולות ועל ירושלים, היא מתרה. זו מלכודת. גם הדיבורים על טוהר הנשק הם שגיאה. אתם צריכים לעשות שני דברים: להפעיל לחץ על ממשלתכם ולפעול כשדולה בוואשינגטון נגד איפ"ק. האנשים שלכם צריכים להופיע בטלוויזיה ולספר מה קורה בגדה המערבית. כיוון שאם אבותנו רוצים שלום — עלינו לדבר על שלום כפוי.

עפיף סאפי מתייצב אל מול המיקרופון. בין השנים 76' ו־78' היה חבר במשלחת המשקיפים של אש"פ באו"ם. שלוש שנים היה איש המטה של יאסר ערפאת. עפיף מבטיח להיות טלגרפי. עם אויבים כאלה, הוא מתנגח, מי צריך ידידים? צחוק ומחיאות כפיים. עפיף מתלונן על הדרך בה דוחקים את אש"פ אל מחוץ לתהליך השלום. אותם הרגים האבלים על חילוקי הדעות בקרב הפלשתינאים אבלים גם על האחדות הפלשתינית. אותם, הוא אומר, מבקשים לשחרר את ישראל מהשטחים הכבושים ואני רוצה לשחרר את השטחים הכבושים מישראל. עלינו לפרוק עול יחד.

הבטיח להיות טלגרפי וקיים את הבטחתו. רשות הדיבור נמסרת לאודריי באגל. כשלושת האחרים נולדה אף היא בירושלים. אודריי היא עיתונאית המשלימה עתה עבודת דוקטורט באוניברסיטת אינדיאנה. היא מאושרת להיות כאן. היא נענתה ליטול חלק בדיון לאחר היסוסים רבים ורק משהגיעה למסקנה כי היא אכן מסכימה עם מרבית עמדות הארגון להוציא שתיים: זכותם של יהודי בריה"מ ואתיופיה להגר ממדינותיהם למדינת ישראל. כשראיתי לראשונה בחיי חייל אתיופי חמוש, היא אומרת, חשבתי לעצמי: מה עשיתי לה? הצילו אותו ממוות כדי לדכא אותי?

גברת סמיחה חליל

התיזה של אודריי: היד החזקה המופעלת נגד הפלשתינאים בשטחים הכבושים אינה הופכת אותם לאנשים כנועים יותר. להיפך. ויש לה דוגמאות. היא מספרת על ארבעה בתים בבית לחם ובבית סחור שפוצצו בפקודת המושל הצבאי. מדוע? על כך אין היא מרחיבה. היא מרחיבה על המודעות הגוברת לבעיה הפלשתינית שהתעוררה בקרב תושבי הבתים בעקבות ההרס. היא מספרת על התלאות הכרוכות במעצר בית ועל סמיחה חליל שתבעה מחיילת ישראלית נדהמת לקרוא לה גברת סמיחה חליל.

צריך לכתוב ספר על מחסומים, היא מציעה וחותכת לתיאור מרכב של חיילים מפחדים, סטודנטים, יריות ומעצרים. יפה שהאינטלקטואלים יכולים לדבר, היא אומרת. אבל מה שחשוב הן ההתנחלויות והארות המים. אתם אנשים נחמדים ושואפי שלום, היא אומרת. אבל קודחי הבארות הם לוחמים.

כעת מגיע תורו של לטיף דורי. את דבריו הוא קורא מתוך דף באנגלית מרוסקת וכבדה. צריך הרבה חוצפה לבוא לשלוחת לוס אנג'לס של אוניברסיטת קליפורניה עם אנגלית כזאת. אני לא הייתי מעז. אני גם לא הייתי מעז ללחוץ את ידו של איש אש"פ בגאווה כזאת. לטיף העז. הוא דוהר על 90 קמ"ש: אשליות. כיבוש. ישראל. דרום אפריקה. יהודים אוריינטלים. שלום. אחים פלשתינים. רייגן. קונטרס. צביעות המערב.

כעת מגיע תור השאלות. מייק, אי שם מאחור, מתנצל בפני אורחיו ומסביר כי זכותם של יהודי בריה"מ להגר לכל מדינה בעולם, לא רק למדינת ישראל. אין אנו סבורים שישראל היא המדינה הלגיטימית היחידה, הוא אומר. דבריו נבלעים במחיאות כפיים. צעירה בתלבושת צהובה טוענת כי ממשלת ארה"ב היא הארגון הטרוריסטי בעולם. הפלשתינאית מירושלים דוחה את ההצעה לאוטונומיות בשטחים ועפיף קובע כי רק התערבות מבחוץ ושלום כפוי יגנו על הפוליטיקאים הישראלים מעצם בחירתם.

מישהו תוהה מה יעלה בגורל הפליטים הפלשתינים בלבנון ובסוריה משתוקם המדינה הפלשתינית. בטח, קובע עפיף. הם יעברו לפלשתין ומשם ידחפו לתבוע את חזרתם לגבולות 67'. אין לצפות מאנשים שהתגוררו בפאתי חיפה להסתפק, בבוא השלום, בפאתי שכם. "אהה", רוטן מישהו מאחור. אני מסתבך בתחושת הקלה ומשגר לעברו מבט של אח אובד. סוף סוף — מחאה. השמאל היהודי זקף את קומתו. האיש מחזיר אלי מבט עמום. סתם כחכח בגרונו.

כספת / נחמיה שטרסלר, יהודה שרוני, אריה לביא

קח אג"ח תן מק"מ

אין רגע דל בבורסה לניירות ערך. בנק ישראל חידש השבוע את מעורבותו בשוק, על ידי רכישת אגרות חוב בשוק המשני. לדברי הבנק זו מדיניות הבאה להקטין את כמות הכסף במשק, אך לדעת אחרים מסוחרי הבורסה יש לכך משמעות [illegible]. אמר אחד הסוחרים הגדולים: אם בנק ישראל רוכש אגרות חוב ללא שינוי שער ברכשת תשואה לפדיון של 3–4 אחוזים נטו, ודמות האינפלציה תהיה בחודשים הקרובים היא נמוכה, אז מדוע שלא אמכור להם כל כמות אפשרית של אגרות חוב שברשותי?

ומה תעשה בכסף — על כך ענה אותו סוחר בביטחון — [illegible] תשואה שנתית של 15 [illegible] שקלים וזו בינתיים השקעה מועדפת.

חזיות: הפעם, רשיונות יבוא

בשר העגל

אחת התלונות בקשר למלונות תל־אביב היא מדוע תמיד, בימי עיון, או בכינוסים אחרים הם מגישים כמנה עיקרית עגל. זה יכול להיות עגל ברוטב פטריות או ברוטב חרדל, אך תמיד סטייק עגל, כלומר ירקות מבושלים, ואין נפקא מינא אם זה "הילטון", "קרלטון" או "דן". השבוע בדקנו את התלונה. לבתי המלון יש מספר תעריפים לארוחות ערב. התעריף הזול ביותר, למשל ב"הילטון" הוא 27.5 דולר לאיש. בתעריף זה מבכב בשר העגל, כי האפשרות האחרות מושכות הרבה פחות. אם רוצים גם יין, צריך להוסיף 2.5 דולר.

דרך אגב, רק ב"הילטון", מכל מלונות תל־אביב ניתן להאכיל בבת אחת 700 איש.

עדיפות לאופנת הבלי

בשורה לא טובה למי שנזקק למחוך או חזייה. משרד התעשיה והמסחר החליט לחייב את יבוא המחוכים והחזיות ברשיונות יבוא. חובה זו תחול על כל המחוכים והחזיות שייובאו לארץ החל מה־13 באוגוסט — למעט אלה שייוצרו בשוק המשותף וארה"ב.

החובה הוטלה לבקשת יצרני החזיות שקבלו על תחרות מצד ארצות שלא מקיימות אתנו קשרי מסחר, ובכלל זה מדינות במזרח הרחוק.

מותר להניח כי בעקבות האיסור יעלו מחירי החזיות, דבר שישפר את הרווחה היחסית של אלה הדוגלות באופנת הבלי.

כמו יפו לצרכן

התחרות על כיסו של הצרכן הישראלי הולכת ומחריפה. רדצים הבוצה באמצעות גל מספק של חנויות הלבשה הדבעלה שנסגרו, המדובר בחנויות באזורי יוקרה. הסיבה לכך היא הפער המשמעותי במחיר המוצרים בין החנויות בצפון העיר, לבין החנויות בדרום, בעיקר ביפו.

דוגמה אחת: נעל מסוג "סקנדל" שנקנתה בחנות בדיזנגוף במחיר 38 שקל, נמכרת ביפו במחיר 25 שקל. פערי מחירים דומים קיימים גם במעילים, בנעלים אופנתיות, ובמוצרי ל[illegible].

כמה עולה מיכל של משקה קל?

שאלה פרוזאית זו מהווה נושא לדיונים מעמיקים בין יבואני המשקאות לבין השירות ל...איכות הסביבה. הרקע לכך הוא חוק שהתקבל לפני כמה חודשים לפיו יצרני המשקאות ויבואני המשקה חייבים לשלם היטל בשיעור של 0.25 אחוז משווי האריזות החד פעמיות למשקאות, והיטל ישמשו לנקות את הדרכים מאותם פחיות ובקבוקים.

ליצרנים המקומיים ברור שהמחיר לצורך היטל הוא זה שגובים יצרני האריזות. אך לגבי היבוא הנושא ברור פחות שכן האריזות מיובאות כאשר הן מלאות במשקה ואין הפרדה בין מחיר המשקה למחיר האריזה.

שני הצדדים מנסים להגיע למחיר מוסכם. הפתרון המסתמן הוא שמחיר הפחית יהיה 16.7 אגורות, בקבוק בירה 14 אגורות ובקבוק משקה מהבר 35.6 אגורות.

הבינלאומי מתחלק בעמלות

הבנק הבינלאומי מבקש להרחיב את היקף פעילותו ומציע לבעלי חשבונות עסקיים משווה: הבנק יתחלק עם בעלי העסקים, חצי בחצי בעמלות, אם יגדילו הלקוחות את פעילותם העסקית.

השיטה פועלת כך: הבנק קובע בסיס לפעילות הלקוח על סמך העמלות ששילם בו בשנה האחרונה. ברבעון הבא יחושב סכום העמלות החדש ואם יהיה גבוה מהקודם יחזיר הבנק ללקוח מחצית מהגידול.

ללקוחות חדשים קבע הבנק הבינלאומי סכום בסיס נמוך יחד סוף: 75 שקל.

מעתה: ירחון מוקלט

פתגם עממי אומר שאין דבר מצליח יותר מההצלחה. לפני כמה חודשים בישרנו במדור זה על "פטנט חדש" במסגרתו מעבירה המכללה הפיננסית בראשותו של אשר קיפל מידע באמצעות קסטות, כדי שאיש עסקים יוכל להתעדכן בחידושים פיננסיים, תוך כדי נהיגה במכונית ואולי בבית, ללא צורך בקריאת החומר.

כתוצאה שהניסיון הצליח וקיפל החליט לפרסם "ירחון מוקלט". הירחון יכלול סקירה חודשית מוקלטת בנושאי מיסים, פיננסים, סחר בינלאומי ומשפט מסחרי.

לקשקש בקומקום

נראה שאם יש ענף אחד שעושה צחוק מהמדד, זה ענף המסעדות. אנו מתבשרים על עליות מחירים חודשיות של 1% ושם, במסעדות, עדיין חיים בתקופת האינפלציה הגבוהה.

ערב אחד חשקה נפשנו במשקה צונן ובחטיף. שמנו פעמינו ל"קומקום" הממוקם באזור מקסים, ליד המספרות. בשל החום המעיק שתינו הרבה: 2 בקבוקי משקה, 1 כוס קולה ו־1 כוס מיץ תפוזים. הוספנו גם עוגת גבינה אחת וסלט יווני אחד. ואז באה ההפתעה: 25 שקל (כולל 10% שירות שנרשם אוטומטית).

מה עם רופאי השיניים

ב־17 ביוני פרסם משרד הבריאות מחירון שאיפשר העלאת מחירים של 30% בטיפולי שיניים. לפי המחירון, עולה סתימה רגילה 27 עד 33 שקלים, פלוס מע"מ. אז למה לא הצלחנו למצוא רופא אחד שיעשה לנו סתימה בפחות מ־40 שקלים?

זהירות ברכישת תפ"סים

חברות הברוקרים אינן מוגדרות כמוסדות פיננסים לצורכי מס ולכן הן חייבות בניכוי מס במקור מלקוחותיהן. לא אחת מבצעים הברוקרים עבור לקוחותיהם הנמצאים ביתרות זכות, פעולות קניה של תפ"סים, אך מדי פעם נמנעים חלקם מלנכות מס במקור על התפ"ס, למרות שזו חובתם על פי פקודת מס ההכנסה.

חלק מהברוקרים עוקפים את הבעיה על ידי פתיחת חשבון באמצעות עבור לקוחותיהם בבנקים. באופן כזה נעשית פעולת הקניה עבור הלקוח, ללא תיווך של חברת הברוקרים. למרות זאת, לא בטוח שהתרגיל תופס מבחינה חוקית, ואולי בסופו של דבר תיאלץ לשלם מס.

ערבסקות – אנטון שמאס

תוך כדי כריכת ההדפסה השלישית של הספר, קרתה לצערנו תקלה.
קוראים וחנויות ספרים שבידיהם ספר המסתיים בעמוד 223, מתבקשים להחזירו לבית ההוצאה ויקבלו במקומו ספר חדש.
עם הסופר והקוראים הסליחה.

"עם עובד" מזא"ה 22 תל־אביב 65213

משרד הבטחון - ההוצאה לאור

ספרים חדשים

מערכות

רומל באפריקה/וולף הקמן
הגנרל הגרמני, שכבש בסערה את צפון אפריקה, נחשב לאחד המצביאים המבריקים והנועזים של מלחמת העולם השניה. הספר שלפנינו, מנסה לתאר את האדם שמאחורי הדימוי. הוצאת "מערכות". סידרת מלחמת העולם השניה.

הצוללת / דרו מידלטון
הסופר הצבאי הנודע של הניו יורק טיימס" מתאר את דברי ימיהן של הצוללות מאז מלחמת העולם הראשונה ועד צוללות הטילים הבאליסטיים. הוא מעריך כי "הצוללת המונעת בכוח גרעיני והחמושה בטילים גרעיניים היא כלי הנשק הסופי של ימינו". הוצאת "מערכות".

"האוניברסיטה המשודרת"

ארכיאולוגיה ימית, מבוא /אבנר רבן
ארכיאולוגיה ימית הוא מדע צעיר יחסית, המנסה להתחקות אחר מהלך ההיסטוריה דרך ממצאים שמתחת לפני המים. הוא בוחן את ההיסטוריה דרך המסחר, הלוחמה הימית, התעשיה של הנמלים ויחסי הגומלין בין מרכזי התרבות. "אוניברסיטה משודרת".

עולמה של ספרות האגדה / אביגדור שנאן
ספרות האגדה של חז"ל נתחברה בעיקר בארץ ישראל במאות הראשונות לספירה. הספר בוחן את היצירות והתרבויות הנושקות לספרות זו, הן בקרב עם ישראל והן מחוצה לו, תוך שהוא משבץ בהרצאתו אגדות מופלאות. "אוניברסיטה משודרת".

אנציקלופדיה החי והצומח בארץ ישראל
כרך היונקים
כרך נוסף בסדרת האנציקלופדיה של החי והצומח בארץ ישראל, הכרך התשיעי במספר, הופיע וכבר נשלח למנויים.

ניתן לרכוש את הספרים במרכז המכירות של ההוצאה לאור של משרד הביטחון ברחוב דוד אלעזר 27, הקריה, תל אביב, בחנות "שיג ושיח" ברח' הפלמ"ח 113, באר־שבע ובכל חנויות הספרים המובחרות בארץ.

בתל־אביב למכירה בהזדמנות

משרדים + אולם (חצי מרתף)
בשטח כולל 515 מ"ר
שתי כניסות, טלפונים.
בפרטים: 03-342056 בין 16.00 – 22.00

טל קרן נאמנות

הודעה על הצעה מיוחדת של יחידות במחיר מופחת

ניתנת בזה הודעה כי בתקופה שמיום 21 ביולי 1987 ועד ליום 31 ביולי 1987 (ועד בכלל) תמכרנה יחידות הקרן (המוצעות על פי תשקיף מיום 20 בפברואר 1987) במחיר מופחת הכולל הנחה של 50% משעור ההוספה, דהיינו היחידות תמכרנה במחיר היסודי בתוספת 0.5% מהמחיר היסודי.

א.ס.י ניהול קרנות בע"מ
מנהל הקרן

תרז תעשיה רוקחית בע"מ

הודעה על כינוס אסיפה כללית שנתית

ניתנת בזה הודעה

כי האסיפה הכללית השנתית של החברה

תתקיים ביום רביעי 12.8.87 בשעה 9.00 בבוקר במשרדי החברה ברח' הקיטור 14, מפרץ חיפה

על סדר היום:
1. אישור המאזן ליום 31.12.86
2. מינוי מנהלים
3. מינוי רואה חשבון

המאזן השנתי ליום 31.12.86 נמצא במשרדי החברה ופתוח לעיון כל בעלי המניות.

מזכיר

יש חדש בטייסט אוף סצ'ואן

[illegible]

כי יש חדש בטייסט אוף סצ'ואן

מרכז מסחרי כפר שמריהו טל: 052-70448

יש המון סינים אבל רק טייסט אוף סצ'ואן אחת!

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

תרבות וספרות

גומברוביץ' משחק בגומברוביץ'

פורנוגראפיה/רומאן
מאת ויטולד גומברוביץ'
תרגום מפולנית ואחרית־דבר מיכאל הנדלזלץ
הוצאת הקיבוץ המאוחד, ספרי סימן קריאה,
הוצאת כתר, סדרת "הספרייה", עמ' 144

מאת יורם ברונובסקי

בכל פעם שמופיע תרגום עברי של יצירה מאת סו־פר האהוב עלי במיוחד, סופר שאני קורא בכתביו — ו־מסביב לכתביו — במשך שנים ולבסוף כמו חי במחיצ־תו יותר מאשר קורא אותו, אני מתמלא שמחה שאליה מתלוות דאגות מסוימות. השמחה היא על שאוכל סוף־סוף להביא ראיה של ממש לפני חברים שבמשך שנים סיפרתי להם על גדולתו של הסופר מבלי שאוכל להוכיחה מעבר למלת־הכבוד שלי. והדאגות הן אם הספר המתורגם אכן יוכל לספק הוכחה שכזאת. הדברים אמורים הן לגבי טיבו של התרגום שתמיד יש מקום לחרוד לו, אך גם לגבי שאלות אחרות, כגון אם היצירה שנבחרה תוכל לייצג היטב את הסופר, ואם הוצאתה מן ההקשר הרחב של יצירתו לא תגמד אותה יתר על המידה, ואם תהיה מובנת בכלל כשהיא עומדת כך לבדה, בלא כל הרקע הרחב שהכרתו מקלה מראש או בכלל מאפשרת את ההערכה הכוללת לסופר.

כל השאלות הללו עלו בי עם הופעת התרגום העב־רי הראשון לספר מאת ויטולד גומברוביץ', שהיא התו־ודעות הראשונה של הקורא העברי ליצירתו (אם לא להביא בחשבון הצגת המחזה "איבונה" לפני שנים בתי־אטרון הקאמרי. הצגה כושלת למדי). ייאמר מיד שהדא־גה הראשונה, באשר לתרגום, נעלמת לנוכח התרגום המיומן מאוד של מיכאל הנדלזלץ שכבר לפני שנים תרגם בעיתונות הספרותית דברים אחדים מאת גומברו־ביץ' (הסיפור "בתוליך" ב"משא" ופרק מתוך הרומאן "פרדידורקה" בכתב־העת "עכשיו"). תרגום "פורנוג־ראפיה" הוא נאמן מאוד, כמעט מילולי (כולל תרגומי ניבים פולניים, דוגמת "זה מחבית אחרת" שמשמעו כ־עין "זו אופרה אחרת") ועם זאת במיט ועשיר. אפשר לומר שקולו המקורי כל־כך של גומברוביץ' נשמע ב־בירור מבעד לפרוזה העברית הזאת שגם היא מערכת שכבות לשון שונות ודוגמת המקור, וגם בה נוצרת אווירה של סטיליזציה אופיינית־בארוקית. נדמה שכל "הפולניות" של גומברוביץ' מוצאת לה ביטוי נאמן במטבע העברי הזה, וממילא אפשר רק לשבחו.

אך הדאגות מן הסוג השני אינן נעלמות, ואף מת־עצמות, לנוכח "פורנוגראפיה". יש הסבורים שזהו ספרו הגרוע ביותר של גומברוביץ', ויש הטוענים כי לא כך אלא ספרו האחרון, "קוסמוס". גרוע אף יותר מן הרו־מאן המאוחר הזה דומה שאיש מאלה המכירים את מכ־לול של גומברוביץ' אינו טוען שהרומאנים המאוחרים הללו, מן העשור האחרון של חייו, יכולים להשתוות ל־כתבים המוקדמים יותר, לרומאן הביכורים "פרדידור־קה" (1937), למחזה "החתונה" (או "הנישואין") שנכתב בסוף שנות הארבעים, או לרומאן "טראנס אטלנטיק" שנכתב גם הוא בשלהי שנות הארבעים ותחילת החמ־שים. אלה ודאי שלוש היצירות הבכירות הראשיות של גומברוביץ' — ולא פחות מהן כלולות בקובץ הסיפורים "זכרונות מתקופת ההתבגרות" שבו החלה דרכו של הסופר, בשנת 1933, ואולי מעל לכל — בשלושת כרכי "היומן" שלו, שאפשר כי בסיכומו של דבר ייחשב לשיא־יצירת גומברוביץ' בכלל.

בשני הרומאנים האחרונים, "פורנוגראפיה" שנכתב בין השנים 1958–56 (שנת הפרסום הראשון: 1960) ו־"קוסמוס" (1961), ניכר אילוץ רב לעומת היצירות ה־מוקדמות. ודומה שגומברוביץ' כתב אותן "כדי לכתוב אותן" — על משקל הנאמר על גיבור "פורנוגראפיה", פרדריק, "המדבר כדי לדבר". בערך באמצע שנות הח־משים מתחיל לדרוך כוכבו של גומברוביץ', היושב ב־ארגנטינה, בבירות העולם: הרומאן הגדול, והראשון, "פרדידורקה", זוכה לכמה תרגומים ובעיתונות הצרפ־תית מתפרסמות המסות הראשונות על חלוציותו של הסופר הפולני בתחום הרומאן ובתחום התיאטרון ועל גדולתו כמבשר האכזיסטנציאליזם ותורת האבסורד. גומברוביץ', ששנים ארוכות של חיי־שוליים וכמעט היואשות מן הספרות לא כיבו בו את הרצון להכרה, אף לתהילה ואת האמונה שיצירתו ראויה להכרה שכ־זאת, מנסה בשנים אלה, שבהן ראה לבסוף את האור ב־קצה המנהרה, ללכוד את ההכרה, הקלושה בתחילה, קודם כל להראות שעוד כוחו במתניו, שעודנו "צעיר" לפחות כיוצר. את הצורך הזה להראות שעוד כוחו עמו באים למלא שני הרומאנים המאוחרים המצטיינים בס־גולות אחרות העושות אותם נוחים יותר לתרגום מן היצירה המוקדמת, הזול בשמות הספרים שהם "בינ־לאומיים" יותר הסתומים פחות מבחינת הרמיזה הצפונה בהם. אגב, השם האבסורדי של הרומאן המרכזי של גומברוביץ', הוא "פרדידורקה", נוצר לפי אחת הגרס־אות שמסר גומברוביץ' על מקורו, מתוך הצירוף שדפדף פעם הסופר הצעיר באחד הרומאנים של הג'. ולס שם מופיע גיבור בשם פרדי דרק. גומברוביץ' קרא את ה־שם על דרך הפולנית, צירף את שני אבריו למלה האב־סורדית פרדידורקה ומתוך דחף פתאומי החליט לקרוא בשם זה לרומאן שעמד בסיום כתיבתו...

ויטולד גומברוביץ' הפיק את "פורנוגראפיה" בכלי במאבקו על מעמדו כסופר. "מעשה הקונדס" הספרותי שלו זיכה אותו בשורה של שבחים ופרסים — ובצרפת אף נהפך למושא של פולחן גדול

לי עצמי קשה להצטרף לאלה הטוענים ש"פורנוג־ראפיה" הוא הגרוע בספרי גומברוביץ' או גם לאלה ה־ממקמים את "קוסמוס" אף מתחת לרומאן הזה. כיוון שמה שאהוב עלי בגומברוביץ' היא נימת־הקול שלו ה־ייחודית — הגרוטסקית, הלוהטת, הפארודית, הדיאלק־טית — אני מוצא אותה גם ביצירה זו כבכל יצירותיו האחרות, גם ביצירה זו שבה ניכר בעליל המאמץ שע־שה הסופר להשמיע אותה — עד שנדמה לעתים כי ה־פארודיה כאן היא בעיקרה פארודיה עצמית. שהרי "משחק בגומברוביץ'" (כשם אחד מספרי הביקורת ה־מרכזיים שנכתבו בפולין על גומברוביץ') שמשחק אר־תו כאן גומברוביץ' עצמו, במלוא המודעות, במלוא ה־ציניות ועם זאת באותנטיות מלאה.

דומה שגומברוביץ' הפיק את "פורנוגראפיה" מתוך מודעות גמורה להווה־הספקטאקית שלה, להיותה כלי במלחמתו על מעמדו כסופר, בהיותה מעשה לראווה־טי הבא לאשר או לאשש את האותנטיות שלה להוכחת המודעות העצמית העמוקה, הזאת יכול לשמש קטע ב־"יומן" מן התקופה שבה כתב גומברוביץ' את "פורנוג־ראפיה": [illegible] כל מה שכתבתי עד כה, כמעט מאה עמודים, הוא כתום חוורות מגעילה... כלום לא יהיה טוב יותר להשליך את כל זה לפח האשפה?" הדיון האחרון הזה עלול לעלות על דעתו של כל קורא "פורנוגראפיה", ואולם ניצח ה־צורך של גומברוביץ' להילחם על גומברוביץ', לעזור לו להבקיע את הדרך מן השכחה הארגנטינית־הפולנית אל מרכז התהילה העולמית, היא פאריס. והרי תמיד אפשר לסמוך על טפשותן של הבריות, ומעל לכל על טפשותם של מבקרי־הספרות!

גומברוביץ' אינו נוגע, לפיכך, את ה"חוויות המגעי־לה" שיצאה מתחת עטו, אלא שולח אותה לפאריס ו־אמנם הרומאן זוכה לתרגום צרפתי במהירות מפתיעה — ומזכה את הסופר הגדול בשורה של פרסים ושבחים, שבכמותם לא זכו יצירותיו של גומברוביץ' קודם לכן: מן הרומאן הזה, שהוא רק צל חיוור של "פרדידורקה", מתפעלים בתחילה הכל ונדמה שדווקא דרכו "מתגלה" גומברוביץ' בפאריס — לימים יתרגמו הצרפתים כל משפט שלו והוא יהיה שם למושא פולחן גדול. כך או כך, ההימור הצליח: מעשה הקונדס — או ה"חוויות" — בנוסח גומברוביצ'יאני לעילא עלה יפה בידי גומברו־ביץ'. וכמה גרוטסקי־גומברוביצ'יאני הוא שדווקא באמ־צעות "פורנוגראפיה" נעשה גומברוביץ' ל"נכס" של הספרות הלאומית הפולנית, תחילה למקור־גאווה של הספרות האמיגראנטית, שבכלי הביטוי המרכזי שלה — הירחון "קולטורה" בפאריס — פרסם גומברוביץ' את יומניו במשך השנים, ומטעמה יצאו כל כתביו אחרי מותו, ואחר־כך, עם הפיתולים הידועים בהיסטוריה הפו־לנית של השנים האחרונות, ל"סופר לאומי" של פולין עצמה, שם פרח פולחן גומברוביץ' בקרב הקוראים (שרק בקושי מסוגלים בכלל להשיג את כתביו ונוהגים להעריצו על פי השמועה), ומעל לכל בקרב חוקרי הספרות המפיקים עשרות או מאות מחקרים על אספקטים שונים ומשונים ביותר ביצירת גומברוביץ'.

[illegible] "פורנוגראפיה" למקום הד־[illegible] של "יצירות גומברוביץ'", אך ראוי לזכור שאולי דווקא ביצירה משנית זו התגלם אותו פולחן גומברוביץ' בינלאומי שהד מגבר שלו נשמע בפולין והוא המציין את הספרות הפולנית של שני העשורים האחרונים. גומברוביץ' לכד את קוראיו במלכודת סופית זו — והטובה מכולן. הוא, אמן הגרו־טסקה והמלכוד, הקדיש כמה מן העמודים המבריקים ביותר של "פרדידורקה" להשמת המיתוס הפולני של ה"משורר הלאומי" או "הנביא" ("וויאשץ'") ללעג ולקלס. כיום הוא עצמו נעשה יורשם של אותם "משו־ררים נביאים" ומאגאטים שלהיום הלעיג. כל גומברו־ביץ', כל אישיותו החוץ־פעמית והשקפת מבעד לכל פסוק של כתביו, מתגלם בבריחה רבת־הקסם הזאת. הרי ל"פורנוגראפיה", כאמור, מקום מרכזי בתולדות הבריחה הנפלאה הזאת. מכאן חשיבותה, מכאן החיבה שאני, למשל, חש כלפיה. אך האם אפשר לצפות להבנה כזאת ולחיבה כזאת כלפי יצירה מבוחכת ומהורה בתכלית זו מן הקורא העברי שלא התוודע דווקא על גומברוביץ'? גדול החשש שלי שאין זה כך.

למי שיקרא את "פורנוגראפיה" בלא הבנה כלשהי, בלא הרקע הגומברוביצ'יאני הרחב, יתגלה רומאן זה ד־מוזר בתכלית, אפילו קצת אידיוטי. שני אדונים קשי־שים מגיעים, בעצם ימי מלחמת העולם השנייה, לאחוז־זה כפרית בלב פולין הכבושה ונתקלים שם בשני צעי־רים בני שש־עשרה, נערה ונער, הכרים מילדות. שניהם יפים, ובעצם שניהם צעירים, וזה העיקר. שני האדונים הקשישים, המספר בגוף ראשון והמדרכפילו המק־יאבליסטי־שכני משוע פרידריק, מחליטים לזווג את השניים, להביאם לידי איזה זיווג או שיתוף בעל משמ־עות ארוטית מסתית, אך לא בהכרח ארוטי כשלעצמו במובן הרגיל. לבסוף, אחרי הפעתקות או ניסיונות אבסורדיים שונים, הם מצליחים לאחד אותם במעשה ההריגה או הרצח שהם יוזמים כנגד מפקד "הצבא הארצי" הפולני (ה"א.ק.") שנקלע לאחוזה. במעשה הרצח הזה, בשל טעות או בלבול מכוון, נרצח גם ארו־סה של הנערה שהוא עורך־דין עגלגל ומגומם — עור־כי־דין הם תמיד התגלמות כל התועבה שבעולם ביצי־רת גומברוביץ' (שבעצמו הועד על ידי משפחתו להיות עורך־דין ואף למד משפטים). כך נרצחים או נהרגים כמה אדונים קשישים, ואילו הנעורים מתאחדים במ־עשה־הרצח, וכל יופיו של העולם נשקף מתוך האיחוד הזה של הנער עם הנערה הקשישים שביימו את הרצי־חות, יכולים גם הם ליטול חלק, ולו עקיף ואשלייתי, בנעורים שהגיעו למלוא פריחתם במעשה הזיווג בתוך הפשע.

מובן שהעלילה היא הסוות השיבות ברומאן זה, וממילא אין טעם לבוא בטענות על איוולתה או סתירו־תיה. מובן גם שגומברוביץ' מבקש לומר משהו באמצ־עות העלילה האבסורדית: הוא מציג כאן שוב את הטי־עון המרכזי שלו בדבר יתרונם (שכרוכה לו גם נחיתות) של נעורים על פני הזקנה והידוש לא גדול — יאמר הקורא. הרי כבר בפלמ"ח אמרו ש"טוב יהודי צעיר ויפה על פני ערבי זקן ומכוער". אכן, לא בתזה הפילו־סופית הזאת כפשוטה כוחו של גומברוביץ', שהוא בכל זאת סופר פילוסופי: כוחו בגילומה מפורט מאוד של העמדות לנוכח התזה הזאת, היתוך עליונות ונחיתות הנעורים לשניים ולארבעה — ובסופו של דבר בהשמ־תה ללעג של התזה הזאת עצמה כולה, כפי שהתגלם מעל לכל ב"פרדידורקה", בהלבשת צורה ספרותית־סגנונית מהימנה לתזה. הפארודיה והאוטו־פארודיה שולטות שלטון בלי מצרים ב"פורנוגראפיה" — שתובן במלואה רק על רקע מסורת ספרותית פולנית מסוימת (ה"שיזח", ה"גאוונדה") שאותה היא מחקה ומנכחת בעת־ובעונה־אחת, ועל רקע הספרות הפולנית של תקופת הבארוק המאוחר בכלל, שבה מקורות סגנונו הפולני המופלא של גומברוביץ', אך כל אלה המסורתיות הלאומיות המסורתית־העצמיות אינן יכולות להציל את "פורנוגראפיה" מן השניות שלה, מהיותה רק תרגיל או משחק ציניברנטסקי, וממילא גם גומברוביצ'יאני בתכ־לית, בהצגה העצמית האוטוביוגראפית ביסודה של הסופר הזה ואף ביצירות היסודית הגדולה שלו. אך מה מתוך כל זה יעבור לקורא המתחיל של גומברוביץ'?

אחרית־הדבר שחיבר המתרגם נועדה לתת בידיו של הקורא הזה מפתחות אחדים למה שיראה בעיניו בלי ספק כחידת הספר המוזר שסיים (?) לקרוא. אחרית־הד־בר מביאה בהרחבה פרשנות עצמית של גומברוביץ', ב־ייחוד מתוך ספר השיחות עמו שערך העיתונאי דומי־ניק דה־רו (לא "זהו לה רו"), בנוסח אחרית־הדבר הכול־לת שיבושים ואי־דיוקים קלים רבים נוספים, וחסרי חשיבות בעיקרם) שבעצם לא היה ולא נברא. גומברו־ביץ' כתב את ספר השיחות בעצמו, על שאלותיו, השת־תמש בשם העיתונאי הצעיר באורח הקונדסי האופייני שלו. טוב שהדברים הובאו, וטוב היה אף להרחיב את ידיעתנו של אחרית דבר זו, לספק לקורא רקע רב ככל האפשר לשם הבנת גומברוביץ'. אולי ביותר מוטב היה להביא תוכן רב עוד יותר משהובא מתוך היומנים, מתוך היצירה הזאת שבה מתגלה במלואו הגיבור הראשי של כל יצירת גומברוביץ', על סגנונו המוזהר־הבורדי־הגרוטסקי, המיגע המפליא...

אבל, כאמור, הדאגה ממשיכה לכרסם בי: כלום כל זה יספיק לשם שכנוע בגדולתו של גומברוביץ', כלום לא ייאש זכיה של "פורנוגראפיה" את הקורא כאשר זה יתייצב מול היצירות הגדולות באמת של הסופר, כ־אשר תתורגמנה פעם לעברית? אפשר להבין מדוע בח־רה דווקא "פורנוגראפיה" הקלה יותר והחווייתית יותר, לשם הפגישה ראשונה זו של הסופר עם הקורא העברי. צריך לקוות שהפגישה זו לא תותיר את הקורא הסו־עיין לקריאת פגישות נוספות.

באור התכלת העזה

אוגוסט רנואר: "אלג'יראית ובנה", אוסף פרטי, פאריס

לצייר באור הים התיכון, תערוכה, מוזיאון ישראל, ירושלים.

מאת ניצה מליניאק

קשה להעלות על הדעת תערוכה העשויה להסב ל־צופים עונג רב יותר מאשר התערוכה "לצייר באור הים התיכון". אכן, כבר מתוך הכותרת המבהירה על כך ש־לפנינו תערוכה־נושא מובהקת, נרמזת הוויה שהיא מ־עיקרה חוויה חושית. ואמנם, האור ההווי או המוחשי הוא העומד במרכזה של תערוכה רבת יופי ועניין זה. שכן, אותו הגעגוע אל האור המתבטא במכתבו של אנ־רי רנואר אל סטפאן מאלארמה "תקוותי היא שיום אחד יימצא לי אקלים שבו יהי הכחול תמיד מעלי", או אר־[illegible] "שאלאמבו" של פלובר או ב"רישימון" של לאמארטין, כשהם מוזרים את פעמיו של דלקרואה אל עבר החופי צפון אפריקה וכעבור שנים מובילות את ואן גוך לב־לות את עצמו תחת אור התכלת העזה של ארל. (במכ־תב להאו כותב וינסנט: "מדוע אמן הצבע הגדול מכו־לם, אוג'ן דלקרואה, ראה שנחוץ לרדת דרומה ואף לה־גיע לאפריקה? מפני שאף הוא מארל המצא באורח טבעי את הניגודים בין אדומים לירוקים, כחולים וכתו־מים, בין גופרית ולילך. כל אמן־צבע אמתי חייב להגיע לקורה זו ולהודות שקיים מעבר צבעים שונה מזה ה־צפוני").

ואכן, קטעים מאירים מתוך יומן המסע של דלק־רואה, "הקציר בפרובאנס" של ואן גוך, ה"אודליסק עם תיבה ארומה" ו"הפאנטזודורים" בנם האור הבוהק מסתנן מבעד לחרכי התריסים, שצייר מאטיס בניצה, הם מסי־איה של התערוכה המובילה אותנו בקפיצות גסות לאו־רך נתיב האור, למן נסיעותיהם של הנאו־קלאסיציס־טים לאיטליה, דרך מסעות התיור הגדולים של הרו־מאנטיקנים והאוריינטאליסטים אל המזרח הארץ־ישראל־אל, סוריה ומצרים. על אלה נוספו הציירים שקיבלו עקב מסעותיהם את הכינוי "האפריקאים" ושגרמו לזע־זוע הראשון בתפיסת האור, הביאו עקב כך לשחרור ה־[illegible] האיסור להשתמש בצבעים טהורים כגון השחור וה־[illegible] ברודנקי הסגול שנחשב עד אז לצבע מוקצה. (במאמרו [illegible] של ז'אן קלייה, "מטאפיסיקה קטנה של הסגול בציורו של פייר בונאר" הוא מנסה להסביר את הופע־תו המאוחרת של הסגול, רק עם האימפרסיוניסטים והסימבוליסטים באמרה: "העת הקלאסית התעלמה מן הסגול לחלוטין. קסנופון מבדיל רק בשלושה צבעים בקשת המוזה עם אירים... אסיה, בתיווך התרבות ה־לניסטית היא שהביאה להכרה בכחול (האינדיגו)... ואי־לו חלק הגל, הבחת, לא התקבל אלא באיחור רב. בב־אה השנייה לאחר הספירה מכיר ארטמידורוס ב"ספ־ר החלומות" שלו את הסגול כצבע הפרידה, הניתוק והאלמנות, והבנה יופיע לאורך כל המסורת הנוצרית. בשנת 325 לספירה עושה אותו מועצת הכנסייה בניקי־אה לצבע הצום והתפילה, סימן לאותו מוזר־כבוה שבר־שאו אותו החטא... בעבר היו מצעפים בסגול את הפס־לים והתמונות בכנסיות במשך כל תקופת 46 ימי הצום וההתענות. כיום רק במשך השבוע הקדוש, עד שיב־היק הלובן של תחיית ישו והנהגות בפסחא"... "בכל מקום, עובדה היא שהסגול מופיע בשירה ובאמנות הפ־לאסטית בריזמונית בין השנים 1860—1870 שכמן מסת־יימת התרבות הקלאסית המעמידה במרכזה את היחיד ואת התזיתה לישועתו האישית, ובמקומה צצה תרבות ההמונים... וכך רמבו ולאפורג מעלים את הסגול "הצבע החדש" בשירתם בעת שמונא ופיסארו משלבים אותו בלוח הצבעים שלהם, ומהם — לגוגן, רדון, כתק וכר־נאר — הדרך קצרה...").

וכך לצד דוגמאות מאלפות מיצירות סזאן, פיקאסו, מאטיס ודיפי, אנו מתוודעים לצייר פרובאנסאלי מוב־הק כמו אנרי קרוס ולפוביסטים מתונים כמו קאמואן ו־מאנגן ולציורים נפלאים ובלתי מוכרים — שכן נלקחו בהשאלה מאוספים פרטיים — של פייר בונאר ושל או־גוסט שאבו, ומגיעים בסוף המסע אל "אלה שכרתו ברית עם השמש", אל "הדייק הגדול" של מירו ושל איב קליין ואל הסולל השחור של פייר סולאז' שצויר אך לפני חודשים אחדים.

ואם על אף השפע האמור חסרות בתערוכה עבודות בעלות חשיבות ראשונה במעלה של דלקרואה ושל בו־נאר, או דוגמאות מייצגות לעבודותיהם של בראק ושל דרן (וזה על אף הימצאותה של עבודה הטובה של דרן באוסף פרטי בארץ), הרי די בכל המוצג כדי לגרות את החושים ולעורר למחשבה על "מפגשי האור הלבן וה־אור השחור — בסגול".

לעניין זה יש בכוחו של הקטלוג העלוה לתרום רבות, שכן הוא מחזיק מאמרים מחכימים מאוד — כמה מהם פאסיים בנוסח האהוב על חוקרי אמנות צרפתיים — מאת ז'אן לאקאמבר ממוזיאון הלובר וז'אן לואי אני־דראל, שהיו שותפים של יונה פישר לפרויקט המפואר והמורכב הזה.

ולסיום, תערוכה זו כבכל כולה שיר הלל לגעגוע ה־צפוני (כפי שנאמר בפתיחת הבעיק באורה המאירים בקטלוג) היא בעלת דלגאבניות עמוקה לציור המקומי, ומבקשת תערוכת־המשך המתעלה על בימת הכוחאן חוץ היסטורי רחב שיקף מגמות וסגנונות שהתפתחו בציור ישראלי לדורותיו. כשההתמקדות היא על ההתי־יחסות לאור מבד ציירים בני הארץ שגולו לתוך ה־אור.

המספר מול העולם

על שלושה רבי־מכר ישראליים

מאת שמעון זנדבנק

שייקספיר, איש [illegible] לכל הדעות, טעה פעם כשא־מר שתכלית המשחק "היתה ועודנה להחזיק מראה, כביכול, אל מול פני הטבע" (תרגום ט. כרמי). אמנם אמר "משחק" ולא "ספרות", אבל התכוון כנראה לספ־רות, וסבר שהיא משמשת מראה המשקפת את הטבע כמות שהוא מאירה "את פני הדור כהווייתם, כצורתם ו־חותמם".

היו שסברו כי שייקספיר עצמו היה בדיוק מין מר־אה כזאת. כך קיטס, אולי השייקספירי מכולם, שראה בשייקספיר את "המשורר־הזיקית" בהתגלמותו, את ה־יוצר המסוגל להיטמע כל־כך בדמויותיו, אם נבל שבנ־בלים ואם זך שבזכים, עד שהוא עצמו נמחק לחלוטין ואין נשארת אלא המראה הטהורה המשקפת את העו־לם. אבל האמנם כן הוא? האמנם שייקספיר נמחק? ספק. אמנם איננו יודעים מתוך כתביו מתי היה מאוהב ואיזה תבשיל היה חביב עליו. אבל אנחנו יודעים ויוד־עים מהו היתוך דיבור שייקספירי, אילו דעות וערכים היו מקובלים עליו, ועוד. כלומר, המראה שהחזיק אל מול פני הטבע היתה צבועה בהחלט בצבעיו שלו, וממ־ילא האירה את פני הדור לא בדיוק כהווייתם, לא ב־דיוק כצורתם וחותמם, לפחות חלקית האיר אותם בצו־רתו ובחותמו שלו, של האיש שייקספיר.

המתח בין האיש והדור, בין המשורר והעולם, מרכזי לספרות. מידותיו וצביונו של המתח הזה קובעים במי־דה רבה את ההבדלים בין סוגי ספרות, בין תנועות ב־ספרות, בין יוצרים בספרות. אולי מה שקובע את ההב־דלים האלה הוא מידת השתלטות של הצד האחד על האחר: האיש על העולם או העולם על האיש. בריאליזם (אם לפשט עניין מורכב) האיש כפוף לעולם. בסוריא־ליזם הוא מכפיף את העולם לצרכים־שלו, וכן הלאה.

הרומאן, אולי יותר מכל סוג ספרות אחר, תובע מן היוצר שיהיה זיקית, שייטמע בעולם ויתבטל מפניו. טולסטוי נדחק מפני אנה קרנינה שלו. אפילו פלובר שטען כי מאדאם בובארי היא הוא עצמו, אמנם נוכח (אף זאת לדבריו) בכל מקום ברומאן, אבל אינו נראה בשום מקום.

הדרישה להתבטלות כזאת מול העולם אינה דרישה קלה. מבחינה זו שפר גורלו של המשורר הלירי, המ־טיל את עצמו על העולם בלי מעצורים. ייסורי אהבתו הפרטית הופכים לנוף העולם: רוח של אנחות, גשם של דמעות. המספר, לעומת זה, אינו רשאי להתמכר למות־רות כאלה. הוא אמור לייצג את העולם בלעדיו: רוח היא רוח, גשם הוא גשם.

מה שמשותף, כמדומה, לשלושה רבי־מכר שהופיעו אצלנו לאחרונה, הוא איזו פרובלמטיקה בעניין הזה, כלומר בעניין מקומו הזוגי של המספר מול העולם, או, אם תרצו, של העולם מול המספר. ומעניין שכל אחד מן השלושה נוקט מדיניות שונה מאוד ביחס לב־עיה הזאת.

"קופסה שחורה" של עמוס עוז, רב־המכר מכולם, הרהים אותי בקיצוניות של המדיניות הלירית שלו. ד־איני מתכוון להביע התפעלות. מדיניות לירית משמע הטלת עצמך על העולם, וזה מה שעוז עושה כאן בלב שלם ובהצפוף מפליא על הוויית העולם, צורתו וחות־מו. אם יש בעולם עצמו הבדלים לא קטנים, ליתר דיוק תהומיים, בין פרופסור־סופרמן שירד לארצות־הב־רית, מרוקאי דתי עם כיסופים לשטחים, עורך־דין יקה שבקיים והיפי בלונדי אבאלפאבית־למחצה, הרי כל ה־הבדלים מתבטלים מפני יצר השניות של המספר, המ־טיל עצמו על כולם באותה מידה עצמה. לא הייתי או־מר באותה תבנית עצמה, שהרי עוז מבקש בלי ספק לייחד את איגרותיו של מישל סומו הדתי ב[illegible] לשון המקורות, או את אלה של בועז ההיפי בשגיאות־כתיב למהדרין וכו'. אבל שגיאות־הכתיב של בועז מק־סימות לא פחות מן המקורות של סומו, והמקורות של סומו פיקחיים לא פחות משגיאות־הכתיב של בועז. חכמת החיים של הפרופסור עמוקה לא יותר מזו של בנו הפרוע, וחכמת החיים של בנו הפרוע עמוקה לא פחות מזו של הפרופסור. כי בכולם, בכולם שולט שלטון בלי מצרים ראוות האני המספר, המנוצף בקס־מיו, לא של בועז ולא של סומו. אלא שלו עצמו.

לרגע נדמה היה לי שלחץ השניות נמוג קצת כשה־פרופסור הולך לקראת מותו. שעל הסף האחרון הוא מגיע, הוא או יוצרו, לשרידי החכמות המתוחים להתר־פות. ומדבר מתוך המצוקה האמתית של איש הולך למות. וכך אמנם מתחיל מכתבו הגדול האחרון למישל סומו. אבל עד מהרה מתנקים המים הזורמים לאותו ערוץ גרשן, והטיק העצבני של החכמות שב ומשתלט.

נתן זך כתב פעם שהאוכסימורון (פיגורה הכורכת ניגודים ויוצרת פאראדוכס חריף) היא הפיגורה האופיי־נית ביותר לאלתרמן, והציע "לעמוד פעם על עולמו ה־פיוטי של אלתרמן בתורת עולם אוכסימורוני" ("זמן ו־ריתמוס אצל ברגסון ובשירה המודרנית", עמ' 134). הצ־עה זו יפה גם לעוז, שקטע מ"שמחת עניים" משמש לו מוטו בספר זה. גם אצל עוז האוכסימורון אינו רק פיגו־רה, אלא עולם. לא רק סיטואציה של הפרופסור גדו־שות אוכסימורונים ("הרצחנות וההרגה העצמית הן שני צדדים של אותו מטבע"), אלא רגשותיה של אש־תו־לשעבר מאופיינים בתבנית הזאת ("דווקא את הדר־קון אהבתי"). ולא רק האוכסימורון, גם פיגורות רטו־ריות אחרות מושלות כאן בכיפה: היפרבולות מופלגות, שרשרות של מטאפורות. וכולן חלק מאותה מדיניות שקראתי לה לירית. מדיניות העושה רטוריזאציה מופ־לגת של חומרי החיים בשם האני של המספר, שאינו מסוגל לסגת.

את "מולכו" של א.ב. יהושע מאפיינת דווקא נסיגה כמעט מוחלטת של המספר. מבחינה זו עומד "מולכו" בקוטב המנוגד דיאמטרית ל"קופסה שחורה". יהושע, שכל שומעיו יעידו עליו שהוא יודע להיות רטור מב־ריק, עושה כאן מאמץ הרואי להסתלק מן הבימה ולתת את רשות הדיבור, רשות המחשבה, רשות הסבטן לתוד־עה הסוריאליאלית של נפש אפורה.

אני קורא למאמץ הזה הרואי, משום שיש בו הקרבה של כל מה שיקר ללבו של מספר: מטאפורות צבע־ניות, שמות־תואר מקוריים, לאקוניות סנטטסיות, הי־פוכי זמן מעניינים. שמות־התואר המקובלים על מולכו הם "נעים", "עדין", "טבעי", "נקי", ותארי־הפועל הנגז־רים מהם: "בעדינות", "בטבעיות", "בזהירות". פני אשה "נעימים" בעיניו. כתפיה "עדינות". רוצה היה שתלבש בגדים "אופנתיים" יותר. הכל כמו נגזר מאוצר הקליש־אה העברית. המספר מרוחק מן הפרוזה, בלי לפסוח אף על פרט אפרורי אחד, על שגרת בוקר כגון: הש־כים קום. לבש בגדים ישנים, מילא את מכונת הכביסה והפעיל אותה. ירד לדחוף את המכונית, לעזור בגינה, תלה את הכביסה הנקיה, סידר את המוסך, השליך קופסאות של צבע יבש. במקום אחר מרוחה בפירוט תהליך צביעת סורג, ניסיון לתפוס מישהו בטלפון, עליה במעלית, או (נושא החוזר בווריאציות שונות) ביקור בבית־השימוש. הטופוגראפיה של תיאטרון ירו־שלים ביחס לבית־המצורעים ולמשכן נשיא המדינה נמסרת אף היא לדיוק, וכן הדרך לעיירה הקטנה ש־עה "פנה בצומת הקרוב, בכביש משגב המגיע אל כר־מיאל, ומשם פנה מזרחה. בכביש עכו־צפת, ונסע קילו־מטרים לא רבים עד לכפר רמה, ומשם פנה צפונה. בע־לייה לפקיעין" וכו'. רשות הדיבור עוברת לחלוטין ל־תודעת מולכו, לצמידות שלו לדברים כפשוטם.

תופעה סגנית יותר המצביעה על מידת נסיגתו של המספר היא השתלטות קולו של מולכו בקטעי "דיבור משולב", כשקולו של המספר וקולה של הדמות משת־לבים. ברור שדילוב כזה עשוי לתת משקל יותר לא־חד הצדדים, אם למספר ואם לדמות. כאן המספר נסוג לחלוטין, וקולה של הדמות משתלט עד כדי כך שהוא מצטט כמו בדיבור ישיר, כגון בשורות הבאות: "והוא סגר את החלון, משך את כנפות התריסים וסגר אותם, כדי שתוכלי (ולא "תוכל" בגוף שלישי, כמתבקש) לי־שון טוב בבוקר, והציע לנעול אותה במפתח כדי שלא תצטרכי (ולא "תצטרך") לקום ולפתוח".

ניתן להוסיף ולמנות סימנים שונים לכוונה המודג־שת ב"מולכו" להקריב את ברק הסיפור לטובת המהימ־נות של הממשות. כך העיד המאנטה בסופי פרקים, ה־דועכים ללא קודה כלשהי, או החזרות הרבות שבמהו של אדם קצת אובססיוני וקצת פלגמאטי ("אבל האם באמת אהב אותה?... האם באמת אהב גם אותה... אהב־תי אותה... אולי באמת גם אהבתי, אבל..." וכיו"ב) — חזרות שהן ניגודה של שנינות מדרשת ומפתיעה. או הרגשות ה"חיוביים" במובן הבנאלי — רגשות שהם ניגודה של הכמונת ציציות של מספר פיקח.

הסירוב המוחלט להתפתות לאמביציות של האני ה־מספר הוא הישג רב־רושם. מאידך אין להתעלם מן המ־חיר שבצרה. "מולכו" הוא רומאן שאינו מפרגן לעצמו הרבה מעופים, אם בכלל, אל מעבר לסובר הסוריאלא־ליות של גיבורו. אני נזכר באשה הגלמודה ב"פלינדרים" של ת.ס. אליוט, אחת מרבות נשים הדוסבות גד־אשות על קצה סיטמן באוזר מרבבות החדרים המושכ־רים של לונדון, והיא מתירה את סיכות הסלסול משע־רה או תובעת בידיה את סוליות רגליה המעלות. סמל השיממון של הוויית הכרך. אבל בלילה רואה אותה אשה את "חזון הרחוב, שהרחוב עצמו אינו יכול להבי־נו". זה החזון שאין לו למולכו.

אם "התגבבות יחידים" ליהושע קנז הוא המורכב ו־העמוק בשלושת הרומאנים שלפנינו, הרי זה קודם כל מכוח פישולו המורכב באני המספר. המדובר הפעם ב־מספר בגוף ראשון, שהוא דמות פעילה בסיפור, אחד מ־אותם כ"ך־ים דמוים המתענים בעינוי הטירונות בבה"ד 4. יחוסו של המספר "מלאכס" לעולם שהוא מתאר שו־נה גם מיחוסו של עוז וגם מיחוסו של יהושע.

השוני הוא בעצם העובדה שמלאכס מודע לבעיי־תיות של עמידתו מול העולם. השאלה "האם מותר לי לעמוד מול העולם ולהוזו עליו בסיפורי" כמו מטרידה אותו בלי הרף ומהווה חלק אינטגראלי ממבנהו הנפשי בכלל. מבנה נפשי של אדם שעמידתו מול העולם וב־תוך העולם היא בעייתית מיסודה. עמידה זו מול העו־לם — יותר בעצם העולם שהוא מתאר, העולם של בה"ד 4 בשנות החמישים על שלל הדמויות המאכלסות אותו — היא כמדומני עניינו המרכזי של רומאן זה.

את עמידתו של מלאכס מול העולם מציין קונפליקט חוזר, טלטול מתמיד בין רתיעה ומשיכה. כגודל רתיעתו מפני הפיתה שמביא לו חברו אבנר (פיתה וה־גינאלית־מובהקת, שפתותה "ספוג ברוטב הפלפל החריף, האדום, כשפתי פצע פתוח בגוהל בוש המשוחר הד־לך") בן גודל המשיכה האיסור הפנימי עליה, משיכה מתפרצת בצורת קנאה אגרסיבית כלפי היצר־ואשר שבאבנר, זה המקבל את עצמו ללא איסורים פנימיים כאלה. לא זה המקום להרחיב את הדיבור על צד עשי־ר זה של הרומאן. די לציין שהוא אומר דברים כנים ונו־געים על הפסיכולוגיה של התוקפנות, של ההתכבו־דות עם האפלה הפנימית, של דרכי ההתגוננות בפניה.

אחת מדרכי ההתגוננות היא הבריחה, בולמוסי הצ־חוק התוקפים את המספר. דרך אחרת היא האסתטי־זאציה של הדברים ("חשבתי שזה יפה," — "בראותם ש־נשבר זה דבר יפה" — "כן, אני חושב שכך"). זו מקפ־שת למלאכס כבדרוך לכביעות שלו ("הסתכלתי בזה מפני שחשבתי שיש בזה יופי"), ואילו המציצנות נובי־עת מהתקסמות לנוכח היכולת להפתיע כרגע. לנוכח הביטחון והכוח הפנימי שביכולת זו, שלא ניתנה לו.

והנה מה שקורה הוא שבאפר אבנר, שיש לו הכוח הפנימי הזה ואינו זקוק להצצות, אומר לו למלאכס ש־"זה לא יפה" וכמו פוקד עליו להיעלם לתעבה את הד־רך כשאותה נתקל בהם, הוזה הצרה, תיעלם, אם אפשר.

תיעלם בכלל מן הכוונה, עד כדי "עבודה", מקבל המס־פר את הפקודה כפשוטה — ונעלם. בחלקו השני של הרומאן, התופס כרבע מכנו, אין הגוף ראשון קיים, כי־קי, אבנר ושאר הטירונים חיים כאן את הדיבה, אייש־איש במקום בגוף האחר, מתוך להוות ציון הנצי־צות של מלאכס. אחר־כך, בחלק השלישי, חוזר המספר בגוף ראשון, אבל כבאן ואילך הוא יפג העולם בדומ־יות.

בחוזות מבנית זו, שאינה קלה לעיכול, בנוהיה את הפרובלמאטיקה והחמיתי. נוכחותו של המספר נתפסת כמציצנות, "וזה לא יפה". מלאכס הנבובה ניקסה כף־צי סתילי על חיים שלא נחה. מלאכס, התופס את עצ־מו ככי שאינו חי את החיים נראה הרגיל "ורודת הה־קף" שכפתה הרוזאה, כציף כותה כבלי בפתח סיפורו של האני הבכבורת, עם על הציצי המבשפור רקב ונבלע כבו. עם תכלים, נבלם ופא.

אבל ככל שהוא נכון כנו הסיפור. כו קיטו מירגש. הוא מורגש בעצם הכלמבל הבאצ בין נוכחות הנהמה. הייתי אומר שהנלת־ספק זו בנוכחותו של המספר להצביע להיוה כל דבבותת, כוכונה של הבראה — אם להחזיר לאותה מטאפורה של שייקספיר — להיבית את העולם בצבעיונתו, היא אחד מגילויי הכנות הבלתי־מתפשרת של הרומאן הזה.

עמוס עוז · יהושע קנז · א.ב. יהושע

העורך: אברהם רימון

שבוע של ספרים
מאת בני ציפר

חסידות

סיפורי הבעש"ט
מאת שמואל יוסף עגנון
אחרית: אמונה וחיים יהודה ירון
הוצאת שוקן, 1987, 232 ע'

סיפורי הבעל־שם־טוב שבים לימודע", אם להשתמש במלה של ש"י עגנון. למרבה האירוניה, דחה בשעתו את הוצאת הסיפורים דווקא משום כך, מפני שהבעש"ט והחסידות היו יותר מדי באפנה ומפני שהיו על סיפורי החסידות יותר מדי קופצים. מעבדים ומעתיקים. ואף־על־פי־כן קשה לומר שעגנון גנז לגמרי את פרות עבודת האיסוף והעיבוד שלו. אי־עמידתו של עגנון הצעיר בחובות המקצוע של האנתולוגראף המעבד, העומד מן הצד, הם אולי שהופו אותו להפנים את סיפורי החסידות לתוך כתיבתו. סיפורי הבעש"ט שבאן הם אם כן חומר הגלם הסגנוני, אחת מאבני־הבניין של הקתדרלה העגנונית (ואכן לא פעם תקפו את עגנון על שכתיבתו אינה אלא חיקוי של סגנון סיפורי החסידים. ברדיצ'בסקי, למשל, ברשימת ביקורת על "והיה העקוב למישור", מציע לעגנון שייעזוב את לשון החסידים ולא יטעה מבאר לא חפר הוא בעצמו. ויחל לספר לנו מעשים כאחד האדם בלשונו").

ההערה הברדיצ'בסקאית נובעת כמובן מקוצר־ראות, אולי מקנאה. עגנון, בניגוד למעבדיה הרבים של המעשייה החסידית, לא חדל לשמור על דיאלוג חי עמה ר אין כאן לקיחה מן המוכן לצורך המשחק הספרותי. יש משום כך גם סכנה מסוימת בגרסה הנקוטה על חוקרים, הרואים בעגנון פארודיסט של ספרות היראים והחסידים. אצל עגנון, הפארודיה או השניות אינן "מולבשות" על הטקסט, אלא הן חלק אינהרנטי בכתיבה העגנונית, גם כשהיא אחוז בעט המעבד.

בנגיעה העגנונית בסיפורי הבעש"ט יש לכל הפחות איזה לעג דק מן היק להתמימות של המאמינים, ולתמימות בכלל. עגנון מעצים לפעמים עד אבסורד את עוניים, צניעותם וחסידותם של גיבורי הסיפורים ומכניס לתוך העלילה את הבעש"ט כעין כוח עליון המותר את הבעיה. הבעש"ט מצטייר במידה רבה כפטיש, בקרסם בצירוף מוזר של פאגאניות ויראת־השם. עגנון משאיר את הדברים כהווייתם הפרימיטיבית־מושה.

סיפורי הבעש"ט — הגם קצת שיחות שלו בענייני אלוהים ואדם, תבלית החיים, צערם ושמחתם
בחור, ערך והוסיף אחרית דבר: פנחס שדה
הוצאת כרמא, 1987, 221 ע'

באחרית־הדבר של אמונה ירון לסיפורי הבעש"ט של עגנון מובאי מרסין כנגד כשותפו של עגנון למעשה האיסוף ובעצם אולי כיזום שלו. ועגנון חולק לו, בזיכרונותיו, שבחים לארגלאים על האופן שבו הצליח לעורר את העולם בסיפורי החסידות. כתרגלו מלוחים השבחים בעוקץ של הסתייגות. את העוקץ הזה מרחיב פנחס שדה לכדי אידיאולוגיה שלמה באחרית־הדבר שלו לאוסף שלו של סיפורי הבעש"ט. לדברי שדה, עיקר כובד בסיפורי החסידים שעיבר, את רוח הדברים והוציא אותם מהקשרם האיכותי, הפרימיטיבי, והפך אותם למשהו רוחני, פושר, נוח לעיכולם של ליבראלים אירופיים. שדה שם לעצמו למטרה להחזיר למקור את הנופך האותנטי, שאותו־כבלות־הכל הבעש"ט לא היה אלא מפשוטי־העם, לא מלומד ולא משכיל.

כמה מהסיפורים המופיעים אצל שדה ראוי היה להשוותם לאלה שמביא עגנון. שדה נכנס ברגל כבדה משהו לתוך הדברים המגמתיות ניכרת בכל שורה. הבעש"ט שלו חי בעולם של רוחות ושדים. הרצות המצטיירת ממנו היא של עוד אחד בגלריית האנשים האוטוריים מן ההיסטוריה היהודית והגלות שהרה חש בקרבתו המיסטית אליהם. לא כלי התנהגותו לפעמים במיסטיפיקאציה קלוזמרי של חומתם, כהבינים ממשיחם.

מה שמשיג שדה בסיפורי הבעש"ט לעומת עגנון, הוא את הפרובוקאציה כנגד המלומדות בכלל. הבעש"ט הוא אנטי־למדן, שופרו של שדה האנטי־אקדמי. הוא כמעט מנתק אותו מן היהדות במובנה הרבני המקובל (בניגוד לעגנון, שלא היה מעלה על דעתו ניתוק שכזה — ובמוגזם שעגנון היה פוסל את הבעש"ט הזה כפי שהוא פוסל את עיבודיהם של י.ל. פרץ וברדיצ'בסקי ד עוד רבים אחרים שביקשו לנתק את הסיפור החסידי משורשו היהודי).

עגנון אמין יותר. שדה נוקב יותר. צריך לקרוא מן הסתם את השניים ולבחור, או לשלב ביניהם.

מקור

ציפורי צל, ארבעה סיפורים
מאת דן בניה סרי
הוצאת כתר, 1987, 263 ע'

סיפוריו של דן בניה סרי כתובים בתערובת של ריאליזם ופנטאסיה המזכירים את מארקס מצד אחד, והודשהר מצד שני. יש בהם מאלימות האגדה העממית ומאקלים הגרוטים שבין חיים ומוות, בין האפשרי ללא־אפשרי. גיבוריו פרימיטיביים, יצריים, עילגי־לשון, ומונעים מכוחם של אינסטינקטים הבוטים של גורל אילם. הרקע הוא שכונה ירושלמית של בני עדות המזרח בירושלים המנדאטורית, אבל שאון ההיסטוריה נשמע בה רק בגמגום. אחד תימני הוא מלקיתה אצל האנגלים; ויש רופאים הבאים לבדוק את הפגומן המוזר של הגברת מנסכה, שמתה ולא מתה. כל השאר גע בתוך מחזורים של ברידות האדמה: חתונות, לידות ומיתות והזר הלילה.

המודל האגבי שמאחורי "אלף נשותיו של סימן טוב", הפותח את הספר, הוא אגדת כחול־הזקן. שלוש נשים שלו מתות סמוך לאחר החתונה. הסיפור הוא סיפורה של האשה השלישית, שנראה כאילו תימלט למרות הכל מן הגורל הזה. סרי אינו מנסה לפתור את המסתורין, אלא אף מסבך אותם ברשת של דמויות ומעשים שכביכול שייכים להווי, אך נושאים כל אחד מטען של משמעויות מאקאבריות. הדיאלוג עילג, תואם את חייהם הפרימיטיביים של הגיבורים, אך גם כאן, מבעד לתמצות המשפטים והשתיקות הזהירות, מצטיירת האימה של אנשים החיים על גבול האמונה הטפלה וההיגיון, הנכבעים ליצריהם כחוזות־למוצא, הכל ארוג בלי שמץ של קיטש "עדתי".

"המאקסימאי" שבסיפורים הוא השני בקובץ המבפר ברוח אבסורד־סוריאליסטית שהיא אכן דוחו־אמורקאית לעילא. את הפרשה (המתקשרת בעקיפין לסיפור הראשון) של רגינה מנסורה, שמתה זה מכבר לפי כל הסימנים הקליניים, ואף־על־פי־כן ממשיכה אצבע אחת בגופה לנוע. רגינה הופכת לתופעה רפואית בין־לאומית, ולבית נוהרים גדולי הרופאים המוקרים. בדיסונאנס משעשע לבעיות האמיתיות של המשפחה: הצורך לחתן את הבת הלא־צעירה לנגה; נוכחות המת שהכל מדברים אליו כאל חי; האב, שאינו מאמין ברופאים אבל משכיל להתעשר מהתעניינותם בגופת אשתו; הודתן התימני הנבזר ללונה. כל הסיפורים שאינם קשורים־לכאורה מתנקזים לנהר גדול של מוות, הסוחף בסופו של דבר את הכל: אנשים ופנצים. בשני הסיפורים הקצרים־יותר המסיימים את הספר אין כבר חידוש גדול. הקורא כמו־התרגל לסגנון הקשה, למסתורין ולמסר המאקאברי, והחידוש שוב אינו אפשרי.

קולנוע

המרטים בחיי
מאת פרנסואה טריפו
מצרפתית: אביטל ענבר
הוצאת מבוא, סדרת קולנוע בעריכת איתן גרין, 1987, 304 ע'

בקולנוע, הרבה יותר מאשר בספרות, נועד למבקר תפקיד מרושי ומגבל — להמליץ או לא להמליץ על סרט. עליו לכתוב בלשון שווה לכל־נפש, ומשום שהוא חורג משתי הגורמות דעה ברורה על הסרט, וכתיבה ישירה ומבטא כבר אינו אלא פילוסוף, מנותק, ספרותי מדי. בקולנוע, וגם זה תו של ייחוד מן הספרות. אין קשר מחייב בין כתיבת ביקורת ליצירה. מבקר ספרות כותב במלים, שהם גם כלים של הסופר. מבקר קולנוע אינו כותב במצלמה, ואין רחשים ממנו זאת.

פרנסואה טריפו הוא תופעה לעצמה. מבקר ובימאי גם יחד, שורג, כמבקר, מכל הגורמות של התחברבות על הקהל. בצעירותו קראו לו "הורס הקולנוע הצרפתי" מפני שבצעירותו התייצב תמיד לצד המבוזים ונגד המבוסים. מעולם לא דירג סרטים לפי ז'אנרים "רציניים" ו"קלילים". ואף בסרטים פורנוגראפיים לא היתה עינו צרה. גם להם יש פינה חמה בביקורת שלו. הוא סבור שהם "פירעון של חוב על ששים שנות שקר קולנועי בסוגיות אהבה".

כל זה מתוך המבוא של טריפו לרשימותיו של טריפו־המבקר. הקולנוע הוא אמנות שיש בה טוב ורע, והמבקר אינו צריך, לדעתו, להיות מוכיח בשער אלא מבוזן ומשפיע ותמיד מתוך פרספקטיווה רחבה. אשר לתוכן הספר: הוא כולל מאמרים על קולנוע שכתב טריפו ב־1954 ועד 1958 — בטרם היה לבימאי, ומאמרים שכתב מתוך ראייה של בימאי, מ־1958 ואילך. יש במבחר שבאן "קטילות" מעטות בלבד, מאחר שהסרטים שנקטלו בשעתו שוב אינם מוצגים היום. רובם מאמרים על סרטים ובימאים נודעים, החל מבימאי הסרט האילם ועד בימאי "הגל החדש". חלקם מאמרי זיכרון על אמנים גדולים, כג'יימס דין והאמפרי בוגארט. אוהבי קולנוע ימצאו פה מכל טוב. מבקרי קולנוע אולי ילמדו.

לילדים

לשונות קטנים
ליקטו: מרים רות ומירייק שניר
איורים: שלומית זהר
הוצאת שבא הספריית מעריב, 1987, 64 ע'

קסמה של לשון הילדים טמון באי־תקניותה, בהיברין הלשוני שלה ה"מצפצף" על חוקי הלשון. דיבורו של הילד הקטן הוא מעין לארמודע בסטרוקטורה המנימית של התרבות, ואפשר להפליג עוד ועוד בשבחי חכמת־הילדים, שכבר דוד המלך קרא להתחשב בה. מיריק שניר ומרים רות עשו זאת בלי פילוסופיה: רשמו, פשוטו כמשמעו, אמירות של ילדים שיש בהן משהו מתוק, מצחיק ונוגע בעיני מבוגרים, וחילקו לפרקים לפי גיל הנושאים — והרי לנו ספר מהיפים והרעננים שיצאו בזמן האחרון. האמירה, "אבא, תקריא לי מין פטר והזאב" המתומה "נהר", שייכת לגילאי שנה־שנתיים. בני שלוש מפליאים, למשל, בגזירה חפשית של צורות רבים מיחיד: שקיות־שקיתים, גומיג־גומים. וצורת יחיד מרבים, כגון לי־פיל. בני השלוש רוצה כיסא עם כתפיות ועמרי לעומתו מספר שיש הצאיות עם ידיות.

האקדמיה ללשון היתה צריכה ללמוד מפי עוללים ויונקים אלה גזירת פעלים "אני מוכסת את המגפיים", אמורה מידי בת הארבע, ויהודה "מוללל בולילי". החברות מזהירות הורים ומחנכים לא לתקן את הילד ובעיקר לא לצחוק לו. צחוק עלול לגרום לו להסתגרות והפסקת התבטאות חפשית. מי שיחשב את עצמו לילד פלא ויעשה ניסיונות מלאכותיים לצור את חשמונה־לב המבוגרים. ואף־על־פי־כן, כדי לספק להורים ולילדים בימה להכמתם המשפחתיות, מותירות שניר ורות עשרה עמודים ריקים למילוי. ילדי כבר מילאו אותם.

ארץ־ישראל

בשליחות ירושלים — תולדות משפחת פ"ה רוזנטל (1816—1839)
מאת אריה מורגנשטרן
הוצאת רבקה ויינגרטן, 1987, 180 ע'

אין לנו טירות עתיקות, גינוני אצולה ותשוקר־ידיים. את מקום הכמיהה לאריסטוקראטיה אמתית ממלאות אצלנו אותן משפחות מעטות היכולות להתהדר בוותיקותן בארץ. אחת מהן היא משפחת רוזנטל, שתולדותיה חוזרות מאתיים שנה אחורנית. הרב שלמה פ"ה רוזנטל היה מעשרת העולים האשכנזים הראשונים לירושלים. בת־נינתו, רבקה ויינגרטן, החליטה להציב יד למשפחה הענפה, על ידי מוזיאון בבית המשפחה שבעיר העתיקה, ולבסוף — בספר שערך בשבילה הד"ר אריה מורגנשטרן, מחוקרי תולדות היישוב היהודי בארץ במאה ה־19. לוויינגרטן היו חומרי הגלם התעודות ואלף ואחד מעשיות־סבתא (במובן החיובי של המלה). מורגנשטרן הביא סדר והיגיון בחומר הגלם הזה. התוצאה היא ספר מהודר, אלבומי, שאינו גולש לקיטש ריק ונוסטאלגי כדרכם של רבים מספרי־משפחות שנכתבו באחרונה.

משפחת פ"ה רוזנטל (פ"ה הוא ראשי התיבות של מקצוע המשפחה: פיתוחי־חותם) הגיעה לארץ בשנת תק"ע, כחלק מעליית תלמידי הגר"א, ומשתלבת סמוך לאחר מכן בפוליטיקה הקטנה של האזור כשתולדתם המנסים לעניין את נציגי המעצמות, שיחפשו לתקוע יתד באוכלוסייתה של ירושלים. לפרוש את הסוכך על היהודים. השנים הן שנות העשרים של המאה ה־19. היה זה נפולאון שעורר מחדש את התעניינותה של אירופה בכבל ארץ נידחת זה של האימפריה העותמאנית. העולים האשכנזים הבאים אל ירושלים נאלצים להתנדבך באין ספור מסדרים מיסיונריים מצד אחד, ובקהילה הספרדית מצד שני. למרבה האירוניה, עולה מן המסמכים שהשנאה העדתית גברה לפעמים על האיבה למיסיון.

מורגנשטרן התחקה אחר שרידי התעודות שיצאו מבית־היוצר של משפחת פ"ה רוזנטל ומצא רבים מהם, שתצלומיהם מתגוססים בספר. ערך היסטורי חשוב לאין־ערוך יש ל־34 איגרות ששלחו תלמידי הגר"א ומנהיגי החסידים לשלמה פ"ה רוזנטל בין השנים 1817—1824. המכתבים מובאים במלואם, בפאקסימיליה ובתעתיק, בצירוף הערות. ויש אילן יוחסין של המשפחה. והעיקר — אין עודף של [illegible].

תרגום

קרובתי רחל
מאת ג'ראלד דארל
תרגמה מאנגלית: אילה בלאנרד
מועדון קוראי מעריב, 224 עמ'

כשקראתי את "קרובתי רחל" לפני שנים בשפה האנגלית, סבורה הייתי כי זהו הספר המצחיק ביותר שקראתי מעודי, וכי הרעיון שעליו הוא בנוי הוא רעיון גאוני. חלפו שנים והספר, כנצפה, ראה אור בעברית. כשקראתיו הפעם כבר צחקתי הרבה פחות, וסברתי שהרעיון הוא אמנם משעשע אבל לא גאוני במיוחד. ייתכן שאין זה ספר שסובל קריאה שנייה, כמו בדיחה שאין נהנים ממנה כשכבר מכירים אותה. אבל מה שפגם בקריאה בעיקר היה התרגום, שהוא אמנם קולח למדי, למרות כל מיני שגיאות שבו. אבל אין הוא מוסר לא את האירוניה הדקה והעדינה של המחבר, ובוודאי לא את סגנונו המעולה. אמנם סגנון פשוט — לא מעשי־להטים לשוניים כאצל לורנס דארל, אחי הסופר — אבל בכל זאת סגנון מדויק מאוד ונקי.

והנה, אחרי כל ההסתייגויות האלה, אני בכל זאת ממליצה על ספר נחמד ומשעשע זה, כבידור מקולה לשעת הפנאי. מעשה באדם אפור ומשעמם, מי שמתגעגע בכל לבו להרפתקאות, שסלה לו הגורל פילה מארלפת ונחמדה בשם רוזי. למן הרגע שהוא מקבל מתת זאת הוא מתנסה בסדרה ארוכה של הרפתקות מצחיקות עד דמעות וכל משאלותיו מתגשמות.

גבריאלה דותן

מעולם הספרות והאמנות

"שבילי החלום" של ברוס צ'טווין

ברוס צ'טווין: ספאגטי של אודיסיאות ואיליאדות

לסופר האנגלי ברוס צ'טווין תאוזה משותה: כל חייו הוא הולך בעקבות שבטים נודדים, ומנסה לפצח את חידות הנוודים. הוא ישב ליד מדורות אין־ספור במדבריות למן אפגניסטאן ואיראן ועד לסודאן ומאורטניה. במארס 1984 יצא למרכז אוסטרליה כדי לגלות בקרב השרידים של שבטי הנודדים החיים שם עדיין, את המוקד להתעניינותו המתמשכת בדחף הנוודי. הוא ביקש לחקור את "שבילי החלום" הילידיים־אוסטרליים או את "קווי השיר". כפי שהוא מכנה אותם, החוצים את אוסטרליה ונמשכים לעתים למן האוקיאנוס ההודי ועד לחופי דרום אוסטרליה. כל גיבור עתיק שר את עצמו מתוך הלא־כלום אל צורה של היה האדם כאוחד, ואחר־כך הוא מתקים בגוף כשהוא "שר" ומקים אותו לתחייה דרך שירה.

צ'טווין כותב: "אולי צריך אדם לדמיין את קווי־השיר כמעין אטריות ספאגטי של איליאדות ואודיסיאות הנכתבות כך ואחרת, ואשר בהן כל אפיזודה ניתנת לקריאה כמושגים של גאולוגיה". אפילו כיום, מספר צ'טווין, "שרים" בני שבט פינטופי את הנוף, כשהם הולכים בעקבות קווי־השיר העתיקים, שבהם כל סלע, גבעה ומעיין, מייצגים מעשה גבורה מסוים. אמנם עתיק, אך קיים לנצח.

מי שתיווך בין צ'טווין לילידים היה אוסטרלי ממוצא רוסי בשם ארקדי, בנו של קוזאק, שתפקידו היתה לשאת ולתת מטעם מהנדסי הרכבת עם הבעלים של הקרקע, בני שבט פינטופי הילידים. ארקדי אומר: "מנקודת המבט שלהם כל אוסטרליה הארוכה היא אתר מקודש".

בסיפוריו של ארקדי וקוזאקים אחרים העובדים בגבולות "קווי־השיר" המסתוריים, פוגש צ'טווין שורה ארוכה של זקנים ילידים. אחד מהם מקשה עליו ושואל: "מה גורם לך לחשוב שאתה יכול להופיע כאן מאנגליה השנה והעליה ולצבור לעצמך ידע מקודש" אלא שצ'טווין הוא סופר ולא אתנוגראף והוא כתב רומאן, משום שהצורה של הרומאן מאפשרת לו לעסוק בשאלות הגדולות שאנשי מדע ימנעו מלעסוק בהן. הוא נוטל מושגים כמו תוקפנות, אוטונומיה תרבותית, אבימום ועוד אחרים ומטפל בהם בתנופה של דמיון.

צ'טווין מבין, כי אחד ההבדלים בין האדם הלבן, החקלאי, לבין היליד הנודד הוא אופן תפיסתם את מושג הבעלות על הקרקע. בשעה שלאדם הלבן יש מושג בעלות מנגד ותוקשה בכל מה שנוגע לקרקע, הנה לנוודים, שהם ציידים ומאספי מזון, אין כלל מושג של טריטוריה במובן המקובל. הם תופסים את הטריטוריה כרשת שתי וערב של קווים או דרכי מעבר. קווים אלה הם "קווי שיר", שכן כל מפה, כל דרך, לכודה בשיר המועבר מדור לדור. צ'טווין מצטט מיסיונר קאתולי המסביר בהקשר לכך: "קודם שבאו הלבנים... לא היה אדם חסר־קרקע באוסטרליה, מאחר שכל אדם ירש כרכושו הפרטי, מקטע משיר האבות ובמקביל אותו מקטע־קרקע שעליו עבר השיר הזה".

לקווי השיר יש קשר הדוק עם הארץ. הארץ כלל לא היתה קיימת עד שבאו האבות והזוו אותה בשיר. גם כיום מקים השיר לתחייה את הנוף, את הבריאה, וכך למעשה, ניתן לקרוא את אוסטרליה כיצירה מוסיקאלית — מקהלה ענקית עשויה מטווח שתי וערב, מפה פוליפונית.

השאלות ההגותיות העולות בספרו של צ'טווין הן: כלום האדם הנווד, חסר השורשים, מאושר יותר מן האדם היושב במגורים קבועים? האם האדם הנווד טוב יותר? האם שורשיו של העבר הנוודי של המין האנושי נעוצים בחטא הקדמון של רצח וקאניבאליזם?

צ'טווין אינו מזכיר את קלוד לוי־סטרוס בספרו. אבל אין ספק שהוא חב לו חוב. צ'טווין אינו רק מספר סיפורה של תרבות אחרת, הוא גם מניח הנחות יסוד ביחס למין האנושי. הוא מאמין שהפעילות המספקת ביותר של האדם היא מסעות וכי דרך החיים הטבעית לו ביותר היא הנוודות. כבר אצל התינוק ניתן להבחין בכך. כשהאם מוליכה אותו, מנענעת אותו, התינוק מרוצה ושוקט. הסבל נובע מהתיישבות בבתים, קובע צ'טווין.

"קווי השיר" דומה בעיקרו של דבר לספרו הראשון של צ'טווין "בפטגוניה", והוא שונה כמובן ביותר מספרו "על הגבעה השחורה" (ראה אור בתרגום עברי של אהרן אמיר בהוצאת "מעריב") כמו גם מספרו האפריקאי "נסיך־עוצר של אואידה". מכל מקום, הספר נותן ביטוי מלא לכשרונו של צ'טווין בתיאור נופים, בכסיכות דיאלוג ובהרצאה דראמאטית של אידיאות. ("סאנדיי טיימס", "אובזרוור")

The Songlines by Bruce Chatwin
Cape 10.95

עונה קודרת במו"לות הצרפתית

עם בוא הקיץ יוצאים הצרפתים, ובעיקר הפאריסאים, לחופשה. הם לוקחים אתם ספרים קלילים לקריאה על חוף הים. בתי ההוצאה שובחים ועורכים את חשבון העונה החולפת. "עונה קודרת" היא כותרת הכתבה ב"לה מונד" הסוקרת את היבול העונתי. אשר למו"לים, הם הרבה יותר מקודרים. הם רואים את המצב כחמור. צמצום כללי של מכירות הספרים, מהדורות קטנות בהרבה מבשנים קודמות, ואף כשמדובר ברבי־מכר, מכירות לגמרי ביניות של הספרים הזוכים בפרסים הגדולים, ועוד ועוד...

מה אפוא המצב באמת?

השנה 1984—1985 נקראת "שנת דיראס". שכן אותה שנה נמכר "המאהב" של מרגריט דיראס, שזכה בפרס גונקור, במליון עותקים. המצליח בכבר הוא שדווקא סופרת, שספרה יצא עוד אז בהוצאות מצומצמות, הצליחה, אם בעקבת פרס גונקור ואם בזכות יחסי־ציבור, להגיע למספר אגדי זה של מכירות. התופעה לא חזרה על עצמה בשנה שלאחר מכן. הספרים שזכו בפרסים הגדולים של השנה שעברה נמכרו במספרים צנועים בהרבה. להוציא את ספרו של פיליפ לאברו "הסטודנט הזר" שזכה בפרס "אנטראליא" ("גאלימר") ושנמכר במאתיים אלף עותקים. לא עברו המכירות של הספרים עשרות הפרסים את המאה וחמשים אלף עותקים, גם לא הזוכה בפרס גונקור "בעד הלילה" (ואלה דא בני) של מישאל אוסט. ואפילו פייר־באלפון שהוציא את רב־המכר של קולין מקקלוג ("ציפורים מתות בסתר") "נשי מיסולונגי", לא הצליח למכור יותר ממאה אלף עותקים. גם "לאפוף", בית ההוצאה המתמחה בהוצאת רבי־מכר, לא הגיע השנה לשום מספרים מרשימים.

רק הוצאת "פאייאר" מרבות בשביעות־רצון על יציבות במכירות הביוגראפיות ההיסטוריות שבהן היא מתמחה. השנה זכו בהצלחה נאה "לואי ה־14" מאת פרנסואה בלויש (150 אלף) וכן "פוקה" מאת דניאל דאסאר, "קאפא" מאת איון סאסייה, "פטן" מאת מרק פרו — כל אחד ב־25 אלף עותקים. מלבד הצלחה מידחרת עם האוטוביוגראפיה של לף אלנסה, "דרך של תקווה", רושמת ההוצאה לזכותה את התגלית החשה שלה: כריסטיאן קולאנג "ילדים יקרים" (80,000) ואת סיפור המוטר היפה של פאטריק זיסקינד הגרמני "היונה".

אצל "ג'וליאר" זכו להצלחה גדולה "ז'אן ופלוראט" מאת פניול, "בלאבדין מליוך" מאת פרנסואה פובטן ומסה על התרבות מאת האמורקאי אלן בלום בשם "נפש חסרת הבנה".

הספרים הבטוחים, כמו פאטריק מודיאנו "ימי ראשון של חודש אוגוסט" או, להבדיל, פרנסואה סאגאן "של אקוואר", לא איבדו הקהל שלהם. כך גם פליסיאן מארסו "תשוקות מוגלקות", מישל דיאון "עלות הערב". כל אלה יצאו ב"גאללימאר". או ז'אן ד'ארמסון "אשר במאן מיניאטר" ("לאטס"), אנרי טרד "איה "האשר השלישי" ("פלאמריון"), ברנאר קלאבאל "אמאורק" ("אלבין מישאל"), אלי ויזל "דמדומים בזהוקר", גבריאל גרסיה מרקס "עידן הוולידע" (גראסא), מרגריט דיראס "עיניים כחולות, שיער שחור" (מינוי) ו"החיים החומריים" (פול), ז'יליאן גרין "הארצות הרחוקות" וז'אן לאקוטיר עם החלק השלישי של ספרו על דה גול ("לא סיי").

על אלה יש להוסיף את ספרו של ז'אן קאריא, מי שזכה בפרס גונקור לפני 10 שנים ולא פרסם מאז עד שראה אור השנה ספרו "השנים הפראיות" ב"לאפוף", ואת ספרו של איון ברנ'אר שספרו "הבקרים של העולם החדש" — אחד הספרים הנמכרים ביותר שראו אור השנה אצל "גראסא" (איון ברנ'אר זכה השנה בפרס הספרותי הגדול של פייר הראשון ממונקו בעד כלל יצירתו).

בכללו של דבר, אומר כתב "לה מונד", נמכרים היטב ספרי הביוגראפיה, האוטוביוגראפיה וספרי תעודה. כך, למשל, נמכר "קתרין דה מדיצ'י" של ז'אן אוריו ("לאמריון") בלמעלה ממאה אלף עותקים, הבצרו נמכר ישה גם "שאמפוליון המצרים" מאת כריסטיאן ז'ק ("זה הראשד"), "מאראם וקמייא" מאת פרנסואה ארנבר ("לאבאס") ואחרים.

מעניין הדבר שספרי עיון נמכרו היטב אף הם ולעתים עד בחמשים אלף עותקים, כמו ספרו של ההיסטוריון פרנן ברודל "הזהות של צרפת", חלק ב' וג', או "בשבח האינטלקטואלים" מאת ברנאר אנרי לוי (שניהם יצאו ב"גראסא"), או ספרו של מילן קונדרה "אמנות הרומאן" ב"גאלימאר".

הגורו שהכזיב

איין ראנד ("כמעיין המתגבר" "אטלס המרעיש") היתה כידוע דמות פולחנית, שזכתה מאמיניה הערצה ללא סיג וללא שמץ ביקורתיות. ברברה ברנדן היתה כאחת עוד בימים. שלמרה בעלה (כמה הייה גם בעלה הצעיר נתנאל. למעשה נפגשו השלושה בגלל "כמעיין המתגבר": המשך הזמן היו לידידיה האינטימיים ביותר של איין ראנד וגם לשותפיה בעסקים.

כשהיתה בת 50 הודיעה איין ראנד לברברה ברנדן ולבעלה שלה פראנק, בעל מסור ביותר, כי היא ונתן — בעלה של ברברה בן ה־25 הם תאומים בנשמתם ולפיכך צריכים להיעשות נאהבים, וכי היא מצפה לי הסכמה מלאה הן מצד ברברה הן מצד בעלה לעניין זה. כך בכך היו צריכים השניים להישבע לסודיות מוחלטת. הם הסכימו.

כעבור 14 שנים נתגלו אירועים נוראים כ"מכון נתנאל ברנדן" שנוסד כדי להפיץ את רעיונותיה של איין ראנד, לאחר שנודע לסופרת שברנדן התאהב באשה אחרת, מישהי צעירה ונאה וקלת־דעת. כתוצאה מן הגילוי המחפיר הזה נתחוללה שערוריה מכוערת, המתועדת בספרה הביוגראפי של ברברה ברנדן בדייקנות ובפירוט מירביים. הפרשה הביאה עד משבר מאות האלפי מאמינים נאמנים, אשר להם לא הוסבר, כמובן, פשר נידויו של נתנאל מן הכת. כדי לתפוס את השפעתה העצומה של איין ראנד די אם יסופר על התייפחויות המוניות במקומות ציבוריים, מכתבים היסטריים, נידוי המוני של נתן בישיזמול ואשתו, וכיוצא באלה. דמותה של איין ראנד אינה יוצאת נשכרת ביותר מן הביוגראפיה הזאת, שכותרתה "תשוקתה של איין ראנד", וכמובן שאין היא מעוררת אמון כמנהיגה של אנשים צעירים תמימים המייחלים לתשובות באותות על שאלות נצחיות.

התיאורים הנוגעים למצוקת הנפש של המחברת, וזו של פראנק אוקונור בעלה העדין, הסובל והפאתטי של איין ראנד, היו ללא ספק נוגעים ללב הקורא, כותבת מבקרת "סאנדיי טיימס", אלמלא היה הספר מעורר בו רוגז רב. לנוכח העובדה ששום אדם לא קם בחייה של איין ראנד להתמודד עמה ולהצביע על הסתירות, הזועקות לשמים של שיטתה. אף לא מחברת הביוגראפיה הזאת. ההיפך הוא הנכון. תכלית הספר להלל את איין ראנד ולהציגה כגאון הגדול ביותר של המאה ה־20, סופרת מן המעלה הראשונה ופילוסופית, הראויה לעמוד במחיצת גדולי הפילוסופים מאז ומעולם.

לפי ברנדן לא פחתה השפעתה של איין ראנד במותה, והיא ברורה בעליל בהגות האמריקאית בכל רמה שהיא. התנועה הליברטאריאנית האמריקאית נוסדה על יסוד רעיונותיה. אחדים מן הקרובים ביועצי הנשיא רייגן הם "ראנדיסטים". ברבות מן האוניברסיטאות התשובות מלמדים את תורתה. צעירים הקוראים את ספריה, הנמכרים עדיין בחצי מיליון עותקים מדי שנה, עדיין מושפעים עמוקות מתורתה. בסיום רשימת הביקורת שלה כותבת המבקרת "כל מי שירא מפני קיצוניות ותשובות הוליסטיות יקרא ודו"ח זה בחרדה רבה".

The Passion of Ayn Rand
by Barbara Branden.
W.H. Allen 14.95 422 pp.

[illegible]: רות אלמוג

תערוכות

אנרגיה מרוכזת

ז'אק גרינברג, גלריה אטליה 27, מאפו 27, תל־אביב.

מאת נסים מבורך

"הבל פיגוראטיבי", אותה תנועה שעם מיסודיה נמנה בתחילת שנות־השישים של המאה הנוכחית גם ז'אק גרינברג, דרשה מחבריה ד מאותה את פיתוחו של שדה ראייה רטרוספקטיווי רחב. אנשים אלה, שוללי המופשט האסתטי ומצדדי הימצאותם של תכנים פוליטיים וחברתיים בעבודותיהם, אינם רק כבוננית מי ש"חוזרים להתבונן בפיקאסו ובמאטיס". הם גם אינם מתנערים מהשפעותיו של האכספרסיוניזם המופשט. כך, אפוא, ניתן לאתר אצל המציג הנסקר השפעות של לז'א, של אלן דיוור הטקסטי, של מאריאן ושל זולתם.

הנושאים שיצר גרינברג, יליד ישראל ("מכוזאבני", פרס־איגן קולב ומלגת "קרן־אמריקה־ישראל") ותושב פאריס, הם מקבועים בתבליות. אלו הן עבודות שצירו בשנים 1985—1987, שהן שנות ליקרי־מאורות בתחום האמנות, והדבר מבליט במשנה תוקף את דמנו הטובה. האיש מפגין מיומנות נאה, ובמקביל לכך יש לו, ככל הנראה, מידה ניכרת של רגישות באותה אצבע המנוחת על דופק מגמות הביקושים. האין בזה כל פסול כל עוד העבודות הן איכותיות, והן אכן כאלה. שילוב זה בין יכולת אמנותית לבין קריאה נכונה של תמונת שוק האמנות, הביאה לו לגרינברג, הצלחות פורמאליות, כגון נוכחות באוספים חשובים, ובתוכם בזה של המוזיאון הפאריסאי לאמנות מודרנית, וכן הצגה רצופה בגלריות שמעבר לים.

מופשטי של גרינברג מתפתחים מנקודות־מוצא פיגוראטיביות, בעיקר דומבים דומיות. מצויים בהם גם תכנים מסוימים המקבלים ביטוי, בין השאר, בשמותיהן של העבודות, וזה בהתאם לרוח של אסכולתו. העבודות מצטיינות במתחים מובנים ומוצקים, שניכרת בהם תחילה לקראת איזו מונליסיות חזקה הבבעיתית, דומה, כי התשובות שבהן הן אלה הוסכמיות בצבעים, כאותה עבודה שעשויה על טהרת השחור־אפור־לבן, וזה בתיאום יפה עם המסכוניות הצורנית, תיאום אשר מפיק אנרגיה מרוכזת, לעתים אף מרתקת.

ז'אק גרינברג: מיומנות מקצועית

ספרים טובים

מסך גדול, מסך קטן

כמה מן הכותרים שראו אור בהוצאת זמורה, ביתן מוציאים והוצגו כסרטים בקולנוע וכסדרות בטלוויזיה – עכשיו ובמרוצת החודשים האחרונים, כמה מן הסרטים והסדרות יוקרנו בעתיד הקרוב וכמה שהוקרנו בעבר הלא־רחוק עדיין זכורים לטוב:

בקולנוע
אומברטו אקו • שם הורד
ג'ון להיקארה • המתופפת הקטנה
ויליאם וארטון • ציפורי (בירדי)
מרדכי ריצ'לר • יהושע אז ועכשיו
ריצ'רד קונדון • הכבוד של פריצי
נורה אפרון • צרבת (צביטה בלב)
ג'ון אפדייק • המכשפות מאיסטוויק
פול תרו • חוף מוסקיטו
דן בנ'ראמוץ • לא שם זין
איסק דינסן • זכרונות מאפריקה
איסק דינסן • קרנבל
ג'ון אירווינג • העולם על־פי גארפ
ג'ון אירווינג • מלון ניו המפשייר
אדגר ל. דוקטורוב • רגטיים

בטלוויזיה
מ.מ. קיי • היכלות רחוקים
ג'. א.ג.' קרונין • המצודה
ג'.ב. פריסטלי • ממלכות אבודות
ג'פרי ארצ'ר • ראשון בין שווים
ג'פרי ארצ'ר • קין והבל
פול סקוט • היהלום שבכתר
אינגמר ברגמן • פאני ואלכסנדר
שרלוט ברונטה • ג'יין אייר
קולין מקאלוג • ציפורים מתות בסתר
אריך מריה רמארק • שער הנצחון
הרמן ווק • רוחות מלחמה
הרמן ווק • מלחמה וזכרון
פירס פול ריד • גבר נשוי
ג'יימס קלאוול • שוגון
מארק האלטר • זכרונות אברהם

זמורה־ביתן מוציאים לאור
דביר הוצאה לאור

אסתר גליקשטדט

נסיקת הנשר

הרומן שמדברים בו כולם

רומן על התמודדות בעולם מנוכר שלאחר מלחמת העולם השנייה, כשברקע ארגון בינלאומי מסתורי.

מרון הוצאה לאור, ירושלים ת.ד. 4044

עיריית צפת • משרד התיירות • קריית האמנים - צפת • משרד החינוך

קיץ של אמנות

בחסות שר התיירות והמשפטים מר אברהם שריר

הקיץ, צפת "יתוססת"!
שלל תערוכות, אירועים, הצגות, מופעים, קורסים, מוסיקה... ועוד!
בואו גם אתם להנפש בנוף הרים ובאוירה הקסומה של צפת.
לפרטים נוספים מוקד מידע טלפוני - 09:00-18:00 - 06-930633

קריית האמנים מארחת תערוכה היסטורית יחודית: "תרומתה של צפת לאומנות הישראלית מראשית המאה ועד לשנות החמישים". בחסות מוזיאון עין חרוד (בתערוכה הכללית, עד ה־4.9.87).

בתי מלון מומלצים:

****	מלון רון	06-972590
****	מלון רימונים	06-930665
***	מלון דוד	06-930062
		06-971662
***	מלון פסגה	06-930105
		06-970044
***	מלון תל־אביב	06-972555

צפת — כאן מקור החלק שלך!

هكذا من الأصل

יותר טוב מנפאואר

לסניף באר־שבע
המחלקה המשרדית
דמב"ם 31, א'-ה' 08:00-14:00
טל: 057-79523

דרושים
נגרים
בעלי ניסיון
לעבודה בתחום המלונאות

*** מצילים**
מוסמכים בלבד.
עדיפות לדוברי השפה האנגלית (גרמנית)

*** טבחים**
1. שף קונדיטור – ניסיון במלונות 5־4 כוכבים
2. שף דה פרטי – רצוי ניסיון במלונאות
3. דמי – רצוי ניסיון במלונאות

העבודה לתקופה ממושכת
למתאימים שכר הולם
וכל התנאים הסוציאליים – כחוק

מנפאואר
MANPOWER
החברה הגדולה בעולם לעבודה זמנית
ירושלים • תל־אביב • חיפה
באר־שבע • רחובות

מדליון הכסף ניתן כאות הוקרה והכרה למצטיינים שבין עובדי מנפאואר

דרושים
* **מקדמי מכירות**
בעלי ניסיון בענף תיירות הפנים,
בעלי רכב – יתרון
* **עוזר/ת להנהח"ש**
ניסיון בהפעלת מחשב
טל' 03־247214, 03־242426

למתנ"ס בית הכרם
דרוש/ה
עובד/ת קהילתית לחצי משרה
לפנות בטלפון:
02־523308

הלוח הארצי · הארץ חדשות

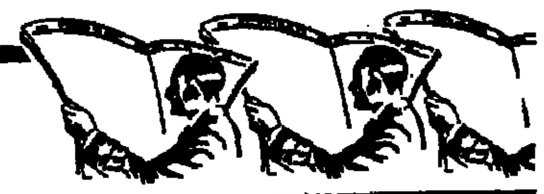

MAR מאר

מ.א.ר בע"מ מכון לאבחון רפואי
ליד בית החולים ביקור חולים
דרושות
מזכירות כתבניות
עברית אנגלית
לעבודה מעניינת במשמרות.
תנאי שכר ועבודה מצויינים
למועמדות המתאימות.
נא לפנות טלפונית:
02־245663
– סודיות מובטחת –

למוסד ציבורי
דרושה
סגנית מנהל משק
הכישורים: בוגרת קורס מוכר לניהול משק. נסיון קודם בעבודה.
לפנות בכתב בצרוף קורות חיים לת"ד 770 ירושלים לא יאוחר מ־7.8.87

צה"ל מציע

לקצינים מחפשי אתגר ועניין מקצועי תפקידים במערך ביטחון שדה

התפקידים המוצעים הינם יחודיים בתחומי המבצעים ו/או המחקר.

משובצים בפעילות "שדה" יזכו בתוספת שכר ייחודית

הכישורים הנדרשים:
* קצינים בדרגת סגן־סרן
* עד גיל 30
* השכלה תיכונית ומעלה
(עדיפות לבעלי השכלה אקדמאית)

המעוניינים יפנו בצירוף קורות חיים ופרטים אישיים לת.ד. 25045 צה"ל
עבור רות אבישי
סודיות מובטחת

ל"חדשות" עיתון יומי בע"מ יגאל אלון 108 תל־אביב
דרושה מרכזנית
עם נסיון, לעבודה במשרה חלקית בימים: ו' (08:00-14:00) בשבתות: (10:00-17:00).
לפרטים: 03-336702 דורית מיום א'

נילית בע"מ

תעשיות ניילון ופוליאסטר

חייל משתחרר

אם ברצונך
– להשתלב בעבודה בתעשייה מתקדמת.
– להשתלב במפעל כימי־טקסטילי מהמתקדמים בעולם.
– להיות שותף לייצוא בהיקף של עשרות מיליוני דולרים.

אם
– עבודת משמרות (שתגדיל את הכנסתך) אינה מרתיעה אותך

אם
– אתה מתלבט בבעיית מגורים, ומעבר (בסיוע משמעותי שלנו) לעיירה מבטיחה ותוססת כמגדל־העמק עשוי להתאים לך...

כי אז
הרם טלפון (06־544622), או כתוב לנו (אצ"א "נילית" – ת.ד. 276 מגדל העמק) וספר לנו על כך.

אנו נשתדל לפתח ולטפח את הקשר עמך במהלך חופשותיך ובחודשי שירותך האחרונים.
ממתינים לצלצולך אנשי "נילית"

100 לתעשיה העברית

המודעה מתייחסת למועמדים ולמועמדות כאחד
נא לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים למחלקת כח אדם
ת.ד. 276 מגדל העמק 10500
סודיות מובטחת.

לחברה צעירה ודינאמית בת"א
דרושה
מזכירה
למחלקת מכירות

כישורים:
★ כושר אירגון מופתי
★ יכולת חשיבה מהירה וקבלת החלטות
★ חביבות וסימפאטיה
★ רצוי ניסיון בעבודה דומה
★ גיל 35־23

נא להתקשר לטל' 03־262047

לתכשיטי לידון
דרושות **מנהלות מכירה איזוריות**
בעלות נסיון
יתקשרו לקביעת ראיון.
טל: 03־286746

למפעל סריגה אופנתית
דרושים
1. סורגים/ות לעבודה על מכונת אמפיסל.
2. עובדות גמר וסריגת יד ליום עבודה שלם.
3. גהצן/ית לגיהוץ סריגים.
המעוניינים יפנו טלפונית:
053־610761

AVAILABLE
MANAGING
DIRECTOR (32)
EXPERIENCE IN ISRAEL AND ABROAD
SEEKS SUITABLE MARKETING,
FINANCING OR PUBLISHING POSITION

Coufidential inquiries welcome
P.O.Box 51648 Tel-Aviv, (private) for PR

למלון מגדל אילון
דרוש
מנהל מסעדה
מנוסה ודינמי
שפה אנגלית חובה.
לפנות למר נחום אילון טל: 02־233285

לחברה בענף הקוסמטיקה
דרושות
יועצות יופי לאיזור המרכז
אם את עונה לדרישות הבאות:
★ הופעה חיצונית נאה ★ מעל גיל 25
★ כושר מכירה
יש לנו מה להציע לך!!
לפנות לטל: 03־453153 (למעיין)

להוצאת עיתונות מקומית בע"מ
(המו"ל של עיתון העיר)
מזכירה
הכישורים הדרושים:
★ שליטה מלאה בשפה העברית
★ בעלת תעודת בגרות אחרי שרות צבאי
★ ידע בהדפסה (רצוי במעבד תמלילים).
המועמדות המתאימות מתבקשות
לפנות לטל: 03־651131
לשמיל – לקביעת ראיון

דרוש
מונטז'ר/ית וצלם/ת

תנאים טובים למתאימים

טל: 03־805454
03־5564561
03־5563057

להתקשר: 08:30 – 17:00

המלונאי בע"מ
החברה לשרותי כח אדם בתיירות

לבתי מלון בים המלח
דרושים
* מנהל אחזקה
* מנהלת משק בית
* שף
* מנהל מזון ומשקאות
* מנהל קבלה
* צ'יף סטיוארד
* מזכירה עברית/אנגלית
* טבח – שף דה־פרטי
* קופאי קבלה
* פקיד קבלה
* מציל
* בוגרי מנהל בתי מלון
לכל המועמדים תינתן עזרה במגורים

לבתי מלון בירושלים
דרושים
* מנכ"ל למלון 4 כוכבים
* מנהלת חשבונות ראשית – ניסיון במלונאות
* שף
* מזכירה עברית/אנגלית

מלונאי!!!
מעונין לשמוע הצעות נוספות?
פנה אלינו בכתב בצירוף קורות חיים
והמלצות. "המלונאי" סניף ת"א:
דיזנגוף 177, טל': 03-237457 (24 שעות ביממה).
"המלונאי" סניף ירושלים: ת.ד. 2764 מבשרת ציון
ירושלים מיקוד: 90805.

בוא נדבר "מלונאית"

ORS דרושים
לסניפינו ברחובות

למחלקה המשרדית:
* **מראיין/ת** עם רקע טכני. בעל/ת ניסיון מוכח לעבודה בסניפינו ברחובות שעות העבודה 11.00-19.00
* **עובדת רווחה**, בוגרת שהייתה משקית ת"ש בצבא – למשרה מלאה.
* **כתבנית** עברית/אנגלית: לעבודה ממושכת ומגוונת.
* **מעבדת תמלילים** עברית: נסיון על WORLD STAR
* **להושבת אשדוד:** פקידה + מרכזנית, ידיעת השפה האנגלית – יתרון
* **מנהל/ת חשבונות** סוג 3, ניסיון עבודה עם קבלני בניין
* **רכזת כ"א:** ניסיון עבודה במפעל תעשייתי
* **פקידת יבוא + יצוא:** עבודה זמנית ל־3 חודשים, תנאי שכר מיוחדים.
* **מזכירה למנה' מכירות בינלאומיות:** ש.ע. 9.00־19.00, תנאי שכר מיוחדים.
* **מנהל/ת חשבונות** סוג 3 / מחופלם־ת: ניסיון עבודה 4 שנים, התאמות בנקים + קופה לעבודה קבועה – תנאי שכר מצוינים.
* **מעבדת תמלילים בעברית:** חובה ניסיון על ה WANG, תנאי שכר מצוינים.
* **עוזרת למזכירת מפעל:** הדפסה עברית + אנגלית יתרון, לעבודה מגוונת וקבועה.
* **תמחירן/נית** עם ניסיון: תנאי שכר טובים.
* **פקידה לניהול משרד:** עצמאית עם מוטיבציה גבוהה, בעלת רכב לתושבת ראשל"צ רחובות, נס ציונה, רמלה.

למחלקה הטכנית:
* **מהנדס מכונות** עם ניסיון בתחום המכניקה העדינה.
* **סוכן מכירות:** בעל רכב, משכורת + אחוזים, לעבודה קבועה.
* **חווט לוחות חשמל:** רשיון כעוזר חשמל.
* **הנדסאי חשמל + אלקט':** ניסיון באיתור תקלות, עם ניסיון רב.
* **מפעיל מכונות:** בעל רקע טכני, העבודה במשמרות, תנאים טובים.
* **מכשירן:** עם ניסיון לעבודה במפעל תעשייתי.
* **מכונאי אחזקה:** ניסיון עבודה בהידראוליקה + פנאומטיקה
* **מפ"ס:** ניסיון עבודה במפ"ס, יתרון ליוצאי חיל חימוש.
* **הנדסאי מכונות:** ניסיון בביקורת איכות למוד אבטחת איכות + רכש + חקירות טכניות. אנגלית ברמה טובה, תנאי שכר מצוינים, לא קבועה.
* **הנדסאי חשמל + אלקטרוניקה:** ניסיון עבודה במפעלים צבאיים + תוקים צבאיים בתנאי חשמל אלקט'.
* **טכנאי/הנדסאי ייצור:** ניסיון בהפעלת תוכניות מחשב לתפ"י, ידיעת השפה האנגלית חובה: העבודה קבועה עם תנאי שכר מיוחדים.
* **הנדסאי/ת כימיה:** לבדיקות איכותיות וכמותיות, תנאי שכר טובים.
* **חווט לוחות פיקוד:** חובה חשמלאי מוסמך, לעבודה קבועה.
* **חשמלאי מוסמך:** העבודה בהרכבה + התקנת תאורות סולריות, לעבודה מעניינת וקבועה.
* **מרכיב מעליות:** לעבודה קבועה, הסעות + ארוחות.
* **נגר מקצועי:** קריאת שרטוט + הפעלת מכונות, לעבודה קבועה
* **קניין/איש רכש:** לניהול מחסן ממוחשב, עם ניסיון ברכיבים אלקטרוניים, לעבודה קבועה, תנאי שכר מיוחדים.
* **מנהל מח' המבנה:** אחראי על כל תוכניות עבודה + כניסה ויציאת סחורות למפעל גדול, העבודה קבועה עם תנאי שכר מצוינים.
* **עובדי ייצור** למהלכים כימיים לעבודה קבועה הס' עוטת הסעות + ארוחות
* **מבקר איכות:** בוגר בי"ס מקצועי הסעות + ארוחות
* **עובדי ייצור**, לעבודה קבועה, הסעות + ארוחות
* **שרטט/ת אלקטרוניקה:** ניסיון עבודה בעזרת ידיעת מחשב PC או + ידיעת השפה האנגלית, לעבודה קבועה עם תנאי שכר טובים.

בדבר פרטים לפנות ל O.R.S רחובות
רח' הרצל 187 קומה ב'
טל' 08־450630
משרדינו פתוחים רצוף משעה 8.00־19.00

ORS

חברת גלנויט כרמל בע"מ
העוסקת ביצוא שטיחונים לחדרי אמבטיה ושטיחים
דרוש/ה
מהנדס/ת תעשיה וניהול
נסיון קודם לא הכרחי.
לתפקיד מענין ובעל אתגר בתחום התיכנון והייצור.
למועמד/ת מתאים/ה מצפה עבודה עם צוות צעיר ומגובש,
תנאי שכר טובים ואפשרות קידום בעתיד.
לקבלת פרטים להתקשר למנהל כח אדם אבי וינברגר טל: 057־941201 או לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים לת.ד 93, נתיבות

הכשטרה אתגר

אם הינך מעוניין/ת בתפקיד לא שגרתי?
אם הינך מעוניין/ת בתפקיד עם אתגר?
אם הינך מעוניין/ת במקום עבודה קבוע עם שכר ותנאי שרות טובים?
עליך להיות בעל/ת 11 שנות לימוד לפחות, לאחר שרות צבאי, בריאות תקינה וגיל עד 35

אנו מעוניינים בך
★ מועמדים מתאימים יוכשרו לתפקידי סיור, חקירות ובילוש;
★ לקציני צה"ל ואקדמאים מסלול מואץ לקצונה.
★ לחסרי דיור אפשרות להשתתפות בשכר דירה
★ שכר התחלתי כ־1000 ש"ח

לקבלת פרטים נוספים, הינך מתמן לפנות בצירוף תעודות השכלה ופנקס מילואים־
לאחת מלשכות הגיוס המפורטות להלן:

תל־אביב	רח' הרכבת 14:	טל' 03־628290־3
ירושלים	רח' המלך ג'ורג' 8	טל' 02־244433
חיפה	רח' העצמאות 82	טל' 04־661067
באר שבע	רח' העצמאות 55	טל' 057־32521
רחובות	רח' הרצל 206	טל' 08־487488

סודיות מובטחת

מדינת ישראל
משרד החינוך והתרבות
אגף הנוער
דרושים
עובדי/ות קידום נוער ברשויות המקומיות

התפקיד: הדרכה וטיפול במסגרת קבוצתית ואישית בנערים/ות בני 14־18 שאינם עובדים ואינם לומדים.
דרישות: תואר ראשון במדעי ההתנהגות, ניסיון בעבודה עם נוער, יכולת ליצור ולקיים קשר אישי, יוזמה ופתיחות.
העובדים/ות שיבחרו לתפקיד יועסקו ע"י הרשות המקומית
העבודה בשעות לא שגרתיות
להלן פירוט הרשויות בהן נדרשים העובדים/ות.
מחוז צפון: צפת, עכו
מחוז חיפה: קרית־אתא, נשר, צור־שלום, גבעת־אולגה, אור־עקיבא, פרדס־חנה.
מחוז מרכז: נתניה, כפר־סבא, הוד־השרון, יבנה, רמלה, קרית־עקרון, בית־דגן (מנהל היחידה).
מחוז תל־אביב: הרצליה, בני ברק (עובד סוציאלי), קרית־אונו, חולון (פסיכולוג) רמת־השרון.
מחוז דרום: באר־שבע, אופקים, נתיבות, שדרות, קרית־גת.
הצעת מועמדות יש להגיש בכתב בצירוף קורות חיים, ניסיון בעבודה, אישורים עד ליום 7.8.87 לכתובות שלהלן:
מחוז צפון: אגף הנוער, משרד החינוך והתרבות, בית הממשלה, נצרת עילית 555760, 06־572960.
מחוז חיפה: אגף הנוער, משרד החינוך והתרבות, רחוב אנ"י לביץ ג/20 חיפה 04־562476.
מחוז מרכז: אגף הנוער, משרד החינוך והתרבות, רחוב שוקן 18, תל־אביב 03־831121.
מחוז תל־אביב: אגף הנוער, משרד החינוך והתרבות, רחוב שוקן 18, תל־אביב 03־831121.
מחוז דרום: אגף הנוער, משרד החינוך והתרבות, רחוב החלוץ 110, באר־שבע 057־34141.

לחברת ביטוח בירושלים
דרושה:
פקידה למחלקת כספים
הכישורים הדרושים:
* ניסיון בהזנת נתונים למחשב
* עבודה עם קהל
* השכלה י"ב כתות
* ניסיון בתפקיד דומה – יתרון
– המשרה מלאה –
לקביעת ראיון נא להתקשר טלפונית
02־246284 בין השעות: 09.00־13.00

לחב' שווק מובילה בענף חומרי הניקוי והפרפומריה
דרוש:
סוכן מכירות
מאזור הצפון
* מקום מגורים אזור חיפה
* גיל 25־40
* רשיון נהיגה הכרחי
נא לפנות אך ורק בכתב יד עם פרוט קורות חיים לת.ד. 21331 ת"א.

המרכז הקהילתי מורשה בע"מ
המחלקה לנוער ספורט וחברה
אגף הנוער עירית ירושלים
דרושים
1. רכז אגף ילדים ונוער אחראי להפעלת תכניות לילדים ונוער.
דרישות התפקיד בוגר תואר ראשון בחינוך ו/או במדעי החברה, נסיון בהדרכה בתנועות נוער עבודה בשעות בלתי שגרתיות.
2. מדריכים חברתיים להדרכת ילדים במסגרת תנועות נוער מקומית וקבוצות חברתיות. דרישות: השכלה בתחומי החינוך וההדרכה נסיון הדרכה בתנועות נוער ובמרכזים קהילתיים.
3. אחות בריאות הציבור לקשישים דרישות התפקיד: אחות מוסמכת נסיון בעבודה.
לקבלת פרטים ולקביעת ראיון נא לפנות לטל: 02־289229, 02־285035 למיכאל בן אבי

האוניברסיטה הפתוחה
להדרכת סטודנטים במתמטיקה למורה דרוש אקדמאי/ת בעל/ת נסיון בהוראה, ייעוץ או הדרכה בתחום הלמידה.
מקום העבודה באר־שבע נא להתקשר לטלפון 057־70288 בשעות הערב

למועצה האזורית דרום־השרון
דרושים
1. עובד נוער וקהילה – במושב
2. מדריכי נוער – במושבים
דרישות התפקיד:
* נסיון בהדרכה
* נסיון בעבודה קהילתית
* הכשרה והשכלה בתחום החינוך הבלתי פורמלי
* רקע תנועתי
המעוניינים יפנו בכתב יד בצירוף קורות חיים למועצה אזורית דרום השרון, כפר מל"ל, ת.ד. 62
הוד־השרון מיקוד 45100

משטרת ישראל
דרושים
בלשים / אנשי מודיעין
דרישות התפקיד: השכלה תיכונית מלאה לאחר שירות צבאי עדיפות ליוצאי יחידות שדה בוגרי קורס פיקודי בריאות תקינה וגיל עד 35
מקום השירות תל־אביב
המעוניינים יפנו בצירוף תעודות השכלה ללשכת הגיוס בת"א רח' הרכבת 14 טל 03־628290־3

מכרז מס' 6/87
מכון הנריטה סאלד
המכון הארצי למחקר במדעי ההתנהגות
דרושים/ות
מומחה בעיבוד מידע
תאור התפקיד: ארגון ועיבוד מידע על מחקרים במדעי החברה הנערכים בארץ, כולל מיפתוח ומתן שרות לפונים מתוך מאגר מידע.
דרישות התפקיד: בעל תואר או תעודה בספרנות או במידע, בעל תואר במדעי החברה. ידיעת השפות עברית ואנגלית על בוריין.
היקף המשרה: משרה מלאה
מקום העבודה: בירושלים
מרכז פרוייקט
תאור התפקיד: ריכוז פרוייקט שעניינו סיכום ממצאי מחקרים בתחום החינוך.
דרישות התפקיד: תואר שני בחינוך, רצוי נסיון בעבודה מעשית בשדה החינוך, התמצאות בספרות המחקר החינוכי וידיעת השפות עברית ואנגלית על בוריין.
היקף המשרה: משרה מלאה
מקום העבודה: בירושלים
המעוניינים יפנו בצירוף קורות חיים בכתב עד ליום 7.8.87 אל: המרכז למידע, מכון סאלד, רח' קולומביה 9, ירושלים 96583

לחברת עמיגור
דרוש
מרכז שכונה
ב־60% משרה לעבודה במגדל העמק
בפרטים נא לפנות לטלפון:
065־41376
("עמיגור", מגדל העמק)

למגדנית פרש קרית יובל
דרוש
קונדיטור מקצועי ומנוסה בלבד
02־417389

---

1. דרושה גננת מוסמכת
2. מטפלות בוקר וצהרים למעון ילדים פרטי ברעננה
טל. בבוקר: 052־21485
בערב 052־923954, 052־447716

לחברת שווק באזור מפרץ חיפה־הכרמל
דרושים
נהגים בעלי רשיון סוג ג'
★ **להובלה בכל רחבי הארץ**
להתקשר לטל: 04־573293
לשעלה או לחדים

בתי קולנוע

תל-אביב

אסתר – נשק קטלני
בית לסין – יום ו' 14.30 – 23.30 ראשים מדברים שבת 23.15 ראשים מדברים
גורדון – עיר הנשים 9.45 7.45
גת – בלון לחופש הגדול 5.00, 7.30, 9.45
דקל – קרוקודיל דנדי 9.30, 7.15
דיזנגוף 1 – פושע מובטל וילדה קטנה בשישי 10.00 בלילה מוצ"ש 7.30 9.50
דיזנגוף 2 – שירותים אישיים
דיזנגוף 3 – פייבל והחלום האמריקאי שישי 11.00, 13.00, שיחות מלוכלכות שישי 10.00 בלילה מוצ"ש 7.30, 9.50
דרייב אין – שישי ומוצ"ש ב־10.00 אהבה צעירה אסקימו לימון ב־12.15 סקס
פאר – לא שם זין
פריז – בטי בלו שישי 10.00–12.00, מוצ"ש 7.00, 9.30
תכלת – חנות מעבר לפינה 5.30, 7.45, 9.30
לב 1 – ששי ב־10.00 תעלולי שטן במוצ"ש ב־8.00 וב־10.00
לב 2 – ששי ב־10.00 נרדפי החוק ובמוצ"ש 8.00, 10.00
לב 3 – לוי וגולית בששי ב־10.00 ובמוצ"ש 8.00, 10.00
מוזיאון – מותו של סוכן 7.30, 9.30
גן המוזיאון – קולנוע קיץ לורי אנדרסון – בית האמיצים 9.00
לימור – הסיפור שאינו נגמר
חן:
חן 1 – הנוכל האוהבת והמ־אהבת 5.40, 7.50, 9.55
חן 2 – שבוע 18 חנות קטנה ומטריפה שישי 10.00, 12.15, מוצ"ש 5.30, 7.45, 9.50
חן 3 – שבוע 7 אני והחבורה 5.30, 7.50, 9.55 בימי שישי 10.00, 12.00
חן 4 – שבוע 19 אל תקרא לי לבן 5.35, 7.50, 9.55 ששי 10.00, 12.20
חן 5 – ביה"ס למשמר אזרחי 5.40, 7.50, 9.55 ששי 10.00, 12.20
צפון (המחודש) – שם הורד שישי 10.00, מוצ"ש 7.00, 9.45
תמוז ר"א – ששי שלום לך אהובתי שבת 17.00 שיער 19.30, 21.40 שלום לך אהובתי 24.00 מונטי פייטון טעם החיים

ירושלים

אור־גיל – הנוכל האוהבת והמאהבת 5.00, 7.15, 9.30
אור 1 – בקצב השעון ב 9.15
אור 2 – סיפור מהחיים
אור 3 – בטי בלו
אורנע – נשק קטלני 9.30
בית אגרון – 22.00 מועדון ארוחת בוקר 24.00 שיער במוצ"ש 22.00 בריאן כוכב עליון ב־24.00 48 שעות
רון – בלון לחופש הגדול 9.15

סמדר – בנים הורגים לאלהים 9.15

רמת-גן גבעתיים

אואזיס – נשק קטלני 7.30, 9.45
אורדע – המובטל בטיטו 7.15, 9.30
ארמון – הנוכל האוהבת והמאהבת 7.30, 9.45
לילי – לא שם זין
שביט – בית ספר למשמר אזרחי 7.30, 9.30
רב־גן
רב גן 1 – בלון לחופש הגדול ששי 10.00, 12.15, מוצ"ש 7.30, 9.40 רב גן 2 – ימי הרדיו 7.30, 9.45 ששי 10.00, 12.15
רב גן 3 – אני והחבורה 7.30 9.45 ששי 10.00, 12.15
רב גן 4 – קרוקודיל דנדי 7.30 9.45 ששי 10.00, 12.15

חולון

ארמון – לא שם זין ששי 10.00, מוצ"ש 7.30, 9.30
מונטי פייטון – בריאן כוכב עליון
רינה – המובטל בטיטו 7.15, 9.30
מגדל – הנוכל האוהבת והמ־אהבת 7.30, 9.30
מתנס קרית שרת – שלוש אמיגו 9.30, 7.15

כפר סבא

חן – ביה"ס למשמר אזרחי
עמל – מקס הזועם וכיפת הרעם ב־8.30

בת-ים

אודים – המובטל בטיטו 7.30, 9.30

חיפה והסביבה

אורה – משהו פראי ששי ב־10.00 במוצ"ש 7.00, 9.00
אורלי – שיחות מלוכלכות
אמפיתיאטרון – אהבה צעירה 7.00, 9.15
חן – נשק קטלני
רב גת 1 – בלון לחופש הגדול
רב גת 2 – אהבה בחלון ראווה
שביט – לא שם זין
פאר – הנוכל האוהבת והמ־אהבת עצמון 1 – המובטל בטיטו 7.15, 9.30
עצמון 2 – ימי הרדיו
עצמון 3 – ילדים הורגים לאלהים 7.15, 9.30

הקריות (חיפה)

אורות – לא שם זין 7.30, 9.30
בית העם – בונדי שורף במוע־דון 7.00, 9.30
היובל – נשק קטלני 7.15, 9.30
ניצן – ילדים הורגים לאלוהים
סביון – קרוקודיל דנדי

טבריה

יד שטורית טבריה – שם הורד במוצ"ש 9.30

רמלה

היכל התרבות – קשוחים שכאלה

בית שאן

מתנס בית שאן – אהבה צעירה
מפתחה,1

הרצליה

דוד – קוטורמן 7.15, 9.30
תפארת – ביה"ס למשמר אזרחי

חדרה

חדרה – אהבה צעירה 7.15, 9.15
חוף – ביה"ס למשמר אזרחי

רמת השרון

כוכב – מעבר לשיא ששי 9.30, מעבר לשיא 11.45, התפוז המכאני שבת 21.30, ג'ושוע אתמול והיום 11.45

נתניה

שרון – לא שם זין 8.00, 10.00

רחובות

הוד – בלון לחופש הגדול 8.00, 10.00
חן – 007 באזור מסוכן 8.00, 10.30

עכו

אודיטוריום – קרוקודיל דנדי 7.30, 9.30

לוי וגולית – להיטו החדש של זרר אורי ("רבי יעקב") קומדיה עם נשמה. הסרט שיעשה לכם את הקיץ! עם: מישל בוז'נה ("שלושה רווקים ו...תינוק") ורישאר אנקוניה ("צ'או פנטייר") מוסיקה: ולדימיר קוסמה
לוי וגולית – שבוע 4 בתי קולנוע "לב" ת"א

מוזיאון מאנה כץ

חיפה, קיץ 1987

"חזיונות בצבעים"

מאנה כץ – נופים ופרחים

א'–ה' 10.00–13.00, 16.00–18.00
שבת 10.00–13.00
יום שישי: סגור.

יפה נוף 89, חיפה ☎ 383482

קומדיה

קומדיה ללילות הקיץ החמים
גבירותי! בואי ללמוד איך "לאלף" את הבעל...
אדוני! בוא להצטרף ל"ליגה להבנת הגבר"...

חיים בנאי מבדר... מצחיק... בהצגת הבידור

"אישתי המשוחררת"

כתב וביים: שמואל אמיד
עם: נורית כהן● יוסי סגל● אביבה פז● אריאלה רוביטביץ

גבעתיים "הדר" הערב יום ו' 24.7 ב־10.15 כרט': "קרן", "הכרטיס", במשרדים בתל־אביב לחיילים 50% הנחה בקופה. טל. הקופה 719002
רמלה "היכל התרבות" מחר מוצ"ש 25.7 ב־9.00
כרט' "אנר המוסיקה" ובקופה טל.08–232940 ב־9.30
דימונה "אילת" יום ב' 27.7 ב־9.00
אשקלון "רחל" יום ג' 28.7 ב־9.00
תל־אביב "בית־החייל" יום ה' 30.7 ב־9.00
חיפה "שביט" יום ו' 31.7 ב־10.00
ירושלים "ג'ראר בכר" מוצ"ש 1.8 ב־9.30

כרטיסים: "הדרך" 248787, "קסטל" 444725 ובמשרדים. בערבי ההופעות בקופות
השחקנים לבושים ב"ראש אינדיאני" ● בחסות רהיטי גבי ת"א

מוזיאון חיפה

רח' שבתאי לוי 26, חיפה, טל. 523255

אירועי השבוע 30.7.87-25.7.87

תערוכות

אמנות חדשה

תערוכת אנסל אדמס.
למעלה ממאה תצלומי נוף מרהיבים, של האמן הנודע כאחד מחשובי אמני הצילום במאה העשרים.
שיח גלריה – מוצ"ש 25.7.87 18.30 עם אירית מלר - אוצרת. דוד מאסטרו - צלם.

אמנות חדשה אנסל אדמס - תצלומים.

דז לוין – "קו - מסגרת - סביבה"

מוסיקה ואתנולוגיה
מנזרות נייר בעולם. כשלוש מאות מגזרות מעשר מדינות בתערוכה הגדולה ביותר מסוגה שנערכה בישראל.

אמנות עתיקה
כלי חרס איסלמיים מעוטרים.

שעות ביקור: א'-ה' ושבת 10.00-13.00, ג', ה' ושבת גם 18.00-21.00

המוזיאון הימי הלאומי (דרך אלנבי 198)
"אשיב ממצולות ים". שעות ביקור: א'-ה' 10.00-16.00, שבת 10.00-13.00.

המוזיאון לפרהיסטוריה (גן האם)
"כפרים פרהיסטוריים מתחת למים"
שעות ביקור: א'-ה' 08.00-14.00, שבת 10.00-14.00.

מוזיאון טיקוטין לאמנות יפנית
(שדרות הנשיא 89)
תערוכת מריאן קורן – הדפסים
שעות ביקור: א'-ה' 10.00-17.00, שבת 10.00-14.00.

אירועי קיץ לילדים
• סדנת יצירה – כמו צלמים, יום ג' 28.7.87 בשעה 11.00.
• שעשועים מוסיקליים עם דורית אראל. יום א' 29.7.87 בשעה 11.00.
• הצגה מוסיקלית – "סימפונית הצעצועים ואדון מחשב" – יום ה' 30.7.87 בשעה 17.00.

לילות רוק־וידאו
עם יואב קוטנר תחת כיפת השמים
בתכנית: טום פטי. ברוס ספרינגסטין.
יום שלישי 28.7.87 בשעה 21.00.

נמשכת ההרשמה לקייטנות הקיץ במוזיאון בחודש אוגוסט.

קופטי תיאטרון · בידור · מוסיקה

נורית גלרון משהו לספר
עין הוד "אמפי" הערב יום ו' 24.7 ב־10.30 כרט' גרבר 384777 ובקופה 842016
כ"ס "בית ברל" 31.7 ב־10.30 קוסלר־אשר 200177

דרק ג'קובי DEREK JACOBI "MAD, BAD & DANGEROUS TO KNOW"
3 הצגות אחרונות! עם השחקנית איילה בליר
תל־אביב "תיאטרון הבימה" היום יום ו' 24.7 ב־3.00
תיאטרון ירושלים מחר 25.7 ב־9.15, 26.7 ב־9
כרטיסי "הדרך" 248787, "קסטל" 444725 ובשאר המשרדים ברחבי הארץ צמח־סלוצקי 239777, 238276

דודו טופז בהצגת הבידור החדשה **בלי חשבון**
חיפה "שביט" הערב יום ו' 24.7 ב־10.00 טל. הקופה 385345
תל־אביב "אוד" בית דול" מחר מוצ"ש 25.7 ב־9.30
נתניה "שרון" יום ה' 30.7 ב־10.00
הרצליה "דוד" יום ו' 31.7 ב־10.00
רמלה "היכל התרבות" מוצ"ש 1.8 ב־9.30
כרטיסי הדרך קסטל ובמשרדים תיאטרון ליקך 293905

מנחם זילברמן ערב בלי אשת
הרצליה "אודיטוריום" מלון דניאל הערב יום ו' 24.7 ב־10 ובחצות טל. הקופה 052־544444
ירושלים "הנרי קראון" מחר מוצ"ש 25.7 ב־9.15 טל. הקופה 667167
יפו "החמאם" יום ו' 31.7 ב־10 ובחצות כרטיסי "לאך" 247373 ובמשרדים סדר הפקות: 03־222995

דני סנדרסון חכם על קטנים
חולון רינה הערב יום ו' 24.7 ב־10.00 טל' הקופה 841174
חיפה אודיטוריום מחר מוצ"ש 25.7 ב־9.00 טל' הקופה 380013
ת"א בית החייל יום א' 26.7 ב־9.00
בית שאן קימרון יום ד' 29.7 ב־9.15
המופע בחסות רבלון. עקוב אחר מבצע פלקס במודעות
טלית הפקות 287253

טרי הפקות מציגות:

יהודית רביץ

● הפקה מוסיקלית וקלידים: ירון בכר ● גיטרות: ארז נץ ● גיטרה בס: אלון נדל ● תופים: דאן פול זימבריס ● כלי הקשה: בני קוניבסקי ● תכנון תאורה: במבי ●

באה מאהבה

קיסריה "אמפי" מוצ"ש 1.8 ב־9.00	עכו "חאן אל עומדאר" יום ו' 7.8 ב־10.00	תל־אביב "סינרמה" מוצ"ש 8.8 ב־9.00

כרטיסים למופעים הכל: בתל־אביב "הדרך" 248787, 248844, "קסטל" 444725, "לאך" 247373, "השותף" 494786 וביתר המשרדים. למשרדות הארוגים: "הדרך/קסטל" 223167, בחיפה גרבר 384777, 384222 ק. חיפה 662244 וביתר המשרדים. לאודיטוריום הבחירות בגרבר 388011 בקופת אמפי קיסריה טל' 06-361358 לעכו: גם באודיטוריום עכו. כרטיסי הנחה בקופת חיפה 662244

ספרית מעריב

סוף סוף
בתרגום עברי
"המרדף אחר אוקטובר האדום"
מאת: **טום קלנסי**

סיפור דרמטי, מותח, מרתק, על בני־אדם, על מפקדים, מלחים, מרגלים ואנשי בינה. צוללת טילים גרעינית־סובייטית חדישה יוצאת להפלגת בכורה מבצעית ומפקדה מחליט לערוק לארה"ב.

בקש בחנויות ובספרית מעריב
ת"א, דרך פ"ת 72א', טל. 03־332211
חיפה: בן־יהודה 29, טל. 04־523609
באר־שבע: קק"ל 90, טל. 057־74850

ספרים מבית טוב ספרית מעריב

תיאטרוני ישראל

מחר מוצ"ש: 25.7
תיאטרון הבימה: בדרך לבורות 21.00 / הזגגה 21.00
התיאטרון הקאמרי: עלובי החיים – הגשר 21.00 / תולדות אנבי יהודה 21.00
התיאטרון העירוני חיפה: הערב – מכס ומוריס – בת"א בית ליסין ב־21.00, מחר מוצ"ש ב־ מרקסטל ילדי – ה' זמנה 20.45 (09)
תמולת הקרה – ג. סאלב (04) הקיץ של אביה – ת"א "ירלבנים" ב־21.00
מכס ומוריס – ת"א בית ליסין ב־21.00
האטובוסטט – בית ברל 21.00

זמן הדלקת הנרות

	ש"ש	מוצ"ש
ירושלים	7.05	8.25
תל אביב	7.23	8.25
חיפה	7.17	8.26
באר־שבע	7.19	8.16

מוזיאון תל אביב

ממארם עד פיקאסו

אוסף יצירות מופת
מאוסף מוזיאון פון דר הייט, ופרטל. 40 אמנים ביניהם: בקמן, גוגן, דגא, דיקס, יבלנסקי, לזיה, ליברמן, מונה, מונק, סזאן, פיקאסו
שיח גלריה בתערוכה: היום יום ו' בשעה 10.30, יום ב' בשעה 18.00, א', ב', ה' 11.30 בבוקר.

ג'ורג' גרוס

השנים בברלין
ציורי שמן, צבעי מים ורישומים, מאת הצייר, הסאטיריקן, המשורר והסופר, המתארים את גרמניה שלפני עליית הנאצים. התערוכה בעריכת סרג' ובורסקי, ניו יורק. שיח גלריה בתערוכה: מוצ"ש בשעה 20.00, יום ב' בשעה 18.00
התערוכה מוצגת בבניין הלנה רובינשטיין

ו. יוג'ין סמית

צלם מודד
אוסף ייחודי של למעלה מ־200 תצלומים של אמן הסיפור־הצילומי האמריקאי. תרומת מיכאל ס' סאקס לאגודת ידידי מוזיאון תל־אביב בארה"ב

תחרות אדריכלית

בניין בית המשפט העליון בירושלים
הצגה של שלבי התחרות על תכנון בית המשפט העליון

קולנוע קיץ בגינה
בית האמיצים (ארה"ב, 1986, 92 דקות בצבע, אנגלית בתרגום לעברית) "סרט־קונצרט" ייחודי ביצירתה ובבימויה של לורי אנדרסון. מוצ"ש, א'-ה' בשעה 21.00.

קולנוע
מותו של סוכן (ארה"ב, 1985, 160 דק' בצבע, אנגלית בתרגום לעברית) א'-ה' 16.30, 19.00, 21.30, מוצ"ש 19.00, 21.30

החופש הגדול
ממכבש יוצא הדפס
סדנא לטכניקות ההדפס השונות ע"י דוד ואירן סלה, לונדון.
לבוגרי כיתות א'-ד', יום א'-ה' 10.00, ו־17.00 כיתות ה' ומעלה א'-ה' 10.00, 17.00, למבוגרים יום ב' 20.00

שעות ביקור: ...
מוזיאון תל אביב, שדרות שאול המלך 27, טל. ...
בית הלנה רובינשטיין, רח' תרסט 6, טל. ...

במסגרת פסטיבל סרטי המוסיקה
"דקה לחצות"
עם דקסטר גורדון
הסרט זוכה האוסקר 1987 עבור המוסיקה
בקולנוע
החוויה הישראלית
יפו העתיקה טל. 813205
במשך כל השבוע בשעה 21.45

"לא מכרת
לא שילמת"
"לוח העיר"
"פרסום און"
885־885

בית ליסין

ההפתעה המופלאה לילדים כתיבה וביצוע: מורן אגמין. כוריאוגרפיה: דפנה אילת. קליידוסקופ הקוסם המוסטסטי. חגית בר־עמי. סימה לוי.
הצגה ראשונה היום ו' 24.7, מחר שבת 25.7 ב־11.30
מכס ומוריס הערב 24.7, מחר מוצ"ש 25.7 ב־21.00
תמונות מהערכה הרוזקה – חנה רוס הערב 24.7 ב־21.30
ערב עם הזמר יצחק קלפטר הערב 24.7 ב־23.45
זוג פתוח הערב 24.7 שביט גבעתיים ב־22.00 ב־24.7 תיאטרון חיפה ב־20.30 הצגות אחרונות
הקיץ של אביה – גילה אלמגור הערב 24.7 צוותא ראשל"צ ב־22.00, מחר מוצ"ש 25.7 בית לבנים ב־21.00 (לא הותר כניסת באחרים)
הקיוך פרווה פתוח לקהל

ג'ורג' וג'ויה – ג'וני רבין שרה וירושלים מחר מוצ"ש 25.7 ב־21.30
פעם אהבה גדולה – אלי גורנשטיין א' 26.7 ביתן־הנוער הקלטה מכבית ב־21.00
מרווך הלאון – "מהצד האחר" – ... 26.7 ב־22.30
יומנים א' 26.7 ב־20.30
בעל שימושי מאוד ב' 27.7 – שתי הצגות ב־18.30 וב־20.30 ה' 30.7
"הפסיקו להיות הגיבורים" עם להקה "ראשים מדברים" ו' ב־14.30 וב־23.30, מוצ"ש ב־23.30 א'-ה' ב־23.15
החלה מכירת המנויים לעונת 87.88

רח' ויצמן 34, ת"א טל. 257966, 216653 ← ישראכרט

תל־אביב "צוותא" הערב יום ו' 24.7 ב־10.00 ובחצות
מחר מוצ"ש 25.7 ב־9.00
כרטיסי "הדרך" 248787, "קסטל" 444725 במשרדים ובקופה טל. 250156
חיפה "דיסקוטק ארמוך" יום ב' 28.7 ב־9.30
עין־הוד "אמפי" יום ו' 31.7 ב־10.30
כרטיסי "גרבר" 384777 ובקופה

להזמנת מופעים: שירוז הפקות, מנקס 49 ת"א טל' 455654, 446188-9

בתי מלון עם סגנון

בתי המלון האלה מגישים לך כל בוקר את "הארץ" כחלק מן האירוח ללא תוספת תשלום:

בתי האירוח והבראה
קבוץ כפר בלום 06־943666
שפיינצק 06־573006
ארזה – מוצא 02־342291
קבוץ כפר הנשיא 06־572530
קבוץ עין־גב 057־84757־8
בית יערי 053־93377
קבוץ לביא 06־799450
קבוץ ניר עציון 04־842541־3
קבוץ שפיים 052־70171
בית דולפין – שבי ציון 04־924111
הדר הגליל 06־735609

בתי מלון
מוריה – ירושלים 02־232232
פלאזה – ירושלים 02־284523
פלאזה – תל־אביב 03־299555
אביה סונסטה – אילת 059־79222
דניאל – הרצליה 052־544444
אמבר – נהריה 04־923431
השרון – הרצליה 052־75777

מוריה – ים המלח 057־84222
נוף – חיפה 04־88731
שולמית – חיפה 04־242811
דביר – חיפה 04־89151
השינגטון – טבריה 06־791861
זהר – באר שבע 057־77335
פרנק – נהריה 04־920278
לבנת החודש – אילת 059־79444

עציון – אילת 059־74131־3
דן פנורמה – תל־אביב 03־663311
דן – תל־אביב 03־241111
הילטון – תל־אביב 03־244222
רפנה – טבריה 06־792261
יערות הכרמל 04־229144
שלום – ירושלים 02־422111

הוסף "הארץ" לאירוח גם במלון שלך. בתי מלון המעוניינים להשתתף במבצע יתקשרו למחלקת קידום ופיתוח טל. 03־5121340

הארץ
עיתון לאנשים חושבים

מדריך הארץ

יום שישי

תורנות רופאים

הזמנת רופאים במקרים דחופים מ־6 בערב עד למחרת ב־7 בבוקר בתחנת מד"א טל' 101.
ירושלים 525135
תל־אביב 460111
חיפה 512233
גוש דן 781111
הרצליה 052–61333
רחובות 08־451333
מוקד מידע רפואי בקופ"ח הכללית:
בימים א'-ה' 8.00־20.00
בימי ו' 8.00־15.00
טלפונים: 03־433300
"שקמ" – שירות רפואי לבית
שירות ביקורי בית של רופאים מומחים לילדים ותינוקות בשעות 19–24
טל' 03־7549111 "שקמ" קו חם מר' 222
שח"ל – שירות רפואי נייד
ירושלים 24 שעות ביממה כולל רפואת שיניים
מוקד יום 660585, 02־669531
מוקד לילה, שבת וחג 226191 מנוי מס' 1788 ולהשאיר הודעה לרופא תורן מכח ב"ד
תל אביב, מוקד יום 218898, 218828
מוקד לילה 631011 מנוי 3752 ול־השאיר הודעה לרופא תורן מכח ב"ד
מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
תל־אביב:
בר כוכבא 49 טל' 03־284649 פתוחה בימים א'־ה' בין 21.00 עד 23.00. ימי ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00. שבתות וחגים מ־15.00 עד 21.00
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) טל' 294869, 03–285822
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00–24.00. אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד
מרכז מידע לקדבנות אונס (24 שעות ביממה):
תל־אביב טל' 234819
ירושלים טל' 02־245554
חיפה טל' 04־660111
קטב לבית –
שרות מיגרים לרפואה, שיקום וסיעוד בבית.
מרכז רפואי הרצליה פיתוח 052–548575
7549111 איתורית 1500
מד"א – עזרה ראשונה נפשית: (24 שעות ביממה)
ירושלים 669911
חיפה 3 /04־672222
תל־אביב 03־5461111
ילדים ונוער 261113
חיפה 3 /04–672222
נתניה 35316
באר־שבע 057–48111
מרכז רפואי באר יעקב 03־223958
מרכז מידע לבעיות לחץ מטעם "סהר"
א ו־ה 13.00־11.00
ב ו־ד 18.00־16.00
רח' מאסר 13 תל־אביב
תורנות רופאים וטרינריים – ד"ר קלמנט יודס רמז 9 קרית אונו 357715

אגם לשירות אדם – חברה סיקודית לשירות הציבור בנושא דן 24 שעות ביממה
טל' 03־5461727/8

תורנות בתי חולים

תל אביב
רוקח – (ילדים, פנימית)
איכילוב – (כירורגית)
ירושלים
הדסה ע"כ – (נשים, כירורגית, אורתופדית, עיניים, א.א.ג)
שערי צדק – (ילדים, פנימית)

תורנות בתי־מרקחת

תל־אביב
סל שמר שלום אש 9 הרב יוסף 499312
בני דיזנגוף 174 222386
ירושלים
אורה המלך ג'ורג' 27 241696
חיפה
הרים הורב 55 252214
חולון
אגמוא סוקולוב 4 5058197
בת ים
מגור הבימה רייך 20 588560
רמת גן
רמה ז'בוטינסקי 65 7514483
פתח תקוה
קופ"ח כללית חיים עוזר 905271
נתניה
קופ"ח כללית בורוכוב 81 611125
הקריות
מנמנן המוזר העברי 4 ק. מוצקין 711490
רחובות
סגל הרצל 134 451228
חדרה
הנשיא הנשיא 324231
מרכז מידע וייעוץ לצעירים ע"י צוות מקצועי – ייעוץ ומידע בנושא חברות, מקצועות, מיניות – אמצעי מניעה.
תל־אביב: ימים ב' ג' ד' – 16.00–19.00
יום ו' שעות 8.30–11.00
רמב"ם 9, טל' 5101511/2
חיפה: ימים א', ד' – 16.00־19.00
רח' הספורט 14 טל. 81520

יום שבת

תורנות רופאים

הזמנת רופאים במקרים דחופים מ־6 בערב עד למחרת ב־7 בבוקר בתחנת מד"א טל' 101.
ירושלים 523135
תל־אביב 460111
חיפה 512233
גוש דן 781111
הרצליה 052–61333
נתניה 923335
רחובות 08־451333
בת ים 585555
חולון 803133
לוד־רמלה 08־221022
מוקד מידע רפואי בקופ"ח הכללית:
בימים א'-ה' 8.00־20.00
בימי ו' 8.00־15.00
טלפונים 03–433300

שח"ן – שירות רפואי נייד (24 שעות ביממה) כולל רופאי שיניים
מוקד יום 660585, 669531
מוקד לילה, שבת וחג 226191 מנוי מס' 1788 ולהשאיר הודעה לרופא תורן מכח ב"ד
מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
תל־אביב, בר כוכבא 49 טל' 03־284649 פתוחה בימים א'־ה' בין 21.00 עד 23.00 ימי ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00 שבתות וחגים מ־15.00 עד 21.00
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) טל: 294869, 05–285822
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00–24.00. אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד
מרכז מידע לקדבנות אונס – 24 שעות ביממה:
תל־אביב טל' 234819
ירושלים – 245554
חיפה – טל' 04–660111
ער"ן – עזרה ראשונה נפשית: (24 שעות ביממה):
ירושלים 669911
תל־אביב 261111
ילדים ונוער 261113
חיפה 3 /04–672222
נתניה 35316
באר־שבע 057–48111

תורנות בתי־חולים

תל אביב
רוקח – (ילדים)
איכילוב – (פנימית, כירורגית)
ירושלים
בקור חולים – (ילדים, נשים)
הדסה ע"כ – (פנימית, כירורגית, אורתופדית, עיניים, א.א.ג)

תורנות בתי־מרקחת

תל־אביב
הבימה דיזנגוף 17 288465
זיוה אנג'ל 52 שד' תקומה 578403
מוצ"ש, בני דיזנגוף 174 222586
ירושלים
פרומה רוממה הנביא 28 523191
מוצ"ש, ה. ב. הרטה ביחזו ופר הצופים 818111
חיפה
הנשיא שד' הנשיא 35 835312
חולון
קופ"ח עין יהב 2 884854
בת ים
בלפור בלפור 90 583448
פתח תקוה
קופ"ח כללית חיים עוזר 905271
רמת גן
חן ז'בוטינסקי 99 7514434
נתניה
הרצל הרצל 24 22243
הקריות
קרית חיים 1 קביאליק 721665
רחובות
הנגב הרצל 196 473956
חדרה
הנשיא הנשיא 324231

מרכזי מידע – אגד
02–304304 03–432777 04–549121

הסנה
מוגש כשירות לציבור על ידי
חברה ישראלית לביטוח בע"מ

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

נקרופילים בקיסריה

הם יפעלו עד הסוף. האמינו להם — הם עדיין לא הכזיבו. הנה שוב הם מוטטים בקברים באחווידיבוק ("מבט", יום ג'), בתנאה חושנית כמעט הם בודקים עצמות מתים, כאילו היו נקרופילים מועדים. כאשר עצמות הבתים נחות להן בשלווה ובשקט בטבריה עירם, הם מרחיקים־לכת בתאוות־הקברים שלהם, עד לקיסריה.

הנה הם אנשי אתרא־קדישא מטבריה, משוטטים בחפירות בקיסריה, בציבור־טוף שחורות. הנה מתבשמים כאילו מן ה' קברים, מכל עצם ועצם. ונאמנה עליהם עדותו של אחד, שסייר באתר החפירות עם הקצין צביקה, וגילה כמובן, קברים ועצמות. הם יודעים לכתוב: אלה "מאה אחוז של יהודים".

הארכיאולוגים קובעים במפורש שזה בית־קברות נוצרי מימי הצלבנים. אבל מסבר על הנקרופילים מטבריה — הם כבר יגיירו את העצמות האהובות עליהם ועוד אתר ארכיאולוגי ייסגר בעטיים, ואנחנו נישאר אדישים.

ריח של דם

על "סיבה למסיבה" חבל להרבות מלים. אפילו רבקה מיכאלי, על כל כישוריה, אינה מסוגלת להתמודד עם הבידור הטלוויזיוני המצוי, שרמתו נקבעת כנראה על־פי מנת המשכל הנמוכה ביותר. בהתאם לכך, בחרה לה מיכאלי הופעה בסימן ניטראליות כמעט. אמנם אין זו הופעה אוילית ומבישה כשל מני פאר אבל מתקבל הרושם שהיא מוותרת במודע על כישרונותיה הקודמים והאחרים. כמנחה־מראיינת היא מאד חסרת צבע וחוות.

אינני נמנית עם חביביו של בעל הטור דן בן־אמוץ (אלכס אנסקי כבר אמרתיו). נפל בחלקי להיות מאותם גיבורים קבועים שלו (לדעתו, כל בעל טור חייב כנראה שיהיו לו כמותם), המשמשים אותו כמטרה נוחה קבועה. כל זה נועד להסביר שאין בדעתי לחלוק לו מחמאות מיותרות.

אבל מה לעשות, והופעתו בתכנית הפגינה את סגולותיו כמראיין. שלא כישראלי המצוי, אין הוא מתייחס לעצמו בכובד־ראש אלא בהומור קליל. הופעתו מתנהלת בטונים מינוריים. גם כשהוא משתלח באויב מושבע וגיבור מקומי קבוע שלו — רון מיברג. הוא משלח את קסמיו לכל עבר, נוטה להתייחס בהומור למלחמה הנטושה בינינו, ומסתפק באמירה שלא ראה עדיין ב"מוניטין" דוגמאות לשעיתות־רבה.

בן־אמוץ מספר על נסיעתו הקרובה לפולין, ועל הפולנית, שפת אמו — שחזרה אליו כאחר הנה באורח פלא. דומה שהוא עומד לעשות שימוש בכרטיס חזור שקנו לו הוריו אותם ימים, כשהיה בן שלוש עשרה. בן־אמוץ, מי שהיה הסטריאוטיפ הישראלי, שהגולה מוקצה בעיניו מחמת מיאוס — אף הוא אינו מחוסן עוד.

לא הייתי מזכירה את הופעתו של בן־אמוץ (שמשום מה לא ראה עדיין את הסרט "לא שם זין" המבוסס על ספרו), אילולי נשאר יושב ליד רבקה מיכאלי. בכמה שאלות שהציג למראיינים אחרים, הוכיח שאפשר אחרת. אמנם היה אפשר לוותר על בקשתו מן הפסיכולוגית מבצרת שתאמר משהו בגרמנית: אבל היה מקום לשאול אותה מהיכן היא, אם שמה גבילה. עם שם כזה — אומר בן־אמוץ, בצדק — היא לא באה מרמת־השבים. ואם היא מבצרת, כיצד מתייחסת משפחתה לנושא שבחרה להתמחות בו — מין ואלימות בסרטים.

התקבל הרושם ששאלותיו של בן־אמוץ היו למורת רוחה של רבקה מיכאלי, אולי ראתה בהן חיטוט שלא לצורך. אבל "סיבה למסיבה" איננה "זה הזמן". לא זה המקום להצגת תזות מלומדות, גדושות במושגים אקדמיים. צריך אפילו לשאול שאלות אישיות — אם כי לא אישיות מדי — אבל אישיות במידה, שיספקו את סקרנות הצופים, שלא באו להרצאה או לסימפוזיון.

בשיחתו עם הבימאי ראלף עובר, שתכנית שלו בטלוויזיה ההולנדית נחלה הצלחה רבה, אומר בן־אמוץ שהוא שונא התעללות בקרבן חסר אונים, באמצעות מצלמה נסתרת. האם התעללות ללא מצלמה כשרה יותר בעיניו?

בן אמוץ: מה לעשות

זכר, צעיר ולבן

על־פי הנוסחה שהשמעה ב"סוף ציטוט" (יום א'), הקורא המובהק של ספרות המדע הבדיוני הוא זכר, צעיר ולבן. סוף סוף אני יודעת מדוע אינני נמנית עם הנלהבים לספרות זו: אינני זכר, אף לא צעירה, וכל מה שנותר לי להיאחז בו הוא היותי לבנה. פרט קטן ולא־חשוב. הפרופסור דוד שוהם דווקא מתאים לנוסחה זו לפרטיה: הוא זכר, לבן, וצעיר יחסית. אף יש לו נתונים שמוצאים בקוראים הנבחרים: מנת משכל גבוהה. אבל הוא בא ומפריך כליל את הנוסחה. הוא מודיע במפורש שאין הוא קורא נלהב של ספרות מדע בדיוני, שאגב זה יש בו, לדעתו, מספר אפסי כמעט של ספרים משובחים. הרבה זבל, פשוט כמשמעו, ובאמצע — ספרים בינוניים שאין טעם לדון בהם.

שוהם מתנגד לספרות זו מפני שנעדרת בה חשיבה מדעית. היא בנויה על שקריות ועושה שימוש במלים גבוהות, כדי להפנט את הקוראים התמימים. למשמע דבריו הפסקניים של הפרופסור, כמו נסתתמו הנחרצות הרצינית והטיעונים המסובכים של המתדיינים האחרים ב"סוף ציטוט", שבאו להאיר את עיני הצופים. היתה עמם שירה אלקיים, הקובעת שקריאה בספרות מדע בדיוני היא "קריאה אינטלקטואלית". אם כך, כנראה לא התנסיתי מעודי בקריאה אינטלקטואלית: מפני שמעודי לא הצלחתי לעלעל — שלא לדבר על קריאה ממש — בספר מדע בדיוני. אינני מבינה כלל מה רוצים ממני בספרים האלה.

כל הוויכוח המלומד ב"סוף ציטוט" הצטייר לי כמרוקן בספירות אחרות, שמימיות מאד. התפעלתי מן הידע שהפגין יחזן להורדן על שכבת האוזון — אבל לאכזבתי זה אינו חומר טוב לספר מדע בדיוני. לשם כך, יש להרחיק־לכת עד "לחורים השחורים", האפלים והמאיימים. לי לא היה איכפת אם זו ספרות אופטימית או פסימית. בדבר אחד אני מסכימה עם שירה אלקיים: קשה מאד להכיר מי שאינו קורא ספרות מדע בדיוני ולהעביר לקריאה בזה. אני דוגמה חייה לכך. שאבתי עידוד מן הדיון שאשר בו כי קריאת ספרות בלשית איננה קשורה בקריאת ספרות מדע בדיוני. אני נותרת איפוא עם הזהות הבלשית, שבעיני המתדיינים נראת פשוטות מאד.

לעקוב אחר העברית

אני נמנעת מלכתוב על תוכן דבריו של עמוס פרלמוטר ועל תפיסתו את מנחם בגין, מפני שבדעתי לכתוב בקרוב על "בגין, חייו וזמנו", בטור שלי, "משקפי קריאה". אבל התקבל הרושם שרק עבורנו לא קרא את הביוגראפיה ורק ניזון מאינפורמציה קלושה למדי.

פרלמוטר עקב כנראה אחר אירועים פוליטיים ואחרים בישראל, אבל ראוי היה שישמור על קשר כלשהו עם השפה העברית. אילו נהג כך, לא היה שוכח במשך השנים את שפת אמו, והיה יודע ש"קונטראדיקשן" פירושו סתירה ואומרים "השקפה" ולא "משקף", שהוא עניין שונה לגמרי, ועוד כהנה וכהנה.

לשיכחה זמנית אני מייחסת את העובדה, שבתשובה על משפט ההיסטוריה, לא הזכיר פרלמוטר כי בגין הוא המנהיג הישראלי הראשון שחתם על הסכם־שלום עם מדינה ערבית, מצרים, והיה לו אומץ־הלב לוותר ולפנות את ימית ואת יישובי פתחת רפיח.

יעקב חזן — מסורת של אהבה

כבר מסורת היא לאהוב את יעקב חזן, ולא רק מצד חברי מפלגתו, אלא גם חברים במפלגות אחרות ובכללן חרות. עד כדי כך שאף נוטים לשכוח לו מה שהוא מכנה כיום "השגיאה הגדולה ביותר שלי": הצהרתו בכנסת שהוא רואה בבריה"מ המועצות את מולדתו השנייה.

עברו מאז שנים רבות, ועמוס כרמלי עולה לרגל אל יעקב חזן בן ה־88, החוגג את יום הולדתו, יחד עם מלאות 60 שנה לקיבוצי הקיבוץ הארצי. כרבים אחרים, העולים לרגל אל חזן, בנוסטלגיה ובחיפוש אחר הציונות האבודה, מחפש גם כרמלי מעין אישורים וחיזוקים, ומוצא אותם אצל המנהיג הישיש. חזן, איש העשייה הציונית, שלמרות שנותיו הוא צלול ובהיר, מלא מרץ נעורים, ומוחו עדיין חד כתער — כצהיר בספו דבריו שדבר אינו יכול לערער את אמונתו.

חזן אינו נכנע לפסימיות שבה אנו נתונים — למרות ראייתו הצלולה והבהירה את המצב הנוכחי. בעיניו, פירוש הדבר הוא שלילת כל מה שעליו חלם, נאבק ולחם כל חייו. אחד כמוהו הרי אינו יכול להרשות לעצמו להביט אחורה בזעם ולהודות בכישלון — אם אכן זה כישלון — ומשום כך הוא גם קובע בהחלטיות שהתנועה הציונית — סיפור הצלחה גדול — נמצאת רק באמצע הדרך. לכן אין להתמלא יאוש ולשקוע בפחדים.

חזן סקרן לדעת, מתוך אופטימיות עמוקה, מה יקרה לציונות בעוד מאה שנים. הוא אופטימי ואוהב חיים. אולי זו אחת התכונות שציינה את הענקים, שאותם אנו מגדירים כיום "נפילים". אופטימי — למרות הסתירות הרבות והנפילות בדרך. החיוניות נותנת את אותותיה לא רק באישיותו אלא גם בארחות חייו ובהשקפת־עולמו. כרמלי מנסה לעמוד על סוד החיוניות הזאת, ותשובתו של חזן: עבודה, עבודה, עבודה ואהבה.

כשראים כיצד הוא מניח את ידו על כתפה של אשתו, ברטה, אפשר לעמוד, ולו לרגע, על סוד היחסים המופלאים שבין השניים.

כיום אין לחזן תפקיד מוגדר במפלגתו, אבל הוא מן רבי בוצרי הסיירה, ואיש אינו מעז לערער על סמכותו. אל חזן אין מתייחסים כאל קשיש או ישיש, אלא כאל ראש השבט, וכפי שאומרת חברה המראיינה להרצאתה במקרה שלו מתייחסים "לא לגיל אלא לגראים". הבן־אדם הוא פנומן, ולאו דווקא בשל גילו. ולא נותר אלא לאחל לחזן עוד שנים רבות של עבודה, אהבה ואמונה.

ג'קובי והמציאות הטלוויזיונית

אי־אפשר לבוא אל רם עברון בטענות על האנגלית שלו. אדרבה, השפה שבפיו מלומדת ומלוטשת והוא גם מראיין אינטליגנטי. גם דרק ג'קובי אינו מאכזב, אם כי הוא נשאר תמיד שחקן המשחק את עצמו. קשה לנחש מה מסתתר מאחורי האיפור, המסיכות, המקצועיות — גם בראיון טלוויזיוני.

דרק ג'קובי הוא שחקן מבריק אבל בעל מניירות. המניירות טובות לתיאטרון, אם אתה שחקן גדול. אבל לא תמיד הוא עובר בטלוויזיה. עכשיו, מספר ג'קובי, כי למד לאהוב את ביירון תוך כדי המופע שלו עם השחקנית איילה בלייר, הממלאת במופע את כל תפקידי הנשים בחייו של המשורר. הוא מגדיר את החלק הראשון של המופע כצדו האפל של ביירון, ואת החלק השני כצדו המקסים של המשורר הנודע.

לצערי, איני תמימת־דעים אתו. לדעתי המופע — למרות ההנאה ממנו — אינו אלא חלטורה לילידים ולפרובינציה. מלבד קטעים ביוגראפיים לדמותו של ביירון וכמה שירים נודעים שלו, אין בו חומר מעניין באמת, העשוי לחשוף את דמותו האפלה, ההפכפכה ורבת־הסתירות של המשורר. אם כי אין ספק שמשחקו של ג'קובי וירטואוזי. הגב' בלייר היא שחקנית מקצועית מעולה, שכל שחקן ישראלי יכול ללמוד ממנה.

רם עברון מתרכז כמובן, כמנהג המדינה הזאת חולת הטלוויזיה, בדמותו של קלאודיוס, שג'קובי גילם בסדרה הטלוויזיונית הנודעת, "אני קלאודיוס". אין הוכחה טובה מכך ששיפוטנו מותנה במציאות הטלוויזיונית. הרי דרק ג'קובי הוא אחד השחקנים השייקספיריים הנודעים ביותר באנגליה, ואין זה דבר קל ופשוט. תהילתו באה לו ממחזות שייקספיריים, שמילא בהם תפקידים רבים ושונים. וכאן כל נשות־הזוהר מדברות על קלאודיוס.

לא צריך עוד "מציצנות"

על משקל אמרה ספרותית מאד מפורסמת — כל הזוגות המסוכסכים, הרבים והמתוכחים ביניהם — ומגיעים לעתים עד כדי אלימות פיסית — הם דומים, אם כי לא זהים. במריבות משפחתיות אפשר לגלות וואריאציות קלות, שונות זו מזו. "זוגות מתוכחים" היא תכנית תעודית אמריקאית, שהתייחסה לעצמה ברצינות מרבית, ובדרכם של האמריקאים חסרי ההומור — גבלה בקומיות. כל עוד המתוכחים הם זולתנו, הם הרבים ושונאים זה את זה, אנחנו המציצים, משועשעים במידה כלשהי.

יש לי גם בעיות בקשר למהימנותו של סרט דוקומנטארי זה. אמנם אמריקה היא מולדת החשיפה האישית, אבל קשה להאמין ולהשתכנע שזוגות מסוכסכים באמת מתנהגים באורח טבעי לגמרי, כאשר לנגדם מצלמות טלוויזיה: ומכל שכן, כאשר למריבות אופי אישי־אינטימי כזה. המריבות הוכיחו מריבות מוכרות כל־כך — מעניין עד כמה נשים וגברים אינם מקוריים במריבותיהם. דומה שכל מי שמכיר את הרבים מניסיונו האישי — ומי בעצם אינו מכיר — מסוגל לכתוב את הטקסטים האלה בהשראה מעטה מאד. אני מתחילה לחשוד שהיה מי שכתב את הטקסטים לזוגות בסרט. כך ניסו להציג זוגות משכבות חברתיות שונות, על מכלול הבעיות המשפחתיות, שהן גורם קלאסי למריבות בין בני־זוג: כסף, מין, ילדים, שליטה, ריחוק וניכור, אהבה וקרבה אינטימית, וכיוצא באלה.

החשיפה מחוזה ומפתיעה, אם כי אמריקאית מאד, גדושה היגדים ומסקנות, מנוסחת באמיתות פסיכולוגיות לכל, השגורות כל־כך בפי האמריקאים. זו כנראה אופנה אמריקאית. המופיעים בסרט אינם נבוכים לשתף קהל אנונימי בבעיותיהם האינטימיות: אם היו מתבקשים, אין ספק שהיו פותחים לרווחה גם את דלתות חדרי השינה שלהם. עושים מבצעים מיוחדים לפי הדרכתה של הד"ר רות וסטהיימר, וגם נהנים — לא כל כך מן המבצעים אלא מן החשיפה שניתן לה מסווה דידאקטי.

מכל מקום, מעניין היה לצפות לרגעים במצבים המוכרים. וגם לגלות, ולא בפעם הראשונה, תרבות חיים שהמושג "מציצנות" זר לה והחשיפה היא לחם חוקה.

זה מתחיל מחר!

לונדון, ברודווי, פריז ואפילו טוקיו • החל ממוצ"ש גם על בימת הקאמרי בתל־אביב • המחזמר הגדול של כל הזמנים

בלמעלה מ־20 מדינות בעולם מסמנים אנשים ביומן את מועדי ההצגות שלהם. פחות מחצי שנה לאחר שהחל המחזמר "עלובי החיים" לרוץ בברודווי, הוא מתחיל לרוץ בדיזנגוף. עוד הישג להפקה ששברה את כל השיאים בכל השפות. עוד הישג לסיפור הנצחי של ויקטור הוגו. עוד הישג לתיאטרון הקאמרי, שהעמיד את המחזמר בהפקה יקרתית מרשימה.

חברת ההפקות האנגלית "קאמרון מקינטוש", בעלת הזכויות של המחזמר בעולם, ליוותה את ההפקה בקאמרי מקרוב. "עלובי החיים הוא מוצר איכות בינלאומי", אמר נציג מקינטוש באחד מביקוריו באולם החזרות בתל־אביב. את המחזמר שכתבו אלן בובליל וקלוד־מישל שונברג, עפ"י הרומן הקלאסי מאת ויקטור הוגו, תרגם לעברית אהוד מנור. הבמאי הוא סטיבן פימלוט האנגלי כשלצידו במאי המשנה מייקל דאוסן. על הניהול וההדרכה המוסיקלית אחראי המלחין אלדד שרים, שמנצח גם על התזמורת בת 20 הנגנים. תפאורה ותלבושות - רות דר, עיצוב תנועה - קלוד שגרין, תאורה - בריאן הריס, תכנון קול - גיתנן דינס, הגברה - מוד ההפקות, ביצוע תפאורה - ארגונית.

מחר, מוצאי שבת 25 ביולי 1987, זה מתחיל. ההתרגשות, ההתלהבות, היופי. כל העוצמה הטמונה בעלילה הגדולה, במוסיקה הסוחפת ובהפקה העשירה משתחררת על הבמה. חוויה נדירה לאוזן, לעין וללב. המחזמר "עלובי החיים". מחר!

יוני 1987: "עלובי החיים" גורף 8 פרסי "טוני"

פרס ה"טוני" הוא האוסקר של התיאטרון, הפרס החשוב ביותר בעולם התיאטרון, שמוענק בכל שנה בטקס רב רושם ועטור כוכבים ואישים. לקראת הטקס של 1987 כבר לא היה מתח. השאלה היחידה היתה - בכמה פרסים יזכה המחזמר "עלובי החיים". ואכן המחזמר גורף 8 תארים. לא סתם 8 תארים, אלא את החשובים שבהם. "עלובי החיים" פשוט השתלט על כל הקטגוריות הראשיות. המחזה הטוב ביותר. הספר הטוב ביותר (בזכות העיבוד למחזמר). המוסיקה הטובה ביותר. הבימוי הטוב ביותר. התפאורה הטובה ביותר. התאורה הטובה ביותר. וכן שני פרסים נוספים למשחק לשחקנית שגילמה את אפונין ולשחקן שגילם את ראש המורדים. "פיבר הטוני".

"הדרן - קסטל": "אנחנו לא זוכרים כזה ביקוש בכל תולדות התיאטרון"

הנהלת הקאמרי נקטה בצעד בלתי שגרתי בתיאטרון הרפרטוארי בישראל - מכירה מוקדמת. הכרטיסים להופעות "עלובי החיים" הוצעו למכירה תחספור עוד לפני שהחלו בחזרות. "כך זה עובד בכל העולם", אומרים אנשי הקאמרי. "אנשים קונים כרטיסים למחזמר חצי שנה מראש. יש בזה הגיון. המכירה המוקדמת, שהיתה מאוד מאוד מוצלחת, איפשרה לנו להעמיד הפקה יותר עשירה". ביום בו החלה המכירה התחילה גם ההסתערות. היום, ערב ההצגה הראשונה כבר נמכרו למעלה מ־80% מן הכרטיסים, והמדובר בסדרת הצגות שנמשכת קרוב לחצי שנה. "זקני התיאטרון" לא זוכרים כזה ביקוש בכל תולדות התיאטרון הרפרטוארי בישראל. "יהיה ברור שתהיה מכירה טובה. "עלובי החיים" הוא הרי להיט בכל העולם". אבל המימדים של הביקוש לכרטיסים הפתיעו גם את השועלים הותיקים ב"הדרן קסטל". הקהל יודע שיש מספיק הצגות. לא היתה היסטריה. "אנשים באו ופשוט בחרו תאריכים. לפני החופשה, אחרי החופשה, כשהילדים חוזרים מהקייטנה. לכל אחד יש חישובים משלו וכל אחד רוצה להיות שקט ולהרגיש בטוח". באמת, למה להכות ולהיות בלחץ.

הרומן הגדול

לא פחות מ־17 פעמים עובד ספרו הקלאסי של ויקטור הוגו לתיאטרון ולקולנוע.

מאבקם של עלובי החיים הקורעים גופם ונשמתם בעבודות פרך ללא תמורה. מאבקו של ולז'אן המיטיב עם ז'אוור השוטר הנוקשה — המאבק בין טוב לרע. הדרמה של קוזט הקטנה. ז'אן ולז'אן האסיר לשעבר שהיטיב את דרכיו ועלה לגדולה הוא מגינם של עלובי החיים - ההמון העשוק ונטול הזכויות שחי בתנאים איומים וראה את המוצא רק בבריקדות של המהפיכה.

הסיפור החזק, היפה והמרגש כל־כך, של האסיר לשעבר הנרדף על לא עוול בכפו ע"י שוטר קנאי היה להצלחה מסחררה כבר בשנת 1862, כשיצא הספר לאור. 7,000 עותקים נמכרו בפריז, הישג כביר בימים ההם של המהפיכה בצרפת.

מאז עובדה יצירת המופת של הוגו לתיאטרון ולקולנוע לא פחות מ־17 פעמים. ועתה כמחזמר דרמתי, מרגש ורב עוצמה. המחזמר "עלובי החיים" הוא יותר מבידור, יותר מאמנות, ויותר משניהם גם יחד.

מבצע במחלקת המנויים
20% הנחה

על כרטיס למחזמר "עלובי החיים" לכל מנוי חדש בקאמרי

מחלקת המנויים בקאמרי, המתגאה ב־18,000 מנויים קבועים, מציעה לכל מי שיעשה מנוי לעונת התיאטרון הבאה - 20% הנחה על כרטיס לאחת מהצגות "עלובי החיים" לפי בחירה. המבצע מוגבל עד לתאריך 30 בספטמבר 1987. לקבלת פרטים מלאים ולהרשמה יש לפנות למחלקת המנויים של התיאטרון, רח' דיזנגוף 101 (בקומה השנייה של פסג' הוד) טל. 03-233335. טלפנו וטופסי ההצטרפות יגיעו אליכם בדואר.

★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★

כל הכוכבים

תזמורת של 20 נגנים • מפגש צמרת של זמרים ושחקנים • מתכננת התפאורה רצתה עוד במה.

המחזמר "עלובי החיים" משלב את המסורת של התיאטרון הצרפתי עם האנרגיה של אופרות הרוק משנות השבעים — ישו כוכב עליון ואוויטה — ועם הטכנולוגיה של היום. האפקט הוא מהמם. "עלובי החיים" הוא מחזמר שנכנס אליך גם דרך העין. עוד לא היתה תפאורה כזאת במחזמר בישראל. מתכננת התפאורה, רות דר, דרשה יותר במה וקיבלה. "אנשי ארגונית" כאשר בנו את התפאורה, טוענים שעם מה שיש על הבמה באולם הקאמרי — תפאורה, תאורה וסאונד — אפשר לבוא לפארק הירקון בלי בושה.

לתזמורת הוכן אולם מיוחד מאחורי הקלעים.

ועל הבמה נמצאים גם הכוכבים: שלומית אהרון היא אפונין, טל אמיר בתפקיד קוזט הגדולה, ריקי גל פנטין, יובל דור הוא ראש המורדים, חיקי דיין הפונדקאית, אבי טולדנו בתפקיד מריוס, ליאור ייני הוא השוטר, אלברט כהן הפונדקאי, ודודו פישר בתפקיד ז'אן ולז'אן.

כמו כן משתתפים (לפי סדר הא"ב): חני אליקים, רעות אור, אליעד בוהק, רבקה בכר, טל בלכרוביץ, עדי בנטוב, ניקו בר, ציפורה בוזן, דינה גולן, רינת ביקלי, אדי גייקובס, אבי וענונו, יהוא זילברמן, יצחק חזה, טל טולדנו, שמואל כסא, ישראל סרייסמן, קרול כרקוביץ, סימה עציאל, גלית עצר, אפירה פולק, חיים פניר, יהודה פרידלנד.

19-8 באוקטובר בתיאטרון ירושלים

המחזמר "עלובי החיים" יגיע לתיאטרון ירושלים למספר הצגות החל מ־8 באוקטובר ועד 19 באוקטובר, יום יום. מכירת הכרטיסים החלה.
"קלעים", רח' שמאי 16, טל. 02-228463. "בימות", רח' שמאי 8, טל. 02-240896. "כתאב", רח' דורות ראשונים 1, טל. 02-222831.

25-12 בנובמבר בתיאטרון חיפה

המחזמר "עלובי החיים" יגיע לתיאטרון חיפה למספר הצגות החל מ־12 בנובמבר עד 25 בנובמבר, יום יום. מכירת הכרטיסים החלה!
"גבור", שד' הנשיא 129, טל. 04-384222, 384777.

הפצה ראשית: "הדרן־קסטל". אבן גבירול 90, תל־אביב. טל. 03-223167 (רב קווי).

תק תיאטרון הקאמרי מציג:

CAMERON MACKINTOSH (OVERSEAS) LIMITED

Les Misérables
עלובי החיים

"המחזמר שעושה הסטוריה" (Newsweek)

"הצלחה מדהימה, מחזמר מפוצץ" (ניוזוויק)
"תוסס, מהנה, יומרני ומלהיב" (טיים מגזין)
"בילוי לילי מטריף" (סנדיי טיימס)
"אם אינך יכול להשיג כרטיס - פשוט גנוב אחד" (סטנדרט)

לבעלי כרטיסי אשראי כרטיסים בטלפון עד 11 בלילה ברציפות 03-221792, 239258

כרטיסים להשיג:
הדרן 03-248787, 248844
קסטל 03-447678, 444725
קופת הקאמרי 03-233335

מכתבים למערכת הארץ

ריאה אנושית מול ממלכה ירוקה

הפרופסורים שכתבו במדור זה כי לא יצביעו לפרס (15.7) ודאי שאינם חייבים לבחור "אמת", אך הם חייבים גם לדבר אמת: שום הפרת חוק לא קיבלה פרס. לא כל ראלים גבר, אלא קולה של התבונה האנושית גבר ומנע התנגשות דמים איומה ונוראה.

צריך לשפשף עיניים כשקוראים על מה הם מגינים ואת מה הם מגנים. האם טרחתם לרדת לעומק הרגישויות, לעוצמת היצרים ולגודל הסכנה? על מה הם מגינים בדיוק? על הזכות ללבות יצרים? על הזכות להתנגש? על הזכות להתרחשותה של שפיכות דמים?

הם אינם מסתפקים בטעותם זו ובוחרים להגדילה. ולגנות דווקא את הניסיון להידברות, את הניסיון לכבות התלקחות דרוזית־יהודית כוללת. האם לא ראו כיצד מדיניות דוגמטית יצרה קרע עם הדרוזים שבגולן? תפיסתם היא מרשם לאסון, וכתב מינוי לוועדת חקירה שתוקם כדי לברר "מי אשם בקרע עם הדרוזים הישראלים". ומה תעזור פיקחות שלאחר אסון? נחוצה חוכמה שבטרם אסון, ולזאת התגייס מר פרס. האם רק בעוד 1,000 שנים יש לכפר סימני לזכות בתשומת לב, כאשר לאבניו תוקנה חשיבות ארכיאולוגית? אבני הכפר נעלות על בני הכפר?

עולם הפוך: לא מר פרס אלא דווקא הפרופסורים הנכבדים מציגים שיקולים אלקטורליים. הם מספרים למי יצביעו ומבתתים במי הדרוזים יבחרו. אדרבא, אם אכן השיקול האלקטוראלי הינחה, מה התבונה שבתוספת חצי מנדט מול הפסדם של שלושה מנדטים? הציניות אינה מותירה אצלם מקום לאפשרות שעל־פיה איש ציבור יפעיל שיקול שאינו אלקטוראלי. מול עמדתם הנטוראליסטית מותר להציג שיקול הומאניסטי. בקדשם "ריאות ירוקות" ו"ממלכות ירוקות" אינם מוכנים להטות אוזן ל"ריאה האנושית" היושבת באתרה מאות שנים לפני שהוכרזו כשמורת טבע.

ברוך אסקרוב
יועץ מ"מ ראש הממשלה
ירושלים

החוק לא תמיד נעים

בתגובה לשתי הכתבות בנושא בית ג'אן, ברצוננו להבהיר נקודות מספר ולהביא העובדות.

לגבי מאמר המערכת "משגים בבית ג'אן" (8.7.87), השוטרים המשרתים במשטרת ישראל פועלים עפ"י החוק גם כאשר אין זה נעים. המציאות מחייבת את השוטרים לעבוד מול קהל אוהד וגם לא אוהד. מי שעובד במשטרה מודע לכך שעליו לעבוד בכל מקום מול כל ציבור. אחרת נגיע למצב ששוטרים מעפולה לא יוכלו לעבוד בעפולה וכו'.

לגבי המאמר "מחדל מדריניב" (9.7.87), נראה כי כותב המאמר לא הכיר את העובדות בכותבו את הכתבה. ולכן לדעתנו המאמר הוא חד־צדדי. בנושא זה לא היה מחדל. להלן העובדות: ארבעה ימים לפני הפעולה זומנו חברי הוועד של הכפרים המשוחררים, שהפעיל את ההתנגדות, שהוא הגוף האחראי. אותם חברי ועד שהתבקשו להוריד ההתנגדות הצהירו בפני מפקד המרחב כי אינם יכולים להוריד ההתנגדות מרצונם בגלל התחייבות כלפי האוכלוסיה. אך הודיעו כי כאשר תבוא המשטרה לפנותם לא יתנגדו והוסבר שלהם כלפי האוכלוסיה יהיה כי נגד המשטרה הם אינם פועלים. העובדה היא שהם התפנו ללא התנגדות.

ההתנגשות היתה מחוץ לאזור ההתנחלות, תוך כדי הפינוי. שנמשך כשעה, מישהו בתוך הכפר הפיץ שמועה כי השוטרים הרגו אחד, פצעו שניים וכל היותר נלקחו למעצר. שמועה זו פשטה כהרף עין בכפר, הימממה ושילהבה את התושבים, ומאות תושבים חסמים רצו רגלי, הגיעו בכלי רכב ובפלטפורמות וחסמו את דרך השיירה.

הידיעות המוקדמות צפו שלא תהיה התנגשות. היו תצפיות ולא היו כל סימנים מיוחדים שעלולה לפרוץ התלקחות.

סגן־ניצב רות שלזינגר
עוזר דובר המשטרה
ירושלים

יואל — חזור אלינו!

לעתים נדמה כי באו מאמרו הנשגב מכל בינה בנושא עקורי איקרית ובירעם עויה מר יואל מרקוס ("הארץ", 14.7) מאמצים על־אנושיים כבעט לפלס את דרכו למחנה הימין בישראל.

קראתי שוב ושוב ולא האמנתי — מרקוס טוען כי "ההלקאה העצמית" של יפי־הנפש, לפיהם פושטת הגזענות במדינת ישראל — "דוחפת רבים וטובים לימין, ללאומנות". לי עצמי נראה כאילו מרקוס עצמו הוא מראשוני הנדחפים.

ועוד כותב מרקוס: "היהודים לא היתה פנצות, לא הטילו בקבוקי תבערה, לא רצחו ילדים". לרגע נדמה היה לי כאילו קראתי על מעללי המחתרת היהודית. אותם "בנים מצוינים" באותה מהדורה מיקם או בספרי הסמבי"ה למניהם. וכי הכל אינו אלא אגדה מתוקה ותו לא.

יבואו מר מרקוס וחבריו וישענו — נכון, אולם אלה הם אנשים פרטיים אשר לא השתייכו לממסד או למערכת הביטחון. אך נראה כי הממסד אינו עוין כל־כך אותם "מוציאי תהילת ישראל בתפוצות". די להיזכר באופן הצבעתו המביש של ראש ממשלתנו בעניין "החוק" למען עצורי המחתרת.

יואל — חזור אלינו!

ארז מיקלסקר
רחובות

מודעות במקום דלק

בשבועות האחרונים התפרסמו מספר פעמים בעיתונים מודעות המבשרות לציבור כי החברים מקו 50 במחוז הצפון של אגד עומדים מאחורי ח"כ עמר לאורך כל הדרך. כעת ברור לי מדוע אותם חברים "נאלצו" לפני שלושה שבועות להשבית את קו 50, שהרי הכספים שמעבירה הממשלה לאגד יכולים להספיק או לדלק או למודעות, אך בוודאי לא לשניהם.

ד"ר עודד קריב
תל־אביב